

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

17'nci Birleşim
7 Kasım 2023 Salı

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

II.- GELEN KÂĞITLAR

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

- 1.- Konya Milletvekili Ünal Karaman'ın, Konya'nın sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması
- 2.- Van Milletvekili Kayhan Türkmenoğlu'nun, Van'da meydana gelen depremin 12'nci yılına ilişkin gündem dışı konuşması
- 3.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Burdur'un sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

IV.- AÇIKLAMALAR

- 1.- Şanlıurfa Milletvekili Cevahir Asuman Yazmacı'nın, Göbeklitepe ve Karahantepe'deki yeni buluntulara ilişkin açıklaması
- 2.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, AKP eliyle körüklenen ekonomik krize ilişkin açıklaması
- 3.- Şanlıurfa Milletvekili Abdürrahim Dusak'ın, Cezayir'in millî haftasına ilişkin açıklaması
- 4.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, Samsun'daki Salıpazarı Barajı'na ilişkin açıklaması
- 5.- Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan'ın, Tekirdağ'ın düşman işgalinden kurtuluşunun 101'inci yılına ilişkin açıklaması
- 6.- İstanbul Milletvekili Şamil Ayrım'ın, Azerbaycan'ın 8 Kasım Zafer Günü'ne ilişkin açıklaması
- 7.- Kırıkkale Milletvekili Ahmet Önal'ın, usta öğreticilerin kadro sorununa ilişkin açıklaması
- 8.- İstanbul Milletvekili Halit Yerebakan'ın, Organ Bağışı Farkındalık Haftası'na ilişkin açıklaması
- 9.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, Fenerbahçe ve Galatasaray arasındaki Süper Kupa finalinin Suudi Arabistan'da oynanacak olmasına ilişkin açıklaması
- 10.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, sağlıkta şiddete ilişkin açıklaması
- 11.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Dorşin Gök'ün cezaevinden gönderdiği mektuba ilişkin açıklaması
- 12.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, KYK yurtlarından gelen şikâyetlere ilişkin açıklaması
- 13.- İstanbul Milletvekili Ümmügülşen Öztürk'ün, Lösemili Çocuklar Haftası'na ilişkin açıklaması
- 14.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, Tarım Kredi Kooperatifleri marketlerindeki fiyat artışlarına ilişkin açıklaması
- 15.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, obeziteye ve diyetisyen atamalarına ilişkin açıklaması
- 16.- Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan'ın, 4 Kasım 2016'da HDP'li milletvekillerinin tutuklanmasına ilişkin açıklaması
- 17.- Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan'ın, cezaevindeki Berfin Çiçek'e ilişkin açıklaması
- 18.- Sivas Milletvekili Rukiye Toy'un, İsrail'in Filistin'e yönelik saldırılarına ilişkin açıklaması
- 19.- Konya Milletvekili Mehmet Baykan'ın, saman ithalatına ilişkin açıklaması
- 20.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Ankara-Adana E5 Kara Yolu'nun Niğde ili Altınhisar ilçesi bağlantı yoluna ilişkin açıklaması
- 21.- Mersin Milletvekili Perihan Koca Doğan'ın, 4 Kasım 2016'da HDP'li milletvekillerinin tutuklanmasına ilişkin açıklaması
- 22.- İstanbul Milletvekili Tuğba Işık Ercan'ın, AK PARTİ'li belediyelerin İsrail'le bağlantılı markaları boykot etmesine ilişkin açıklaması
- 23.- Sakarya Milletvekili Ayça Taşkent'in, Sakarya ilinin Yenikent bölgesindeki raylı sistem ihtiyacına ilişkin açıklaması
- 24.- İstanbul Milletvekili Çiçek Otlı'nun, 4 Kasım 2016'da HDP'li milletvekillerinin tutuklanmasına ilişkin açıklaması
- 25.- Şırnak Milletvekili Arslan Tatar'ın, kalkınma seferberliğinin Şırnak'ın çehresini değiştirdiğine ilişkin açıklaması
- 26.- İstanbul Milletvekili Celal Fırat'ın, 4 Kasım 2016'da HDP'li milletvekillerinin tutuklanmasına ilişkin açıklaması
- 27.- Muğla Milletvekili Süreyya Öneş Derici'nin, Cumhuriyet Halk Partisinin yeni bir döneme adım attığına ilişkin açıklaması
- 28.- İzmir Milletvekili Mehmet Salih Uzun'un, Hatay Milletvekili Şerafettin Can Atalay'a ilişkin açıklaması
- 29.- Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, deprem bölgelerinde kalıcı konut teslimatının yapılamamasına ilişkin açıklaması
- 30.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, DEVA Partisi Genel Başkanı Ali Babacan'ın babası Hilmi Babacan'ın vefatına, Cumhuriyet Halk Partisinin 38'inci Kurultayı'na, Japonya Parlamentosunun tertip ettiği Uluslararası Uygur Forumu'na, Saadet ve Gelecek gruplarından 4 milletvekilinin Gazze'deki insani soykırımı yerinde incelemek üzere Mısır'da temaslarda bulunduklarına, Filistin meselesine ve Parlamentoda dile getirdikleri hususların doğru bir zeminde tartışılmasını arzu ettiklerine, Amerika Birleşik Devletleri Dışişleri Bakanının Türkiye ziyaretine, Türkiye Büyük Millet Meclisinde İsrail'e karşı yapılan içecek boykotuna ve yurtlarda yaşanan sorunları protesto eden üniversite öğrencilerine karşı aşırı güvenlik tedbirler uygulandığına ilişkin açıklaması

- 31.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, 2-8 Kasım Lösemili Çocuklar Haftası'na ve 25'inci yılını kutlayan LÖSEV'e, şehit olan Sözleşmeli Erler Samet Bektaş ile Onur Özbek'e, DEVA Partisi Genel Başkanı Ali Babacan'ın babası Hilmi Babacan'ın vefatına, Cumhuriyet Halk Partisinin 38'inci Kurultayı'na, Kredi ve Yurtlar Genel Müdürlüğü yurtlarındaki asansör facialarına, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın halkın gerçeklerinden uzaklaştığına, İsrail'in Hamas'la değil Gazze'de yaşayan masum sivillerle sorunu olduğuna, Amerika Birleşik Devletleri Dışişleri Bakanının Türkiye ziyaretine ve Gazeteci Tolga Şardan'ın tahliye edilmesine ilişkin açıklaması
- 32.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Cumhuriyet Halk Partisinin 38'inci Kurultayı'na, DEVA Partisi Genel Başkanı Ali Babacan'ın babası Hilmi Babacan'ın vefatına, Bülent Ecevit'in vefatının seneidevriyesine, 7 Ekim'den bu yana Gazze'de yaşanan gelişmelere, 2-8 Kasım Lösemili Çocuklar Haftası'na ilişkin açıklaması
- 33.- Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Kozluk eski İlçe Eş Başkanı Mehmet Yaşar'a, 2-8 Kasım Lösemili Çocuklar Haftası'na, 7 Kasım Lazca dil gününe ve Kazım Koyuncu'nun doğum gününe, İsrail'le yapılmış olan gizli askerî anlaşmaların araştırılması için verdikleri araştırma önergesinin iktidar oylarıyla reddedilmesine, İsrail'e karşı bir tutum olarak Mecliste Nescafe ve kolanın yasaklanmasına, açıklanan dış ticaret açığı verilerine ilişkin açıklaması
- 34.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Bülent Ecevit'in ölüm yıl dönümüne, DEVA Partisi Genel Başkanı Ali Babacan'ın babası Hilmi Babacan'ın vefatına, 2-8 Kasım Lösemili Çocuklar Haftası'na, Hatay Milletvekili Şerafettin Can Atalay'a, Galatasaray-Fenerbahçe Süper Kupa finalinin Suudi Arabistan'da oynanacak olmasına, Kredi ve Yurtlar Genel Müdürlüğü yurtlarında yaşanan sorunlara ve Türkiye Varlık Fonunun denetim raporlarına ilişkin açıklaması
- 35.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, Cumhuriyet Halk Partisinin 38'inci Olağan Kongresi'ne, Adalet ve Kalkınma Partisine katılan Eskişehir Milletvekili İdris Nebi Hatipoğlu'na, şehit olan Sözleşmeli Erler Samet Bektaş ile Onur Özbek'e, AK PARTİ'nin iktidara gelişinin 21'inci yıl dönümüne, Gazze'de yaşanan katliama ve İsrail'e karşı başlayan boykotlara ilişkin açıklaması
- 36.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 37.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 38.- Samsun Milletvekili Erhan Usta, Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 39.- Mardin Milletvekili George Aslan'ın, Süryani halkına yönelik saldırı ve cinayetler işlendiğine ilişkin açıklaması
- 40.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Cumhuriyet Halk Partisi Kartal ilçe binasına yönelik saldırıya ve AKP iktidarının İsrail politikalarına ilişkin açıklaması
- 41.- Erzincan Milletvekili Mustafa Sarıgül'ün, Bülent Ecevit'in ölüm yıl dönümüne, DEVA Partisi Genel Başkanı Ali Babacan'ın babası Hilmi Babacan'ın vefatına, gönüllerinde Kemal Kılıçdaroğlu'nun hep Genel Başkan olarak kalmaya devam edeceğine, Kredi ve Yurtlar Genel Müdürlüğünden beklentilerine ilişkin açıklaması
- 42.- Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç'ın, ABD Dışişleri Bakanının Ankara ziyaretine ilişkin açıklaması
- 43.- Bolu Milletvekili İsmail Akgül'ün, Bolu Dağı Tüneli'ne ilişkin açıklaması
- 44.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Saadet Partisi grup önerisine ve Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun Saadet Partisi grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 45.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 46.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, İstanbul Milletvekili İsmail Emrah Karayel'in Saadet Partisi grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 47.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 48.- Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar'ın, Tekirdağ'da eğitimde yaşanan sorunlara ilişkin açıklaması
- 49.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, staj ve çıraklık sigortası mağdurlarına ilişkin açıklaması
- 50.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, 1-7 Kasım Disleksi Farkındalık Haftası'na ilişkin açıklaması
- 51.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, uzman çavuşların atanma taleplerine ilişkin açıklaması
- 52.- Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz'ın, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan'ın emeklilerle ilgili açıklamasına ilişkin açıklaması
- 53.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, yerel sanatçıların ve yerel tiyatroların desteklenmesine ilişkin açıklaması
- 54.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, AKP iktidarının seçim öncesi çiftçiye verdiği sözlere ilişkin açıklaması
- 55.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, Bursa Milletvekili Hasan Toktaş'ın 53 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 12'nci maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 56.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, muhalefet partisi olarak iktidarla ilgili eleştirileri gündeme getirme hakkına sahip olduklarına ve Kırklareli Milletvekili Ahmet Gökhan Sarıçam'ın yerinden sarf ettiği bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 57.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, İstanbul Milletvekili Çiçek Otlu'nun 53 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 16'ncı maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 58.- Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 59.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, Gaziantep Milletvekili Derya Bakbak'ın 53 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin lehinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 60.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Gaziantep Milletvekili Derya Bakbak'ın 53 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin lehinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 61.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Gaziantep Milletvekili Derya Bakbak'ın 53 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin lehinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Önergeler

- 1.- Başkanlığın, Batman Milletvekili Mehmet Rüştü Tiryaki'nin Plan ve Bütçe Komisyonu üyeliğinden, Ağrı Milletvekili Heval Bozdağ'ın Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu üyeliğinden istifalarına ilişkin önerge yazısı (4/27)
- 2.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, (2/1253) esas numaralı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi (4/28)

B) Tezkereler

- 1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, 6253 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı İdari Teşkilatı Kanunu ile 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na göre Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Sayıştayın 2022 yılı harcamalarına ait dış denetim raporlarını inceleme sonuçlarına ilişkin tezkeresi (3/790)
- 2.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, TBMM Dışişleri Komisyonu Başkanı Ankara Milletvekili Fuat Oktay ve beraberindeki bir heyetin 6-8 Kasım 2023 tarihlerinde Kosova'ya resmî bir ziyaret gerçekleştirmesi hususuna ilişkin tezkeresi (3/789)

VI.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

- 1.- Saadet Partisi Grubunun, Grup Başkanı Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ tarafından, Uygur Türklerine uygulanan ve muhataplarınca birçoğu delillendirilen baskı ve ayrımcılık iddialarının Çin Hükûmetiyle de irtibata geçilmek suretiyle yerinde tespiti ve bu konuda yapılacak çalışmaların belirlenmesi amacıyla 7/11/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 7 Kasım 2023 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi
- 2.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili Samsun Milletvekili Erhan Usta tarafından, Türkiye Cumhuriyeti devletinin bozulan kamu düzeni ve güvenliğinin tekrar ihdas edilmesi, ülkemizin saygınlığının ve imajının düzeltilmesi, kara para aklama, vergi kaçakçılığı gibi suçların engellenmesi ve bu sorunların nihai bir çözüme kavuşturulması amacıyla 7/11/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 7 Kasım 2023 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi
- 3.- HEDEP Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş ve Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, 4 Kasım 2016 siyasi operasyonunun bütün boyutlarıyla araştırılması amacıyla 7/11/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 7 Kasım 2023 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi
- 4.- CHP Grubunun, Ankara Milletvekili Aylin Yaman ve arkadaşları tarafından, derinleşen yaşlı kadın yoksulluğuna çözüm üretmek, kadın yaşlılara özel bakım güvence sistemlerini oluşturmak amacıyla 10/10/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 7 Kasım 2023 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

VII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

- 1.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Ankara Milletvekili Murat Alparslan'ın HEDEP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisine sataşması nedeniyle konuşması
- 2.- Ankara Milletvekili Murat Alparslan'ın, Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında AK PARTİ Genel Başkanına ve Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması
- 3.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Ankara Milletvekili Murat Alparslan'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisine sataşması nedeniyle konuşması

VIII.- SEÇİMLER

A) Başkanlık Divanında Açık Bulunan Üyeliklere Seçim

- 1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi İdare Amirliğine seçim

B) Komisyonlarda Açık Bulunan Üyeliklere Seçim

- 1.- İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunda boş bulunan üyeliğine seçim
- 2.- Plan ve Bütçe Komisyonunda boş bulunan üyeliğine seçim
- 3.- Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunda boş bulunan üyeliğine seçim

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

- 1.- İstanbul Milletvekili Mustafa Demir ve Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya ile 108 Milletvekilinin Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1700) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 53)
- 2.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Angola Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Gümrük Konularında Karşılıklı İdari Yardım Anlaşmasının Onaylanması Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/35) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 40)

X.- OYLAMALAR

- 1.- (S. Sayısı: 53) Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin oylaması

XI.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

- 1.- Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzylmaz'ın, Zonguldak Adliyesi binasının Türkiye Taşkömürü Kurumuna ait bir arsaya taşınmasına ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın cevabı (7/5194)
- 2.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, bir milletvekilinin yakınlarıyla ilgili iddialara ilişkin sorusu ve İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya'nın cevabı (7/5208)
- 3.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Diyarbakır Büyükşehir Belediyesince ulaşım ücretine yapılan zamma ilişkin sorusu ve İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya'nın cevabı (7/5209)
- 4.- İstanbul Milletvekili Nimet Özdemir'in, önerenin yanıtladığı tarih itibarıyla Türkiye'de bulunan yabancı uyruklu kişi sayısına ilişkin sorusu ve İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya'nın cevabı (7/5211)
- 5.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'ye bağlı Güllüce ve Yeşilburç köyleri arasında yapılması planlanan yolun akıbetine,
Niğde ili Ulukışla ilçesindeki içme suyu sorununa,
İlişkin soruları ve İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya'nın cevabı (7/5213), (7/5214)
- 6.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in, 2015, 2018 ile 2020-2023 yılları arasındaki ruhsatlı silah sayısına ilişkin sorusu ve İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya'nın cevabı (7/5215)
- 7.- Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzylmaz'ın, bazı vatandaşlara birden fazla Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası verildiği iddiasına ilişkin sorusu ve İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya'nın cevabı (7/5218)
- 8.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli Büyükşehir Belediyesine ait bir şirketin işe alımlarıyla ilgili iddialara ilişkin sorusu ve İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya'nın cevabı (7/5219)
- 9.-Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, Işıl Işıl Bingöl Projesi'nin maliyetine,
- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, Uşak Belediyesinin hurda satışlarıyla ilgili bazı iddialara,
- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, şehir içi ulaşımın görme engelli vatandaşlar için erişilebilirliklerine,
- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli'nin Kartepe ilçesine bağlı Gülümser Sokak'ta yapılan dere ıslah çalışmasına,
İlişkin soruları ve İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya'nın cevabı (7/5220), (7/5359), (7/5364), (7/5488)
- 10.- Manisa Milletvekili Şenol Sunat'ın, ülkemizdeki mültecilere dair çeşitli verilere ilişkin sorusu ve İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya'nın cevabı (7/5222)
- 11.- İzmir Milletvekili Ednan Arslan'ın, Sayıştayın 2022 yılı Denetim Raporu'nda Bakanlıkla ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin sorusu ve Ticaret Bakanı Ömer Bolat'ın cevabı (7/5259)
- 12.- Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz'ın, taşımacılık sektöründeki esnafa ticari akaryakıt verilmesine ilişkin sorusu ve Ticaret Bakanı Ömer Bolat'ın cevabı (7/5260)
- 13.- Şırnak Milletvekili Ayşegül Doğan Dağlı'nın, Şırnak'ın Cizre ilçesinde İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne devredilen bir binaya ilişkin sorusu ve İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya'nın cevabı (7/5346)
- 14.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, KHK'yle ihraç edilen bir kişi hakkındaki pasaport tahdidinin kaldırılması talebine ilişkin sorusu ve İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya'nın cevabı (7/5349)
- 15.- Erzurum Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, Horasan Belediyesiyle ilgili iddialara ilişkin sorusu ve İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya'nın cevabı (7/5352)
- 16.- Gaziantep Milletvekili Mehmet Mustafa Gürban'ın, Gaziantep'teki sığınmacı nüfusuna ilişkin sorusu ve İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya'nın cevabı (7/5358)
- 17.- Isparta Milletvekili Hikmet Yalım Halıcı'nın, 2015 yılından günümüze Türkiye'de gayrimenkul, arazi ve şirket satın alan yabancı gerçek veya tüzel kişi sayısına ilişkin sorusu ve İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya'nın cevabı (7/5361)
- 18.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, asbestli su borularının değiştirilmesine ilişkin sorusu ve İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya'nın cevabı (7/5363)
- 19.- Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan'ın, Mardin'in Derik ilçesine bağlı bazı köy yollarının güvenli ulaşımına uygun olmamasına ilişkin sorusu ve İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya'nın cevabı (7/5365)
- 20.- Mardin Milletvekili George Aslan'ın, Mardin'in Derik ilçesine bağlı bazı köy yollarının güvenli ulaşımına uygun olmamasına ilişkin sorusu ve İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya'nın cevabı (7/5366)
- 21.- Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'ın, Mardin'in Derik ilçesine bağlı bazı köy yollarının güvenli ulaşımına uygun olmamasına ilişkin sorusu ve İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya'nın cevabı (7/5367)
- 22.- Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'ın, Mardin'in Nusaybin ve Derik ilçelerinde çöp konteynerlerinin yetersizliğine ilişkin sorusu ve İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya'nın cevabı (7/5368)
- 23.- Van Milletvekili Sinan Çiftiyürek'in, Van'da İŞKUR'a başvuran kişi sayısına ilişkin sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhani'nin cevabı (7/5460)
- 24.- Van Milletvekili Sinan Çiftiyürek'in, Van ilinde bulunan açık ve kapalı maden ocağı sayısına ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın cevabı (7/5478)
- 25.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, Diyarbakır'ın Yenişehir ilçesi Köşkler Mahallesi'nde bulunan barakaların yıkılmasına ilişkin sorusu ve İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya'nın cevabı (7/5483)
- 26.- Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez'in, Şırnak'ın Cizre ilçesinde İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne devredilen bir binaya ilişkin sorusu ve İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya'nın cevabı (7/5486)
- 27.- Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigit'in, Van'ın Çatak ilçesine bağlı Kaçit köyünde yaşanan su sorununa ilişkin sorusu ve İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya'nın cevabı (7/5489)

28.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, Diyarbakır'ın Kayapınar ilçesine bağlı Fırat Mahallesi'ndeki bir ilkokul inşaatının sonlandırılması talebine ilişkin sorusu ve İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya'nın cevabı (7/5492)

7 Kasım 2023 Salı
BİRİNCİ OTURUM
Açılma Saati: 15.01

BAŞKAN: Başkan Vekili Gülizar BİÇER KARACA
KÂTİP ÜYELER : Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin), Muhammed ADAK (Mardin)
-----0-----

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 17'nci Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, Konya'nın sorunları hakkında söz isteyen Konya Milletvekili Ünal Karaman'a aittir.

Buyurun Sayın Karaman. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

1.- Konya Milletvekili Ünal Karaman'ın, Konya'nın sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

ÜNAL KARAMAN (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün Konya'mızın kronikleşen sorunlarını konuşacağım. Bu sorunlar çözülmediği takdirde rekabetçiliğimize zarar vermekle kalmayacak, Konyalıların yaşamını da doğrudan etkileyecektir.

Türk tarımının başkenti olan Konya'mız, aynı zamanda güçlü bir sanayi ve ticaret kentidir ancak bugün potansiyelimizin çok azını ortaya çıkarabildiğimiz bir gerçektir. Ürünlerimizin küresel pazarlara ulaştırılması için yeni ticaret koridorlarının oluşturulması şarttır. En yakınımızdaki Mersin ve Taşucu Limanlarına hızla ulaşmak için yeni demir yolu yatırımlarına hız verilmelidir.

Diğer yandan, kent içi trafik de büyük sorundur. Sanayi bölgelerinin kent merkezinde kalması uzun servis ve tır kuyrukları yaratmakta, Konya trafiğini felç etmektedir. Bir türlü tamamlanamayan çevre yolu da trafiği artırmaktadır. Bu yolun açılması kent merkezindeki transit geçişleri azaltacak, trafiği rahatlatacaktır.

Değerli milletvekilleri, Konya'da sayısı bilinmeyen ancak yüz binlerle ifade edilen kayıtsız, kaçak sığınmacı, göçmen bulunmaktadır. Bu kişiler, oluşturdukları kayıt dışı istihdam ve ruhsatsız ticari işletmelerle Konya ekonomisine büyük zararlar vermektedir. Esnafımız bu kayıt dışılıkla rekabet edemez hâle geldiğini, birçok işletmenin kapanmak zorunda kaldığını söylemektedir. Türk esnaf batarken, Türk çocuğu geleceğini yurt dışında aramak zorunda kalırken iktidar ne yapıyor? Suriyeli istihdam eden işletmeciyi sübvansiyon sağlıyor. Eve lazım olan, camiye haramdır; Türk çocuğu aç gezerken teşviki başkası için vermek yanlıştır.

Sayın milletvekilleri, tarım bir diğer önemli sorundur. Açıklanan hububat, ayçiçeği ve şeker pancarı alım fiyatları çiftçilerimizi zor durumda bırakmıştır. Yüksek girdi maliyeti altında ezilen çiftçilerimiz her sezonu borçla kapatıp yeni sezonda daha fazla borçlanarak ekim yapıyorlar. Borç ekip dert biçen bu sistem artık sonlanmalıdır. Stratejik sektör olan tarımsal üretimin devamı, hakkıyla desteklenmesine bağlıdır. Türk çiftçisini refaha kavuşturmak devletin asli görevidir, aksi takdirde yakın gelecekte üretim yapacak çiftçi bulamayacağımız nettir.

Çiftçisini toprağa küstürdüğünüz Konya, 2022'de yabancıya arazi satışında 1'inci sıradadır; 2023'te de durum farklı olmayacaktır. Konya'mızda yabancılar arazi toplamaya devam etmekte, bölgemizin mülkiyet çehresi değişmektedir. İktidarın buna müdahale etmesi Türk tarımının geleceği için de çok önemlidir.

Tarımın başkenti Konya'nın modern hal eksikliği tarımsal ticareti baskılamaktadır. Yirmi senedir bitmeyen hal projesinin hiçbir izahı yoktur.

Suya erişim Konya tarımının en önemli sorunlarından biridir. Konya'da tarımın kesintisiz devam etmesi havza dışından su desteğine bağlıdır. Bu amaçla yapılan Konya Ovası Projesi'nin gerektiği hızla ilerlemediği açıktır. Mesela, AHI Kanalı Projesi yüz milyonlarca lira harcanmasına rağmen hâlâ hizmete geçmemiştir; kanalda çatlama, çökmeler birbirini izlemiştir, kamu yatırımı âdeta çöp olmuştur, çiftçi yine suya ulaşamadığıyla kalmıştır. Bunun adı iş bilmezliktir, liyakatsizliktir. Mavi Tünel Projesi kapsamına girmeyen ilçelerimizde de suya erişim büyük sorundur. Bu sorunu gidermek Kızılırmak suyunun aktarılmasıyla mümkün olacaktır. Mevcut durumda suya ulaşamayan çiftçilerimiz yer altı suyunu kullanmaktadır. Bu kullanım geleceğimiz için tehlikelidir. Konya'mızda son dönemde artan, tarlaları, enerji hatlarını, yolları ve evleri tehdit eden obrukların sebepleri arasında kontrolsüz yer altı suyu kullanımı yer almaktadır. Obrukların önlenmesine yönelik çalışmaların başarıya ulaşması can ve mal güvenliğini de artıracaktır.

Kıymetli milletvekilleri, Karapınar ilçemizde hayvancılığa elverişli mera arazisine güneş enerjisi santralleri kurulması planlanmaktadır. 28 yaylanın hayvancılık yaptığı ortak mera on binlerce küçükbaş hayvanın beslenme alanıdır. Buraya santral kurulması bölge bereketliliğine zarar verecek, üreticilerimizin hayvancılığı bırakmasına sebep olacaktır. Artan enerji talebini karşılarken aynı şekilde artan gıda talebini karşılayan sektöre balta vurmak gerekir. Bu sebeple GES'lerin verimsiz sahalara yapılması en doğru seçenektir. Yetkilileri bu kararı gözden geçirmeye, sürdürülebilir çözüm bulmaya davet ediyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gündem dışı ikinci söz, Van'da meydana gelen depremin 12'nci yılı münasebetiyle söz isteyen Van Milletvekili Kayhan Türkmenoğlu'na aittir.

Buyurun Sayın Türkmenoğlu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

2.- Van Milletvekili Kayhan Türkmenoğlu'nun, Van'da meydana gelen depremin 12'nci yılına ilişkin gündem dışı konuşması

KAYHAN TÜRKMEMOĞLU (Van) – Sayın Başkanım, değerli Meclis; bugün, 23 Ekim 2011 ve 9 Kasım 2011 tarihlerinde Van'da yaşanan doğal afetlerin, depremlerin 12'nci seneidevriyesini yaşıyoruz. Öncelikle, her türlü doğal afet için ülkemizin son derece riskli bir bölge olduğunu hep beraber biliyoruz. Bu işi yaşayan bir kardeşiniz olarak, malumunuz, 23 Ekim'de, bir pazar günü 11.45'te Van ilinde herkes normal yaşamını idame ettiren bir anda hayatın doğal afetiyle karşı karşıya kaldık. 7,2 şiddetindeki deprem yirmi üç saniye sürdü ve akabinde, on altı gün sonra da ikinci depremi yaşadık, bu da on beş saniye sürdü. İkisi de ikisinin arasında da olan, yaşanan o deprem büyük bir yıkıma sebebiyet verdi ve arasında 11 bin tane artçı depremi yaşadık değerli vekil arkadaşlarım. Etki alanına gelince, 13 tane il ve 2 ülkeyi etkileyen bir tabloyla karşı karşıya kaldık. Nihayetinde 644 vefat, 2 bin yaralı, 2.262 tane enkaz ve sağ kurtulan 252 vatandaşımız ve kırk altı saat sonra da Azra bebek ve Yunus'u biz unutmadık.

Depremle yaşayacağımızı hepimiz biliyoruz ama deprem sonrasında yaşananlar çok önemlidir. İşte, orada, depremin

akşamında Hükümetiniz, bugünkü Cumhurbaşkanımız ve önceki Başbakanımız ve ekibi, aynı akşam Van ilimizde yaralarımızı sarmak için âdeta yarıştılar. 2 bin arama kurtarma ekibi, 2.500 sağlık ekibi, 500 iş makinesi, 7 hava ambulansı ile birlikte UMKE sağlık ekibi ve AFAD'ın büyük bir koordinasyonu ile anında, üç gün içerisinde 75 bin çadır, bir hafta içerisinde de 35 noktada 30 bin konteyneri kurma başarısını elde etmiş bir Hükümetten bahsediyoruz. 28 Ekimde, sadece beş gün sonra AFAD, Van ilinde tüm binalarımızı ağır, orta ve az hasarlı olmak kaydıyla taramıştır.

Kıymetli arkadaşlarım, 2011 depreminin bir yıl sonrasında, 23 Ekim 2012'de ne oldu? Bir yıl sonra 17.500 konut, kırsalda 8.500 konut; toplamda 26 bin konut; 33 cami, 15 okul, 150 iş yeri, 9 AVM ve Erciş ilçemizde 30 dönümlük araziye 500 dükkân, 50 tane de ofis yapıldı. Altı ay içerisinde 300 bin kardeşimize deprem eğitimi verdik. Yeni konutlar, yeni mahalleler, yeni caddeler, yeni AVM'ler ve yeni bir şehir inşa edildi. 800 bin olan nüfusumuz bugün 1 milyon 150 bine çıktı. 5 tane yeni mahalle oluştu. Edremit ilçemiz, Erciş ilçemiz yeniden ayağa kalktı.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, bunları anlatmamdaki sebep, yaşayacağımız bundan sonraki süreçte... Ki özellikle Kahramanmaraş depremini biz hiçbir zaman unutmayacağız. Van, Doğu Anadolu'nun en büyük depremlerinden biriyse Kahramanmaraş depremi de asrın felaketidir. Bakın, sadece bir cümleyle bunu ifade etmek gerekirse, Van depremi 7,2 şiddetinde 25 saniye sürerken Kahramanmaraş depremi 7,6 şiddetinde -2 tane arka arkaya deprem- 100 saniye sürmüştür. Hâliyle, 11...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz Sayın Milletvekilimiz.

KAYHAN TÜRKMENÖĞLU (Devamla) – Bir dakika ek süre alabilir miyim?

BAŞKAN - Gündem dışı konuşmalarda ek süre vermiyoruz biliyorsunuz.

KAYHAN TÜRKMENÖĞLU (Devamla) – Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Ben teşekkür ederim.

Sayın milletvekilleri, gündem dışı üçüncü söz talebi, Burdur'un sorunları hakkında söz isteyen Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'a aittir.

Buyurun Sayın Akbulut. (CHP sıralarından alkışlar)

3.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Burdur'un sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

İZZET AKBULUT (Burdur) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle Genel Kurulumuzu saygıyla selamlıyorum.

Konuşmama başlamadan önce, hafta sonu yaptığımız kurultayda ebedî liderimiz Başkomutan Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün koltuğunu devralan Genel Başkanımız Sayın Özgür Özel'i tebrik ediyorum. Son on üç yıldır hak, hukuk, adalet mücadelemize önderlik yapan 7'nci Genel Başkanımız Kemal Kılıçdaroğlu'na, ülkemize ve bizlere katmış olduğu değerlerden dolayı yürekten teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Saygıdeğer milletvekilleri, Burdur, Batı Akdeniz'in belki de en güzel, en şirin illerinden ama ne yazık ki en geri kalmış illerden biri. Bakıyorsunuz, çevresinde, Antalya'nın, Isparta'nın, Denizli'nin, Muğla'nın, Afyon'un tam ortasında aslında bir boğaz köprüsü vazifesi görebilecek bir yerde ama ne yazık ki gelişmişliğine baktığımızda en az gelişmiş il olarak gözümüze çarpıyor. Yatırım çekemiyoruz, ne yazık ki genç nüfusumuzu çevre illerimize kaptırmak durumunda kalıyoruz. Yatırımda teşvik bölgelerine baktığımız zaman Burdur 3'üncü bölgede gözükmemekte. O kriterlerin ne olduğunu tabii birçoğunuz biliyorsunuz ama nüfusun öncelikli kriterlerden olması gerekiyor. Çünkü, örneğin 4'üncü bölgedeki Afyon dururken 3'üncü bölgedeki Burdur'a ne yazık ki yatırımcımız para kazanamayacağını düşündüğü için yatırım yapmıyor.

Burdur'da sütümüz vardır, Burdur'un şeker fabrikası vardır örneğin. Burdur'da süt üreticilerimiz, pancar üreticilerimiz vardır ama süt üreticilerinin ya da pancar üreticilerinin üretimini artıracak bir çikolata fabrikamız yok örneğin.

Yine Burdur'un biliyorsunuz, özellikle batı bölgelerinde -Çavdır'ında, Gölhisarı'nda, Tefenni'sinde, Karamanlı'sında- birçok yerinde domates yetiştirilir, sera yetiştiriciliği hâkimdir. Türkiye'nin birçok bölgesine gider, hatta dünyaya ihraç olur ama oradaki domates üreticilerimizi kollayacak bir salça fabrikamız da yok örneğin.

İnsuyu'muzda fasulye yetişir, Türkiye'nin dört bir yanına dağıtılır ama bir konserve fabrikamız ne yazık ki orada da yoktur çünkü bunların hepsinin sebebi o 3'üncü bölgeye sıkışıp kalmamız.

Merkezde 1'inci Organize Sanayi Bölgemiz var, 2'nci Organize Sanayi Bölgemiz var, 3'üncüsü Bucak ilçemizde; 1 ile 2 dolu. Ama düşünün, Burdur Belediyesi 3 kişilik bir büro personeli ilanına çıkıyor, bine yakın üniversite mezunu başvuru yapıyor. Organize sanayi bölgelerinin doluluğunu da muhakkak iyi araştırmak gerekiyor ki depolara tahsis edilen ya da iki yıl içerisinde herhangi bir yatırıma başlamayan bölgeler var mıdır, yok mudur? Buna dikkatinizi çekiyorum.

Saygıdeğer milletvekilleri, birçoğunuza soruyorum: İlinizde AVM'si olmayan kaç milletvekilimiz vardır? Düşünün, Burdur'da bir AVM dahi yok. Sizlere soruyorum: İlinizde özel hastanesi olmayan kaç tane milletvekilimiz vardır? Burdurlu milletvekilim de bakıyor, hak veriyordur herhâlde.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Hayır, hayır, hak vermiyorum. Çimento fabrikası istiyor, AVM istiyor; esnafı batıracak.

İZZET AKBULUT (Devamla) – Özel hastanemiz dahi yok. Bizim Burdur'umuzda girişlerine çıkışlarına baktığımızda coğrafi bilgisi yok ise birçoğu ilinin girişi mi ilçenin girişi mi, onu dahi bilemiyor; bir köprülül kavşak dahi girişlerde yok. Burdur, 2002 yılından beri 3 milletvekilinin 2'sini iktidar milletvekillerine vermiştir. Bugün AK PARTİ Milletvekillerimizden Adem Korkmaz ve Mustafa Oğuz -pirlanta gibi 2 milletvekiliniz var saygıdeğer AK PARTİ'liler- bu söylediklerimi sorun, doğru mu değil mi onlar da cevap vereceklerdir. (CHP sıralarından alkışlar)

Turizm cenneti bir ildeyiz; Burdur Gölü'müz var, Salda Gölü'müz var, Kibyra'mız var, Sagalassos'umuz var ama tanıtımda bir eksikliğimiz var. Burdur Gölü kuruyor, hacminin yüzde 40'ını kaybetti. Cumhurbaşkanımızın sözü var, 2019 yılında yerel seçimlerinden önce geldi, dedi ki: "Ek kaynak getireceğim." Ama daha hâlâ Burdur Gölü'müzde yapılmış en ufak bir işlem yok. Salda Gölü'müzde keza aynı şekilde; dünyaca ünlü oldu biliyorsunuz, "Türkiye'nin Maldivleri" diye adlandırılıyor ama yapılan millet bahçesinden sonra turist sayısının çok azaldığını da göreceksiniz. Ve sürem azalıyor ama...

Teşekkür ediyorum hepinize, saygılar sunuyorum.

Sağ olun, var olun. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi, sisteme giren ilk 30 milletvekiline yerlerinden bir dakika süreyle söz vereceğim.

İlk söz talebi, Şanlıurfa Milletvekili Cevahir Asuman Yazmacı'nın.

Buyurun Sayın Yazmacı.

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- Şanlıurfa Milletvekili Cevahir Asuman Yazmacı'nın, Göbeklitepe ve Karahantepe'deki yeni buluntulara ilişkin açıklaması

CEVAHİR ASUMAN YAZMACI (Şanlıurfa) – Teşekkür ederim Başkanım.

Tarihin sıfır noktası, kültür, medeniyet hazinelerinin kenti Şanlıurfa'mızda geçen ay heyecanlandırıran keşifler yapıldı. Göbeklitepe ve Karahantepe'de yeni buluntular gün ışığına kavuştu. 2023 yılında 9 arkeolojik alanda sürdürülen çalışmalarda

insan ve hayvan heykellerine ulaşıldı; tarih öncesi sanatın en etkileyici örneklerinden biri olmaya aday 2 metre yüksekliğindeki insan heykeli ve duvara yerleştirilmiş bir akbaba heykeli ile zemine bırakılmış taş tabaklara ulaşıldı. On iki bin yıllık geçmişle "tarihin sıfır noktası" olarak nitelendirilen Göbeklitepe'yle UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde 5'inci yılını tamamlayan, İslam İşbirliği Teşkilatı tarafından "İslam Dünyası Turizm Başkenti" olarak ilan edilen şanlı şehrimiz, tarihî dokusu, kültürü, gastronomisiyle ülkemizin dünyaya açılan kapısı olmaya devam edecektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Adana Milletvekili Ayhan Barut...

Buyurun Sayın Barut.

2.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, AKP eliyle köruklenen ekonomik krize ilişkin açıklaması

AYHAN BARUT (Adana) – Sayın Başkan, AKP eliyle köruklenen ekonomik kriz ocakları söndürmeye devam ediyor. Sorunları büyüten iktidar dış güçler ve faiz lobisi gibi akıl almaz kurnazlıklarla hedef şaşırtıyor, algı operasyonları yürütüyor. Bugün ticaret hayatı yüzde 50'ler gibi yüksek faizle çıkmaza girdi; esnaf kepenk kapatıyor, iş yerleri batıyor, işsizlik rekor kırıyor; yüksek enflasyon, fahiş zamlar ve artan döviz kurlarıyla açlık ve yoksulluk büyüyor. Bankacılık sektörü bu yılın ilk dokuz ayında 440 milyar lira kâr elde etti, buna karşın yurttaşların kredi kartı ve bireysel kredi borçları nedeniyle bankalara bu dönemde ödediği faiz tutarı 240 milyar lirayı geçti. Milyonlarca insan ıcralık oldu, yurttaşın bankalara borçları ilk kez 2,5 trilyon sınırını geçti.

Düşün artık yakamızdan, çekin artık elinizi cebimizden!

BAŞKAN – Şanlıurfa Milletvekili Abdürrahim Dusak...

Buyurun Sayın Dusak.

3.- Şanlıurfa Milletvekili Abdürrahim Dusak'ın, Cezayir'in millî haftasına ilişkin açıklaması

ABDÜRRAHİM DUSAK (Şanlıurfa) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Bu hafta, dost ve kardeş Cezayir'in "millî haftası" olarak kutlanmaktadır. Yüz otuz iki yıl süren Fransız işgaline karşı, Cezayirli kardeşlerimiz 1 Kasım 1954'te bağımsızlıklarına kavuşmuşlardır. Fransız işgali boyunca Cezayir halkı büyük acılar yaşamış, çok büyük bedeller ödemiştir.

Değerli milletvekilleri, beş yüz yıllık bir maziye dayanan Türkiye-Cezayir ilişkileri birçok alanda güçlenerek devam etmektedir; başta İslam İşbirliği Teşkilatı olmak üzere üyesi olduğumuz bütün uluslararası alanlarda Cezayir'le birlikte çalışmaya devam etmekteyiz. İSİPAB olarak ilişkilerimizi daha ileri seviyeye çıkarma gayretimiz devam etmektedir.

Bu vesileyle, Cezayir'in bağımsızlığını kazanmasında büyük mücadeleler veren Cezayirli şehit ve gazileri rahmetle anıyor, Cezayir'in 61'inci bağımsızlık yıl dönümünü kutluyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Samsun Milletvekili Murat Çan...

4.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, Samsun'daki Salıpazarı Barajı'na ilişkin açıklaması

MURAT ÇAN (Samsun) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Geride bıraktığımız yaz döneminde, seçim bölgem Samsun 3 kez sel felaketi yaşadı. Defalarca söyledik "Sel ve su baskınlarını önleyecek projeleri derhâl tamamlayın." diye. Nedir bu projelerin en önemlisi? Salıpazarı Barajı. İnşaatı ne zaman başladı? Yedi yıl önce. DSİ dün açıklama yaptı; baraj inşaatı yüzde 11 seviyesinde. Bu hızla giderse baraj bitene kadar Samsun'un bu bölgesi onlarca kez sel felaketi yaşayacak. Şunu da hatırlatayım: Dört ay önce burada, bu konuda verdiğimiz araştırma önergemiz oylandı ve iktidar partisi ve ortağının oylarıyla reddedildi. O gün de söyledim, şimdi de söylüyorum: Bu bölgede bundan sonra yaşanacak bütün sel felaketlerinin ve can kayıplarının faili bu iktidardır.

BAŞKAN – Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan...

5.- Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan'ın, Tekirdağ'ın düşman işgalinden kurtuluşunun 101'inci yılına ilişkin açıklaması

MESTAN ÖZCAN (Tekirdağ) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 20 Temmuz 1920'den 13 Kasım 1922'ye kadar düşman işgali altında kalan, ülkemizin Avrupa'ya açılan kapısı, güzide şehrimiz Tekirdağ, benzeri görülmemiş bir mücadeleyle kazanılmış zaferlerimizden sonra düşman işgalinden kurtulmuştur. Şehrimizin, yüz bir yıl önce vatan aşkıyla verilen mücadeleyle Kurtuluş Savaşı'nda kahramanca bir zafer kazanarak adını tarihe altın harflerle yazdıran başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk önderliğindeki bütün kahramanlarını sevgiyle, saygıyla ve minnetle yâd ediyorum.

On dört yıldır çeşitli görevlerde ve son dört yılda da il başkanı olarak hizmet ettiğim ve şimdi vekili olmaktan gurur duyduğum, bizlere emanet ettiğiniz güzel şehrimizi örnek bir şehir hâline getireceğime, bizlerin de sizler gibi bu güzellikleri gelecek nesillere taşıyacağımıza söz veriyor ve Gazi Meclisi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – İstanbul Milletvekili Şamil Ayrım...

Buyurun Sayın Ayrım.

6.- İstanbul Milletvekili Şamil Ayrım'ın, Azerbaycan'ın 8 Kasım Zafer Günü'ne ilişkin açıklaması

ŞAMİL AYRIM (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; işgal altındaki topraklarını kahramanca bir mücadele sonucunda azat eden can Azerbaycan'ı 8 Kasım Zafer Günü münasebetiyle yürekten kutluyorum. Azerbaycan ordusunun bu tarihî zaferi tüm bölgede kalıcı barış ve huzur umutlarının yeşermesine de vesile olmuştur. Kardeş Azerbaycan, Ermenistan'ın hukuka aykırı, insanlık dışı saldırılarıyla işgal ettiği vatan topraklarını kırk dört gün süren destansı bir zaferle kazandı -Karabağ özgürlüğüne kavuştu- yirmi dört saatlik antiterör operasyonu ile topraklarının bütünlüğünü sağladı. Şanlı Karabağ zaferi Türkiye ve Azerbaycan'ın "tek millet iki devlet" anlayışını bir kez daha dünyaya kanıtlayan onur nişanıdır, adaletin zaferidir.

Bağımsızlık uğruna vatan için canlarını feda eden şehitlerimizi rahmetle, gazilerimizi de minnetle yâd ediyorum.

Azerbaycan can içinde candır, Karabağ ebedî Azerbaycan'dır.

BAŞKAN – Kırıkkale Milletvekili Ahmet Önal...

Buyurun Sayın Önal.

7.- Kırıkkale Milletvekili Ahmet Önal'ın, usta öğreticilerin kadro sorununa ilişkin açıklaması

AHMET ÖNAL (Kırıkkale) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Millî Eğitim Bakanlığı bünyesinde çalıştırdığı usta öğreticilerimizi memur veya sözleşmeli personel olarak kabul etmezken Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı da usta öğreticilerimizi işçi saymamaktadır. Oysa ki Türkiye'nin en büyük sıkıntılarından biri olan kalifiye eleman sıkıntısı usta öğreticilerimiz sayesinde büyük ölçüde giderilmekte ve usta öğreticilerimiz ekonomiye ciddi katkıda bulunmaktadır. Buna rağmen geçici personel olarak istihdam edilen, bu nedenle de iş güvencesinden yoksun olarak çalıştırılan, her yıl görev alıp almama konusunda endişe yaşayan, hiçbir özlük hakkına sahip olmayan, ücretleri resmî tatillerde, bayramlarda kesilen, aldıkları ücret asgari ücretin bile altında kalan kadrosuz usta öğreticilerimizin dramı iktidar

tarafından hâlen görülüyor. MEB'e bağlı çalışan usta öğretmenlerin tek istekleri kadroya geçmek, amirlerinin keyfiyetinden kurtulmak, adil ve insanca çalışma koşullarına kavuşmaktır. Bu nedenle, Millî Eğitim Bakanlığı halk eğitim merkezlerinde büyük fedakârlık ve özveriyle görev yapan usta öğretmenlerimizi derhâl kadroya almalı ve mağduriyetlere son vermelidir.

BAŞKAN – İstanbul Milletvekili Halit Yerebakan...

Buyurun Sayın Yerebakan.

8.- İstanbul Milletvekili Halit Yerebakan'ın, Organ Bağışı Farkındalık Haftası'na ilişkin açıklaması

HALİT YEREBAKAN (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Organ Bağışı Farkındalık Haftası'nda bulunmaktayız. Organ bağışı, politik sınırları aşan bir yaşam ve ölüm meselesidir. Ülkemizde organ bağışıyla ikinci bir şansı umut eden insanların bekleme listesinde hayat mücadelesi veriyorlar ancak acı gerçek, organ ihtiyacının bağışları oldukça aştığıdır. Türkiye, organ nakli konusunda dünya çapında övgüyü hak eden başarılarla imza atmıştır fakat her yıl beyin ölümü sonrası hayatını kaybeden 2 bin vatandaşımızın organları çok az insanın hayatına umut oluyor.

Organ bağışı sadece hayat kurtarmakla kalmaz, aynı zamanda sağlık sistemimizin sürdürülebilirliğine de büyük katkı sağlar. Organ bağışı süreçlerini hızlandıran ve teşvik eden, halkımızın farkındalığını artıran ve nihayetinde sayısız hayatı kurtaran politikaları ve reformları birlikte hayata geçirelim; ülkemizin daha sağlıklı, daha güçlü ve daha merhametli olmasını savunan liderler olalım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel...

Buyurun Sayın Adıgüzel.

9.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, Fenerbahçe ve Galatasaray arasındaki Süper Kupa finalinin Suudi Arabistan'da oynanacak olmasına ilişkin açıklaması

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Bu yıl 29 Aralıkta Fenerbahçe ve Galatasaray kulüpleri arasında oynanacak olan Süper Kupa finalinin Suudi Arabistan'da oynanacak olması tüm kamuoyunun tepkisini çekmiştir. Hatta bu konuyla ilgili her 2 kulüp de orada oynamak istemediklerini resmî ağızlarından açıklamışlardır. Yani bu 2 kulüp istemiyor, Türk kamuoyu, Türk milleti istemiyor; bu konuda neden ısrar ediyorsunuz? Her 2 kulübümüzün de hem Çanakkale Savaşı'nda hem de Kurtuluş Savaşı'nda şehit olan sporcuları var, İstanbul'dan Anadolu'ya silah kaçıran orada birçok emekleri var. Bu 100'üncü yılda, bu anlamlı yılda bu Süper Kupa finalini her 2 takımın, kamuoyunun ve tüm Türkiye'nin isteği doğrultusunda lütfen tekrar Türkiye'ye getirin. O Suudi Arabistan'ın Dünya Kupası'nda ne yaptığını biliyoruz; Messi'nin formasının üzerine bile o geleneksel Arap kıyafetini koydular. Bu yıl da o Türk arması olan Fenerbahçe veya Galatasaray'ın formasının üzerine bunu yapmayacakları nereden malum.

BAŞKAN – Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı...

Buyurun Sayın Sarı.

10.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, sağlıkta şiddete ilişkin açıklaması

SERKAN SARI (Balıkesir) – Sayın Başkanım, AKP iktidarına sesleniyorum: Yıllardır süregelen sağlıkta şiddeti durduramıyorsunuz. Geçen hafta Balıkesir Atatürk Şehir Hastanesinde anestezi doktorumuz Fatma Kübra Karaosmanoğlu, dün de Antalya Eğitim Araştırma Hastanesi acilinde görevli Gülizar Yıldırım şiddete maruz kaldı. Yirmi bir yıldır “sağlıkta dönüşüm” adıyla ortaya koyduğunuz uygulamalar sağlıkta çöküşün ta kendisidir. Bu sistem hastaneden randevu almak isteyen hasta ve hasta yakınlarını çileden çıkarıyor. Beş dakikaya sıkıştırılmış muayene süreleriyle günde 100 hastaya bakan doktorlarımız tükenirken hastalarımız beş dakika için günlerce, haftalarca bekliyor. Yaratmış olduğunuz ucube sistem yüzünden hastalarımızla, hasta yakınlarımızla doktorlarımız, sağlık çalışanları karşı karşıya getiriliyor. Vatandaşlarımızı hekimlere ve sağlık çalışanlarına düşman ettiniz. Milletvekili olarak her gün hastalarımızın randevu taleplerine çözüm üretmek için mücadele ediyoruz. Şiddeti durdurabilmek için sağlık politikalarınızı baştan aşağıya gözden...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu...

Buyurun Sayın Gergerlioğlu.

11.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Dorşin Gök'ün cezaevinden gönderdiği mektuba ilişkin açıklaması

ÖMER FARUK GERGERLIOĞLU (Kocaeli) – Suç işleri eski bakanı Soylu'nun kumpası sonucu iki yıldır hapiste tutulan Dorşin Gök'ü size hatırlatıyorum. Hiç alakası olmadığı bir cinayetten, ortada tek bir delil olmadan hapsedilen bir genç kadın, bana gönderdiği mektubunda haksızlığa feryat ediyor. “Biz sessiz kaldıkça ne yazık ki kötüler azgınlıyor.” diyor Şirazlı Sadi. Benim hakkım, bir siyasi aktörün kara propagandasına feda ediliyor Ömer Bey. Hani bir insan yürürken üzerine ceset düşer mi? Benim üzerime bir ölü attılar. Kötülüğün sıradanlığı ne diye düşünüyorsanız, Şırnak dosyama bakabilirsiniz.” Kendisine Emniyette gözaltındayken polisler tarafından “Eğer birlikte çalışırsak seni bu zor durumdan çıkarırız çünkü biz de biliyoruz ki senin bu olayla bir alakan yok.” denilen Dorşin Gök'ün yarın, 8 Kasım'da Şırnak Mahkemesinde mahkemesi var; adalet ve beraat bekliyoruz.

BAŞKAN – Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun...

Buyurun Sayın Aygun.

12.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, KYK yurtlarından gelen şikâyetlere ilişkin açıklaması

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Teşekkür ederim Başkanım.

27'nci Dönemde defalarca dile getirdim, en son da geçtiğimiz hafta Gençlik ve Spor Bakanlığı bütçesi görüşmelerinde Komisyon'da dillendirdim ama değişen bir şey yok, her gün başka bir ilimizin KYK yurtlarından zehirlenme ya da teknik sorunlarla ilgili şikâyetler alıyoruz. Acilen ihaleleri gözden geçirin, yandaşlarınızdan vazgeçin, daha fazla sorun yaşamadan bir an evvel tedbir alın diyoruz. Yemeklerde ve kantinlerde aynı şekilde teknik sorunlarla ilgili teknik çalışmaları yaparak bu sorunları elden geçirmemiz gerekiyor. Aksi takdirde, her gün bir canımızı, bir çocuğumuzu kaybedeceğiz ve zehirlenmelerden birçok kardeşimizi hastanelerde yoğun bakımlarda göreceğiz diyorum. Tedbir alın, bir an evvel asansörlerle ilgili, Makina Mühendisliği Odasıyla birlikte çalışın. Yine, aynı şekilde, geldiğimiz noktada sorunlar devam ediyorsa da bize emanet askerlerimiz kışladaki yemeklerden nasıl zehirleniyorsa, onlara bakamıyorsa KYK yurtlarında...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – İstanbul Milletvekili Ümmügülşen Öztürk...

Buyurun Sayın Öztürk.

13.- İstanbul Milletvekili Ümmügülşen Öztürk'ün, Lösemili Çocuklar Haftası'na ilişkin açıklaması

ÜMMÜGÜLŞEN ÖZTÜRK (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Türkiye'de ve dünyada her yıl binlerce çocuk lösemi hastalığına yakalanmakta, küçük bedenler uzun ve hassas bir

tedavi sürecine girmektedir. Kan kanseri olarak da bilinen lösemide erken teşhis çok önemlidir. Tedavi süreci zorlu ve uzun olan lösemi, çocuklarda en yaygın görülen kanser türlerinin başında gelmektedir. Lösemi hastası çocukların hayatlarını kurtarabilmenin en önemli yolu kan ve kök hücre bağışdır. Lösemi tedavisi gören çocukların moral ve motivasyonunun sevgiyle yüksek tutulması tedavinin en önemli ayağını oluşturmaktadır çünkü lösemili çocuklarımızın en temel ihtiyacı sevgi ve umuttur. Lösemili Çocuklar Haftası'nda minicik bedenlerdeki kocaman yüreklerin sevgiyle kucaklaşmasını ve toplumumuzda farkındalık oluşturmaya vesile olmasını dilerim. Lösemi hastalığıyla mücadele eden tüm yavrularımıza acil şifalar diliyorum.

BAŞKAN – Kırşehir Milletvekili Metin İlhan...

Buyurun Sayın İlhan.

14.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, Tarım Kredi Kooperatifleri marketlerindeki fiyat artışlarına ilişkin açıklaması

METİN İLHAN (Kırşehir) – Teşekkür ederim Başkanım.

Hükûmetin enflasyonla mücadelede geçen seneden beri Tarım Kredi Kooperatifleri için sadece söylem düzeyinde kalan garip bir fiyat indirimi konusu var. Bakınız, Sayın Cumhurbaşkanının zincir marketlerden enflasyonla mücadeleye destek için talep ettiği indirimler ne yazık ki raflarda karşılığını bulamadı. Tarım Kredi Kooperatifleri marketlerine giden vatandaşlarımız hayal kırıklığına uğradı. Vatandaşlarımız indirim beklerken aradan geçen yirmi günlük sürede birçok ürüne zam üstüne zam geldi. Önümüz kış ve fiyat artışları da hâlâ yukarı yönlü. Emeklilerimiz, işçilerimiz ve memurlarımız artık alışveriş bütçelerini kısımayacak noktaya geldiklerini belirtmektedirler. 4 kişilik bir ailenin semt pazarında bile asgari alışveriş tutarı 500 liranın üstünde ne yazık ki. Dünyada gıda enflasyonu azalırken bizde hızla artmaya devam etmesi de makul değildir. Hükûmetin bir an önce birilerini suçlamayı bırakıp gıda enflasyonundaki önlenemez yükselişe çare bulması gerekmektedir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Uşak Milletvekili Ali Karaoba...

Buyurun Sayın Karaoba.

15.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, obeziteye ve diyetisyen atamalarına ilişkin açıklaması

ALİ KARAOBA (Uşak) – Teşekkürler Sayın Başkan.

İnsan sağlığının korunmasında, düzenlenmesinde ve doğru yöntemlerin seçiminde beslenmenin önemi ilk çağlardan beri bilinmektedir. Ülkemizde obezite ve sebep olduğu kronik hastalıklar oranı gün geçtikçe artmaktadır. Türkiye, ne yazık ki Dünya Sağlık Örgütü'nün açıkladığı 2022 verilerine göre Avrupa'da obezitede ilk sıradadır. Buna rağmen obezitenin çözümünde etkili rolü olan diyetisyenlerin sağlık personeli atamaları içerisindeki oranı çok düşüktür.

Sağlık Bakanlığına yazılı olarak sorduk, buradan da tekrarlıyoruz: Obeziteyle ilgili mücadele konusunda ne yapıyorsunuz? Kamuda görev yapan diyetisyen sayısı nedir? Diyetisyenlerin başına düşen hasta sayısı ne kadardır? Özellikle büyük aile sağlığı merkezlerine mutlaka diyetisyen ataması yapılmalı, obeziteyle ilgili mücadele de bizzat uzmanlar tarafından yönetilmelidir. Diyetisyenlerin hakkını verin, kadro sayısını artırın, tüm sağlıkçıların hakkını göz ardı etmeyin ve verin.

Teşekkürler Sayın Başkan.

BAŞKAN – Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan...

Buyurun Sayın Ayan.

16.- Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan'ın, 4 Kasım 2016'da HDP'li milletvekillerinin tutuklanmasına ilişkin açıklaması

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – 4 Kasım 2016'da eş başkanlarımıza, vekillerimize yönelmiş olan saldırı, demokratik özgürlüğe saplanmış bir bıçak gibi durmaya ve kanamaya devam ediyor. O gün, 9 milletvekilimizi tutsak eden ve ardından gelen siyasi soykırım operasyonlarıyla halkın iradesini gasbedenlerin korkusu bugün dahi arkadaşlarımıza yönelmiş hukuk dışı kararlara sinmiş hâlde. 4 Kasım'da siyasi rehin olarak alınan Sayın Selahattin Demirtaş ve Sayın Figen Yüksekdağ; bir soykırım davası olan Kobani kumpas davasında tutuklu bulunan Sayın Gülten Kışanak ve Sebahat Tuncel tahliye olmaları gerekirken hapsedilmeye devam ediliyor. Yedi yılı geçmesine rağmen tahliyelerini engelleyen yargı ve devlet en ağır suçu işliyor. Bu suç, hukuk ve demokrasiyi yok sayma suçudur. Bu suça yalnızca onlar değil, tüm sessiz kalanlar ortaktır. (HEDEP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan...

Buyurun Sayın Öcalan.

17.- Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan'ın, cezaevindeki Berfin Çiçek'e ilişkin açıklaması

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) - Sayın Başkan, bu ülkede hukuk yok. Bakınız, İzmir'de Berfin Çiçek, genç kardeşimiz, üniversite öğrencisi, aylardır cezaevindedir. Cezaevinde olmalarının sebeplerinden biri, bir açık tanık 60-70 kişinin üzerine ifade vermiş. 60-70 insanımız bir kişinin iftirası sonucunda cezaevlerinde ve birçok dosyada. Bu gizli tanık, açık tanık meselesinden dolayı yıllardır cezaevinde olan insanlarımız vardır. Berfin Çiçek bir üniversite öğrencisidir, bir gençtir, ailesi Urfa'dadır. Bakınız, bu yöntemlerle farklı yolları açıyorsunuz. Siz siyaset kanallarını kapatıyorsunuz, hukuk yollarını kapatıyorsunuz, insanları farklı yollara teşvik ediyorsunuz. Eğer bu ülke bir hukuk devletiyse devlet güvenlik mahkemelerini aratmayan bu anlayıştan vazgeçilmelidir bin an önce. (HEDEP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sivas Milletvekili Rukiye Toy...

Buyurun Sayın Toy...

18.- Sivas Milletvekili Rukiye Toy'un, İsrail'in Filistin'e yönelik saldırılarına ilişkin açıklaması

RUKİYE TOY (Sivas) - 7 Ekimden bugüne kadar canı terör devleti İsrail'in saldırılarında öldürülen Filistinlilerin sayısı 10 bini geçti. Öldürülenlerin 2.641'i kadın, 4.104'ü çocuk. Bu korkunç tablonun en büyük kaybedeni dünyaya demokrasi ve özgürlük vadeden, kendisini medeniyetin merkezi gören Batı devletleridir. Göz yumdukları, hatta destekledikleri bugünlerin ardından hiçbir inandırıcılıkları ve söyleyecek sözleri kalmamıştır. Türkiye olarak mazlumun yanında, işlenen bu insanlık suçunun her şekilde karşısında durmaya, intifadanın bayraktarı olmaya devam edeceğiz ama şunu hâlâ fark etmiyorlar: Bugün bütün dünyada Filistin için yürüyüşler düzenleniyor, uydurdıkları inançları, ekonomik çıkarları uğruna "Bir avuç Filistinliden kurtulayım." derken dünyadaki bütün vicdan sahiplerini Filistinli yaptılar. Meşhur bir sözdür: Zulümle abat olanın ahiri berbat olur.

BAŞKAN – Konya Milletvekili Mehmet Baykan...

Buyurun Sayın Baykan.

19.- Konya Milletvekili Mehmet Baykan'ın, saman ithalatına ilişkin açıklaması

MEHMET BAYKAN (Konya) – Sayın Başkanım, Tarım Komisyonu üyesi olduktan sonra çok sık karşılaştığımız sorulardan bir tanesi. "Saman mı ithal ediyoruz?"du. Araştırdım, ülkemizde saman üretimi yıllık 25 milyon ton olup hayvancılıkta 18 milyon ton saman tüketilmektedir. Geri kalan miktar kâğıt endüstrisinde, mantar yetiştiriciliği ve hayvan altlığı olarak kullanılmaktadır. 2019 yılında 25 ton, 2020 yılında 6.434 ton, 2021 yılında sadece 204 ton saman ithalatı gerçekleştirilmiştir. İthal

edilen miktar üretim ve ihtiyaçla kıyaslanamayacak kadar küçüktür. 2022 yılında 600 kilogram saman ithalatı gerçekleştirilmiş, 3.532 ton ihracat yapılmış. 2023'ün ilk yedi ayında 94 ton ithalat, 1.036 ton ihracat gerçekleştirilmiştir. Bu bilgiler ışığında, 2022 yılında gerçekleşen 6,7 milyar dolar dış ticaret fazlamız -göstermektedir ki- ülkemiz tarımı her alanda kendine yeterli ülkeler arasında olduğumuzu göstermektedir.

BAŞKAN – Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer...
Buyurun Sayın Gürer.

20.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Ankara-Adana E5 Kara Yolu'nun Niğde ili Altunhisar ilçesi bağlantı yoluna ilişkin açıklaması

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Niğde ili Altunhisar ilçesiyle Ankara-Adana E5 Kara Yolu'nun bağlantısını sağlayan yol acil olarak duble yol yapılmalıdır. Keçikalesi, Karakapı, Uluören, Hasandağı Ulukışla'sı, Akçaören, Çömlekçi, Yakacık ve Altunhisar ilçesinin kullandığı bu yol aynı zamanda Niğde ve Bor ilçelerinin de E-5'le bağlantısını sağlamaktadır. Geçtiğimiz yıllarda bakanlara verdiğimiz soru önergelerinde bu yolun planlanacağı belirtilmesine rağmen geçen sürede bu yol yapılmamıştır. Özellikle yaz aylarında kazalara neden olmaktadır. Bu yolun bir an önce yapılması, vatandaşların uğradığı mağduriyetlerin ortadan kaldırılması gerekir. Ayrıca, Niğde Güllüce Köyümüze giden dönemin Ulaştırma Bakanı Adil Karaismailoğlu 3 kilometrelik yolun yapılacağına söz vermesine rağmen o günden bu yana geçen sürede bu yol da yapılmamıştır. Bu yolun da bir an önce yapılması ıhtiyaçtır. 3 kilometre...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Mersin Milletvekili Perihan Koca Doğan...
Buyurun Sayın Doğan.

21.- Mersin Milletvekili Perihan Koca Doğan'ın, 4 Kasım 2016'da HDP'li milletvekillerinin tutuklanmasına ilişkin açıklaması

PERİHAN KOCA DOĞAN (Mersin) – 4 Kasım 2016 siyasi darbesinin üzerinden tam yedi yıl geçti. Faşizmin kurumsallaşmasında kritik bir dönemeç olan 4 Kasım darbesi halkın iradesinin gasbedilmesidir. Demokrasiye, haklar ve özgürlüklere karşı işlenmiş bir suçtur. Bu suç bugün Kobani kumpas davasıyla ısrarla sürdürülüyor. Yedi yıldır tutuklu olan arkadaşlarımız tutukluluk süreleri dolmalarına rağmen tahliye edilmiyorlar. Dün Kobani kumpas davası duruşmasında bunu dile getirmek isteyen avukatlar susturuldu, mikrofonları kapatıldı, sözleri provoke edildi. Bu hukuksuzluk derhâl son bulmalıdır, Kobani kumpas davasında siyasi rehine olarak tutsak edilen arkadaşlarımız derhâl serbest bırakılmalıdır. (HEDEP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İstanbul Milletvekili Tuğba Işık Ercan...
Buyurun Sayın Ercan.

22.- İstanbul Milletvekili Tuğba Işık Ercan'ın, AK PARTİ'li belediyelerin İsrail'le bağlantılı markaları boykot etmesine ilişkin açıklaması

TUĞBA IŞIK ERCAN (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Gazze'de haftalardır şahit olduğumuz manzaralar, yaşanan acımasız saldırılar, masum sivilleri, çocukları ve kadınları hedef alan zulüm ve terör, asrımızın en büyük vahşetidir. Bu acımasız saldırılar karşısında devletimiz diplomatik alanda yoğun çabalar sarf ederken AK PARTİ belediyelerimiz de İsrail'i destekleyen markalar başta olmak üzere, İsrail menşeli ve İsrail'le bağlantılı tüm ürünleri boykot etmektedir. Bu boykot, sadece sembolik bir adım değil, halkımızın vicdanından da bir yansımadır. Belediyelerimiz, yalnızca boykot etmekle kalmayıp Ümraniye Belediyemizde olduğu gibi İsrail'i destekleyen zincir kahve işletmelerine alternatif olarak "Bir bAŞKa Kahve" adıyla yerel bir marka oluşturmuş, ilçenin en işlek yerlerinde çok uygun fiyatlı ve çok daha kaliteli kahveden gençlerimizin yararlanmasına olanak sağlamıştır. Kendilerine teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN – Sakarya Milletvekili Ayça Taşkent...
Buyurun Sayın Taşkent.

23.- Sakarya Milletvekili Ayça Taşkent'in, Sakarya ilinin Yenikent bölgesindeki raylı sistem ihtiyacına ilişkin açıklaması

AYÇA TAŞKENT (Sakarya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sakarya'mız için ciddi bir gereklilik olduğunu düşündüğümüz ve çok kez gündeme getirdiğimiz raylı sistem projesinin 9 kilometrelik ilk etabının eğitim alanında sıkıntılı olan Kampüs-Çarşı hattı için yapılacağı görülüyor fakat nüfusun yoğun olduğu, dolayısıyla ihtiyacın da bir o kadar yoğun yaşandığı şehir hastanesi ve valiliğin de olduğu Yenikent bölgesinin kısa vadeli plana alınmadığı ve raylı sistem yerine metrobüs yapımının planlandığını görüyoruz. Eskişehir'de Cumhuriyet Halk Partili belediyemizin 55 kilometre raylı sistemi yaptığı göz önünde bulundurulursa, iktidar desteğini de alan Sakarya Büyükşehir Belediyesinin sadece 9 kilometrelik kısa vadeli bir planlama yapmasını kabul etmiyoruz ve bir an önce ihtiyacın olduğu Yenikent bölgesinde raylı sisteme geçilmesi gerektiğini belirtiyoruz.

BAŞKAN – İstanbul Milletvekili Çiçek Otlu...
Buyurun Sayın Otlu.

24.- İstanbul Milletvekili Çiçek Otlu'nun, 4 Kasım 2016'da HDP'li milletvekillerinin tutuklanmasına ilişkin açıklaması

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) – Sayın Başkan, teşekkürler.

AKP iktidarı tarafından 4 Kasım 2016 tarihinde HDP Eş Başkanları Figen Yüksekdağ ve Selahattin Demirtaş'la birlikte 9 milletvekilimiz gözaltına alındı ve tutuklandı. 4 Kasım, bizim için utanç günüdür. 4 Kasım, bir siyasi darbedir. 4 Kasım; işçileri, emekçileri, kadınları ve Kürt halkını yok sayan bir gündür. Yedi yıldır tutuklu bulunan Selahattin Demirtaş'ın, Figen Yüksekdağ'ın, Gültan Kışanak'ın ve Sebahat Tuncel'in serbest bırakılmasını istiyoruz. Kobani kumpas davasındaki yargılamanın son bulmasını istiyoruz. Onlarla özgür günlerde buluşacağımıza inanıyoruz ve grubumuz adına Figen Yüksekdağ'a, Selahattin Demirtaş'a, Gültan Kışanak'a ve Sebahat Tuncel'e, tüm milletvekillerimize ve belediye eş başkanlarımıza, HDP yöneticilerimize selam ve sevgilerimizi gönderiyoruz. (HEDEP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şırnak Milletvekili Arslan Tatar...
Buyurun Sayın Tatar.

25.- Şırnak Milletvekili Arslan Tatar'ın, kalkınma seferberliğinin Şırnak'ın çehresini değiştirdiğine ilişkin açıklaması

ARSLAN TATAR (Şırnak) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; liderimiz Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın ülkemizde başlattığı kalkınma seferberliği, bölgemizin ve güzel şehrimiz Şırnak'ımızın çehresini değiştirmiştir. Enerji alanında ilimizde fark yarattığı gibi tarım alanında da fark yaratmaya, sulama altyapımızı geliştirmeye devam edeceğiz. Silopi Siyahkaya Barajı'ndan alınacak su, 35 kilometre ana kanalla Silopi Ovası'na taşınacak olup böylelikle yaklaşık 320 bin dönüm arazi sulu tarıma kavuşmuş olacaktır. Silopi'deki çiftçi kardeşlerimiz, kuru tarımdan sulu tarıma geçtiğinde 2023 fiyatlarıyla her yıl 1,5 milyar TL ilave gelir elde edecektir. 2024 yılı ilk yarısında planlama raporlarının bitirilmesi ve proje yapımının ihale edilmesi hedefleniyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)
BAŞKAN – İstanbul Milletvekili Celal Fırat...
Buyurun Sayın Fırat.

26.- İstanbul Milletvekili Celal Fırat'ın, 4 Kasım 2016'da HDP'li milletvekillerinin tutuklanmasına ilişkin açıklaması

CELAL FIRAT (İstanbul) – Sayın Başkan, 4 Kasım 2016 tarihinde HDP'ye bir siyasi soykırım operasyonu gerçekleştirildi, Anayasa ihlal edildi. Mecliste milletvekillerimiz, dokunulmazlıkları kaldırılarak cezaevlerinde rehin alındılar. Yedi yıldır Kobani davası adı altında arkadaşlarımız mahkûm edilmeye çalışılıyor. Kobani; tüm halkların onurudur, barbar İŞİD'e karşı bir onur abidesidir. Tüm farklı inançların, kimliklerin savunulduğu makamdır. Asıl mahkûm edilmek istenen, bu insanlık mücadelesidir. Bu mücadelede rehin tutulan başta eş başkanlarımız olmak üzere tüm yoldaşlarımıza sevgilerimizi yolluyoruz. (HEDEP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Muğla Milletvekili Sayın Süreyya Öneş Derici...
Buyurun Sayın Derici.

27.- Muğla Milletvekili Süreyya Öneş Derici'nin, Cumhuriyet Halk Partisinin yeni bir döneme adım attığına ilişkin açıklaması

SÜREYYA ÖNEŞ DERİCİ (Muğla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Dünyanın en köklü partilerinden olan Cumhuriyet Halk Partisinin yeni bir döneme adım attığı bu günlerde partimizde gerçekleşen yenilenme, parti içi demokrasimizin gücünü bir kez daha göstermiştir. Öncelikle bu dönemde bize önderlik edecek olan Genel Başkanımız Sayın Özgür Özel'i ve parti karar organlarımıza yeni seçilen yol arkadaşlarımızı en içten dileklerle kutluyorum. Bugüne dek partimiz ve ülkemiz için onurlu bir mücadele vermiş olan önceki dönem Genel Başkanımız Sayın Kemal Kılıçdaroğlu'na ve yönetim kademelerindeki yol arkadaşlarımıza çok kıymetli emekleri için sonsuz teşekkür ediyorum.

Önümüzdeki süreçte Genel Başkanımız Sayın Özgür Özel'in de ifade ettiği gibi, temel değerlerimiz olan eşitlik, adalet ve özgürlük doğrultusunda daha güçlü ve demokratik bir Türkiye için var gücümüzle çalışmaya devam edeceğiz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – İzmir Milletvekili Sayın Mehmet Salih Uzun...
Buyurun Sayın Uzun.

28.- İzmir Milletvekili Mehmet Salih Uzun'un, Hatay Milletvekili Şerafettin Can Atalay'a ilişkin açıklaması

MEHMET SALİH UZUN (İzmir) – Anayasa Mahkemesinin çok açık kararına rağmen Can Atalay hâlâ cezaevinde tutuluyor. Şayet Anayasa Mahkemesinin bu hak ihlali kararı, milletvekili olmayan bir vatandaşımızla ilgili olsaydı yine çok önemli bir kriz olurdu ama onun adı yargı krizi olurdu. Şimdi çok daha büyük bir krizle karşı karşıyayız çünkü işin içerisinde Parlamento var, işin içerisinde yasama erki var.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hiç kafamızı kuma gömmeyelim, durum şudur: Yargı erki, yasama erkinin üstünde vesayet uyguluyor. Erklerden biri bir diğeri üzerine vesayet uygularsa bunun adı devlet krizidir, karşı karşıya bulunduğumuz durum bir devlet krizidir. Böyle bir durumda bu Parlamantonun hukukunu korumak, en başta bu Parlamantonun Başkanına aittir. Sayın Numan Kurtulmuş, tavrı almalısınız, sessiz kalamazsınız.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Adıyaman Milletvekili Sayın Abdurrahman Tutdere...
Buyurun Sayın Tutdere.

29.- Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, deprem bölgelerinde kalıcı konut teslimatının yapılamamasına ilişkin açıklaması

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; deprem bölgelerinde kalıcı konut bekleyen depremzedeler endişeli bir şekilde bekliyorlar. Hem Sayın Cumhurbaşkanını hem de Hükümet sözcüleri, defalarca ulusal basına yansıyan açıklamalarında 29 Ekimden başlamak üzere kalıcı konutları teslim edecekleri şeklinde açıklamalarda bulunmuşlardı. 29 Ekim geçti, üzerinden uzun bir süre de geçti; seçim bölgem olan Adıyaman başta olmak üzere Hatay'da, Malatya'da, Maraş'ta kalıcı konutların teslimatı yapılamadı. Kalıcı konutlar konusunda işler yavaş gidiyor. Buradan hükümeti ve Cumhurbaşkanlığını tekrar göreve davet ediyorum, verdikleri sözleri hatırlatıyorum. Kış yaklaşıyor, vatandaşlarımız dışarıda, mağdurdur. Bir an evvel bu konuda ne yaparsanız yapın, vatandaşlarımızı kalıcı konutlara yerleştirin diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Şimdi Sayın Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

İlk söz talebi, Saadet Partisi...

GEORGE ASLAN (Mardin) – Sayın Başkan, ben 60'a göre bir söz istemiştim. Kürsüye kadar geldim ve önemli bir mesele. Söz istiyorum gerçekten.

BAŞKAN – Sayın milletvekili, sizin gibi 60'a göre kısa söz talebi olan milletvekillerimizin bu taleplerini Grup Başkan Vekillerimizin söz taleplerini karşıladıktan sonra...

GEORGE ASLAN (Mardin) – Ama bu, önemli bir mesele. Size gerekçeyi de açıkladım Sayın Başkan.

BAŞKAN – İlk söz talebi, Saadet Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'ya ait.
Buyurun Sayın Kaya.

30.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, DEVA Partisi Genel Başkanı Ali Babacan'ın babası Hilmi Babacan'ın vefatına, Cumhuriyet Halk Partisinin 38'inci Kurultayı'na, Japonya Parlamantosunun tertip ettiği Uluslararası Uygur Forumu'na, Saadet ve Gelecek gruplarından 4 milletvekilinin Gazze'deki insani soykırımı yerinde incelemek üzere Mısır'da temaslarda bulunduklarına, Filistin meselesine ve Parlamantoda dile getirdikleri hususların doğru bir zemine tartışılmasını arzu ettiklerine, Amerika Birleşik Devletleri Dışişleri Bakanının Türkiye ziyaretine, Türkiye Büyük Millet Meclisinde İsrail'e karşı yapılan içecek boykotuna ve yurtlarda yaşanan sorunları protesto eden üniversite öğrencilerine karşı aşırı güvenlik tedbirleri uygulandığına ilişkin açıklaması

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; DEVA Partisi Genel Başkanı Sayın Ali Babacan'ın muhterem babası Hilmi Babacan'ın bugün cenaze töreni vardı, dün itibarıyla vefat etmişti. Hem Sayın Ali Babacan'a hem de DEVA Partisine taziye dileklerimizi bu vesileyle iletmek istiyoruz.

Yine, hafta sonu Cumhuriyet Halk Partisinin 38'inci Kurultayı vardı, bu kurultayda Genel Başkanlığa seçilen hem Sayın Özgür Özel'i hem de Parti Meclisi üyelerini tekrar bu vesileyle tebrik ediyoruz.

Üçüncü hususumuz da Japonya Parlamantosunun İnsan Hakları İnceleme Komisyonu, Uluslararası Dünya Uygur Forumu'yla ilgili bir toplantı tertip etmişti, Türkiye'deki bütün siyasi partileri de davet etmişti. Partimizi temsilen Grup Başkanımız, Muğla Milletvekilimiz Sayın Selçuk Özdağ katıldı. Onunla ilgili kanaatlerini, görüşlerini ve Parlamantomuzun atması gereken

adımlarla ilgili grup önerimizle ilgili zaten yüce Meclisi hem bilgilendirecek hem de taleplerimizi dile getirmiş olacak.

Dördüncü husus, Saadet ve Gelecek Grubu olarak Gazze'deki insani soykırımı yerinde incelemek üzere 4 milletvekili arkadaşımız, yaklaşık bir hafta Mısır'da temaslarda bulundu. Gazze sınırına kadar gittiler, diplomatik temaslarda bulundu, oradaki insan hakları örgütleri ve yardım kuruluşlarıyla bir dizi temaslarda bulundular. İnşallah yarın grup toplantımızda onlar da Gazze'yle ilgili izlenimlerini hem Parlamento'ya hem de yüce Türk milletiyle paylaşmış olacaklar.

Beşinci bir husus Filistin meselesi. Yetmiş beş yıldan beri devam eden soykırım, son bir aydır daha ağır bir şekilde dünyanın gündemine gelmeye başladı. Bu hususta Saadet Partisi olarak elbette biz hem milletin vicdanı hem de bir muhalefet partisiziz. Dolayısıyla Parlamento zemininde dile getirdiğimiz hususların doğru bir zeminde tartışılmasını arzu ederiz. Bir muhalefet partisi olarak biz milletin tercümanıyız, milletin taleplerini dile getiririz. Aynı zamanda bir muhalefet partisi olarak da iktidarın atması gereken adımlarla ilgili taleplerimizi ortaya koyar, iktidarın bunu yapıp yapmadığı hususunda da denetim görevimizi yerine getirmiş oluruz. Dolayısıyla biz iktidarı değerlendirirken, eleştirirken veya atması gereken adımları söylerken şahsi bir talepte bulunmuyoruz. İktidar partisinin bu meselelere üzülmüş üzülmeyi, hassasiyet gösterip göstermediğini tartışmıyoruz çünkü kalpleri bilen Allah'tır, biz hüsnüzanda bulunuyoruz ve bu arkadaşları tanıdığımız için, üzüldüklerinden, hassasiyet gösterdiklerinden şüphemiz yok ama bir muhalefet partisine düşen vazife iktidardan beklentileri ortaya koymak, bir iktidar partisine düşen vazife de muhalefet partisinin dile getirdiği bu hususlarla ilgili açıklama yapmak. Dolayısıyla bu zeminde, bu Mecliste, biz, milletin sesi olarak, bir muhalefet sorumluluğu olarak iktidarın atması gereken adımları burada dile getirmeye devam edeceğiz. Dolayısıyla gerek Hükûmeti temsilen buraya gelen Bakanlarımızın ya da uygun görüyorsa iktidar partisine mensup milletvekili arkadaşların bu konular üzerinden bizi değerlendirmelerini arzu ederiz. Eğer, şayet, biz, burada bir hamaset üzerinden bu konuları değerlendirecek olursak gereksiz yere birbirimizi üzme gibi bir durumla karşı karşıya kalırız, bizim amacımız üzüm yemek. Dolayısıyla iktidarlara eleştiriye açık olmalı, bizim dile getirdiğimiz konular üzerinden bu meselelere yaklaşmaları gerekir diye bu konudaki hassasiyetimizi de tekrar vurgulamak istiyoruz.

Bir diğer konu: Amerika Dışişleri Bakanının Türkiye ziyareti ve bu ziyarette de özellikle Gazze'yi insansızlaştırma gibi bir durum gündeme geldi. Gazze'yi insansızlaştırma projesi; bir İsrail, bir siyonizm projesidir. Dolayısıyla gerek bizim Hükûmetimizin gerekse kamuoyumuzun Gazze'nin insansızlaştırılmasıyla ilgili "Cehenneme giden yollar iyi niyet taşlarıyla döşelidir." şeklindeki atasözüne de uygun olarak çok dikkatli olması gerekiyor. Evet, oradaki insani trajediye duyarsız kalamayız; evet, oradaki çocukların ve kadınların katledilmesine duyarsız kalamayız ama bu adımları atarken İsrail'in o bölgeyi yavaş yavaş insansızlaştırma ve Filistinlileri kendi öz vatanlarından uzaklaştırma projesinin de farkında olmamız lazım. Bu sebeple, Amerikan Dışişleri Bakanının bu konuyla ilgili Türkiye'ye gelmiş olmasını kınadığımızı da ifade etmek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Kaya.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Elbette, Dışişleri Bakanımızın ve yetkililerin bir PR çalışması olarak, bir seremoniyle milletin duygularına tercüman olarak yeterli yüzü vermemiş olmasını takdir etmekle birlikte kapalı kapılar ardında konuşulan konuların da takipçisi olacağımızdan hiç kimsenin şüphesi olmasın.

Bir diğer önemli husus da: Yasama organı Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak hem uluslararası sözleşmelere karar veren bir noktadayız hem de birçok kanuni düzenlemeyle uluslararası hususlarda söz ve yetki sahibi olan bir Parlamentoyuz. Bize düşen elbette kıymetlidir. Bir kola boykotu, bir içecek boykotundan daha öte İsrail'le yapılan uluslararası anlaşmalar var. Bu Meclis, onları gözden geçirmeli. Yine, bizim sadece Coca-Cola değil, birçok yazılım programımız İsrail'e destek veren markalar tarafından yapılan yazılım programları.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Bir dakika daha rica edebilir miyim?

BAŞKAN – Buyurun Sayın Kaya.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Elbette bakkal Mehmet efendinin, lokantacı Ahmet efendinin İsrail mallarını boykot etmesi kıymetlidir ve bu milletin vicdanında yer bulur ama Türkiye Büyük Millet Meclisinin de onların bu taleplerine uygun bir şekilde bir içecek boykotu yapması anlamlı olmakla birlikte bu yüce Meclisten daha esaslı duruşlar bekliyoruz. Uluslararası sözleşmeleri gözden geçirmelerini ve bu Türkiye Büyük Millet Meclisinin tedarik ettiği birçok ürün var, bu ürünleri de dikkate almalarını istirham ediyoruz. Dolayısıyla, Meclis Başkanımız, Türkiye'de bir uluslararası Gazze sempozyumu düzenlemeye öncülük edebilir. Türkiye Parlamentosu, dünya parlamentolarını Gazze meselesine dikkat çekmek için Türkiye'de uluslararası bir toplantının öncüsü olabilir. Bu tip esaslı adımları atmak varken sadece Meclis menüsünden içecekleri çıkarmak, Türkiye Büyük Millet Meclisinin bence etkinliğini azaltan bir konudur. Bu konuyu da dikkatlerinize sunmak istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Son bir dakika Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Kaya, toparlayın.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Bir de KYK yurtlarında özellikle üniversite öğrencilerimizin asansör kazalarıyla gündeme gelen yaşadığı sorunlar var. Bu asansör kazalarını ve yurtlarda yaşanan sorunları protesto eden üniversite öğrencilerine karşı, demokratik taleplere karşı maalesef aşırı güvenlikçi tedbirler uygulandı ve yer yer üniversite öğrencilerimizin bu haklı taleplerine güvenlik kuvvetleri tarafından sert bir şekilde müdahale edildiği bir süreci yaşadık. Buradan tekraren iktidara şunu ifade etmek istiyoruz: Türkiye'yi açık bir cezaevi hâline getirmenize müsaade etmeyeceğiz. Bu toplum İncirlik Üssü'ne giderken de İsrail Elçiliklerine giderken de demokratik haklarını kullanıyor, buralarda güç kullanan güvenlik kuvvetlerimizle ilgili gerekli hassasiyetleri gösterin. Güvenlik kuvvetlerimiz bu protestoları sona erdirmekle değil, demokratik bir çerçevede yerine getirilmesiyle ilgili gerekli önlemleri almakla görevlidir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Söz sırası İYİ Parti Grubu adına Grup Başkan Vekili Samsun Milletvekili Sayın Erhan Usta'ya ait.

Buyurun Sayın Usta.

31.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, 2-8 Kasım Lösemili Çocuklar Haftası'na ve 25'inci yılını kutlayan LÖSEV'e, şehit olan Sözleşmeli Erler Samet Bektaş ile Onur Özbek'e, DEVA Partisi Genel Başkanı Ali Babacan'ın babası Hilmi Babacan'ın vefatına, Cumhuriyet Halk Partisinin 38'inci Kurultayı'na, Kredi ve Yurtlar Genel Müdürlüğü yurtlarındaki asansör facialarına, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın halkın gerçeklerinden uzaklaşmasına, İsrail'in Hamas'la değil Gazze'de yaşayan masum sivillerle sorunu olduğuna, Amerika Birleşik Devletleri Dışişleri Bakanının Türkiye ziyaretine ve Gazeteci Tolga Şardan'ın tahliye edilmesine ilişkin açıklamaları

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum. İyi bir hafta olmasını temenni ediyorum.

2-8 Kasım Lösemili Çocuklar Farkındalık Haftası. Ben bu vesileyle, küçük bedenleriyle kansere karşı çok büyük mücadele veren çocuklarımıza hem geçmiş olsun diyorum hem de onların gözlerinden öpüyorum. Yine, bu vesileyle 25'inci yılını kutlayan LÖSEV, Türkiye'nin en gelişmiş onkoloji merkezini kuran, kanserli hastalara ücretsiz bakım sağlamakla bilinen saygın bir

kurumdur. Siyasi irade; LÖSEV'e baskı uygulamamalı, LÖSEV'in önünü açmalıdır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Van'ın Başkale ilçesinde terör örgütü PKK tarafından yola önceden yerleştirilen el yapımı patlayıcının patlatılması sonucu şehit olan Sözleşmeli Er Samet Bektaş'a ve Zeytin Dalı Harekâtı bölgesinde şehit olan Onur Özbek'e Cenab-ı Allah'tan rahmet diliyorum. Şehitlerimizin mekânı cennet, ruhu şad olsun. Kederli ailelerinin ve aziz milletimizin başı sağ olsun.

DEVA Partisi Genel Başkanı Sayın Ali Babacan'ın kıymetli babası Hilmi Babacan hayatını kaybetmiştir. Biz de cenaze törenine katıldık. Ben hem Sayın Babacan'a, ailesine ve DEVA Partisi camiasına başsağlığı diliyorum, merhuma da Cenab-ı Allah'tan rahmet diliyorum.

Cumhuriyet Halk Partisi, hafta sonu 38'inci Kurultayını yapmıştır, kongresini yapmıştır. Genel Başkan olan Sayın Özgür Özel'e ve yeni yönetime başarılar diliyorum, hem CHP camiasına hem de ülkemize hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Son on gün içerisinde Kredi ve Yurtlar kurumundaki asansör facialarına geçtiğimiz gün bir yenisi daha eklenmiştir maalesef. Aydın, Ordu ve Trabzon'dan sonra Rize Ayder KYK Kız Öğrenci Yurdu'nda bir öğrencinin içinde bulunduğu asansör, öğrenci indikten hemen sonra 8'inci kattan düşmüştür. Şok geçiren öğrenci hastaneye kaldırılmıştır. Evladımızın sağlık durumunun yerinde olması bizim için sevindiricidir fakat son zamanlarda peş peşe gelen ve Aydın'da Zeren Ertaş'ın -aynı zamanda benim de hemşehrim- hayatını kaybettiği asansör kazaları artık yurt genelinde tedirginlik yaratmaktadır.

Aileler, evlatlarını devletin yurtlarında devlete emanet etmiş fakat Hükümet tedbirsizlik ve denetimsizlikten dolayı çocuklarımıza sahip çıkamamıştır. Genel olarak yurtların temizliği ve yemekleri öğrenciler tarafından yeterli bulunmazken bakımı ihlal edilen asansörler, öğrencilerin canına kastetmektedir. Hükümet gerekli tedbirleri alamamış, kendisine emanet edilen öğrencilere sahip çıkamamıştır. Türk gençliği her an ölecekmiş korkusu yaşamadan, devletin şefkatli ve koruyucu kollarında olduğunu hissederek güvenle yurtlarda kalmalıdır. Türkiye'nin dört bir yanındaki KYK yurtları âdeta seferberlik ilan edilmişçesine ivedilikle denetlenmeli, bugün itibarıyla bir daha öğrencileri tedirgin edecek ve canlarını riske atacak asansör faciası yaşanmasının önüne geçilmelidir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhurbaşkanı Erdoğan, yaptığı bir açıklamada "Artık kimse 'Ne olacak benim hâlim?' endişesi taşıyor." ifadesini kullanmıştır. Sayın Erdoğan, saray hayatının içerisinde halkın gerçeklerinden uzaklaşmıştır. 2022 yılı rakamlarıyla Sayıştay raporlarına göre sarayın bir yıllık gideri 5 milyar 669 milyon lirayı aşmıştır değerli arkadaşlar. Böylece sarayın günlük masrafı, bir yılda yüzde 53 artarak 15 milyon 533 bin lira olmuştur yani eski parayla 15,5 trilyon lira. Harcamaların bu miktara vardığı, hangarda 11 uçağın bulunduğu, yeni lüks araçların sipariş edildiği bir dönemde Erdoğan'a tavsiyemiz, etrafındaki danışmanlara inanmaması, sokağın, çarşı pazarın nabzını bizzat kendisinin tutmasıdır. Zira vatandaşlarımız geçim zorluğuyla âdeta boğuşmaktadır. Sayın Erdoğan'a hatırlatmak isteriz ki seçimi kazanmanız memlekette her şeyin güllük gülistanlık olduğunu göstermez. Asgari ücretin açıklı sınırının 2.200 TL altında kaldığı bir ülkede asgari ücretle geçinen vatandaşlarımız pek tabii "Benim hâlim ne olacak?" endişesi taşımaktadır; emekli aylıklarının asgari ücretin dahi altında kaldığı bir ülkede emekliler pek tabii "Benim hâlim ne olacak?" endişesi taşımaktadır; genç işsizliğin yüzde 20'ye vardığı, alım gücünün her geçen gün düştüğü Türkiye'de kendisine gelecek göremeyen gençler pek tabii "Benim hâlim ne olacak?" endişesi taşımaktadır; mazotun 40 liraya dayandığı bir ülkede çiftçiler üretemediği için pek tabii "Benim hâlim ne olacak?" endişesi taşımaktadır; kiralara fahiş oranda arttığı bir ülkede kiraya çıkacak memurlar pek tabii "Benim hâlim ne olacak?" endişesi taşımaktadır. Listeyi toplumun her kesimini kapsayacak şekilde uzatmak mümkündür. Böylesi yakıp kavuran gerçekler milletimizi sarmışken Hükümetin milletin gerçeklerine uzak kalmasını kabul etmiyoruz. Türk milleti her geçen gün artan ekonomik krizin içerisinde ve bunun da yegâne sorumlusu AK PARTİ hükümetleridir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İsrail'in Gazze şeridine yönelik saldırılarında öldürülen Filistinlilerin sayısı maalesef 10 bini aşmıştır. Birleşmiş Milletler kayıtlarına göre, katliamın başladığı 7 Ekimden itibaren Gazze'de her on dakikada 1 çocuk hayatını kaybetmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) – Uluslararası raporlara göre, İsrail, Gazze'de yaşanan son saldırılarda 3.457 çocuğu katletmiştir. Ne yazık ki bu sayı yani bir ayda Gazze'de öldürülen çocuk sayısı, son dört yılda dünyanın tüm çatışma bölgelerinde öldürülen çocuk sayısından fazladır. 1948 yılından itibaren Arap-İsrail sorunu olarak lanse edilen İsrail'in işgal politikası zamanla sistematik olarak İsrail-Filistin sorununa dönüştürülmüş, bugün ise İsrail-Hamas sorunu olarak dünya kamuoyuna sunulmuştur. Oysa, İsrail'in sorunu Hamas'la değil, Gazze bölgesinde yaşayan masum sivillerdir. Bombaların adresi Hamas'tan ziyade kadınlar ve çocuklar olmuştur. Eğer ortada bir sorun varsa ki vardır, bu sorunun adı doğrudan doğruya İsrail sorunudur. İsrail bölgeyi işgal ve ilhak etmek üzere yayılcı politikalarını sivil demeden, hasta, yaşlı ve masum ayırmadan acımasızca sürdürmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) - Hastaneler, huzurevleri, okullar ve hatta Birleşmiş Milletlere ait sığınmaevleri bile ayırım yapılmaksızın vurularak savaş suçu işlenmiştir. Savaşın bile bir şerefi, bir adabı vardır; bu bağlamda, İsrail, dünyaya şeref ve adabı gibi değerlerden noksan olduğunu göstererek devlet görünümlü terör örgütü hâline gelmiştir. Amerika Birleşik Devletleri ve Birleşmiş Milletler ise sorunu çözme aşamasında iki devletli çözüm öngörmemektedir. Bu tutum bölgede İsrail'e cesaret vermekte, katliamların katlanarak devam etmesinin önünü açmaktadır.

Dün Amerika Birleşik Devletleri Dışişleri Bakanı Türkiye'ye gelerek Sayın Hakan Fidan'la görüşmüştür. Görüşme sonrası resmî makamlar tarafından görüşmeye dair herhangi bir açıklama yapılmaması dikkat çekicidir. AK PARTİ Hükümeti iç politikaya yönelik söylemler ve hamleler yerine, uluslararası toplumu ve uluslararası mekanizmaları harekete geçirecek bir stratejiyi uygulamaya geçirmelidir. Ya, hakikaten çok basit işlerle uğraşılıyor, bir defa uluslararası...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) - Şunu çok merak ediyorum: Yirmi bir, yirmi iki yıllık AK PARTİ hükümetleri döneminde İsrail'in Türkiye'yle ilgili hangi menfaati zedelenmiştir? Yani iç politikaya bu işler bu kadar çok malzeme yapılıyor; hangi menfaati zedelenmiştir? İsrail'e karşı nasıl gerçekçi bir politika uygulanmıştır? Mesela, işte, uluslararası sözleşmelerimiz var, ticari ilişkilerimiz var; bunların hangisiyle İsrail'e bir baskı uygulanmıştır? Bunun yerine, Sayın Erdoğan ve AK PARTİ'liler sadece hamaset ve bu işi iç politika malzemesi yapmanın ötesinde başka bir şey yapmamaktadırlar.

Geçtiğimiz hafta tutuklanan Gazeteci Tolga Şardan dün akşam itibarıyla tahliye edilmiştir. Gazetecilerin mesleklerini yerine getirmeleri neticesinde baskı görmesini, hatta tutuklanmasını İYİ Parti olarak doğru bulmuyoruz. Yargıya yapılan siyasi baskı neticesinde gazetecilerin tutuklanması, hukuku askıya alıp demokrasiyi rafa kaldırmakla birlikte dış dünyada Türkiye'nin itibarına da zarar vermektedir. Bu vesileyle Tolga Şardan'a geçmiş olsun diyor, gazetecilerin bağımsızca halkı haberdar etmesi

gerekliliğine inandığımızı bir kez daha ifade etmek istiyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Söz sırası Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili ve Manisa Milletvekili Sayın Erkan Akçay'a aittir.

Buyurun Sayın Akçay.

32.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Cumhuriyet Halk Partisinin 38'inci Kurultayı'na, DEVA Partisi Genel Başkanı Ali Babacan'ın babası Hilmi Babacan'ın vefatına, Bülent Ecevit'in vefatının seneidevriyesine, 7 Ekim'den bu yana Gazze'de yaşanan gelişmelere, 2-8 Kasım Lösemili Çocuklar Haftası'na ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Geçtiğimiz hafta sonu Cumhuriyet Halk Partisi 38'inci büyük Kurultayı'nı gerçekleştirdi. Kurultayda Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanlığına seçilen Sayın Özgür Özel'i tebrik ediyor, kurultay sonuçlarının Cumhuriyet Halk Partisine ve ülkemize hayırlı uğurlu olmasını temenni ediyorum.

Sayın Başkan, DEVA Partisi Genel Başkanı Sayın Ali Babacan'ın babası Hilmi Babacan'ın vefatını öğrenmiş bulunuyoruz. Merhum Hilmi Babacan'a Allah'tan rahmet dilerken Sayın Ali Babacan'a ve Babacan ailesine de taziyelerimizi iletiyoruz.

Ayrıca, 5 Kasım, eski Başbakanlarımızdan değerli siyaset ve devlet adamı Bülent Ecevit'in 5 Kasım 2006'da vefatının seneidevriyesidir. Rahmetli Bülent Ecevit, ülkemize ve milletimize önemli hizmetler yapmış bir devlet adamıdır; bilhassa Türk dış politikasında her zaman Türkiye'nin yararlarını ve saygınlığını ön planda tutmuş, Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş ilkeleri doğrultusunda Türkiye'nin millî çıkarlarına hassasiyetle sahip çıkmıştır. Merhum Bülent Ecevit'e Cenab-ı Allah'tan rahmet ve Demokratik Sol Parti camiasına da başsağlığı dileklerimizimizi iletiyoruz.

Sayın Başkan, İsrail 7 Ekimden bu yana Gazze'de bütün dünyanın gözü önünde katliam yapmaktadır; çocuk, kadın, yaşlı, sivil demeden binlerce Filistinli katledilmiştir. İsrail milyonlarca Filistinliyi yurtlarından sürerek savaş suçu işlemektedir. Okullar, hastaneler, camiler, kiliseler vurulmaktadır. İsrail'in Gazze'de yaptığı saldırılar sabır ve tahammül sınırlarını çoktan aşmıştır. İsrail'in saldırılarında 4.104'ü çocuk olmak üzere 10 binden fazla Filistinli katledilmiştir. Gazzelilerin Sina Yarımadası'na, Batı Şeria'da yaşayanların Ürdün'e sürülmesine çalışılmaktadır.

Gazze'de elektrik, su, enerji ve iletişim hatları kesilmiş, insanlar yiyecek, içecek, giyecek, ilaç gibi temel ve insani ihtiyaçlarından yoksun bırakılmıştır. Tehlike ve tehdit büyüktür. Bu gidişat durmazsa, bu soykırım sonlanmazsa Orta Doğu her ihtimale açık hâle getirilecektir. Süregelen çatışmalar dinler ve medeniyetler arasında bir cepheleşmeye ve silahlı mücadeleye dönüşmemelidir.

Birleşmiş Milletler etkisizdir, İslam İşbirliği Teşkilatından umut yoktur. Kahire'deki Barış Zirvesi'nden de bir sonuç çıkmamıştır. ABD Başkanı ve Avrupa ülkeleri İsrail'in katliamlarına hâlâ pervasızca destek vermektedirler. Türkiye Cumhuriyeti, öncelikle ateşkesi sağlamak, barış ve çözüm iklimini yeşertmek, garantörlük mekanizmasını kurmak adına her türlü katkı ve mücadeleye hazır ve karardır. Silahlar derhâl susmalı, ateşkes sağlanmalıdır. İsrail ve Filistinliler arasında kalıcı barış için yarı bile geçtir, Türkiye'nin önerisi olan uluslararası barış konferansı da acilen toplanmalıdır. Bölgede kalıcı barış ancak, 1967 sınırlarında, başkenti Doğu Kudüs olan, coğrafi olarak bütün ve bağımsız Filistin Devleti'nin kurulmasıyla mümkün olacaktır. Türk Devletleri Teşkilatı 3 Kasım 2023 tarihli 10'uncu Astana Zirve Bildirisi'nde de Gazze'de şiddetin tırmanması ve durumun kötüleşmesinden duyulan endişe ifade edilmiş, sivilleri hedef alan saldırılar kınanmıştır. Sivillerin korunması için derhâl ateşkes ilan edilmesi ve engelsiz insani yardımın sağlanması gerektiği açıklanmıştır. İsrail-Filistin ihtilafına barışçıl bir çözümün ancak, ilgili Birleşmiş Milletler kararları, uluslararası hukuk ve iki devletli çözüm temelinde barışçıl yollarla sağlanabileceği ve bunu temin edecek bir garanti mekanizmasına ihtiyaç duyulduğu da ifade edilmiştir. Sivil ve masum insanlara yönelik saldırıları tekrar nefretle kınıyor, hayatlarını kaybeden Filistinli kardeşlerimize Allah'tan rahmet, yaralılara şifalar diliyoruz.

Sayın Başkan, 2 ve 8 Kasım tarihleri arası lösemiyle mücadele ve farkındalık oluşturulması amacıyla Lösemili Çocuklar Haftası'dır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Akçay.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Lösemi çocukluk çağında en sık görülen kanser türüdür. Ülkemizde tüm çocukluk çağı kanserlerinin yaklaşık üçte 1'ini lösemi oluşturmaktadır. Lösemi tedavi edilen bir hastalıktır ve erken teşhis edildiğinde lösemnin etkili tedaviye yanıt verme olasılığı da yüksektir. Çocukluk çağı kanseri önemli bir halk sağlığı sorunu ve toplumsal bir sorundur. Bu nedenle lösemi hakkında farkındalık oluşturularak aileler lösemi hakkında bilgilendirilmelidir. Lösemi tedavisi gören çocukların moral ve motivasyonunun sevgiyle yüksek tutulması da oldukça önemlidir çünkü lösemili çocuklarımızın en temel ihtiyacı sevgi ve umuttur.

Küçücük bedenlerine kocaman umutlar sığdıran lösemili çocuklarımıza şifalar diliyor, hastalıkla mücadelede toplumsal farkındalığın en üst seviyelere ulaşmasını temenni ediyoruz.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Söz sırası Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili ve Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'a aittir.

Buyurun Sayın Oluç.

33.- Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Kozluk eski İlçe Eş Başkanı Mehmet Yaşar'a, 2-8 Kasım Lösemili Çocuklar Haftası'na, 7 Kasım Lazca dil gününe ve Kazım Koyuncu'nun doğum gününe, İsrail'le yapılmış olan gizli askerî anlaşmaların araştırılması için verdikleri araştırma önergesinin iktidar oylarıyla reddedilmesine, İsrail'e karşı bir tutum olarak Mecliste Nescafé ve kolanın yasaklanmasına, açıklanan dış ticaret açığı verilerine ilişkin açıklaması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın vekiller, Siirt'in Kurtalan ilçesinde meydana gelen bir trafik kazasında Kozluk eski İlçe Eş Başkanımız Mehmet Yaşar ağır yaralanmış, eşi ve 5 çocuğu ise hayatını kaybetmiştir. Hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet diliyoruz, aileye ve yakınlarına başsağlığı diliyoruz, Mehmet Yaşar'a da acil şifa diliyoruz.

Bu hafta, 2-8 Kasım haftası, Lösemili Çocuklar Haftası. Çocuklar hayattır, hep söylüyoruz. Lösemi tabii ki hepimiz tarafından bilinen bir kan hastalığı ve tedavisi olabilen, tedavide başarı şansı yüzde 92 olan bir hastalık yani önlenebilen bir hastalık ve bu konuda özellikle Sağlık Bakanlığı bütçesinden tedavi masrafları için daha fazla pay ayrılması hususunu bir kez daha ifade etmek istiyorum. Çocukların yaşam mücadelelerinde dayanışmamızı esirgemiyoruz ve yanlarında olmaya devam ediyoruz.

Laz Enstitüsü var; Laz Enstitüsü, Laz dili ve kültürünün korunması, yaşatılması ve geliştirilmesi amacıyla 7 Kasım Lazca Dil Günü olarak ilan etti, aynı zamanda 7 Kasım Kazım Koyuncu'nun da doğum günü. Bu vesileyle, Türkiye'de ana dili

olarak konuşulan dillerin korunmasına, yaşatılmasına, geliştirilmesine ve özgürlüğüne yönelik çağrımızı yineliyoruz. Ana dillerin önündeki engeller kaldırılmalı ve diller desteklenmelidir. Evlerinde, oyunlarında, sokaklarında, masal ve şarkılarında ana dilini yaşatmak herkesin hakkıdır. Tekçi politikalar bu ülkede yüzyıl boyunca ana dillerimizi kamusal alandan uzak tutmuştur ve hâlen de uzak tutmaya devam etmektedir. Kürtçe bu ana dillerin arasında, bu yasakçı politikalarından en fazla nasibini almış olan ana dildir. Türkiye ana dili haklarına dair Birleşmiş Milletler bildirisini kabul etmiştir ancak ana diliyle ilgili çekinceleri hâlâ kaldırmamıştır. Ana dilinde eğitim hakkı başta olmak üzere, kültürel çeşitliliği korumakla ilgili taraf olunan uluslararası anlaşmaların da ihlal edilmesi anlamına gelmektedir bu tutum. Türkiye'de pek çok dil gibi Lazca da kaybolma tehlikesi arasındadır. UNESCO'nun Dünya Tehlike Altındaki Diller Atlası'na göre Türkiye'de 18 dil yok olma tehlikesiyle karşı karşıyadır. Ana dili eğitiminin anayasal güvence altına alınmadığı durumda Lazca da bu tehlikeyle karşı karşıyadır.

Biz, HEDEP olarak, 7 Kasım Lazca Dil Günü kutlu olsun diyoruz ve Türkiye'de dillerin çoğulluk ve eşitlik içinde bir arada yaşayıp gelişmesinin barışın, toplumsal-kültürel eşitliğin ve özgürlüğün önemli dinamiklerinden biri olduğuna inanıyoruz. Ana dili hakkı evrensel bir insan hakkıdır, halkların özgür varlığıdır ana dilleri; bunu bir kez daha vurguluyoruz. Doğum günü bugün olan ve Lazcanın Türkiye'de tanınmasına ve sevilmesine büyük katkısı olan sevgili Kazım Koyuncu'yu da Lazcanın şenliği ve coşkusuyla bir kez daha anıyoruz.

Sayın Başkan, sayın vekiller; bir aydır bu konuyu konuşuyoruz, İsrail ve Filistin topraklarında sürmekte olan büyük bir katliam var ve bir ay içinde 10 binden fazla insan hayatını kaybetmiş vaziyette, âdeta bir soykırım yaşanıyor. Bunların hepsini tartıştık, tartışmaya da devam edeceğiz elbette ki, bu durumun bir an evvel sona erebilmesi için herkesin elinden geleni yapması gerektiğini söyledik, söylemeye devam edeceğiz.

Biz geçtiğimiz haftalarda, İsrail'e yapılmış olan gizli askerî anlaşmaların araştırılması için bir araştırma önergesi verdik ve iktidar oylarıyla bu araştırma önergesi reddedildi. Biliyoruz İsrail'e ilgili sadece askerî anlaşmalar yok, elbette ki ticari ve ekonomik anlaşmalar da var. Mesela, ihracat açısından baktığımızda, Türkiye'nin İsrail'e yönelik çelik ihracatı 1'inci sırada yer alıyor ve aynı zamanda çelikten yapılanların bombalar ve silahlar olduğunu da biliyoruz. Türkiye'nin İsrail'e yönelik çimento ihracatına baktığımızda yine çok önemli bir ihracat kalemi olduğunu görüyoruz. O gönderilen çimentolarla yapılan betonlarla sınırlara duvarlar çekiliyor Filistinlilere karşı; bunu da biliyoruz, konuştuk, söyledik, söylemeye de devam edeceğiz. Şimdi, biz, bütün bunları konuşalım ve bu konuda araştırma yapılsın, Meclis bu konuda bir tutum geliştirebilsin derken, Meclis'te çok önemli bir adım atılmış ve kahve ve kola yasaklanmış İsrail'e karşı bir tutum olarak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Oluç.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Meclisin sitesinde de resmî açıklama var. Gerçekten insan ne diyeceğini şaşırıyor. Üstelik de Meclisin tüm birimlerinde yasaklanan bu kahve ve kolalar İsviçre ve Amerika Birleşik Devletleri Atlanta menşeli firmalar tarafından üretiliyor. Yani Nescafe ve kola gibi ürünlere yasak konduğu zaman İsrail'e karşı ciddi bir mücadele mi yapmış oluyoruz? Ben hayretle izliyorum bunu gerçekten, hani, gülmek bile gelmiyor insanın içinden. Gerçekten bir adım atılmasını istiyorsa bu iktidar, o zaman, askerî anlaşmaları, ticari ve ekonomik anlaşmaları mutlaka masaya yatırıp tartışmamız, konuşmamız gerekiyordu ama siz bunu geçen hafta iktidar olarak reddettiniz, bunu bir kez daha hatırlatalım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Oluç.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Son değinmek istediğim konu, dün dış ticaret açığı verileri açıklandı, sadece ekim ayındaki dış ticaret açığı 6,7 milyar dolar oldu, 2023 yılı Ocak-Ekim dönemindeki yani on aydaki dış ticaret açığına baktığımızda 94 milyar dolar olmuş vaziyette, son on iki aylık döneme yani geçen yılın aynı dönemi ile bugüne dair karşılaştırma yaptığımızda, son on iki aylık dönemde dış ticaret açığı toplamda yaklaşık 113 milyar dolar olmuş vaziyette; dış ticaret açığı böyle. Şimdi, bu rakamlar ortadayken iktidar bize “İhracat rekorları kırıyoruz.” diye anlatıyor, hani, ortada rekor filan yok. Adalet ve Kalkınma Partisi 2011 yılında açıklamıştı “2023 hedefleri” diye ve o hedeflerde deniyordu ki: “Cumhuriyetin 100'üncü yılında 500 milyar dolar ihracat hedefliyoruz.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Oluç.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Gerçekleşen son on iki aylık ihracat rakamına baktığımızda 255 milyar dolar olduğunu görüyoruz yani ancak hedefin yarısı tutturulabilmiş vaziyette. Dış ticaret açığı, dediğim gibi, son bir yıllık rakama baktığımızda 113 milyar dolar çünkü ithalatı patlattı bu iktidar. Yani “İhracat yapıyoruz.” diye övünüyor ama ithalatı patlatmış vaziyette, bunu görmek gerekiyor. Yani bu politikaları bu iktidar yarattı. “Bu politikalar sayesinde ihracat rekor kıracak, ülkeye döviz gelecek, dolar düşecek, enflasyon kontrol altına alınacak.” diyordu bu iktidar ama geline noktada ihracat açığı rekor kırdı ve dolar kuru tarihin en yüksek seviyesine çıkmış vaziyette, enflasyon zirve yaptı, halk yoksullaştı, alım gücü düştü; durum bu baktığımızda.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan. (HEDEP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili, Mersin Milletvekili Sayın Ali Mahir Başarır'a aittir.

Buyurun Sayın Başarır.

34.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Bülent Ecevit'in ölüm yıl dönümüne, DEVA Partisi Genel Başkanı Ali Babacan'ın babası Hilmi Babacan'ın vefatına, 2-8 Kasım Lösemili Çocuklar Haftası'na, Hatay Milletvekili Şerafettin Can Atalay'a, Galatasaray-Fenerbahçe Süper Kupa finalinin Suudi Arabistan'da oynanacak olmasına, Kredi ve Yurtlar Genel Müdürlüğü yurtlarında yaşanan sorunlara ve Türkiye Varlık Fonunun denetim raporlarına ilişkin açıklamaları

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sayın Başkan, 5 Kasım 2006 tarihinde aramızdan ayrılan büyük devlet adamı, Kıbrıs fatihi, Genel Başkanımız Sayın Bülent Ecevit'i rahmetle, saygıyla, özlemle anıyoruz.

Yine, DEVA Partisi Genel Başkanı Sayın Ali Babacan'ın babası Hilmi Babacan'ın vefatını üzüntüyle öğrenmiş bulunmaktayız. Sayın Genel Başkana, ailesine, yakınlarına sabır diliyoruz; babasına Allah'tan rahmet diliyoruz.

2-8 Kasım Lösemili Çocuklar Haftası, bir farkındalık haftası. Bu haftada özellikle LÖSEV'e gerçekten minnettarız; bugün Mecliste grupları ziyaret ettiler, önemli çalışmalar yapıyorlar.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; en çok 1 ile 6 yaş arasında görülen bu hastalık anne karnında bile görülebiliyor, ortaya çıkabiliyor ancak etkin tedavide başarı yüzde 94. Bu yüzden, gerek derneğe gerek bu hastalıkla ilgili mücadelede daha etkin bir şekilde destek olunmasını Sağlık Bakanlığından, iktidardan talep ediyoruz, bekliyoruz.

İkinci bir durum, Can Atalay'ın durumu. Üzülererek söylüyorum ki bugün Yargıtay Başsavcılığı 5 sayfalık bir mütalaa verdi, Can Atalay'ın yasama dokunulmazlığından neden faydalanmamasının gerekçelerini anlattı. Yargıtay Başsavcılığı saatlerce 5

sayfalık mütalaa yazacağına Anayasa'nın 153'üncü maddesine beş saniye baksa eminim bu mütalaa'yı yazmazdı. Gerçekten üzüntü verici bir durum var; Anayasa Mahkemesinin, Anayasa'nın açık, amir hükümlerine rağmen direnen bir yerel mahkeme, direnen bir Yargıtay var. Gerçekten yargı bir vesayet kurumu olarak Meclisin üzerinde mi, halk iradesinin üzerinde mi, Anayasa'nın üzerinde mi? Bu, utanç verici bir durumdur. Yargının görevi Anayasa'ya, Anayasa Mahkemesi kararlarına uymaktır, Anayasa'ya bakarak karar vermektir. Yargının görevi bir yerlerden talimat, işaret almak değildir asla. Eğer ki cumhuriyetin 2'nci yüzyılında seçilmiş bir milletvekili 2 tane emsal karar ve bizzat da kendisi için Anayasa Mahkemesinin verdiği en son karara rağmen bir dirençle karşılaşıyorsa sözün bittiği yerdeyiz. O yüzden, ben Yargıtay üyelerine bir kez daha sesleniyorum: Adaleti iştetin, birilerini dinlemeyin, Anayasa'ya bakın, Anayasa Mahkemesi kararını bir inceleyin; Türkiye Büyük Millet Meclisine ve bu güzel ülkeye yakışmıyor bu durum.

Diğer bir şey, daha önce de gündeme getirdik, Galatasaray-Fenerbahçe Süper Kupa finali. Cumhuriyetin 100'üncü yılında bu maçın 81 ilden birinde; Osmaniye olabilir, Mersin olabilir, Trabzon olabilir, Manisa olabilir ama birinde oynanmasını istedik. Ama Suudi Arabistan'da oynanacakmış, neden? Ben 2 kulübün yöneticilerine, Divan Kurullarına teşekkür ediyorum. Fenerbahçe Kulübünün, Galatasaray Kulübünün, 2 kulübün Divan Kurulu bir karar aldı "Biz, 2 futbol takımı cumhuriyetin 100'üncü yılında bu kupayı Türkiye'de havaya kaldırmak istiyoruz, Suudi Arabistan'da değil." dedi. O yüzden, Futbol Federasyonuna, Gençlik ve Spor Bakanlığına, Cumhurbaşkanına sesleniyorum: Türkiye'ye, spora, futbola, bu kulüplere, taraftarlarına bu kötülüğü yapmayın; kupa Arabistan'da değil, Türkiye'de havaya kalsın diyorum.

Diğer bir durum, Kredi ve Yurtlar Genel Müdürlüğü yurtlarında 10'uncu asansör kazası. Gerçekten utanç verici bir manzara yani eğer ki Bakanlık, Kredi ve Yurtlar Genel Müdürlüğü öğrenim yılı başlamadan bu tedbirleri, bu bakımları yapmamışsa söylenecek bir söz yok.

Daha yeni yine bir yurdumuzda yemek zehirlenmesiyle çocuklarımız hastaneye kaldırıldı. Yemeklerin içerisinden çıkan o görüntüleri burada söylemek istemiyorum ama gerçekten utanç verici bir durum. Bir ülkede yüz binlerce genç asansörüne binemiyorsa, yediği yemekten zehirleniyorsa, yediği yemekten bebek ya da kurt çıkabiliyorsa bir iktidar için utanç verici meseledir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Başarır.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Geçen hafta burada Sayın Bakanlar konuştu, eski Bakanlar konuştu "Uzaya gidiyoruz." dedi. Evet, gidelim, çok güzel ama biz daha Türkiye'nin herhangi bir yerindeki yurdun 3'üncü katına çıkamıyoruz. Dönüp ülkenin durumuna baksınlar, bu ülkede yatırım yapılsın ama önce çocuklara, okullara, yurtlara ve bu ülkenin öğrencilerine yapılsın, onlar geleceğimiz.

Varlık Fonu... Türkiye Varlık Fonu denetim raporları nerede ben soruyorum. Sayıştay incelemeliydi, Sayıştayın denetimindeydi ama burayı aldılar, özel denetçilere verdiler. Bakın, burada 10 trilyonluk bir bütçeden bahsediyorum: Ziraat Bankası, Halkbank, Vakıfbank, Borsa İstanbul, Turkcell, sayıyorum, sayıyorum, sayıyorum; çok önemli şirketler. Peki, bu Fonun başında kim var? Sayın Recep Tayyip Erdoğan var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Başarır.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Bu Fonun başında Sayın Recep Tayyip Erdoğan var. Peki, başında olduğu şirkete denetçileri kim atıyor? Sayın Recep Tayyip Erdoğan atıyor. Kimi atıyor? Özel denetçileri. Dünyadaki tek ülkeyiz bir Cumhurbaşkanı kendi yönettiği Fonun denetimini de kendi yapıyor. Bir hukuk devletinde bu utanç verici bir manzardır. Sayıştay incelemelidir, Sayıştay raporları Mecliste, komisyonlarda tartışılmalıdır ama bunu Sayıştay yapamıyor. Özel denetim raporları da hâlâ elimizde yok. Eğer bu ülkenin hazinesi, bu ülkenin parası bu kadar keyfi bir şekilde yönetilecekse buna herkes, en başta bu Meclis karşı çıkmalıdır; Meclise yapılan bir hakarettir, Meclisin yetki gasbidir. 10 trilyonluk bir bütçe, Türkiye'nin göz bebeği bankalar ve şirketlerden bahsediyoruz. Bunun hesabı mutlaka sorulmalıdır diyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Söz sırası Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'na aittir. Buyurun Sayın Yenişehirlioğlu.

35.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, Cumhuriyet Halk Partisinin 38'inci Olağan Kongresi'ne, Adalet ve Kalkınma Partisine katılan Eskişehir Milletvekili İdris Nebi Hatipoğlu'na, şehit olan Sözleşmeli Erler Samet Bektaş ile Onur Özbek'e, AK PARTİ'nin iktidara gelişinin 21'inci yıl dönümüne, Gazze'de yaşanan katliama ve İsrail'e karşı başlayan boykotlara ilişkin açıklaması

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle, Gazi Meclisimiz çatısı altında milletvekili ve Grup Başkan Vekili olarak görev yapmış olan ve Cumhuriyet Halk Partisi 38'inci Olağan Kongresi'nde Genel Başkanlığa seçilen hemşerim Manisa Milletvekili Sayın Özgür Özel'i tebrik ediyorum.

Ayrıca, şu an Genel Merkezimizde devam eden partimizin Merkez Karar ve Yönetim Kurulu toplantısında Cumhurbaşkanımız, Genel Başkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan tarafından partimiz rozeti takılan ve aramıza katılan Eskişehir Milletvekilimiz Nebi Hatipoğlu'na hoş geldin diyoruz ve başarılı bir çalışma dönemi diliyorum.

RİDVAN UZ (Çanakkale) – Çok ayıp, çok!

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Sayın Başkan ve değerli milletvekilleri; sözlerimin başında geçtiğimiz hafta Van Başkale'de bölücü terör örgütü tarafından önceden yerleştirilen el yapımı maddenin patlaması sonucu şehit olan Sözleşmeli Er Samet Bektaş'a ve Zeytin Dalı Harekâtı bölgesinde şehit olan Piyade Sözleşmeli Er Onur Özbek'e Allah'tan rahmet, ailelerine ve aziz milletimize başsağlığı diliyorum. Şehitlerimizin mekânı cennet, makamı ali olsun inşallah.

Sayın Başkan ve değerli milletvekilleri; 3 Kasım hem ülkemiz hem de AK PARTİ'miz için bir milat; partimizin aziz milletimizin iradesiyle iktidara gelişinin 21'inci yıl dönümü. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın her daim vurguladığı üzere "Biz bu millete efendi olmaya değil, hizmetkâr olmaya geldik." AK PARTİ, 3 Kasım 2002'de iktidara gelerek "İnsanı yaşat ki devlet yaşasın." şiarıyla Türkiye'de köklü bir değişimi ve dönüşümü başlattı. Millette hizmet yolculuğumuzda yüz yıllık cumhuriyetimizin yüz akı olmak için var gücümüzle çalıştık ve mücadele ettik. AK PARTİ döneminde ekonomide, siyasette, sosyal alanda, dış politikada, güvenlik alanında, eğitimde, sağlıkta, ulaşımda çok büyük reformlara imza atıldı ve elde ettiğimiz kazanımlarla Türkiye dünyada vazgeçilmez, önemli ve küresel bir aktör olarak yerini aldı.

Milletin iradesini iktidara taşıyan, her türlü vesayet odağına karşı demokrasiden yana taraf olan, ülkemizin "çözülmez" denilen devasa sorunlarını birer birer çözen AK PARTİ, Türkiye Yüzyılı vizyonu ile dirayetli bir lider, donanımlı bir kadro ve milletimizin ferasetli iradesiyle durmadan, duraksamadan milletimize hizmet etmeye devam edecektir.

Ömrünü millete adanmış Cumhurbaşkanımız, Genel Başkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde ülkemize ve aziz milletimize uzun yıllar hizmet etmeyi Allah bizlere nasip etsin.

Sayın Başkan ve değerli milletvekilleri; Gazze'de yaşanan katliam ve zulme bir kez daha dikkat çekmek istiyorum. İsrail'in acı, gözyaşı ve kan üzerine planlanmış sistematik terörü dur durak bilmiyor. Havadan, karadan, denizden kuşatma altına aldıkları masum Filistin halkına yönelik insanlık dışı saldırılar sürüyor. 7 Ekimden bu yana yaptıkları açıklamalar ve desteklerle

ateşe benzin döken de en az İsrail kadar bu vahşetten sorumludur. Gazzeli kardeşlerimiz elektrik, su, gıda, ilaç, yakıt gibi en temel insani ihtiyaçlardan mahrum bırakılmış durumdadır. İsrail, dünyanın gözü önünde, uluslararası hukuka aykırı bir şekilde savaş suçu ve insanlık suçu işlemektedir. Hastaneleri, camileri, kiliseleri, sivil yerleşim yerlerini hiçbir ayırım gözetmeksizin bombalamaktadır. Tüm dünyayı Filistin'de, Gazze'de çocuklar, kadınlar ve masum sivillerle birlikte enkaz altında kalan insanlığın ortak değerlerine sahip çıkmaya çağırıyoruz. Bu bağlamda, aziz milletimizin sağduyusuyla başlayan güçlü boykotlara resmî, özel kurum ve kuruluşlarımızı, milletimizin her bir ferdi ve bütün insanlığı destek vermeye davet ediyorum. İsrail'i finanse eden, destek veren, soykırıma sessiz kalan firmalardan, markalardan yapılan alışveriş masum kardeşlerimize, kadınlara, çocuklara, yaşlılara bomba, mermi, kan, ölüm ve gözyaşı olarak dönüyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Yenişehirlioğlu.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Bu sebeple, soykırımcı İsrail'e karşı ekonomik sonuçlar doğuran boykotlara milletçe destek vermemiz, sesimizi yükseltmemiz, tepkimizi ortaya koymamız son derece önemlidir. Sayın Cumhurbaşkanımız saldırıların başladığı andan itibaren masum sivillerin hedef alınmasına karşı çıkarak çok güçlü bir diplomasi yürütmektedir. Türkiye olarak haklı davasında Filistin halkının yanında olmaya devam edeceğiz. Bir an önce Filistin topraklarında İsrail işgaline son vererek iki devletli bir çözümün hayata geçirilmesiyle huzurun, barışın tesis edilmesini temenni ediyoruz. Bizler dün olduğu gibi bugün de hakkın, haklının, mazlumun ve masumun yanında olmaya, zalimlerinse tüm kararlılığımızla karşısında durmaya devam edeceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Yenişehirlioğlu.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Teşekkürlerimi sunuyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, gündemimize geçmeden önce...

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkan, çok kısa bir söz alabilir miyim?

BAŞKAN – Buyurun.

36.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim.

Şimdi, Bahadır Bey'in konuşması üzerine bir söz alma ihtiyacı hissettim. Tabii, Mecliste ilk kez şöyle bir şeyle karşılaştık, benim hatırladığım hiç böyle bir şey olmadı: Bir milletvekilinin bir partiden diğer partiye geçtikten sonra böyle bir hoş geldin seremonisi veya böyle bir buna ilişkin bir "Hoş geldin." sözcükleri kullanılmadı burada hiç. Bunu bir defa siyasi nezakete uygun bulmadığımı ifade etmek isterim, ilk kez böyle bir şey oluyor maalesef.

Şimdi, tabii, seçimden hemen sonra bir milletvekilinin bir başka partiye geçmesini, ortada bir şey yokken bir partiye geçmesini ben milletimizin takdirine bırakıyorum. Yani o konuda çok fazla yorum yapmak istemiyorum ama şu kadarını söylemek lazım ki kendisine bu soru daha önceden sorulduğunda "Ben siyaseti bir iş kolu olarak görmüyorum, niye AK PARTİ'ye geçeyim?" demişti; demek ki kendisi öyle görmeye başladı, AK PARTİ'yi de bu anlamda uygun bir yer olarak görmüş olabilir; bu, işin, tartışmanın bir tarafı. Ancak Bahadır Bey'e tekrar... Hani kendisi de çok nazik bir insan.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Usta, tamamlayın.

ERHAN USTA (Samsun) – Böyle bir şey hiç olmadı Bahadır Bey yani bir milletvekili öbür tarafa geçtiği zaman Genel Kurulda bu şekilde bir "Hoş geldiniz." uygulaması yapılmadı, bunu yadırgadığımı ifade etmek isterim.

Teşekkür ederim. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Başkanım, söz rica ediyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Yenişehirlioğlu.

37.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Efendim, malumunuz ben her daim nezaketini korumayı ve bunu düstur bilmiş bir adamım.

Burada bir seremoni gerçekleştirilmedi. Sizin partinizdeyken saygı duyulan bir isimdir, bu partiye ya da herhangi bir partiye geçtiği zaman da saygı duyulan bir isimdir. Sadece kendisine teşekkür ettim; yoksa malumunuz, gördüğünüz gibi herhangi bir seremoni tertip edilmiş değildir.

NİMET ÖZDEMİR (İstanbul) – Edemezsiniz, kendisi burada bile değil.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Usta.

38.- Samsun Milletvekili Erhan Usta, Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkanım, Sayın Yenişehirlioğlu; şimdi, grupta bir tören yapabilirsiniz ama burası Genel Kurul ve bütün siyasi partiler var. Şu anda geçtiği parti de... Yani bizden size geçmiş bir arkadaş. Dolayısıyla sizin dediğiniz, seremoni dediğim zaten o kadar. Daha başka ne yapacaksınız, burada davul zurna çaldiracak hâliniz filan yoktu herhâlde bir milletvekili kazandık diye! (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Zaten yadırgadığım şey ama siz bunu hâlâ anlayamıyorsunuz. Sizin konuştuğunuz cümleler bu Mecliste hiç konuşulmadı, yadırganacak cümlelerdir; sadece onu bilmenizi isterim.

Teşekkür ederim.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Hassasiyetinizi anlıyorum.

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, gündeme geçmeden önce, İç Tüzük 60'ıncı madde uyarınca kısa söz talebinde bulunan 5 milletvekili arkadaşımızın söz taleplerini karşılayacağım.

İlk söz talebi Mardin Milletvekili George Aslan'a aittir.

Buyurun Sayın Aslan.

39.- Mardin Milletvekili George Aslan'ın, Süryani halkına yönelik saldırı ve cinayetler işlendiğine ilişkin açıklaması

GEORGE ASLAN (Mardin) – Sayın Başkan, Süryani halkına yönelik 1990'lı yıllarda yaşanan silahlı saldırılar sonucunda onlarca kişi hayatını kaybetti ve bu cinayetler sonucunda on binlerce Süryani ana topraklarını terk etmek zorunda bırakılmıştı. Son yıllarda da benzer şekilde yurt dışından köylerine dönüş yapan halkımıza karşı saldırı ve cinayetler işlenmiştir. Dün gece

saatlerinde Midyat'a bağlı Yemişli (Enhil) köyünde 92 yaşındaki Gevriye Akgüç eşiyle misafirlikten döndükten sonra evinin önünde hunharca katledilmiştir. Bu cinayetler münferit değildir, yurt dışından dönen halkımızı topraklarından uzaklaştırmak için bilinçli ve planlı işlenen cinayetlerdir. Ancak bilinmelidir ki o toprakları terk etmeyeceğiz. Katiller ve azmettiricilerinin bir an önce yakalanması için buradan yetkililere çağrı yapıyorum.

BAŞKAN - Şanlıurfa Milletvekili Sayın Mahmut Tanal...

40.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Cumhuriyet Halk Partisi Kartal ilçe binasına yönelik saldırıya ve AKP iktidarının İsrail politikasına ilişkin açıklaması

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Teşekkür ederim Değerli Başkanım.

Cumhuriyet Halk Partisi Kartal İlçe binamıza yönelik saldırıyı şiddetle kınıyorum.

Hey be zavallı provokatörler! Cumhuriyet Halk Partisi her zaman Filistin halkının haklı davasını savunmuş, İsrail mezaliminin karşısında mazlum Filistin halkının yanında durmuştur. Kime hizmet ediyorsunuz? Eğer AKP samimiye Filistin halkına soykırım uygulayan, Gazze'yi tamamen işgal etme planını devreye sokan İsrail'i korumaya yönelik kurulu olan Malatya Kürecik Radar Üssü'nü kapatmalıdır; bir. İkincisi: Mavi Marmara davasında İsraili yetkililer için bu Meclise kanun getirerek onlara af çıkaran, onları 7. Ağır Ceza Mahkemesince mahkûm edilmekten kurtaran AKP iktidarıdır. Aynı zamanda AKP iktidarı o kadar samimiye İsrail'le olan tüm ticari ilişkilerini askıya alsın, aynı zamanda onların elçiliklerini istemesin, konsolosluklarını kapatsın.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Erzincan Milletvekili Sayın Mustafa Sarıgül...

Buyurun Sayın Sarıgül.

41.- Erzincan Milletvekili Mustafa Sarıgül'ün, Bülent Ecevit'in ölüm yıl dönümüne, DEVA Partisi Genel Başkanı Ali Babacan'ın babası Hilmi Babacan'ın vefatına, gönüllerinde Kemal Kılıçdaroğlu'nun hep Genel Başkan olarak kalmaya devam edeceğine, Kredi ve Yurtlar Genel Müdürlüğünden beklentilerine ilişkin açıklaması

MUSTAFA SARIGÜL (Erzincan) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; uzun yıllar Genel Başkanlığımızı yapan Sayın Bülent Ecevit'i saygıyla sevgiyle, rahmetle bir kez daha anıyorum.

Sayın Ali Babacan'a babası münasebetiyle başsağlığı diliyorum.

Gerek bürokrasi hayatında gerekse siyasi hayatında Cumhuriyet Halk Partimize önemli çalışmalar yapan Genel Başkanımız Sayın Kemal Kılıçdaroğlu, bizim gönlümüzde Genel Başkanımız olarak hep kalmaya devam edecektir.

Bir de, bu arada, özellikle Kredi ve Yurtlar Genel Müdürlüğünden beklentimiz, bu asansörlere baksınlar. Can Erzincan'daki Kredi ve Yurtlar kurumuna çok teşekkür ediyorum, bütün denetlemeleri en iyi şekilde devam ediyor ama bu Parlamentoda "Gençlerimiz asansörden düştü ve hayatını kaybetti." demek 21'inci yüzyılda, çağdaş demokrasilerde olumlu konuşmalar değil. O nedenle Sayın Bakanımızın bu noktada daha duyarlı olmasını saygıyla sevgiyle bekliyoruz.

BAŞKAN - Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç...

Buyurun Sayın Kılıç.

42.- Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç'ın, ABD Dışişleri Bakanının Ankara ziyaretine ilişkin açıklaması

ŞERAFETTİN KILIÇ (Antalya) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

İsrail'in Gazze'ye yönelik soykırım başlattığı tarihlerde ABD Dışişleri Bakanı Blinken hemen yola çıkmış, ilk soluğu, katil Netanyahu'nun yanında almıştı. Bir Yahudi olarak İsrail'de bulunduğunu ifade eden Blinken, soykırımı açıkça desteklediğini de bütün dünyaya ilan etmişti. İşte, bu Blinken, dün, Ankara'da misafir edildi. İnsanlık suçu işleyen bu katiller, Müslümanlarla alay edercesine İslam ülkelerine ziyaretler yapıyor, yeni katliam planlarını paylaşıyorlar.

Şimdi, bir Gazze planından bahsediliyor. Nedir bu "Gazze planı" dedikleri? Çıkın ve kamuoyunu aydınlatın. Siviller Gazze'den çıkarılacakmış; ABD'nin Gazze planı, açıkça ifade ediyorum ki Gazze'nin tamamıyla İsrail'e verilmesi anlamına gelir. İktidara ve iktidar milletvekillerine sesleniyorum: Sakın ha, bu planın ortağı olmayın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Bolu Milletvekili İsmail Akgül...

Buyurun Sayın Akgül.

43.- Bolu Milletvekili İsmail Akgül'ün, Bolu Dağı Tüneli'ne ilişkin açıklaması

İSMAİL AKGÜL (Bolu) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; iki metropol arasında önemli bir geçiş güzergâhı olan Bolu Dağı Tüneli'mizin İstanbul-Ankara istikameti 25 Eylül Pazartesi günü trafiğe kapatılmıştı. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından yaklaşık bir ay gibi kısa bir sürede, bölgede meydana gelen heyelanların vatandaşlarımıza olumsuz etkilerini ortadan kaldırmak için yapılan çalışmalar tamamlanmış, Bolu Dağı Tüneli bugün itibarıyla Ulaştırma ve Altyapı Bakanımız Sayın Abdulkadir Uraloğlu'nun da katılımıyla trafiğe açılmıştır. Bu yapılan çalışmalardan dolayı Sayın Bakanımıza teşekkür eder, Cumhurbaşkanlığımızın her zaman vatandaşlarımızın huzuru ve güvenliği için projelerini gerçekleştirmeye devam edeceğini yüce Türk milletimize saygılarımızla arz ederiz.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Önergeler

1.- Başkanlığın, Batman Milletvekili Mehmet Rüştü Tiryaki'nin Plan ve Bütçe Komisyonu üyeliğinden, Ağrı Milletvekili Heval Bozdağ'ın Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu üyeliğinden istifalarına ilişkin önerge yazısı (4/27)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Batman Milletvekili Mehmet Rüştü Tiryaki'nin Plan ve Bütçe Komisyonu üyeliğinden, Ağrı Milletvekili Heval Bozdağ'ın Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu üyeliğinden istifalarına dair yazıları 7 Kasım 2023 Salı günü Başkanlığımıza ulaşmıştır.

Bilgilerinize sunulur.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Sayıştayın 2022 yılı harcamalarına ait dış denetim raporlarını inceleme sonuçlarına ilişkin tezkeresi vardır, okutup bilgilerinize sunacağım:

B) Tezkereler

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, 6253 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı İdari Teşkilatı Kanunu ile 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na göre Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Sayıştayın 2022 yılı harcamalarına ait dış denetim raporlarını inceleme sonuçlarına ilişkin tezkeresi (3/790)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

6253 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı İdari Teşkilatı Kanunu'nun 37'nci maddesi ile 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 69'uncu maddesi kapsamında düzenlenen Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Sayıştayın 2022 yılı harcamalarına ilişkin Dış Denetim Raporları Başkanlık Divanının 5 Ekim 2023 tarihli toplantısında üst yöneticilerin cevapları da dikkate alınarak görüşülmüş ve ekteki inceleme sonuçlarının Genel Kurulun bilgisine sunulmasına karar verilmiştir.

Bilgilerinize sunulur.

Numan Kurtulmuş
Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı

Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Sayıştay 2022 Yılı Dış Denetim Raporları İnceleme Sonuçları

1. Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış Denetim Raporu İnceleme Sonuçları

Türkiye Büyük Millet Meclisinin 2022 mali yılı hesaplarının dış denetimini yapmak üzere görevlendirilen Sayıştay uzman denetçileri tarafından düzenlenen 12/9/2023 tarihli Dış Denetim Raporu'nda; 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçe Kanunu'yla tahsis edilen ödeneklerin, harcama birimleri tarafından kullanımı sırasında düzenlenen harcama belgelerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygun olup olmadığı, hazırlanan mali tabloların doğruluğu, denkliği ve güvenilirliği hususlarının incelendiği belirtilmiştir.

Ayrıca, yapılan inceleme sırasında 2022 yılına ait cetvel ve tablolarda gösterilen gider rakamlarının doğru ve denk olarak kaydedilip kaydedilmediği, toplamalarının doğru, denk ve tutarlı olup olmadıkları ve hesapların birbirleriyle mutabık bulunup bulunmadıklarına bakıldığı, bütçede tahmini olarak yer alan kullanılabilir ödenek rakamları ile kesin hesap sonuç rakamları karşılaştırılmak suretiyle gerçekleşme oranlarının ve uygunluk durumlarının kontrol edildiği, programa alınan yatırımların gerçekleştirilip gerçekleştirilmediğinin araştırıldığı, kesin hesap cetvelindeki rakamların dayanağını oluşturan ödeme emirleri ve eki sarf belgelerin ilgili mevzuata uygunluğunun örnekleme yoluyla denetlendiği ifade edilmiştir.

Raporda özetle;

TBMM Başkanlığı 2022 yılı başlangıç ödeneğinin 2.198.221.000,00 TL olduğu, yıl içinde yapılan aktarmalar ve eklemelerle birlikte 3.099.258.441,00 TL'ye çıktığı, 31/12/2022 tarihi itibarıyla bu ödeneğin 2.937.783.120,78 TL'sinin, başka bir deyişle yüzde 94,8'inin harcadığı,

Ekonomik sınıflandırmaya göre harcamalara bakıldığında; personel giderleri için ayrılan ödeneğin yüzde 93,8 oranında kullanıldığı, sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi ödemelerine ayrılan ödeneğin yüzde 92,6 oranında kullanıldığı, mal ve hizmet alımları ödeneğinin yüzde 93,8 oranında kullanıldığı, cari transferler ödeneğinin yüzde 99,9 oranında kullanıldığı, sermaye giderleri ödeneğinin yüzde 99,5 oranında kullanıldığı, sermaye transferlerine ayrılan ödeneğin ise yüzde 100 oranında kullanıldığı,

TBMM Başkanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığınca arşivlenen 2022 yılı harcamalarına ait ödeme emri belgeleri ve muhasebe işlem fişleri tutarları ile bunların kaydedildiği ilgili hesaplardaki tutarların mutabık olduğu,

2022 yılı kesin hesap cetvellerinde gösterilen gelir-gider rakamlarının doğru ve denk olduğu, harcama evrakıyla tevsik edildiği, ödenek üstü harcama yapılmadığı,

Strateji Geliştirme Başkanı, harcama birimleri başkanları ve diğer personelin, mali işlemlerin yürütülmesine ilişkin harcama belgelerinin düzenlenmesinde ve muhasebe kaydında, ilgili mevzuatta düzenlenen usul ve esaslara uygun şekilde işlem yaptıkları,

Üst yöneticinin; kalkınma planına, yıllık programa, kurumun stratejik plan hedefleri ile hizmet gereklerine uygun olarak bütçe hazırlanması ve uygulanmasına, kaynakların etkili, ekonomik ve verimli şekilde elde edilmesini ve kullanımını sağlamaya özen gösterdiği ifade edilmiş ve harcama belgelerinin ve eklerinin incelenmesi neticesinde iş ve işlemlerin mevzuata uygun şekilde gerçekleştirildiğinden bahisle herhangi bir bulgu ve tenkide yer verilmemiştir.

Dış denetçilerin önerileri dikkate alınarak düzenlenen üst yönetici cevabında;

2022 yılı bütçe gerçekleşmesinin yüzde 94,8 olduğu,

Kurumun plan ve programında gösterilen alım ve yapım hizmetlerinde kullanılmak amacıyla öngörülen ve 2022 yılı bütçesine konulan ödeneğin aynı yıl içinde kullanıldığı, böylece, kurumun amaç, hedef ve planına uygun harcama yapıldığı,

2023 Yılı Yatırım Programı'nda yer alan projelerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanılması suretiyle yıl sonunda sermaye giderlerindeki bütçe gerçekleşme oranının yüksek oranda gerçekleşeceğinin öngörüldüğü, bununla beraber 2024 Yılı Yatırım Programı'nda yer alması öngörülen projelere ilişkin ön hazırlık çalışmalarının da başlatıldığı,

Dış Denetim Raporu'nun "Sonuç" bölümünden de anlaşıldığı üzere;

İdarenin mali faaliyet, karar ve işlemlerinin 5018 sayılı Kanun ve diğer yasal mevzuat hükümleri çerçevesinde yürütülmekte olduğu,

Bundan sonraki süreçte de yasal çerçeve içinde faaliyet sürdürürken kurum kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanılmasına azami gayret ve özen gösterileceği ifade edilmiştir.

2. Sayıştay Başkanlığının Dış Denetim Raporu İnceleme Sonuçları

Sayıştay Başkanlığının 2022 mali yılı hesaplarının dış denetimini yapmak üzere Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanınca görevlendirilen İçişleri Bakanlığı mülkiye müfettişleri tarafından düzenlenen 14/7/2023 tarihli Dış Denetim Raporu'nda; 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçe Kanunu'yla tahsis edilen ödenekler kapsamında yapılan harcamalar ve bunlara ilişkin belgeler esas alınarak, bu ödeneklerin kullanımı sırasında düzenlenen harcama belgelerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygun olup olmadığı, kamu kaynaklarının ekonomik, etkili ve verimli olarak kullanılıp kullanılmadığı, yapılan harcamaları gösteren mali tabloların güvenilirliği ve doğruluğu hususlarının incelendiği belirtilmiştir.

Raporda özetle;

Sayıştay Başkanlığına 2022 yılı bütçesinde 723.247.942,00 TL ödenek tahsis edildiği, bu ödeneğin 676.693.470,00 TL'lik kısmının harcadığı, söz konusu bütçe ödenekleri ve harcama rakamları oransal olarak karşılaştırıldığında ise 2021 yılında tahsis edilen bütçe ödeneğinin yüzde 88,51'inin, 2022 yılında ise yüzde 93,56'sının harcadığı belirtilmiştir.

Raporda, harcama belgelerinin incelenmesine ilişkin olarak;

Sayıştay Başkanlığınca yapılan iş ve işlemlerle ilgili, hukuka aykırılık yönünde herhangi bir tespit ve değerlendirmede bulunulmamıştır.

Raporun sonuç bölümünde;

Ödeme emirlerinin muhasebe işlem fişlerine dayalı olarak tahakkuk ettirildiği ve banka hesap dökümlerinin bu ödemeleri tevsik ettiği,

Harcama yetkilisi, gerçekleştirme görevlisi, mali hizmetler birimi yöneticisi ve muhasebe yetkilisinin, mali mevzuatın uygulanmasında ve gerekli tedbirlerin alınmasında çaba sarf ettikleri; kurumun mali işlemlerinin Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu ve ilgili mevzuat çerçevesinde yürütülmesine özen gösterildiği,

Sayıştay Başkanının üst yönetici olarak, bütçe ile ilgili verilen kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanılmasını temin edecek mali tedbirlerin alınmasında, 5018 sayılı Kanun'da öngörülen mali yönetim ve kontrol sisteminin işleyişinin gözetilmesinde, görev ve sorumlulukların yerine getirilmesinde üstün gayret gösterildiği belirtilmiştir.

Bu çerçevede, dış denetçilerin denetim bulguları ve önerileri dikkate alınarak düzenlenen üst yönetici cevabında;

Sayıştay Başkanlığının mali işlemleriyle ilgili mevzuata ve kamu mali yönetim sistemine uygunluk açısından sıkı çalışmasını ve özverisini yansıtan olumlu bir denetim raporu alındığı,

Denetim raporunun olumlu sonucunun yerleşik mali mevzuata ve iş süreçlerine özenle bağlı kalan Sayıştay Başkanlığının ve personelinin ortak çabasının bir sonucu olduğu ifadeyle mali kontrollerin ve iş akış süreçlerinin daha da geliştirilerek en yüksek mali sorumluluk standartlarını korumak üzere çalışmalarını sürdürecekleri ifade edilmiştir.

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının bir tezkeresi daha vardır, okutup oylarınıza sunacağım.

2.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, TBMM Dışişleri Komisyonu Başkanı Ankara Milletvekili Fuat Oktay ve beraberindeki bir heyetin 6-8 Kasım 2023 tarihlerinde Kosova'ya resmî bir ziyaret gerçekleştirmesi hususuna ilişkin tezkeresi (3/789)

2/11/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

TBMM Dışişleri Komisyonu Başkanı Ankara Milletvekili Fuat Oktay ve beraberinde bir heyetin 6-8 Kasım 2023 tarihlerinde Kosova'ya resmî bir ziyaret gerçekleştirmesi öngörülmektedir.

3620 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 6'ncı maddesi uyarınca Türkiye Büyük Millet Meclisi Dışişleri Komisyonu heyetinin anılan ziyaretleri gerçekleştirmesi hususu Genel Kurulun tasviplerine sunulur.

Numan Kurtulmuş
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, Saadet Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VI.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- Saadet Partisi Grubunun, Grup Başkanı Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ tarafından, Uygur Türklerine uygulanan ve muhataplarınca birçoğu delillendirilen baskı ve ayrımcılık iddialarının Çin Hükûmetiyle de irtibata geçilmek suretiyle yerinde tespiti ve bu konuda yapılacak çalışmaların belirlenmesi amacıyla 7/11/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 7 Kasım 2023 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

7/11/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 7/11/2023 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Bülent Kaya
İstanbul
Grup Başkan Vekili

Öneri:

Muğla Milletvekili ve Grup Başkanı Selçuk Özdağ tarafından, Uygur Türklerine uygulanan ve muhataplarınca birçoğu delillendirilen baskı ve ayrımcılık iddialarının Çin Hükûmetiyle de irtibata geçilmek suretiyle yerinde tespiti ve bu konuda yapılacak çalışmaların belirlenmesi amacıyla 7/11/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergemizin diğer önergelerinin önüne alınarak görüşmelerin 7/11/2023 Salı günü birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Saadet Partisi Grubu adına Muğla Milletvekili Sayın Selçuk Özdağ.

Buyurun Sayın Özdağ. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 29-30-31 Ekim tarihlerinde Japonya Ulusal Meclis İnsan Hakları İnceleme Komisyonunun davetlisi olarak Tokyo'daydık. Hangi partiler katıldı? Yeniden Refah Partisinden Milletvekili Doğan Bekin Beyefendi, İYİ Partiden Ayyüce Türkeş Taş Hanımefendi, İYİ Parti Genel Başkan Yardımcısı Muhammet Naci Cinisli'yle beraber bendeniz katıldık. Adalet ve Kalkınma Partisi davet edilmiş olmasına rağmen, "Katılacağım." demesine rağmen katılmadılar. Niye katılmadıklarını da bilmiyoruz.

Doğu Türkistan neresidir? Doğu Türkistan, Türkistan'ın bir bölümüdür. Stalin kendi Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği'nde bir devrim yaptıktan sonra Lenin'le beraber Türkistan'ı bölmüşler; Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan, Azerbaycan şeklinde tanımlamışlar, Doğu Türkistan ise kenarda kalmış. Ondan öncesinde, 1863'lü yıllarda burada bir devlet kurulmuş, "Kaşgarya" denilmiş, daha sonra ise, 1933 yıllarında Doğu Türkistan İslam Cumhuriyeti kurulmuş ama 1949 yılında Çin'de yapılan bir devrim sonrasında, bir ihtilal sonrasında burası işgal edilmiş vaziyettedir.

Doğu Türkistan stratejik bir bölgedir ve aynı zamanda Doğu Türkistan, Çin'in en zengin petrol yataklarına, en zengin tarım yataklarına, tarım topraklarına, alüvyonlu topraklara, sularına ve madenlerine sahip olan bir bölgedir. Çin, uzun zamandır burada asimilasyon yapmaktadır, burayı eline geçirmek ve buradaki insanları Çinileştirmek için gayret sarf etmektedir. Ve orada 1949 yılından sonra kaçanlar olmuştur, kaçanların başında da Doğu Türkistanlıların, Uygur Türklerinin efsane lideri İsa Yusuf Alptekin olmuş; Türkiye'de de çok ciddi şekilde mücadeleler vermiş, öldüğünde ise orada, mezarında, naaşının yanında Alparslan Türkeş olmuş ve İstanbul Belediye Başkanı Recep Tayyip Erdoğan da bulunmuştur.

Doğu Türkistan'da son zamanlarda büyük soykırımlar yapılmaktadır. Sayın Ahmet Davutoğlu'nun Başbakanlığında, ben de kendisinin yardımcılığını yaptığım dönem içerisinde, Doğu Türkistan'dan kaçanlar, Malezya'ya gidenler, Endonezya'ya gidenler veya başka yerlere gidenlerle ilgili, yaklaşık 7 bine yakın kişi, zaman zaman başka kimliklerle ama Çin Hükûmetiyle de herhangi bir problem yaşamadan Türkiye'ye getirilmiş vaziyettedirler ama son zamanlarda, özellikle büyük bir soykırım yapılmakta, buradaki insanlar aynı zamanda yurtlarından alınmakta, ibadethaneleri kapatılmakta, dillerine ambargo konulmakta ve de camileri kapatıldığı gibi de başkalarıyla, Çinlilerle evlendirilmeleri veyahut da kamplara götürülmeleri bir mukadder akıbet gibi kendilerini beklemektedir.

Ve buradan Çinlilere karşı, Çin Hükûmetine karşı bizler Batı dünyasına seslenmeden önce Türkiye'ye seslenmek istiyorum. Meclis Başkanımız bugün İsrail mamullerinden bir kısmını Meclisteki menülerden kaldırmış. Şimdi, Meclis Başkanına

çağrıda bulunuyorum: Japonya Parlamentosunun yapmış olduğunu, İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığının yapmış olduğunu Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı olarak siz yapabilirsiniz. Oraya yaklaşık 200'e yakın milletvekili geldi; Kanada'dan, Amerika'dan, Tibet'ten, Avustralya'dan, Avrupa Birliğinden, dünyanın her yerinden milletvekilleri, akademisyenler geldiler ve siz de bunu yapabilirsiniz. Bakın, Doğu Türkistan'la ilgili yapın ve de Çin'e de bunları dile getirmiş olun.

Ben 100 bin imza topladım iki yıl önce. Bu 100 bin imzayı da burada Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Hakları İnceleme Komisyonu Başkanlığına getirdim. Bana şunu söylemişti Hakan Çavuşoğlu Beyefendi: "Evet, Mecliste bir Komisyon kurduk; bu Komisyon, İnsan Hakları İnceleme Komisyonu Başkanlığında. Bu Komisyon yakın bir zamanda Çin'e gidecek, Doğu Türkistan'da yapılan mezalimleri inceleyecek." diyordu. O günden bugüne kaç yıl geçmiş? İki tam yıl geçmiş. Gitmişler mi? Hayır. Ben buradan bu grup önerisini şunun için veriyorum: Batı dünyasının yapmış olduğu bu hassasiyeti ve bu duyarlılığı Türkiye Cumhuriyeti devleti de yapabilir ve çok rahat bir şekilde bu uygulamaları yapabilir.

Şimdi sesleniyorum: 6 parti grubu var burada, her gruptan ikişer kişi ve aynı zamanda diğer partiler, toplam 14 parti var, birer kişi; hep beraber Çin Hükûmetiyle görüşülebilir. Şimdi, bakıyorsunuz, Filistin Hükûmetiyle aranız iyi, Hamas'la aranız iyi, Mısır'la da -Sisi'yle- barıştınız, İsrail'le zaten barıştınız ama Gazze'ye gidemiyoruz; arkadaşlarımız gittiler, gidemediler Gazze'ye. Şimdi Çin Hükûmetiyle de aranız iyi, Adalet ve Kalkınma Partisi her yıl Çin Komünist Partisinin kongrelerine katılıyor; görüşün bu Çin Hükûmetiyle. Doğu Türkistan'da yapılan insan hakları zulûmlerini, soykırımları ve de asimilasyonu hep beraber gidip yerinde görelim. Şöyle diyorlar: "Batı dünyası bu konuyu istismar ediyor efendim; Amerika Birleşik Devletleri, Avrupa Birliği, Avustralya, Kanada bunu istismar ediyorlar." Efendim, Çin'in büyümesinden rahatsız oluyorlarmış; öyle mi? Peki o zaman, Çin'e de seslenelim -hem size sesleniyorum, iktidar partisine sesleniyorum- Çin'e diyorum ki: Mademki böyle, Batı dünyası seni istismar ediyor, gel hemen, çok hızlı şekilde kapılarını aç.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın Sayın Özdağ.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) – Akademisyenler, aktivistler, milletvekilleri, siyasetçiler hep beraber Çin'e gidelim, Doğu Türkistan'da bunlar yapıyor mu, kamplar var mı, burada camiler kapatılmış mı, Kur'an yasaklanmış mı, dilleri, kültürleri yasaklanmış mı; bunları yerinde görelim.

İkinci olarak, Türkiye'ye sesleniyorum: Hem Avrupa Birliği ve Amerika'yla ilgili Batı dünyasıyla hem de Çin'le ilgili gelin, bir ara buluculuk yapın; bu konuda, bu istismarları önlemek için oraya gitmemizi sağlayın. Bir diğer taraftan da Uygur Türklerine sesleniyorum: Uygur Türkleri, dünyanın her yerindesiniz. Doğu Türkistan'dakiler kültürünüzü yaşatın, dilinizi öğrenin, folklorlerinizi öğrenin ve bayramlarınızı yaşatın. Dünyanın her yerindeki dernekler bir araya gelin ve bir diaspora kurun, gelin konfederasyonlar yapın. Siz hep beraber kültürünüzü yaşatırsanız, insan hakları aktivistlerine Doğu Türkistan'ı anlatırsanız o zaman çok şey değişmiş olur. Ben buradan özellikle Hükûmete ve grubu bulunan partilere sesleniyorum: Gelin, bu grup önerimize "evet" deyin, hep beraber hem Hakan Çavuşoğlu'nun iki yıl önceki sözlerini yalanlamamış oluruz hem de hep beraber Doğu Türkistan'a gider, o Doğu Türkistan'da yaşananları görürüz, istismarlara karşı da "Dur!" deriz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Milletvekili.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) – Yaşanıyorsa da Çin'e deriz ki: "Sen büyük devlet olabilirsin ama süper devlet olamazsın." ve de Tek Kuşak Tek Yol Projesi'ne karşı yapmış olduğunuz temizliği biliyoruz, Doğu Türkistan'da yapıyorsunuz, bunlara müsaade etmeyeceğiz.

Teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum. (Saadet Partisi ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önerisi üzerine İYİ Parti Grubu adına söz talebi Tekirdağ Milletvekili Selcan Hamşioğluna aittir.

Buyurun Sayın Hamşioğlu. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA SELCAN HAMŞIOĞLU (Tekirdağ) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Saadet Partisinin Uygur Türklerine uygulanan baskının yerinde tespitine dönük önergesi üzerine söz almış bulunuyorum.

Zorla kürtajdan kısırlaştırmaya, sürgünden nükleer denemelere, beyin yıkama dâhil her türlü işkenceye maruz kalan, Barın'da, Gulca'da, Urumçi'de soykırımlar tarihinin en kanlı sayfalarına "mazlum" olarak kaydedilen soydaşlarımızın trajedisinin herkesin bildiği sır olmaya terk edilmesine isyan ediyorum, ancak kendisini küresel güç addeden ülkelerin menfaatleri uyarınca gündeme gelebiliyor olmasına isyan ediyorum. Ek olarak, bir Türk parlamenterisi olarak sorumluluk da hissediyorum, hepinizin de hissetmesi gerektiğini düşünüyorum. Zira Gazze'dekiler Müslüman da Doğu Türkistan'dakiler değil mi? Gazze'dekiler insan da Doğu Türkistan'dakiler değil mi? Doğu Türkistan'da kadınlar kadın, çocuklar çocuk, ölümler ölüm, acılar acı, gözyaşları gözyaşı değil mi? Birinde ayaklanan insanîyet ve siyaset nasıl olur da diğerinde taş kesilebilir?

Doğu Türkistan'ı ne Çin esaretine ne Amerikan emperyalizmine ne de Vehhabi fitnelerine terk edemeyiz. Doğu Türkistan'ı hiçbir küresel hesabın hiçbir yaftayla meşrulaştırılabileceği aparat yapıramayız. Doğu Türkistan'da olanlar İslamofobi başlığına da sıkıştırılmaz, tarihin geçmiş geçmiş bütün yasalarına göre insanlık suçudur. Doğu Türkistan bizim için Altay Kartalı Osman Batur, Hoca Niyaz Hacı, Mehmet Emin Buğra, İsa Yusuf Alptekin'dir; Alparslan Türkeş'in görev emanetidir. Doğu Türkistan, sadece işittiğimiz değil, yüreğimizin en derininde hissettiğimizdir, bizim öz yaramızdır. Öyle can yakıcı bir ağrıdır ki "Ah!" desek Pekin'i yerinden sıçratır. Hatırlayın, Genel Başkanımızın bir Twitter mesajıyla Çin Büyükelçisi nasıl ayaklanmıştı.

Doğu Türkistan davamızın elçileri olarak 29-31 Ekimde Japonya'da Uluslararası Uygur Forumu Küresel Parlamenterler Toplantısı'na katılan Genel Başkan Yardımcılarımız Naci Cinisli ve aslında bugün bu kürsüde olacakken mazereti dolayısıyla duygularını paylaşma imkânı bulamayan Ayyüce Türkeş Taş'ın da vurguladığı gibi, Çin Hükûmetinin toplama kamplarında tutulan aydınlarımızın tahliyesine dönük çağrılara kulak tıkamasını kabul edilemez buluyoruz. Türkiye'nin, Uygur Türklerini hedef alan sistematik işkencenin son bulmasını ilişkilerinde bir ön şarta dönüştürmesi gerektiğine inanıyorum. Ayrıca, davetli oldukları hâlde iktidar cenahından niye hiçbir temsilcinin de o forumda bulunmadığını milletimizin vicdanına bırakıyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELCAN HAMŞIOĞLU (Devamla) – Bitiriyorum.

BAŞKAN – Tamamlayın.

SELCAN HAMŞIOĞLU (Devamla) – Bu minvalde, her şeyin Türk için, Türk'e göre, Türk tarafından olacağı her türlü girişimin destekçisi olmaya devam edeceğimizi bildiriyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önerisi üzerine Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına söz talebi Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'na aittir.

Buyurun Sayın Gergerlioğlu. (HEDEP sıralarından alkışlar)

HEDEP GRUBU ADINA ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; AK PARTİ-MHP Cumhur İttifakı bir zulûm ittifakıdır. Birçok başka nedeni de olduğu gibi bu ittifak Doğu Türkistan'ı satarak bir çıkar ve zulûm ittifakı olduğunu göstermiştir. Neden mi? 2018, Berat Albayrak Çin'den 3,6 milyar dolar kredi aldı ve iktidar Çin'in zulûme susmaya başladı. 2019, Erdoğan Çin'e gitti, 50 milyar dolarlık bir anlaşma yapıldı. Aynı zamanda, Çin'deki toplama kamplarıyla

ilgili bir Türk heyetin Çinlilerle birlikte bu kampları gezmesi planlandı, bir iki ay içinde gezeceklerdi, raporlanacaktı. Dört buçuk yıl geçti, hiçbir çalışma yapılmadı; susuyorlar, para meselesi var, çıkar meselesi var, zulüm meselesi var. Bitmedi, daha dört gün önce Türk Dünyası Liderler Zirvesi yapıldı, Sayın Erdoğan ordaydı, Doğu Türkistan soykırımı hakkında tek kelime etmedi. Geçen hafta Uygur Forumu vardı. Davet edildikleri hâlde AK PARTİ-MHP temsilcisi kimse yoktu orada. Yine 39 ülke Çin'e mektup gönderdi "Bu toplama kamplarındaki zulüm ve soykırım nedir?" diye sordu. Türkiye buna katılmadı. Neden? Çıkar ve zulüm ilişkileri, parasal ilişkiler.

Değerli arkadaşlar, büyük bir soykırım olduğunu Çin devleti kabul ediyor. Toplama kamplarında şu ana kadar 5 milyon kişiyi toplamış durumdalar. Dinî ve etnik bir soykırım yapıyorlar, 800 bin çocuk ailelerinden ayrılmış durumda. Bakın, eski Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu, 2017'de ne dedi? "Çin'in güvenliğini kendi güvenliğimiz gibi görüyoruz, gerek ülkemizde gerek bölgemizde Çin'e yönelik hiçbir olumsuz faaliyete izin vermiyoruz." Bakın, tüm belgelerini ortaya serdim, itiraz edebilecek bir AK PARTİ'li, MHP'li yetkili var mı, mümkün mü? İyi takip ediyorum, itiraz edebileceğiniz hiçbir şey yok.

Bu önergeyi biz destekliyoruz, çok önemlidir. Öncesinde de bu önergeler geldi ve hamaseti bırakmayan AK PARTİ'lilerin, MHP'lilerin oylarıyla Çin'in Doğu Türkistan'daki soykırımıyla ilgili bu önergeler reddedildi. Utandır, utanç vesilesidir.

Değerli arkadaşlar, ayrıca bir başka konuya daha girmek istiyorum. Bakın, yedi yıl oldu, 4 Kasım 2016'da bir darbe yapıldı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın Sayın Gergerlioğlu.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Sivil siyasete yönelik bir darbe yapıldı. Yedi yıldır arkadaşlarımız serbest bırakılmıyor. Sayın Selahattin Demirtaş, Sayın Figen Yüksekdağ, Sayın Gültan Kışanak, Sayın Sebahat Tuncel zulmen o zindanlarda tutuluyor; biz bunu kabul etmiyoruz. Meclisin onurunu çiğniyorsunuz. "Gazi Meclis" "Gazi Meclis" diyorsunuz ha bire buraya çıktığınızda ama işte, bakın, örneği ortada; beni tutup Meclisten zulmen, Anayasa Mahkemesinin kararını beklemeden cezaevine attırıyorsunuz. Cezaevindeki Can Atalay'ı Anayasa Mahkemesinin kararına rağmen çıkartmıyorsunuz. Hüda Kaya vekilimiz "Savcılığa geleyim, ifade vereyim." diyor, buna rağmen kaçtırmış gibi bir görüntü verdirerek havaalanında güya yakalyorsunuz. Utanç verici işler yapıyorsunuz. Bundan sonra AK PARTİ'liler, MHP'liler "Meclisin onuru" "Gazi Meclis" lafı etmesin burada.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Hadi oradan be!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Teşekkür ediyor, saygılarımı sunuyorum. (HEDEP sıralarından alkışlar)

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Akçay.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Şimdi hem bu sataşmadan dolayı hem de grup olarak Saadet Partisinin grup önerisi üzerine üç dakikalık hakkımızı da dikkate alarak yerimden müsaadenizle konuşmak istiyorum.

BAŞKAN – Öneri üzerine mi söz talep ediyorsunuz?

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Hem öneri üzerine hem de bu sataşmaya da cevap vermek istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Akçay.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

44.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Saadet Partisi grup önerisine ve Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun Saadet Partisi grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle Saadet Partisi Grubunu ve konuşmacı Sayın Selçuk Özdağ'ı bu konuyu gündeme getirip dile getirdiği için tebrik ediyorum, kendilerine teşekkür ediyorum.

Şimdi, bu konuşmacının, grup önerisi geldiğinde, odamda gördüğümde saat 12.00 civarında, bu Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun konuşacağını ben öngördüm.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – İyi öğrenmişsiniz, bravo!

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Çünkü aynı tekerlemelere, geçmiş yıllarda yaptığı tekerlemelere de motamot aynen devam etmiştir. En son 10 Temmuz 2020'de yaptığı konuşma var, gene bir paraya ırca ediyor meseleyi ve provokatif de bir konuşma yapıyor, işte "AK PARTİ" diyor, "MHP" diyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi Sayın Akçay.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Şimdi, Doğu Türkistan meselesi, çok öteden beri Milliyetçi Hareket Partisinin, ülkücü hareketin davasıdır, temel meselelerimizden biridir. Bizim öteden beri, yani bu dünyayı algıladığımızdan bu yana, Doğu Türkistan ve Uygur Türklerinin davası bizim meselemiz olmuştur.

Sadece Sayın Genel Başkanımızın bu meseleler konusundaki yaptığı açıklamalar ve çalışmalar ciltlerce kitap olur. Kaldı ki 57'nci Hükümet döneminde, 25 Mayıs-8 Haziran 2002 tarihinde Doğu Türkistan'ı ziyaret ederek bu süreler içerisinde bu ziyaretin yarısını da Doğu Türkistan'da ve Kaşgar'da ziyaret ve görüşmelerle geçirmiştir.

Ayrıca, şunu da ben geçmiş konuşmalarımda dile getirmiştım, bu mesele ABD ve başka emperyal bayraklar altında ve FETÖ'nün birtakım kendi strateji meseleleri çerçevesinde değerlendirilemez.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Tamamlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Akçay.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Türkiye'nin bir gündemi vardır, bu gündem çerçevesinde de Hükümetin, Dışişleri Bakanlığının bu meseleyi takip ettiğini de biliyoruz.

Yalnız, bu konuşmalar provokatif konuşmalardır; Doğu Türkistan meselesini değil de iktidar partisini, AK PARTİ'yi ve Milliyetçi Hareket Partisini ve Cumhuriyet'i eleştirmek için manivela olarak kullanmaktır. Yoksa meselenin özüne yönelik bir konuşma değildir, bütün konuşmaları da hep aynı minvaldedir. Bizim konuşmalarımız da benim Grup Başkan Vekili olarak yaptığım konuşmalar da hepsi tutanaklarda ve burada yer almaktadır ve biz Doğu Türkistan meselesini de çok yakın bir şekilde takip ediyoruz ve kimlerin de bizim bu gayretlerimize birtakım karşı sözler söylediğini de gayet iyi biliyoruz. Şimdilik bu kadar, bırakayım.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Sayın Başkan, sataşmadan dolayı söz istiyorum. Sataşma var, bir dakika...

BAŞKAN – Sataşma konusu nedir Sayın Gergerlioğlu?

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – "Provokatif ifadeler kullanıyor." diyor. O yüzden bir dakika, iki dakika...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – "Provokatif" demek sataşma sayılmaz. İşte provokatif...

BAŞKAN – Konuşmalar bittikten sonra değerlendireceğim Sayın Gergerlioğlu.

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

1.- Saadet Partisi Grubunun, Grup Başkanı Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ tarafından, Uygur Türklerine uygulanan ve muhataplarınca birçoğu delillendirilen baskı ve ayrımcılık iddialarının Çin Hükümetiyle de irtibata geçilmek suretiyle yerinde tespiti ve bu konuda yapılacak çalışmaların belirlenmesi amacıyla 7/11/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 7 Kasım 2023 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Öneri üzerine Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz talebi Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'e aittir.

Buyurun Sayın Çakırözer. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Ben de sözlerime DEVA Partisi Genel Başkanı Ali Babacan'a vefat eden babası için başsağlığı dileyerek başlıyorum.

Ülkemizi aydınlık yarınlara kavuşturma mücadelesinde umut olan partimiz Cumhuriyet Halk Partimizin kurultayını hafta sonu tamamladık. 85 milyonun hak, hukuk, adalet mücadelesinin sesi olan Genel Başkanımız Sayın Kemal Kılıçdaroğlu'na özverili mücadeleleri için teşekkür ederken kurultayımızda yeni Genel Başkanımız seçilen Sayın Özgür Özel ve parti karar organlarına seçilen arkadaşlarımızı da kutluyorum.

Değerli arkadaşlarım, Çin, tabii ki önemli bir ülke, tüm dünyanın gözünü diktiği bir ülke, Türkiye açısından, dış ilişkileri açısından önemli bir ülke ancak son dönemde üzerinde bizim de hassas şekilde durmamız gereken bir mesele var, o da Uygur Türkleri meselesi. Maalesef, bu konuda bu Mecliste defalarca ben, diğer arkadaşlarım söz almış olsak da bu konuda henüz aktif bir şekilde Meclisi hayata geçirebilecek, aktif bir şekilde harekete geçirebilecek bir durum yapamadık. Bugüne kadar defalarca araştırma önergeleri buraya geldi değişik partilerden ama hep iktidar partisinin oylarıyla reddedildi.

Ne var orada, Doğu Türkistan'da? İşte, arkadaşlarımız söyledi, tekrar edeyim: Toplu gözaltı kampları var, zorla asimilasyon var, işkence, istismar, yargısız cinayetler ve bunların tamamının uluslararası örgütler tarafından rapor edildiği - Birleşmiş Milletler olsun, yine bazı ülkelerin kendi inisiyatifleri olsun- bu raporları ortada. Ayrıca yine tutuklananlar arasında çok sayıda bilinen, tanınan akademisyen, sanatçı, sporcu, bilim insanı da var ancak dünyanın tüm uyarılarına, tüm çağrılarına rağmen maalesef Çin yönetimi bu konuda harekete geçmiş değil. Biz yıllardır bu kürsüden söylüyoruz. Ben Dışişleri Komisyonunda söyledim, buralarda söyledik. Sayın Mevlüt Çavuşoğlu sanırım 2019 yılındaydı, dedi ki: "Biz Çin'e heyet göndereceğiz, özellikle Doğu Türkistan'a da gidecek. Bu konuda bir davet aldık, hazırlıklar başladı." Yıl oldu 2023, 2024, bu heyet hâlâ gitmiş ve değerlendirmelerini bizimle paylaşmış değil.

Yine söylendi, 39 ülkenin ortak mektubuna Türkiye katılmadı. Son dönemde, özellikle seçimler öncesinde bir sanki uluslararası toplumda bu konuda bazı girişimlere iktidar katılır gibi söylemler kullandı ama bu söylemlerin maalesef içi doldurulamadı. Oradaki acılara sessiz kalınmakta. Başka konularda İslam dünyasının, Müslüman dünyanın lideri olmakla övünen bu iktidar, maalesef Doğu Türkistan'da Uygur Türklerine yapılan bu zulüm karşısında İslam dünyasının sessizliğine hiçbir şekilde en ufak bir tepki göstermiş değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Çakırözer, tamamlayın sözlerinizi.

UTKU ÇAKIRÖZER (Devamla) – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlarım, tabii ki, başta da söyledim, Çin'le ilişkiler önemlidir ancak Çin'le ilişkilerin iyileşmesini biz Türkiye Cumhuriyeti olarak Dışişleri Bakanlığımızın Doğu Türkistan'daki Uygur Türklerimizin, kardeşlerimizin lehine, onların hakkının hukukunun iyileşmesi yönünde geliştirmemiz gerekir. Bu, hem Çin'e hem de Doğu Türkistan'a, oradaki kardeşlerimize kazandırır ancak bugüne kadar biz bu yaklaşımı iktidardan görmedik. İşte, o kamplarda, kampların olduğu yerlerde birçok fabrika kuruluyor. Orada köleleştirilmiş bir şekilde çalışan Uygur Türkleri konusunda sesi çıkmayan Meclis, orada onlara zorla ürettirilen markalar konusunda sesi çıkmayan bir Türkiye, bugün çıkmış "İşte, Coca-Cola'yı, Nescafe'yi protesto edelim, almayalım." diye Mecliste kararlar alabiliyor ancak dediğim gibi, milyonlarca insanın zulüm altında çalıştırıldığı bu kamplarda, bu fabrikalarda üretilen ürünler konusunda maalesef sessiz kalıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

UTKU ÇAKIRÖZER (Devamla) – Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneri üzerinde Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına söz talebi İstanbul Milletvekili İsmail Emrah Karayel'e aittir.

Buyurun Sayın Karayel. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA İSMAİL EMRAH KARAYEL (İstanbul) –Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, bizleri ekranları başında izleyen kıymetli milletimiz; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Uygur Türkleri bizim soydaşımız, dindaşımız ve kültürel olarak kardeşimizdir. Biraz önce soruldu "Türkistan neresidir?" diye. Türkistan burasıdır, Türkistan bizim kalbimizdir, Doğu Türkistan da o kalbin tam ortasıdır. Dolayısıyla Doğu Türkistan üstündeki hassasiyetimizin bu tip önerilerle burada gündeme getirilmesi belki çok hoş ama bunu yapmanın yolu grupların bir araya gelmesi ve konuşmasıdır.

Doğu Türkistan'la ilgili hassasiyetimizi sorgularken Türkiye'nin son dönemde Uygur Türklerinin haklarının gelişmesiyle ilgili Çin devletiyle yaptığı görüşmeler ve kazanılan hakları dikkate de getirmek gerekir. Dışarıdan sırtında yumurta küfesi olmayanların konuşması kolaydır ama özellikle son yirmi iki senedir, yirmi bir senedir, AK PARTİ olarak, Doğu Türkistan meselesini, Çin'de de Birleşmiş Milletlerde de bütün platformlarda da gereği gibi dile getirdiğimizi ifade etmek istiyorum.

Doğu Türkistan'la, Uygur Türkleriyle ilgili çalışmaları, Türkiye'deki çalışmalar, uluslararası kurumlarda yapılan çalışmalar ve Çin'le ilişkiler şeklinde üçe ayırarak değerlendirebiliriz. Türkiye'ye gelen Doğu Türkistanlılara sağlanan koruma, statü ve onların hayat kalitelerinin yükseltilmesiyle ilgili çalışmalar, devletimiz tarafından yapılan çalışmalar ve gene sivil toplum kuruluşlarımız tarafından Doğu Türkistan'daki zulümlerin dile getirilmesi anlamında yapılan çalışmalar son derece önemlidir. Uygur Türklerinin dinî hakları, kültürel kimliği, temel hak ve özgürlüklerinin korunması Türkiye'nin öncelikleri arasındadır ve bunu hep platformda dile getiriyoruz. Biraz önce Sayın Çavuşoğlu'nun adı zikredilerek bahsedildiği için söylüyorum. Sayın Çavuşoğlu, toplantılarda, Çin'de Uygur Türklerinin dinî haklarının ve kültürel kimliklerinin korunmasındaki zorluklarla karşı karşıya bulunduğunu defalarca dile getirmiştir. O burada yok ama haklının hakkını teslim etmek gerekir.

Gene birbirini nakıs hâle getirmeyen ne Doğu Türkistan ne Arakan ne de Filistin, bunların herhangi birinin savunulması bir diğerinin savunulmadığı anlamına gelmez. Bu anlamda Filistin'deki zulmü de buradan bir kez daha dile getirmek istiyorum. Siyonist Yahudi ve Hristiyanların bir araya gelip emperyalistlerle birlikte Filistin'de bugün gerçekleştirdiği zulümde 10 binin

üzerinde şehidimiz var. Bu şehitlerden 5 bini çocuk, 3 bini kadın ve bunların hepsi kendi vatanlarında sivil olarak bulunurken ve vatan topraklarını korumaya çalışırken, sivil inisiyatifle korumaya çalışırken şehit edilmiş insanlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın Sayın Karayel.

İSMAİL EMRAH KARAYEL (Devamla) – Gene siyonist, katil İsrail yasaklı olmasına rağmen Filistin’de fosfor bombasını kullanmaya devam ederken, biraz önce örneğini verdiğimiz emperyalist ülkelerin hepsi onları tebrik etmek için ve onlara kol kanat germek için uçak gemileri dâhil, nükleer denizaltıları dâhil Akdeniz’in o bölgesine göndermiş durumda. Buna karşı tek ses çıkaran, devlet bazında tek ses çıkaran ülke Türkiye Cumhuriyeti devletidir. Bütün İslam âleminde, insanlık hassasiyeti olan herkeste, dünyanın dört bir tarafında insanlar, insanlığa karşı işlenen bu zulmü protesto etmek için, bu soykırımı protesto etmek için bir araya geliyorlar ama bizim ülkemizde yapılan 1,5 milyonluk mitingin bunlardan bir farkı var. Sadece Türkiye’de 1,5 milyon insanıyla birlikte Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan ilgililerine durumu hatırlattı ve Türkiye Cumhuriyeti devleti olarak söylediğinden daha fazlasını yaptığını da gene ifade etti.

Biz millet olarak, devlet olarak hem Doğu Türkistan’ı hem Filistin’i hem de dünyanın dört bir tarafındaki mazlumlara savunmaya ve korumaya devam edeceğiz diyoruz, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) – Sayın Başkanım...

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Gergerlioğlu, yerinizden bir dakika söz vereceğim.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – İki dakika...

BAŞKAN – Yerinizden bir dakika söz vereceğim Sayın Gergerlioğlu.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Kürsüden kullanmak istiyorum Sayın Başkan çünkü açık sataşma var Sayın Başkanım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Ama açık sataşma var. Üç defa söyledi.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) – Aynı şekilde sataşmadan söz istiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Gergerlioğlu, bir dakika, lütfen yerinizden.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

45.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu’nun, Manisa Milletvekili Erkan Akçay’ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Açık sataşma var ama bir dakika söz verdiniz Sayın Başkan, yanlış bu.

Sayın Akçay öncesinde talep etmediği hâlde üç dakika söz verdiniz ve üç dakika içinde benim gündeme getirdiğim bilgi ve belgelere tek bir cevap veremedi, veremez çünkü hamaset yaptı AK PARTİ’lilerin yaptığı gibi.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Ben konuşma hakkımı kullandım, konuşma hakkımı. Sen provokasyon yapıyorsun ben hamaset yapıyorsam.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Bakın, ben ne soruyorum: 2018’deki 3,6 milyar dolarlık krediden sonra niye sustunuz? 2019’daki 50 milyar dolarlık Çin-Türkiye anlaşmasından sonra niye tek kelime etmediniz diye soruyorum.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Ya, senin keyfine göre mi hareket edeceğiz?

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Toplama kamplarını dört buçuk yıldır niye ziyaret etmediniz diye soruyorum; tek bir cevap yok. Uygur Forumu’na niye katılmadınız diyorum; tek cevap yok. Türk Dünyası Liderler Zirvesi’nde niye Erdoğan yok diyorum; tek bir cevap yok. Yani işiniz gücünüz hamaset.

Bakın “Hadi Gazze’ye.” diyorsunuz, Sayın Bahçeli seçim bölgesi Osmaniye’ye bile depremde gitmiyor, hamasetten başka bir şey yok, başka bir şey yok.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Ya, saçmaladın, iyice tozutmaya başladın!

BAŞKAN – Sayın Özdağ, sataşma konusu nedir?

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, açık sataşma var.

BAŞKAN – Sayın Akçay, Sayın Özdağ sizden önce söz talep etmişti.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) – “Sırtında yumurta küfesi olmayanlar veya yumurta küfesi taşımayanlar bu işlerden anlamaz.” gibi bir ifade kullandı, bu bir sataşma aynı zamanda. Hepimizin sırtında yumurta küfesi var, iktidarın mı var sadece, bizim hepimizin var. O nedenle, bir dakikalık veya...

BAŞKAN – Yerinizden bir dakika Sayın Özdağ.

Buyurun.

46.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ’ın, İstanbul Milletvekili İsmail Emrah Karayel’in Saadet Partisi grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) – Sayın Başkan, konuşmacı burada bir sataşmada bulundu. “Türkistan neresidir?” dedi, “Burasıdır.” dedi. Gölemeyecektim ama söyleyeyim: Prag’a gittik 7’nci Uygur Dünya Kongresi’ne gittik. Büyükelçi kimdi? Egemen Bağıştı. Niye söylemedi, oradaki toplantıya katılmadı? Niçin katılmadı? Prag’ın Belediye Başkanı bizim şerefimize yemek verdiğinde, Prag Belediye Başkanlığını tamamen gökbayrakla donattılar. Paris Belediye Başkanlığı aynı şekilde gökbayrakla donattı.

Peki, biz, şimdi Japonya’ya gittik -dünyanın en önemli ülkelerinden bir tanesi- büyükelçi niye gelmedi? Biz 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı’nın 100’üncü yılına katılamadık burada, oradaki resepsiyona gittik. Oradaki resepsiyona buradan 3 milletvekili ve 1 Genel Başkan Yardımcısı olarak gitmiştik. Niye orada Japon bakanlar, bakan yardımcılar, milletvekilleri konuşurken -Türkiye’den de milletvekilleri geldiler, cumhuriyetin 100’üncü yılını kutluyorlar- bize de bir dakikalık, iki dakikalık konuşma hakkı vermediler? Büyükelçiye sordum, dedim: Niye katılmadınız buraya? “Amerikalıların ne için bununla ilgilendiğini biliyoruz.” dediler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) – Ne için ilgileniyormuş? diye sordum. İlgileniyorlarmış onlar. Niçin ilgileniyorlarmış? E, çürütelim; hadi, hep beraber gidelim. “Efendim, bunu gruplar beraber konuşarak yapar.” Konuşuyoruz işte, nerede konuşacağız? Aramızda fıslıtlı mı konuşacağız? Beraber... Hadi oyunuzu verin, 14 tane parti var burada, Çin’e gidelim beraberce, birlikte araştıralım.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Akçay, sataşma konusu nedir?

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, şimdi, konuşmamda da bahsettim, kendisi de birtakım kredi alışverişinden bahsediyor, geçmiş konuşmalarında da bahsetti, yine onu yineledi. Ayrıca Sayın Genel Başkanımızın adını da zikrederek işte

"Kendi memleketi Osmaniye'ye depremde gitmediğini" falan iddia etti. Bu, açık sataşmadır. O bakımından yerimden...

BAŞKAN – Yerinizden bir dakika Sayın Akçay.
Buyurun.

47.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Öncelikle hemen söyleyeyim: Bu 6 Şubat depreminden sonra Genel Başkanımız depremde zarar gören 11 ili de ve bazı ilçeleri de -çünkü yüzden fazla ilçe de vardı- ziyaret etmiştir ve ayrıca Sayın Cumhurbaşkanıyla da birlikte bu seyahatleri gerçekleştirmiştir. O birtakım söylemek istedikleri veya söyledikleri doğru değildir, bir.

İkincisi, şimdi bu Doğu Türkistan meselesinde -dikkat ederseniz- hemen hemen bütün konuşmacılar gayet güzel, vazih bir şekilde bu konuyu dile getirdiler kürsüden fakat bu Ömer Gergerlioğlu bunu provokatif bir amaçla kullandı, kastettiğim de bu yani "Sataşma." dediği de bu. Yani doğrudan Doğu Türkistan meselesi, Uygur Türklerinin yaşadığı baskı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Tamamlıyorum.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Bilgi, belgelere cevap verin Sayın Akçay. Veremiyorsunuz, veremiyorsunuz!

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Ne cevabı vereceğim?

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Hiç... Bakın, burada bilgi belgeler var, cevap veremiyorsunuz, veremezsiniz zaten!

BAŞKAN – Sayın Gergerlioğlu...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Efendim, devam edeyim...

BAŞKAN – Sayın Akçay, birer dakika demiştim.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Tamam.

BAŞKAN – Diğer arkadaş da bu şekilde söz verdim, açamayacağım.

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

1.- Saadet Partisi Grubunun, Grup Başkanı Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ tarafından, Uygur Türklerine uygulanan ve muhataplarınca birçoğu delillendirilen baskı ve ayrımcılık iddialarının Çin Hükümetiyle de irtibata geçilmek suretiyle yerinde tespiti ve bu konuda yapılacak çalışmaların belirlenmesi amacıyla 7/11/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 7 Kasım 2023 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Ya, her "Tuzum var." diyene salatalık uzatmak zorunda mıyız? Sen kimsin de ben sana cevap vereceğim ya! Aynı tekerlemeleri, yalanları tekrarlayıp duruyorsun!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Cevap veremiyorsun, boş boş hamaset yapıyorsun!

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Senin işin gücün bu!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Cevap veremiyorsun!

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, neler söyleyeceğini bile öngördüğümü söylemiştim.

BAŞKAN – Sayın Akçay...

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Ya, cevap ver! Bilgi, belgelere cevap ver! Bak, burada belgeler var!

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Anadolu'da bir söz vardır: Ağzını açıp "Ömer" diyeceğini anlamıştık zaten biz kendisinin. Aynı şeyleri tekrarlıyor.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen... Sayın Akçay...

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Belgeler var, belgeler! Anlaşmalar var, forumlar var! Hiçbirine bir şey diyemiyorsun!

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Hadi be! Sen kimsin de sana... Sen muhatabım değilsin.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sayın Başkan, bu nasıl bir dil ya? Sayın Başkan, bu nasıl bir dil?

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Söyleyeceğinizi söylediniz, bu kadar.

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, İYİ Parti Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

2.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili Samsun Milletvekili Erhan Usta tarafından, Türkiye Cumhuriyeti devletinin bozulan kamu düzeni ve güvenliğinin tekrar ihdas edilmesi, ülkemizin saygınlığının ve imajının düzeltilmesi, kara para aklama, vergi kaçakçılığı gibi suçların engellenmesi ve bu sorunların nihai bir çözüme kavuşturulması amacıyla 7/11/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 7 Kasım 2023 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

7/11/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 7/11/2023 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Erhan Usta
Samsun
Grup Başkan Vekili

Öneri:

Samsun Milletvekili ve Grup Başkanvekili Erhan Usta tarafından, Türkiye Cumhuriyeti devletinin bozulan kamu düzeni ve güvenliğinin tekrar ihdas edilmesi, ülkemizin saygınlığının ve imajının düzeltilmesi, kara para aklama, vergi kaçakçılığı gibi suçların engellenmesi ve bu sorunların nihai bir çözüme kavuşturulması amacıyla 7/11/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 7/11/2023 Salı günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere söz İYİ Parti Grubu adına Samsun Milletvekili ve Grup Başkan Vekili Erhan Usta'ya aittir.

Buyurun Sayın Usta. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ERHAN USTA (Samsun) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlarım.

Şimdi, grup önerimizin konusu şu: Maalesef Türkiye son dönemde, özellikle AK PARTİ hükümetleri döneminde ama son on yılda belki çok ciddi bir şekilde yolsuzlukla, çok ciddi bir şekilde yasa dışı bahis, uyuşturucu, insan kaçakçılığı, silah kaçakçılığı, hatta organize suç örgütlerinin merkezi hâline gelme gibi konularla anılmaya başlanmıştır. Şimdi, bunun nedenlerini, gerekçelerini tabii ki açıklayacağız. Dolayısıyla bu konunun Meclis gündeminde bir araştırma komisyonu tarafından görüşülmesi lazım, temel olarak konumuz budur.

Şimdi, niye böyle bir şey söylüyoruz? Tabii, böyle anılıyor diyoruz da bu sebepsiz falan değil. Bakın, çok geriye falan gitmiyorum, sadece son beş yılda 3 defa "varlık barışı" adı altında yurt dışından Türkiye'ye para getirilmesini sağlayan kanun çıkarmış bu Meclis bütün itirazlarımıza rağmen, muhalefetin itirazlarına rağmen. Arkadaşlar, özellikle yeni arkadaşlar için söylüyorum, burada işte kimisinde yüzde 2 vergi oldu, kimisinde yüzde 1 oldu, kimisinde olmadı; vergi kısmında falan değilim ben ama konusu suç teşkil eden bir nedenle dahi kazanılmış olsa, bu paraların Türkiye'ye getirilmesi durumunda hiçbir şekilde soruşturulmayacağına, hiçbir şekilde vergi incelemesinin yapılmayacağına ilişkin buralarda kanun çıktı ve biz dedik ki: "Bakın, bu, Türkiye'yi çok sıkıntıya sokar, Türkiye gri listeye girer." Zaten gri listeye de girdi. Siz bu kanunları çıkartırsanız bundan sonra olacaklarla ilgili de sorumluluk zaten üzerinizde demektir; birinci neden buydu. Tabii, hatta burada kaynağına bakılmaması... Elbette yurt dışında kaynağımız varsa gelsin. "Neyden olursa olsun." şeklinde bir tanımlama olabilir mi? "Silah kaçakçılığı, uyuşturucu parası da olsa Türkiye'ye getir, ben senden 5 kuruş vergi almayacağım ve onunla ilgili olarak hiçbir soruşturma, hiçbir vergi incelemesi yapmayacağım." diyorsunuz. Sanayicinin canını çıkartıyorsunuz vergi incelemeleri adı altında özellikle muhalifse fakat bu tür paralara hiçbir şey yapmayacağınızın garantisini veriyorsunuz. İşte o yüzden Türkiye maalesef bu tür şeylerle anılır oldu.

Şimdi, bakıyorsunuz, tabii, bu söylediklerimizin hepsinin bir altyapısı var değerli arkadaşlar. Ödemeler dengesinde "net hata ve noksan" diye bir kalem vardır, bu kalemin temel şeyi şudur, iki tane nedenle burada para olabilir: Birincisi, istatistiki olarak bazı şeyleri ölçemiyorsunuzdur, hatalı ölçüyorsunuzdur, orada bir şey oluşabilir ama daha önemlisi... Bu bizimki bundan kaynaklanmıyor büyük ölçüde çünkü ondan kaynaklanıyor olsa diyelim ki hep 1 milyar dolar civarında fazla çıkar. Kimi zaman 10 milyar dolar giriş, kimi zaman 10 milyar dolar çıkış oluyorsa bu hatadan kaynaklanan bir şey değil, bunun anlamı şu: Kaynağı belirsiz para girişi. Bakın, bunlar ödemeler dengesinde belli. Özellikle seçim dönemlerinde -tek tek burada rakamları var, bunların hepsini çıkarttım- yani mesela 2023 seçimleri öncesinde, mart, nisan, mayıs aylarında 15 milyar dolar Türkiye'den çıkıyor, bir anda çıkıyor. Seçim sonucu belli ki istedikleri gibi oluyor, hemen 16,3 milyar dolar giriyor. Mayıs ayında bir dalgalanma oluyor, 9 milyar çıkıyor, ondan sonra geliyor 10 milyar giriyor; geriye doğru baktığımızda bir sürü rakam var, rakama boğmak istemiyorum.

Değerli arkadaşlar, helal kazanılmış bir para seçimin sonucuna bağlı olarak bir ülkeye girer çıkar mı? Yani senin paranla ilgili bir problemin yoksa niye girsin çıksın? Herkes işinde gücünde ama para problemleri bir paraysa "Yarın iktidar değişir, ben soruşturma geçiririm, ben sıkıntı çekerim." dersin, işte, seçim öncesi çıkartıyor, seçim sonrasında "Oldu, doğru bizim iktidar devam ediyor." diyor, seçim sonrasında tekrar sokuyor. Dolayısıyla, bakın, net hata noksan kalemi bütün dünyanın konusu, Türkiye'de net hata ve noksandan girişlerin bu kadar yüksek olması. Kimi yıllarda 57 milyar doları bulduğu dönem oldu; bu kadar yüksek para giriş ve çıkışı olmaz arkadaşlar. Bu, hatayla açıklanacak bir şey değil; bu, işte az önce söylediğim konusu suç teşkil eden işlerden kaynaklanan paralardır.

Şimdi, mesela bir Dilan Polat rezaleti yaşıyoruz, değil mi? Rezalet derken İçişleri Bakanlığının yaptığı işi doğru bulduğumu söylüyorum. Yani bu küçük bir şey, Türkiye'de yaşananların çok küçük, sembolik bir örneği ama bunların nasıl rol model olduğu, işte, nasıl zamanın İçişleri Bakanıyla, böyle, üç saat içerisinde istediği şekilde görüşebildiği konusunu da sizin takdirlerinize arz ediyorum. Devlet neredeydi? Dilan Polat meselesini bir avukat çıkartıyor, bu devletin MASAK'ı yok mu? Dilan Polat meselesi küçük de bu küçüğü dahi çıkartamıyor. Gelir İdaresi yok mu, teftiş kurulları yok mu? Milyonlarca lira para harcıyor, 3 bin lira, 5 bin lira vergi veriyor bu insanlar ve bunları göstere göstere yapıyorlar. Nerede bu devletin kurumları? İşte, siz bunların üzerine gitmezseniz, Türkiye uyuşturucuyla, şununla, bununla, kara parayla anılır. Bunun bedelini kim çekiyor değerli arkadaşlar? Bunun bedelini millet olarak ödüyoruz, güvensizlik olarak ödüyoruz, risk primi olarak ödüyoruz. Bakın, en son hazine yüzde 42,2'ye borçlandı iki yıllıkta, yıllık faizi yüzde 42, döviz cinsinden yüzde 10'un üzerinde borçlanıyor; bu güvensizlik ortamının yarattığı bir şey bu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Usta.

ERHAN USTA (Devamla) – Ondan sonra ne yapıyorsunuz? Fakirin fukaranın üzerine biniyor Mehmet Şimşek; KDV'yi artırıyor, ÖTV'yi artırıyor, harçları artırıyor, bilmem neyi artırıyor. Kardeşim -Komisyonda da söyledim- niye bu alanın üzerine gitmiyorsunuz? Burada vergilendirilmemiş kocaman bir alan var, bunların üzerine niye gidilmiyor da vatandaşın üzerine gidiliyor, vatandaşta ceza kesiliyor? "KYK borcunu ödemedi." diye gençlere haciz gelen bir ülkede yaşıyoruz; milyarlarca dolar oralarda vergilendirilmeyen paralar var, oralara gidilmiyor. İşte bunun sonucunda ne oluyor? Türkiye, Hukukun Üstünlüğü'nde 2017'den bu yana 15 basamak kötüleşiyor, Yolsuzluk Algı Endeksi'nde 2018'den sonra 23 basamak kötüleşiyor, Özgürlük Endeksi'nde 2017'den bu yana 49 basamak kötüleşiyor, İnsani Özgürlük Endeksi'nde 23 basamak, Ekonomik Özgürlük Endeksi'nde 17 basamak kötüleşiyor; böyle şeyler oluyor.

Bizim Hükümete çağrımız şudur: Bu konuların üzerine gidilsin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Devamla) – Sizden de beklentim, bu önergemize olumlu oy kullanmanız şeklindedir. Hakikaten Türkiye açısından son derece önemli bir konudur. Burada Milliyetçi Hareket Partisinden ve AK PARTİ'den olumlu oy beklediğimi ifade etmek isterim.

Saygılar sunarım. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önerinin üzerine Saadet Partisi Grubu adına söz talebi İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'e aittir.

Buyurun Sayın Şahin. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti Grubunun bozulan kamu güvenliğinin yeniden ihdasıyla ilgili, organize suç örgütleriyle ilgili vermiş olduğu önergeye dair grubumuz adına söz almış bulunuyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, neyi konuşuyoruz? Bozulan kamu düzenini konuşuyoruz, Türkiye'de artık cirit atar hâle gelen organize suç örgütlerini konuşuyoruz, kara para aklamaları konuşuyoruz. Esasında, AK PARTİ iktidarı Türkiye'de bir dönem bu konuda çok iyi sınav vermiştir. Yiğidin hakkını da vereceğiz ama yiğidin günahını da masaya yatıracağız. Evet, bir dönem iyi bir sınav vermiştir; Türkiye'nin gündeminde "suç örgütleri, çeteler, mafya" diye bir şey kalmamıştı ancak son yıllarda Türkiye'de kamu düzeni öyle bozuldu ki, kamu düzeni öyle bir hâle geldi ki artık suç örgütü liderlerinin maalesef siyasilerle, devlet adamlarıyla görüntü verdiği dönemlere geldik. Bizim bu itirazımızı esasında şu anki mevcut İçişleri Bakanı da doğrulamaktadır. Neyle

doğrulamaktadır? Önceki döneme sorduğu hesapla doğrulamaktadır.

Arkadaşlar, mevcut İçişleri Bakanının yaptığı her doğrunun arkasındayız. Her gün bir suç örgütüyle mücadele ediliyor, her gün de paylaşılıyor; polis arabaları gece operasyonlara çıkıyor. Bunların hepsini destekliyoruz.

Burada bir devrisabık yaratılıyor. Neyi kastediyorum? “Devrisabık” kavramı normalde bir iktidarın kendinden önceki iktidara hesap sorması anlamına gelir ama burada bir bakan kendinden önceki bir bakana hesap soruyor, kendinden önceki bakanın birikmiş olan bütün olumsuzluklarına hesap soruyor ve önceki dönem İçişleri Bakanı “devrisabık” olarak yaratılıyor. Bu konuda sonuna kadar da bunun doğru olduğunu ifade ediyoruz.

Değerli milletvekilleri, bu konuyu konuşurken bir atasözü aklıma geliyor: Tamahkâr ile sahtekâr birbirini çabuk bulur. Tamahkâr, bir şeyi aşırı isteyen, ölçüsüz isteyen anlamına gelir. Eğer siyasetçi ve devlet adamı kişiliğini ilkeler üzerinden oluşturmamışsa süreç üzerinde zaafı oluyor; paraya tamah ediyor, paranın esiri hâline geliyor; güce, koltuğa tamah ediyor, gücün, koltuğun esiri hâline geliyor. Süreç içerisinde devlet adamı kendine göre kazanım olarak gördüğü bu zaafı korumak için de her türlü hukuksuzluğa başvurabiliyor ve bir yerden sonra tamahkârın, ölçüsüz istekte bulunmanın yolu sahtekârı yani kirli düzenin adamlarıyla birleşiyor. Türkiye'nin bir vakit yaşadığı sorun budur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Şahin.

İSA MESİH ŞAHİN (Devamla) – Tamamlıyorum.

Şimdi, biz bu sorunu aşmak zorundayız. Bu sorunu neyle aşabiliriz? Bu sorunu şeffaf bir kamu düzeniyle aşabiliriz, bu sorunu biz ancak hukukla, sağlam bir hukukla aşabiliriz değerli milletvekilleri. Burada, bu süreçlerin, hukuksuzlukların, çetelerin, kara paranın sorgulanmasından en başta iktidar çekinmemelidir, buyurun beraber sorgulayalım demelidir. Burada, şeffaf bir kamu düzeninden bahsediyoruz. Bir bakanın yanlışlıkla devletin emanet ettiği kredi kartıyla bir çikolata aldı diye istifa ettiği bir siyasi ahlaktan bahsediyoruz, Fatih Sultan Mehmet'in kadı önüne çıkarıldığı bir adalet anlayışından bahsediyoruz değerli milletvekilleri.

İYİ Parti Grubunun vermiş olduğu önergeyi destekliyoruz, buradaki hukuksuzluklar, buradaki bütün olumsuzluklar, usulsüzlükler araştırılmalı, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneri üzerine Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına söz talebi Mersin Milletvekili Perihan Koca Doğan'a aittir.

Buyurun Sayın Doğan. (HEDEP sıralarından alkışlar)

HEDEP GRUBU ADINA PERİHAN KOCA DOĞAN (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, malumunuz kamuoyunda çokça bilinen Dilan ve Engin Polat çiftine yönelik operasyon, bir TV kanalında alt futbol liglerindeki büyük paralarla satılan maç biletleri, bahis ve şike iddialarıyla ilgili çok sayıda haber bugün kamuoyunda dolaşımında. Dilan ve Engin Polat çifti ve onlarla birlikte çalışan şahıslara yönelik operasyonlarla birlikte Mali Suçları Araştırma Kurulu (MASAK) kara para aklayanlara yönelik sanki çok cesur bir operasyon yürütüyormuş gibi ne yazık ki iyimser bir iklim oluşturulmaya çalışılıyor. Ben buradan sormak istiyorum, gerçekten öyle midir? Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde bugün kara para aklayan tek çete onlar mıdır?

Örneğin, şu anda gözümüzün önünde Türkiye futbol liglerinde, alt kategorilerde mücadele eden Tuzlaspor'la ilgili iddialara yönelik MASAK neden hiçbir soruşturma yürütmüyor? Gazeteci Murat Ağirel'in iddiasını hatırlatmak istiyorum değerli milletvekilleri, TFF 1. Lig'de mücadele eden Tuzlaspor'un maç biletleri fiyatı nasıl 4 bin TL olabiliyor? Bu biletler nasıl 5 bin TL olabiliyor? Duyumsunuzdur, iddiaya göre kulübün Başkanı Bulgaristan'da bir bahis şirketinin ortağıdır. Geçtiğimiz hafta sonu oynanan maçta bilet almaya çalışan Gazeteci Murat Ağirel, ilginçtir ki bu kadar yüksek meblağlara rağmen maç biletlerinin büyük kısmının satıldığını görüyor ama ne yazık ki gelin görün ki maç başladığında tribünlerde sadece ve sadece üç dört taraftar maç izliyor. Tam da burada sormak istiyorum: Bulgaristan'da yasa dışı yollarla kazanılan bahis paraları bilet fiyatlarıyla aklanıyor olabilir mi?

Öte yandan, Tuzlaspor-Keçiören maçına Bulgaristan'dan oynanan büyük bahis oranına ne diyeceksiniz iktidar milletvekilleri? Çünkü skor tam da bahisçimizin istediği gibi bitiyor, bahisçimiz birkaç milyon TL kazanıyor ve tüm bunları yan yana koyduğumuzda devasa bir suç tablosu önümüze çıkıyor değerli milletvekilleri ama ne yazık ki bu suç tablosuyla mücadeleye de bakmak gerekiyor. Söylemde, Dilan ve Engin Polat olayında kara para aklayanlarla son derece iyi bir mücadele verildiği ifade ediliyor ama bunlarla ilgili ne yazık ki etkin bir soruşturma yürütülüyor. Buradan ifade etmek isterim, eğer derdiniz gerçekten kara para aklayanlarla mücadele olsaydı bu iddiaları gerçek anlamda araştırırdınız, eğer derdiniz gerçekten kara parayla mücadele olsaydı bugün buraya bir kanun teklifiyle gelirdiniz, eğer gerçekten kara parayla mücadele ediyor olsaydınız...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Doğan.

PERİHAN KOCA DOĞAN (Devamla) – ...vekili olduğum Mersin ilinde defalarca gündeme gelen uyuşturucu, silah ve yakıt kaçakçılığıyla ilgili kapsamlı bir soruşturma yürüttüğünüz ancak bugün tam tersi bir yerden, Ceza Kanunu'nda kara para aklamayla ilgili ne yazık ki dişe dokunur bir yasa bile yok.

Öte yandan sormak istiyorum: İstanbul Finans Merkezi'ni kurarak Orta Doğu ve Avrupa'nın kirli paralarını yatırım aracına dönüştüren siz değil miydiniz? Sizin kara para aklanmasıyla bir derdiniz yok, buradan bir kez daha açıkça ifade edelim. Eğer böyle bir derdiniz olsaydı MASAK bu kadar işsiz kalmazdı çünkü -söyleyelim- MASAK'ın bugüne kadar elinden tutan mı vardı ve neden şimdiye kadar herhangi bir araştırma komisyonu kurulmadı? Yine soralım: Eğer bir araştırma komisyonu kurulması önünde engelseniz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

PERİHAN KOCA DOĞAN (Devamla) – Eğer bir kara para aklama araştırmasına başlanırsa ucunun sizden birisine dokunacağını mı düşünüyorsunuz, korkunuz bu mudur? Çıkmaz, açıklayın. (HEDEP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneri üzerine Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz talebi Antalya Milletvekili Cavit Arı'ya aittir.

Buyurun Sayın Arı. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; kara para aklama, vergi kaçakçılığı gibi suçların araştırılmasıyla ilgili ülkemizde ne yapılıyor, öncelikle onu konuşmak gerekir. Vergi barışlarıyla, ülkemizde kara para bir taraftan yasallaştırılıyor bir taraftan da yurt dışındaki paralar, varlıklar transfer edilerek mali yükümlülüklerden kurtuluyor. Bu iş nasıl yapılıyor dersenez işte bu iş maalesef ki ülkemizde çıkarılan yasalarla gerçekleştirilmekte. Yirmi iki yıllık AKP iktidarı döneminde 6 kere varlık barışı yasası çıkarılmış durumda. Bu yasalarla, özellikle yurt dışında bulunan para, döviz, altın, hisse senedi gibi değerler Türkiye'ye sokulmakta ve özellikle de son çıkarılan yasayla da bildirilen varlıkların değeri üzerinden yüzde 3 vergi ödenerek yasallaştırılmakta.

“Varlık barışı” dediğimiz yasal düzenleme ilk defa 2008 tarihinde Bazı Varlıkların Milli Ekonomiye Kazandırılması Hakkında Kanun'la yürürlüğe girdi. İşte bu “bazı varlıklar” dediğimiz nedir? “Bazı varlıklar” içerisinde konusu yani kaynağı suç teşkil eden paralar dahi bu yasa kapsamında ülkemize sokulmuş durumda. Şimdi, şunu söyleyelim: Öyle ki hiçbir soruşturma ve

vergi incelemesi yapılmama taahhüdü dahi bu yasalarla verilmiş bulunmakta. Bu uygulama sonucunda ne oldu dersiniz 21 Kasım 2021 tarihinde, kara para ve terörün finansmanı ile mücadelede önlemlerin yetersiz olduğu sonucuna varılarak ülkemiz gri listeye alındı. Bakın, gri listeye alınacağıyla ilgili kaygılar gerek Genel Başkanımız tarafından gerekse genel başkan yardımcılarımız tarafından yakın tarihlerde dile getirildi, kaygılar ifade edildi "Kara parayla ilgili gerekli önlemler alınmazsa ülkemiz gri listeye alınacak." diye defalarca söylendi ama bırakın gri listeye alınmayı, yasal düzenlemelerle bu iş daha da desteklendi. İşte, bunun sonucunda da Türkiye sayenizde gri listeye alındı ve böylelikle de dünya yönünden bakarsanız Türkiye'nin itibarı maalesef ki ayaklar altına alındı; bunu da siz becerdiniz

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Arı.

CAVİT ARI (Devamla) – İYİ Parti tarafından verilen kara para aklanması ve vergi kaçakçılığı gibi suçların araştırılmasıyla ilgili grup önerisini destekliyorum, teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneri üzerine Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına söz talebi Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya'ya aittir.

Buyurun Sayın Kaya. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA OĞUZHAN KAYA (Çorum) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti grup önerisi üzerine AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle, Gazi Meclisimizin kürsüsünden aziz milletimizi ve sayın milletvekillerimizi saygıyla selamlıyorum.

Suçtan kaynaklanan mal varlığı değerlerinin aklanması ve terörizmin finansmanı suçlarına karşı uluslararası düzeyde mücadele ve standartların tespit edilerek idari ve adli tüm araçların ülkelerce etkin bir şekilde kullanılmasının oluşturulması için en önemli uluslararası organizasyonlardan bir tanesi ülkemizin de üyesi olduğu Mali Eylem Görev Gücü yani FATF'tır; ülkemiz bu kuruluşa üyedir. 27'nci Dönemde FATF'ın da önerileri doğrultusunda TBMM'de kabul edilen 247 sayılı Kanun'la, ülkemizde suçtan kaynaklanan mal varlığı değerlerinin aklanmasının önlenmesine yönelik bir dizi düzenleme yapılmıştır ve etkin, cezalandırıcı düzenlemeler getirilmiştir. Yine, 6415 sayılı Kanun başta olmak üzere 5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun'da da değişiklikler yapılarak bu suçlara ağır cezalar getirilmiştir.

Hükûmetimiz, biraz önce söyledim, FATF örgütünün de önerilerini dikkate alarak her türlü kara paranın aklanması, suçtan elde edilen gelirlere el konulması, mal varlıklarının dondurulması için yasal düzenlemeleri geçen dönem de yapmıştır, daha öncesinde de yapmıştır. Yine, AK PARTİ iktidarları, kurulduğu günden bugüne kadar Cumhurbaşkanımızın liderliğinde her türlü suçla, uyuşturucuyla, kanuni olmayan bahis oyunları ile, organize suç örgütleriyle ve terör örgütleriyle kanundan aldığı güçle, Anayasa'dan aldığı güçle mücadele etmiştir. Bu mücadelenin dünü bugünü yoktur, hepsi beraberdir. Her türlü mücadele Cumhurbaşkanımızın iradesinde, onun kararlılığında devam etmektedir ve AK PARTİ'mizin millettan aldığı güçle ve kararlılıkla devam etmektedir. Burada bir devrısabıklık ya da birinin yaptığını birinin kötülemesi diye bir şey yoktur. Burada dün ne mücadele varsa bugün de aynı mücadeleyi tüm kararlılıkla, etkililikle devam ettirmekteyiz.

Yine, milletimiz, AK PARTİ'mizin ülkemizde suç örgütleriyle ya da uyuşturucu kaçakçılarıyla yaptığı mücadeleyi görerek gerek 14 Mayıs'ta gerekse 28 Mayıs'ta verdiği destekle partimizin, liderimizin kararlılığına olan desteğini bir kez daha ortaya koymuştur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Kaya.

OĞUZHAN KAYA (Devamla) – Ben, İYİ Parti grup önerisi aleyhinde olduğumuzu belirterek yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi bulunmaktadır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

3.- HEDEP Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Erzurum Milletvekili Meral Daniş Beştaş ve Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, 4 Kasım 2016 siyasi operasyonunun bütün boyutlarıyla araştırılması amacıyla 7/11/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 7 Kasım 2023 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

7/11/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 7/11/2023 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Hakkı Saruhan Oluç

Antalya

Grup Başkan Vekili

Öneri:

7 Kasım 2023 tarihinde Erzurum Milletvekili, Grup Başkan Vekili Meral Daniş Beştaş ve Antalya Milletvekili, Grup Başkan Vekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından -2738 grup numaralı- HDP'ye yönelik 4 Kasım 2016 siyasi operasyonunun bütün boyutlarıyla araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Meclisine verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 7/11/2023 Salı günü birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına söz talebi Erzurum Milletvekili Sayın Meral Daniş Beştaş'a aittir.

Buyurun Sayın Beştaş. (HEDEP sıralarından alkışlar)

HEDEP GRUBU ADINA MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum ve bizi cezaevlerinden izleyenleri, başta arkadaşlarımız olmak üzere özellikle düşüncelerinden dolayı tutulanları da selamlamak istiyorum.

4 Kasım darbesinin üzerinden yedi yıl üç gün geçti -4 Kasım 2016- 4 Kasım 2023'ü üç gün önce geride bıraktık ve arkadaşlarımız tamı tamına yedi yıl üç gündür cezaevinde iktidarın rehini konumunda tutulmaya devam ediliyorlar. Evet, 4 Kasım darbesi sadece Eş Genel Başkanlarımız Figen Yüksekdağ ve Selahattin Demirtaş'a değil, Grup Başkan Vekilimiz İdris Baluken ve Çağlar Demirel'e değil, 15 milletvekilimize aynı gece 4 ayrı savcının, 4 ayrı ilden planlanıp örgütlenen bir siyasi darbe olarak tarihin dönüm noktalarından bir tanesidir; önce bunu söyleyelim. Evet, başkanlık sistemini getirmek isteyenler Anayasa'yı değiştirmek için, daha doğru bir deyimle muhalefeti susturmak için bu anlamda bizim, Parlatmentonun aritmetiğini değiştirdiler. 15 milletvekili alındı, 11'i tutuklandı -yani tutuklama tamamen tırnak içinde söylediğim bir şey- ve 550 milletvekilinin içinde 11 kişinin Parlatmentoda olmadığı bir dönemde bu ülkeye başkanlık rejimi getirildi, Anayasa değiştirildi, İç Tüzük değiştirildi, onlarca kanun kabul edildi, bütün itirazlarımız reddedildi. Neymiş? İş tamamen kısıtlama, özgürlükten yoksun bırakma. Anayasasızlaşma dönemi

tam da 4 Kasım darbesiyle ivme kazanmıştır bu ülkede, bunun başını da tabii ki iktidar çekiyor. “Evet, Anayasa’ya aykırı ama evet...” diyen, dokunulmazlığın kaldırılmasına parmak kaldıranlar da bugün Selahattin Demirtaş’ın Edirne’de, Figen Yüksekdağ’ın Kandıra’da, Sebahat Tuncel’in de Sincan Cezaevinde olmasından tabii ki sorumludur; bunu da unutmadık.

Şimdi şöyle bir şey var, geçenlerde Recep Tayyip Erdoğan, Cumhurbaşkanı şöyle bir şey söyledi: “Artık bu ülkede darbelerin borusu ötmüyor, vesayetçilerin tekeri dönmüyor.” Daha yeni, bir iki gün önce demiş. Hayret gerçekten, hayret! Niye hayret diyorum? 12 Eylül darbesinin, 2 Mart 1994 darbesinin devamı niteliğinde bir darbenin sahibi, başrol oyuncusu söylüyor bunu; Recep Tayyip Erdoğan. Bu kampanyayı kendisi yürüttü. Basında dokunulmazlıkların kaldırılması için çarşaf çarşaf açıklamalar yapıldı, sonra Anayasa’ya aykırı bir değişiklik bu Parlamentodan AKP-MHP ve “Anayasa’ya aykırı ama evet...” diyenlerin oylarıyla geçirildi.

Şimdi şöyle diyeyim: Vallahi, darbelerin borusu ötmeye devam ediyor yani bugün sadece boru el değiştirdi, iktidarın elinde bu boru. Vesayetçilerin tekeri de el değiştirdi, ne oldu? İktidarın elinde ve dönmeye devam ediyor vesayetçilerin tekeri. Peki, darbelerin borusunun da vesayetçilerin tekerinin de iktidar olduğunu söylemek için fazla bir örneğe gerek var mı? 4 Kasım konuşuyoruz ya, bu ülkenin ana muhalefet partisi rolündeki bir partinin Eş Genel Başkanları alenen rehin konumunda tutuluyorlar. Bugün, Demirtaş, Yüksekdağ, Sebahat Tuncel ve Gültan Kışanak yedi yıla rağmen tutuluyor. Leyla Güven Elâzığ’da tamamen siyasi görüşleriyle, Ayla Akat da Kobani kumpas davasıyla tutuluyor.

Şimdi, ben şunu söyleyeyim: AKP, 12 Eylül darbesiyle, 28 Şubat darbeleriyle, 2 Mart darbesiyle, Türkiye’deki darbelerin toplamı bir darbecidir; hepsini içinde barındırıyor, AKP darbeci bir partidir. Siyasi olarak korkuyor bizden ya! Demirtaş ve Figen Yüksekdağ’la yarışamadı, onlara cevap veremedi, siyaset üretmedi; siyaset üretebilen bir iktidar rakiplerini cezaevine kapatmaz, Anayasa’ya aykırı bir düzenlemeyi tehditle, baskıyla geçirmez. İşte bu nedenle cevap veremediğinde ne yapıyor? Zorbalığa başvuruyor. İktidar, devletin bütün olanaklarını kullanarak, yargıyı da elinde bir araç olarak tutarak şu anda arkadaşlarımızı içeride tutmaya devam ediyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Şunu söyleyeyim: Gültan Kışanak -12 Eylül darbesinde zindanda işkence yapan zihniyetin fikri bugün iktidarda dedim ya- 12 Eylül’de de işkence görmüştü, şimdi de görüyor; Sevgili Hüda Kaya, önceki dönem İstanbul Milletvekilimiz 28 Şubat darbesine karşı mücadele eden, o dönem tutuklanan bir arkadaşımız, bugün yine Silivri Cezaevinde tutuluyor.

Tabii, şunu da söyleyeyim: Biz zindanlara sığmayız. Arkadaşlarımız üretmeye, yazmaya, okumaya, mücadele etmeye devam ediyor. O duvarlar asla halkla buluşmamızı engelleyemez. Hafta sonu İzmir Fuarı’nda yaptığımız imza günü etkinliğine bakmanız yeterlidir, yüz binlerce insanın bulunduğu mitingler yeterlidir. Zindanlar gerçek suçlular için zindandır, cezaevi duvarları bu nedenle bize asla sökmeyiz; bunu aklınızdan çıkarmayın. Umudu öldüremeyeceksiniz, büyümeye devam edeceğiz. (HEDEP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneri üzerine Saadet Partisi Grubu adına söz talebi İstanbul Milletvekili Bülent Kaya’ya ait.

Buyurun Sayın Kaya.

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA BÜLENT KAYA (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; HEDEP’in grup önerisi üzerine Saadet Partisinin görüşlerini arz etmek üzere huzurlarınızdayım.

Yasama, yürütme ve yargı erkleri yerli yerinde olduğu zaman, siyasetin işine yargı, yargının işine siyaset karışmadığı zaman aslında Türkiye’de işlerin daha rayında gittiği her zaman görülen bir süreçtir. Ancak olağanüstü dönemler veya siyasi müdahalelerin yargıya hâkim kılındığı dönemler Türkiye’de her zaman sorunların daha karmaşık hâle geldiği süreçleri beraberinde getirmiştir. Bu manada, Anayasa’nın genel hükümlerinin bir geçici maddeyle askıya alındığı bir süreci hep beraber yaşamış olduk 2016 yılında. Aslında Anayasa, her milletvekiline bir dokunulmazlık hakkı vermiş ve hakkında suçlama bulunan her milletvekilinin de hem komisyonda hem Genel Kurulda kendisini savunduktan sonra dokunulmazlıkla ilgili hususun Türkiye Büyük Millet Meclisindeki milletvekilleri tarafından takdir edilmesini amir bir hüküm olarak düzenlemişti. Ama Türkiye neredeyse bir ara rejim dönemi yaşadı 2016’da ve milletvekillerine tanınan savunma hakkı ortadan kaldırılarak ve Türkiye Büyük Millet Meclisindeki aslında milletvekillerinin de o dokunulmazlıkla ilgili fezlekelerinin yerinde olup olmadığına dair takdir hakkı ortadan kaldırılarak hem hakkında fezleke düzenlenen milletvekilinin hukukuna riayet edilmemiş oldu hem de Türkiye Büyük Millet Meclisine tanınmış olan dokunulmazlıkları kaldırıp kaldırmama hakkı bir geçici Anayasa maddesiyle ortadan kaldırılmış oldu.

Elbette, Türkiye, ifade ettiğim gibi, bu olağanüstü süreçlerde büyük yaralar almaya devam ediyor. Onun için, bizim, Türkiye’de hukuku mutlaka ve mutlaka normal düzeninde, kendi işleyişi içerisinde bırakmamız lazım. Olabilir, yargı bazen yanlış kararlar da verebilir ama o yargı kararlarının da mutlaka yargı yoluyla düzeltilmesi lazım.

Türkiye’deki bir çözüm sürecini hep beraber yaşamış olduk, daha önce başlayan Millî Beraberlik ve Kardeşlik Projesi’ydi. Biz, ana fikir olarak Türkiye’nin meselelerini siyaset kurumunun etkin olduğu süreçlerle çözmesini değerli ve anlamlı buluyoruz. Elbette o süreçlerde yapılmış olan yanlış işlerin yanında, yapılmış olan doğru işler vardı ama asla ve asla geri adım atmadan, siyasetin mutlaka Türkiye’nin bütün sorunlarını çözmeyle ilgili devrede olması gerektiğine dair kanaatimizi bir kez daha yüce Meclisle paylaşmak istiyoruz.

Silah, çatışma veya terör, siyasetin başarısız olduğu anlarda devreye girer.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT KAYA (Devamla) – Toparlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Tamamlayınız Sayın Kaya.

BÜLENT KAYA (Devamla) – O açıdan, eğer siyaset kurumunun dışında başka kurum ve kuruluşlar devreye girmişse orada siyaset kurumunun bir başarısızlığı vardır manasına gelir. Dolayısıyla, özellikle kamuoyu nezdinde siyasi kimlikleri olan kişilerin yargılama süreçlerine siyasi baskı veya siyasi müdahale olarak algılanan süreçlerin bu ülkeye hiçbir zaman fayda vermediğini, bu ülkenin hem demokrasisini hem yargısını hem de siyaset kurumunu geriye götürdüğünü düşündüğümüzü ifade ederek bu hususta bir Meclis araştırması komisyonu kurulmasıyla ilgili Saadet Partisinin görüşlerini arz ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi ve HEDEP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneri üzerine Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz talebi Ankara Milletvekili Murat Emir’e aittir.

Buyurun Sayın Emir. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MURAT EMİR (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; milletvekili dokunulmazlığı, milletvekillerine tanınmış bir suç işleme ayrıcalığı değildir; milletvekili dokunulmazlığı, milletvekillerini görevlendiren milletin temsiliyet hakkı için garantiye alınmış bir haktır. Milletvekili dokunulmaz olacak ki milleti temsil etme görevini layıkıyla yapabilsin, korkmadan yapabilsin. Bizim Anayasa’mızda da milletvekili dokunulmazlığının kaldırılması ancak Meclis kararına bağlıdır.

2016 yılına gidelim, ben de Anayasa Komisyonunda görev yapmıştım o sırada, kimi olumsuz örnekleri bahane ederek o günkü AKP Grubu “Bütün dokunulmazlıkları kaldıralım ama nasıl kaldıralım? Bir anda kaldıralım...” Oysa usul belli, yapılabilir.

Dedik ki: Birilerinin eğer gerçekten acilen dokunulmazlığının kaldırılıp yargılanması gerekiyorsa getirin dosyasını, usul var zaten, Komisyona getirin. "Yok, hepsini kaldıracacağız." Nasıl? Anayasa'yı çiğneyerek. Bakın, o sırada geçici bir maddeyle Anayasa'nın 83'üncü maddesinin ikinci fıkrası askıya alındı, geçici bir süreliğine. Bir defa bunun kendisi Anayasa'nın arkasından dolaşmak, kendisi Anayasa'ya aykırı, kendisi Anayasa'yı ilga etmek aslında. Ve sonrasında da yapılan işlere, hukuksuzluklara baktığınızda; sonrasındaki tutukluluklara baktığımızda aslında kişisel de olduğunu gördük çünkü birçok HDP'li milletvekili siyaset dışına itildi; yıllarca süren tutukluluklar, iddianamesiz beklemeler ve sonrasında da AİHM'den dönen yargı kararlarıyla karşılaştık. Nitekim Enis Berberoğlu da gözaltına alındı, tutuklandı ve biz de Ankara'dan İstanbul'a kadar 450 kilometre yürüdük Adalet Yürüyüşü'nde. Şunu söylemeye çalışıyorum: Bunca hukuksuzluğun arkasında aslında siyasetten çekinme, siyaseti mahkemeler yoluyla dizayn etme çabası var, sizin açınızdan bir mıntika temizliği var; süreç, baktığınız zaman böyle işledi.

Değerli arkadaşlar, biz o sırada da aslında bunun Anayasa'ya aykırı olduğunu, demokrasiye darbe olacağını, tek tek getirilmesi gerektiğini söyledik ama verdiğimiz kararın da bedelini ödedik, İstanbul'a kadar yürüyerek ödedik; öz eleştirisini yaptık ve bunun bedelini ödedik. Ama bugünden sonra hiç olmazsa bu kürsünün kıymetini bilmemiz lazım; bu kürsü milletin kürsüsüdür, milletvekillerinin layıkıyla görev yapması gerekir.

Bakın, Can Atalay hâlâ tutuklu, Anayasa Mahkemesi kararına rağmen tutuklu; Anayasa Mahkemesinin hak ihlali kararına Yargıtay uymayacaksa, Yargıtay bunu göz önüne almayacaksa, dinlemeyecekse bireysel başvuru hakkının anlamı ne, nerede kaldı bireysel başvuru hakkı?

Değerli arkadaşlar, ayrılmamamız gereken bir şey var, beğenin beğenmeyin, Anayasa'nın üstünlüğü ve yargı bağımsızlığı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MURAT EMİR (Devamla) – Bitiriyorum.

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Emir.

MURAT EMİR (Devamla) – Yargı yoluyla, orasından burasından Anayasa'yı çiğneyerek, mahkemelere talimat vererek, "Benden habersiz tahliye etmişlerdi, gereğini yaptık." diyerek; ilgili savcılar Anayasa Mahkemesine, Adalet Bakanlığı Yardımcılığına taşıyarak, yargıyla oynayarak ancak Türkiye'yi daha büyük kaoslara itersiniz ve bunun altında da kalırsınız. Milletvekili dokunulmazlığının çok nadiren, istisnai olarak ve Meclis kararıyla kaldırılması şarttır; bunun dışındaki her tür uygulama da yanlış olmuştur ve yanlış olacaktır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneri üzerine Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına söz talebi Ankara Milletvekili Murat Alparıslan'a ait.

Buyurun Sayın Alparıslan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MURAT ALPARıSLAN (Ankara) – Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle kurulduğu günden beri darbelerle, tuzaklarla, kumpaslarla mücadele eden ve millet iradesi üzerindeki her türlü tahakkümü ve vesayeti kaldırmak için siyaset yapan bir iktidarın darbecilikle suçlanmasını kabul etmediğimizi peşinen ifade etmek isterim.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Darbeciye "darbeci" denir.

MURAT ALPARıSLAN (Devamla) – Ayrıca Türkiye'de "tutuklu" ve "hükümlü" kavramının var olduğunu ve Gazi Mecliste, cezaevlerinde bulunanların "rehin" olarak bu şekildeki sıfatlarla ifade edilmesini de peşinen reddettiğimiz ifade ediyorum.

Değerli arkadaşlar, dokunulmazlıkların kaldırıldığı 2016 tarihini hatırladığımızda gözlerimizin önüne şu tablo çıkıyor: Türkiye Cumhuriyeti devletinin çok yoğun ve büyük bir mücadele yürüttüğü terör operasyonları sonrasında pek çok siyasetinin ve bazı milletvekillerinin teröre ve teröriste destek olduğunu, pek çok propaganda yöntemleriyle terörü meşrulaştırmaya çalıştıklarını, bu anlamda terörist cenazesine katıldıklarını...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Kime göre terör, kime göre terör? Hakkını savunmak terör mü?

MURAT ALPARıSLAN (Devamla) – ...yurt içinde ve yurt dışında pek çok panelde canlı bombaları dahi överek...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Toprağını savunmak terör mü, yaşamı savunmak terör mü, insanlığı savunmak terör mü?

MURAT ALPARıSLAN (Devamla) – ...propaganda içerisinde bulunduklarını hepimiz biliyor ve görüyoruz.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Size göre terör!

MURAT ALPARıSLAN (Devamla) – İşte, bu ortamda millet ve kamuoyu...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Terörü savunmamış (!)

MURAT ALPARıSLAN (Devamla) – ...Gazi Mecliste terörle, teröristle, silahla arasına mesafe koyamayanlar ne milletin vekili olabilir ne de milletvekilidir ve ne de dokunulmazlık zırhına sahip diye bu devlete, bu millete, bu Meclise meydan okuyamaz diye bir vicdan oluşturdu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Ya, sen mi karar veriyorsun? Siz mi karar veriyorsunuz? Halk vekili seçti, siz karar veremezsiniz. Darbecisiniz! Darbecisiniz! Darbecisiniz! Darbeci olduğunuzun itirafını yapıyorsunuz sen.

MURAT ALPARıSLAN (Devamla) – Ve sonrasında, yine pek çok siyasi partinin genel başkanının da kabul ettiği gibi, dokunulmazlıkların kaldırılması konusunda bir uzlaşma sağlandı.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Hangi mahkeme kararı var? Hangi mahkeme kararı var? Ayıp ya!

MURAT ALPARıSLAN (Devamla) – Hem CHP hem MHP hem de partimiz o tarihte dokunulmazlıkların kaldırılmasını istedik hatta tutuklu olarak ifade ettiğiniz sizin Eş Genel Başkanınız da hepsi kaldırılsın diye "Hodri meydan!" dedi.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Ve hukuksuz yaptınız.

MURAT ALPARıSLAN (Devamla) – Ama gel gör ki takke düşüp kel görününce bugün aynı sürece kendileri itiraz ediyor.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) – Sizi de göreceğiz, sizi.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sizin takkeniz düştü.

MURAT ALPARıSLAN (Devamla) – Değerli arkadaşlar, dokunulmazlık kamu yararına, bireysel ayrıcalık değildir...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sizin takkeniz düştü. Nasıl antidemokratik olduğunuzun, nasıl Kürt düşmanı olduğunuzun...

BAŞKAN – Sayın milletvekili, lütfen hatibe müdahale etmeyin. Sayın milletvekili...

MURAT ALPARıSLAN (Devamla) – ...ve o zırha sarılarak devlete, millete, Meclise meydan okuma fırsatı vermez.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Halkın iradesine ne kadar saygısız olduğunuz açığa çıktı.

MURAT ALPARıSLAN (Devamla) – O tarihteki dokunulmazlıklar 139 milletvekiline sahip ve 682 tane dosyayı kapsıyordu.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Anayasa'yı çiğnediniz, Anayasa'yı!

MURAT ALPARıSLAN (Devamla) – Eğer bunlar normal prosedüründe devam etse Meclisin bir yıllık çalışma takvimine

denk geliyordu.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sonuç, sonuç... Ee? Hukuksuzluk yaptınız bununla.

MURAT ALPARSLAN (Devamla) – Meclis çalışmalarını aksatmamak için Anayasa'nın 83'üncü maddesinin ikinci fıkrasında geçici bir düzenlemeyle bu dokunulmazlık zırhı kaldırıldı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Hukuksuzluğu ne güzel itiraf ediyorsunuz. Valla bravo(!) Valla bravo(!)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Alparslan.

MURAT ALPARSLAN (Devamla) – Ve AK PARTİ'den 27, CHP'den 51, HDP'den 50 ve MHP'den ve bağımsız milletvekillerinden olmak üzere toplam 139 milletvekilinin dokunulmazlığı kaldırıldı.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sonuç: HDP'liler tutuklandı.

MURAT ALPARSLAN (Devamla) – Ve sonrasında yargılama süreçleriyle gözaltına alınan, tutuklanan veya salıverilenler oldu.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Kimi tutukladınız, kimi? Kimi tutukladınız talimatla? Kimi tutukladınız?

MURAT ALPARSLAN (Devamla) – Bu kendi mecrası içerisinde Anayasa'ya ve hukuka uygun olarak devam etmektedir.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Kimi tutukladınız? Kürtleri ve Kürtlerin temsilcisini.

MURAT ALPARSLAN (Devamla) – Türkiye'nin terörle mücadelesine zırh oluşturmak...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Başka partiden tutuklanan mı var?

MURAT ALPARSLAN (Devamla) – ...ve bu olayları sanki bir siyasi mühendislikle, belli bir etnik grubun siyasetten uzaklaştırılmasıyla ilgili siyasi mühendislik olarak göstermek kabul edilemez. (HEDEP sıralarından gürültüler)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Biz "etnik grup" değiliz, bizim adımız "Kürt! Kürt!"; bizim halkımızın adı "Kürt", "etnik grup" değil; tamam mı?

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, hatibi dinleyelim lütfen.

MURAT ALPARSLAN (Devamla) – AK PARTİ, bu anlamda, reddi, inkârı ve asimilasyonu kaldıran bir siyasi iradedir.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) – Siyasi darbe yaparak bizi yok edemezsiniz, tutuklayarak da!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Ya, Anayasa'yı mahvettiniz. Gelmişsin, kürsüde Anayasa'ya aykırılığı savunuyorsun ya!

MURAT ALPARSLAN (Devamla) – Bu sebeple, bu olaylar kendi mecrası içinde devam etmektedir, yasaldır ve meşrudur, toplumun ve kamuoyunun vicdanı huzurunda olmuş ve gerçekleşmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Anayasa'yı askıya aldınız, Anayasa'yı deldiniz. Ne güzel, hukuksuzluğu itiraf ediyorsun.

MURAT ALPARSLAN (Devamla) – O sebeple de bu konudaki talebin kabul görmeyeceğini arz ediyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – "Zaman alacaktı, torba kaldırdık." diyorsun. Ayıp!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Sayın Başkan, hatibin vekillerin teröre, terörizme destek verdiğinden başlayarak çokça sataşması var grubumuza, bu nedenle söz istiyorum.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – İthamı var ya!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – İthamları çok ciddi.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Beştaş, iki dakika kürsüden.

Sataşmaya mahal vermeden Sayın Beştaş.

VII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Ankara Milletvekili Murat Alparslan'ın HEDEP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisine sataşması nedeniyle konuşması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Sayın Başkan, aslında gerçeği siz de biliyorsunuz ama söyleyecek ne yetkiniz ne cesaretiniz var; bunu gayet iyi biliyoruz.

Evet, darbecisiniz; evet, halk iradesine düşmansınız.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Bu sataşma olmuyor mu?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Evet, halkın kendi oylarıyla seçtiği belediye başkanlarını görevden alarak yerine memur atıyorsunuz. Evet, Kenan Evren yaşıyor olsaydı AKP iktidarının yaptıklarından daha fazlasını yapamazdı; evet, Kenan Evren'in selefisiniz; evet, 28 Şubatçıların selefisiniz; evet, 2 Mart darbesini yapanların selefisiniz! Onlar bile bu kadarını yapmadı ya; bir kalemle onlarca, yüzlerce belediyeye kayyum atamadı. Siz sadece insana düşman değilsiniz; 7 Haziranda Türkiye'de umut yeşerdi ya; umuda da düşmansınız, demokrasiye ve özgürlüklere de düşmansınız.

Şimdi "sandık hukuku" diye bir şey söylüyorsunuz; ne yasa tanıyorsunuz ne Anayasa tanıyorsunuz ne AİHS tanıyorsunuz ne AİHM kararı tanıyorsunuz. Taraf olduğunuz Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) size açıkça dedi ki: "Sizin Demirtaş kararında, Encü kararında HDP'ye yönelik operasyonlarınız siyasidir. Siz onları siyasetten tasfiye etmek için operasyon yapıyorsunuz. Derhâl tahliye etmelisiniz." Cumhurbaşkanı çıkıp dedi ki: "Karşı hamlemizi yapar, işi bitiririz." Çünkü bütün yargıyı avucunuza almışsınız. Yargı sizin için bir silah ve bu silahı kime doğrultuyorsunuz? Darbecilik tam da bu; size karşı konuşanlara, muhalefet edenlere, gerçekleri ifade edenlere çünkü siz gerçeğe de düşmansınız. Gerçek ortaya çıkınca sizin maskeniz de düşüyor. Biz tamamen gerçekler üzerinden konuşuyoruz.

Bu arada, sadece HDP'li vekillere yönelik Anayasa değiştirildi; bu da kayıtlarda yer alsın. (HEDEP sıralarından alkışlar)

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Yenışehirlioğlu.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Şimdi, "Umuda, insana, demokrasiye düşmansınız; darbecisiniz..." Bunların tamamı sataşma...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Yenışehirlioğlu, kürsüden...

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Hayır, hayır; Murat Alparslan Bey buna cevap verecek.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) – Gerçekleri söylüyor Başkanımız.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Alparslan, kürsüden iki dakika...

Lütfen, yeni bir sataşmaya mahal vermeden konuşalım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

2.- Ankara Milletvekili Murat Alparslan'ın, Erzurum Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında AK PARTİ Genel Başkanına ve Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

MURAT ALPARSLAN (Ankara) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; başta da ifade ettim, AK PARTİ'yi ve liderini darbecilikle itham etmek ve bu konudaki mücadelelerimize gölge düşürmeye çalışmak kesinlikle kabul edilemez. Biz, buradaki Anayasa değişikliğinde nitelikli çoğunlukla, farklı siyasi partilerin milletvekillerinin de katılımıyla süreci yönettik ve yürüttük.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Anayasa'ya aykırı olarak yaptınız.

MURAT ALPARSLAN (Devamla) – Dediğim gibi, sizin partinizin yetkilileri de o tarihte “Dokunulmazlıklar kalsın.” diye beyanda bulundular ve bu sürece destek oldular.

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – AİHM kararı var, AİHM.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) – “Hukuk” diyorsan tahliye et o zaman, Anayasa Mahkemesi kararı var.

MURAT ALPARSLAN (Devamla) – İlk turda nitelikli çoğunluk sağlanamadığı için halk oylamasına gitme aşamasında halkın bu konudaki takdirinin çok daha farklı bir sonuca sebep olacağı görüldüğü için ikinci turda destek verilerek bu Anayasa değişikliği yapıldı ve sadece HDP'li milletvekilleri değil, ifade ettiğim gibi, 139 milletvekili hakkında bu fezlekeler kabul edildi ve dokunulmazlık kaldırıldı.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Kimi tutukladınız? Kimi tutukladınız? AKP'den tutuklanan var mı?

MURAT ALPARSLAN (Devamla) – Dokunulmazlık hiç tereddütsüz bu kürsüde olmalı; bir milletvekili yaptığı konuşmadan, söylediği sözden ve düşüncesinden dolayı kesinlikle mahkûm edilmemeli ama siyaset yapıyorsa, millet için hizmet üretiyorsa bu sağlanmalı...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – E, bizim düşüncemizi yargılıyorsunuz!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen hatibi dinleyelim.

MURAT ALPARSLAN (Devamla) – ...yok değilse, siyaseti meşruiyet kaynağı olarak başka yerden alıyor ise, teröriste “terörist” diyemiyor ise, terör örgütlerinin propagandasını yapıyor ise... (HEDEP sıralarından gürültüler)

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – İŞİD, İŞİD! Aynaya bak, göreceksin.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) – Sen önce cemaatçilere, İŞİD'cilere “terörist” de!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Evet, evet, evet...

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

MURAT ALPARSLAN (Devamla) – ...terörü meşrulaştırmaya çalışıyor ise; teröre, teröriste, PKK'ya, KCK'ya, YPG'ye lanet okuyamıyorsa bu kürsünün dokunulmazlığı kesinlikle olamaz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen hatibe müdahale etmeyin.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sayın Başkan, her Anayasa değişikliğine “terör” diyorlar ya! Anayasa'yı delmiş, terörden bahsediyor.

MURAT ALPARSLAN (Devamla) – Kayyumlardan bahsedildi. 674 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'yle İçişleri Bakanlığına bu konuda bir yetki verildi. Orada asıl millet iradesine kayyum atamasını, orada seçilmiş belediye başkanlarının yanına bir eş başkan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MURAT ALPARSLAN (Devamla) – ...daha atayarak sizler yaptınız.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – 2 Nisanda yazdınız azli, 2 Nisanda! Daha belediyeler devralınmadan, siz kayyum yazısı yazdınız. Daha belediyeleri devralmamıştık ya!

MURAT ALPARSLAN (Devamla) – Orada da hizmetkâr olan, milletin beklentilerini karşılayan hiçbir belediyeye kayyum atanmadı.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Milletvekili.

MURAT ALPARSLAN (Devamla) – Ancak millete hizmet etmeyen, teröre destek olan, belediye araçlarında patlayıcı taşıyan belediyelere kayyum atandı.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Devralmadan yazı yazdınız, talimatlı yazı yazdınız, kime anlatıyorsunuz ya!

MURAT ALPARSLAN (Devamla) – O yüzden azliyetler üzerinden siyaset yapmamak...

BAŞKAN – Sayın Milletvekili, teşekkür ediyoruz, lütfen...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Bir de kayyumu mu savunuyorsun? O kürsüden halkın iradesine yaptığı darbeyi savunuyorsun, yazıklar olsun!

MURAT ALPARSLAN (Devamla) – ...ve toplumun vicdanında bu konuda dürüst olmak durumundayız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Sayın Başkan, bizim meşruiyetimizi...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Kayyumu alkışlayın!

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) – Darbeyi ve kayyumu alkışlayın, DAES'i de!

BAŞKAN – Arkadaşlar, değerli milletvekilleri; Grup Başkan Vekiliniz konuşuyor, lütfen, duyamıyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Sayın Başkan, aynı söyleme devam etti. Yine meşruiyeti başka yerlerde bulduğumuzu, aradığımızı söyledi; doğrudan partimizi hedef gösterdi ve tahakküm anlamında...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Beştaş, son defa, lütfen, yeni bir sataşmaya mahal vermeyelim.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Başkanım, yine “umuda, demokrasiye düşman” “darbeci” lafları edilecekse bitmek bilmez.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Siz verin, biz konuşalım.

3.- Erzurum Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, Ankara Milletvekili Murat Alparslan'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisine sataşması nedeniyle konuşması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ya, biz somut vakalar üzerinden gidelim, somut. Biz o sandıklara girip çıkıyor muyuz, çıkıyoruz; halk tarafından seçiliyorsunuz sizin gibi. Meşruiyetimizi siz tartışamazsınız, ne biz sizinkini tartışabiliriz ne siz bizimkini. Biz halka dayalı siyaset yapan bir partiyiz; bu, bir.

İkincisi, eş başkanlık. Kadın-erkek eşitliği açısından eş genel başkanlığı -Siyasi Partiler Yasası'nda da var- hepsinde uyguluyoruz, uygulamaya da devam edeceğiz çünkü Türkiye'nin de dünyanın da en büyük sorunu kadın-erkek eşitsizliğidir. Bunu, cinsiyet ayrımcılığını anlatamam, sürem yok; bu, iki.

Üçüncüsü, arkadaşlarımızın tamamı demokratik siyaset yaptıkları için tutuklandılar. Bütün davalar konuşmalara dayanıyor, bütün davalar; bir eylem, bir fiil -bakın, hukukçusunuz herhâlde- “fiil” dediğimiz hani bir hareket olur ya öyle bir fiil yok; tamamen manipülasyon ve propaganda. Ya, şunu sorayım: Kayyumları bu iktidar atamadı mı? Bu, darbecilik değil mi? Ben ne anlatıyorum? Ya, daha Diyarbakır, Van ve Mardin'de kayyum var; 3 büyük şehir söylüyorum size ve hepsi yolsuzluk yapıyor, hepsi

hırsızlık yapıyor. "Selahattin Demirtaş"sız bir konuşma yapamıyor Cumhurbaşkanı ya! Bütün seçim kampanyasını onu hedef göstererek yaptı; en son, seçim gecesi "İdam" sloganları attırdı. Bugün de ortağınız grup toplantısında yine Demirtaş'ı "terörist" ilan etti. Bize "terörist" diyenler teröristin dik âlâsıdır. Biz burada oturuyoruz ve halktan geliyoruz, halktan! (HEDEP sıralarından alkışlar) Biz demokratik siyaseti bu ülkede gerçekten savunuyoruz ve bedel ödüyoruz. Dokunulmazlıkları sadece bizim için kaldırdınız çünkü Enis Berberoğlu dışında, gösterin, grubunuzda tek bir kişi gözaltına alındı mı, gösterin. (HEDEP sıralarından alkışlar)

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

3.- HEDEP Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Erzurum Milletvekili Meral Daniş Beştaş ve Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, 4 Kasım 2016 siyasi operasyonunun bütün boyutlarıyla araştırılması amacıyla 7/11/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 7 Kasım 2023 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, Meral Daniş Beştaş'ın bütün sözlerini reddediyoruz. "Bize 'terörist' diyenlerin kendileri teröristtir." dedi.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Öyle demedim. "Terörist" dedi, demedi mi?

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

4.- CHP Grubunun, Ankara Milletvekili Aylin Yaman ve arkadaşları tarafından, derinleşen yaşlı kadın yoksulluğuna çözüm üretmek, kadın yaşlılara özel bakım güvence sistemlerini oluşturmak amacıyla 10/10/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 7 Kasım 2023 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

7/11/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 7/11/2023 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Ali Mahir Başarır
Mersin
Grup Başkan Vekili

Öneri:

Ankara Milletvekili Aylin Yaman ve arkadaşları tarafından, derinleşen yaşlı kadın yoksulluğuna çözüm üretmek, kadın yaşlılara özel bakım güvence sistemlerini oluşturmak amacıyla 10/10/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan (245 sıra nolu) Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 7/11/2023 Salı günü birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz talebi Ankara Milletvekili Sayın Aylin Yaman'a aittir.

Buyurun Sayın Yaman. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA AYLİN YAMAN (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisinin grup önerisi için söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, bu hafta Lösemili Çocuklar Haftası. Bu konudaki farkındalığın artmasını diliyorum. Başta LÖSEV olmak üzere yıllarca bu konuda emek veren sağlık çalışanlarını ve sosyal hizmet uzmanlarını gönülden tebrik ediyorum.

Türkiye'de şu anda toplam hane sayısı 25 milyonu geçmiş durumda ve her 4 haneden 1'inde 65 yaşı geçmiş bir vatandaşımız yaşamakta. Kısacası, yaklaşık 6,5 milyon hanede 65 yaş üstü 1 vatandaşımız var ve bununla ilgili yaşlı nüfusa ait sorunlar konuşulmakta. Bu 6,5 milyonun yaklaşık dörtte 1'inde -ki 1,5 milyon haneye karşılık gelmekte- 1,5 milyon vatandaşımız tek başına yaşamakta ve daha çarpıcı bir oran, bu 1,5 milyon tek yaşayan yaşlı nüfusun yüzde 75'i ise kadınlardan oluşmakta. Kadınlarda beklenen yaşam süresinin uzamış olması -ki en son TÜİK verilerine göre 80,3 yıla kadar uzamış vaziyette- artık yeni bir kavram olarak "yaşlanan kadın nüfus" ve "yaşlı kadın yalnızlığı" kavramlarını hayatımıza sokmuştur. Bu yaş grubunun yaklaşık yüzde 90'ının bir sağlık problemi olduğunu göz önüne aldığımız zaman bu yaş grubunun özellikle hak temelli sağlık hizmet sunumuna ihtiyacı çok fazladır.

Yaşlı nüfusun obezite oranlarına baktığınız zaman yaşlı erkeklerde yaklaşık yüzde 20'ye varan bu obezite oranı yaşlı kadınlarda yüzde 36'lara kadar çıkmaktadır. Sadece obezite bile tek başına bir kronik hastalık, sorun olarak sağlık gereksinimlerinin yaşlı kadınlarda ne kadar önem taşıdığının bir göstergesidir aynı zamanda.

Bakım sistemine bakanak olursak formel bakım yani devlet tarafından çeşitli yasalarla düzenlenen, kamu ya da özel sağlık kuruluşları tarafından verilen bakım hizmetini ifade eder. Enformel bakım ise aile, akrabalar ve arkadaşlar tarafından verilen bakım ihtiyacının karşılanması şeklinde ifade edilir. Bakım hizmetlerini aynı zamanda, sağlık, sosyal ve finansal bakım olarak da açıklayabiliriz ve sağlık alanındaki bakım, Sağlık Bakanlığı tarafından kamuya ait hastanelerde ya da evde bakım hizmetleri şeklinde değerlendirilmektedir. Sosyal bakım hizmeti ise esas olarak Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından sağlanmakta ve şu anda kamuda Aile Bakanlığına bağlı olarak yaklaşık, büyükşehirlerde 169 huzurevinde 18.000 yatak kapasitesi, özelde de benzer yatak kapasitesi ve toplamda Türkiye'de 40 bin yatak kapasitesiyle yaklaşık 1,5 milyon bakım ihtiyacı olan yaşlıya ne kadar yetersiz kaldığının bir göstergesidir aynı zamanda. Ve aynı şekilde yaşlıya sunulan bakımın Sağlık Bakanlığı ve Aile Bakanlığı tarafından, iki farklı bakanlık tarafından sunulması kriterler açısından dönem dönem zorluklara neden olmaktadır.

Başka önemli bir sorun ve çarpıcı oran, yaşlı kadın oranımız çok daha fazla olmasına rağmen, huzurevlerinde kalan yaşlı kadınların oranı erkeklere göre çok daha düşüktür; yüzde 44 kusura 55 kusura şeklinde. Bunun birtakım nedenleri olduğu araştırmalarla saptanmış ve özellikle huzurevinde kalmayı tercih etme oranının kadınlarda daha az olması, ataerkil aile yapısında kadının gençlik yıllarında yaşlısına bakarken yaşlandığında da aynı şekilde bakılmayı tercih etmesi şeklinde açıklanmaktadır. Bu da kadının istihdama katılımını sıkıntıya sokmaktadır.

Finansal bakıma bakanak olursak çalışma hayatında daha az yer alan kadının, sosyal güvencesi daha düşük olan kadının erkeğe göre ki biliyorsunuz, "yaşlı bakım aylığı" dediğimiz, "yaşlı aylığı" dediğimiz ve son artışla sadece 2.348 liraya yükseltildi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Yaman.

AYLİN YAMAN (Devamla) – Toparlıyorum.

...yaşlılık aylığını düşünenecek olursak ne kadar derin yoksulluk altında olduğunu ve özellikle kadınların daha derin yoksulluk altında çaresizlikle savaştığını görebiliriz.

Yapılması gereken ilk şey ülke modellerinin incelenmesi; yaşlı nüfusu yüksek olan, özellikle mesela Hollanda'daki kişiye başlı bakım bütçesi gibi ya da İsveç'teki yıllık izinlerin ona göre planlanması gibi bu örneklerin incelenmesi; aile içinde bakım veren ve alan kadınların desteklenmesi, yerinde yaşlanmayı destekleyen kamucu evde bakım hizmetinin yaygınlaştırılması, bakım hizmetinin kayıt dışı olmaktan çıkarılması ve mutlaka derin yoksulluk altındaki yaşlı kadın güvence sisteminin hak temelli olarak kurgulanması gerekmektedir.

Teşekkürlerimi sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneri üzerine Saadet Partisi Grubu adına söz talebi Samsun Milletvekili Sayın Mehmet Karaman'a aittir.

Buyurun Sayın Karaman.

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA MEHMET KARAMAN (Samsun) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; hepinizi hürmet ve muhabbetle selamlıyorum. Cumhuriyet Halk Partisinin verdiği teklif üzerine Saadet Partisi Grubunun düşüncelerini arz ediyorum.

İktidarın uyguladığı yanlış ekonomi politikaları Türkiye'ye derin bir fakirlik sorunu olarak yansıyor, üstelik bu yoksulluktan en çok yaşlı vatandaşlarımız etkileniyor. Bugün ülkemizde TÜİK verilerine göre 8,5 milyon 65 yaş üstü nüfus var ve Birleşmiş Milletler verilerine göre Türkiye'de nüfus hızla yaşılanıyor, bugün toplam nüfusumuzun yüzde 10'u 65 yaş üstü insanlardan oluşuyor. Üstelik bu insanların çoğu maalesef zor şartlar altında yaşıyor, büyük bölümü geçinemiyor. Bugün Türkiye'de kişi başına düşen millî gelir 7 bin doların bile altına gerilemiş durumda, bu o demek oluyor ki Türkiye süratle yoksulluğa doğru gidiyor. Rakamlar da bu durumdan en fazla yaşlıların mağdur olduğunu gösteriyor çünkü ülkemizde insanımız maalesef sadece 7.500 lira emekli aylığı alıyor. Kira fiyatlarının 10 bin lirayı aştığı bu zamanda gıda enflasyonunun yüzde 100'lere ulaştığı ve dünyada rekor kırdığı bir ortamda yaşlı vatandaşlarımız bu vahşi kapitalist çarkın dişlileri arasında eziliyor. Bu nedenle bir an önce yaşı kemale ermiş vatandaşlarımıza yönelik sosyal haklar genişletilmeli ve maddi durumlarını iyileştirmeliyiz. Ocak ayında emekli maaşı zamlarında asgari ücret esas alınmalıdır, her bir emekli maaşı en az asgari ücret kadar olmalıdır. 65 yaş üstü vatandaşlarımızın kira ve fatura masrafına belli bir devlet katkısı yapılmalıdır. Yaşlı bakım ücretleri ve yaşlıların maaşları da artırılmalı ve enflasyonun altında ezdirilmemelidir. Bugün yaşı 65'e atmış vatandaşlarımızın yüzde 90'ının kronik hastalığı var. Bu nedenle yaşlı vatandaşlarımızın sağlığına özenle dikkat gösterilmeli ve sağlık hizmetleri iyileştirilmelidir. Yaşlı vatandaşlarımız randevu zorluğu yaşamamalı, gerekli tıbbi adımlar yaşlı vatandaşlarımız için derhâl yapılmalıdır. Özel bakımevlerinin sayısı artırılmalı ve kalite yükseltilmelidir. İşte bu nedenle hem Meclis çatısı altında hem de diğer kamu kuruluşlarında gerekli eylem planları ortaya koyulmalı ve çalışmalar başlatılmalıdır. Yaşlı vatandaşlarımız sadece seçim döneminde hatırlanmamalıdır.

Diğer yandan, her zaman övündüğümüz genç nüfusumuz da hızla maalesef azalıyor. Türkiye'nin, önümüzdeki yıllarda, nüfusu yaşlı olan ülkeler arasına girme olasılığı her geçen gün daha da artıyor. Gençlerimiz evlenemiyor, maddi kaygılar yüzünden yuva kuramıyor. Türkiye'de emeğinin karşılığını alamayan gençlerimiz Avrupa ve Amerika'ya gidiyor. Genç nüfusumuzun ülkemizi terk etmemesi için de bir an önce gerekli adımlar atılmalıdır. Evli olan gençlerimiz de yine maddi kaygılar nedeniyle sadece 1 veya 2 çocuk sahibi oluyor ve böylece nüfusumuz hızla yaşılanıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın lütfen.

MEHMET KARAMAN (Devamla) – Bu sorunlara “Durt!” diyemsek ileride çok daha ciddi sorunlarla karşı karşıya kalacağız. Ülkemizde zaten azalmaya yüz tutmuş uzman sayısında çokça ciddi artışlar meydana gelecektir. Bu nedenle nüfus politikalarının bir daha gözden geçirilmesini ve gerekli projelerin üretilmesini teklif ediyoruz.

Saygılarımla. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneri üzerine İYİ Parti Grubu adına söz talebi İstanbul Milletvekili Ayşe Sibel Yanıkömeroğlu'na aittir.

Buyurun Sayın Yanıkömeroğlu. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AYŞE SİBEL YANIKÖMEROĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizde mevcut olan toplumsal cinsiyet eşitsizliği kadın yoksulluğunu beraberinde getirmektedir. Kadın yoksulluğunu belirleyen iki ana faktör, kadınların iş gücü piyasasındaki konumu ve eğitim hizmetlerine erişim olanaklarıdır. Toplumsal cinsiyet rolleri nedeniyle maalesef ev içi emeği ve çocuk bakımını tek başına kadınlar yerine getirmektedir. Bu da kadınların iş gücüne katılımını azaltmaktadır. Kadınların iş gücüne katılımının düşük olması ve daha düşük ücretli işlerde istihdam edilmeleri kadın yoksulluğunu derinleştirmektedir. Kayıt dışı ve sigortasız çalıştırılmaları, ücretsiz aile işçisi olarak istihdam edilmeleri de yoksulluğu artıran faktörlerdir. Eğitim imkânlarının yeterince yararlanamayan kadınların mesleki becerileri eksik kalmaktadır. Bu ise hem iş bulma aşamasında hem de ücret konusunda dezavantaj yaratmaktadır. Kadınların genç yaşlarda yaşadığı bütün bu olumsuzluklar yaşlı yoksulluğunu doğurmaktadır. Daha önce istihdamda katılmamış veya kayıt dışı istihdam edilmiş bireylerin yoksullukla mücadelesi de daha çetindir. Toplumsal cinsiyet eşitsizliği nedeniyle zaten dezavantajlı konumda olan kadınlar, yaşlılık döneminde de çoğunlukla bir başkasına ekonomik olarak bağımlı kalmaktadır. Çocuklarından harçlık almak zorunda kalan ve geliri olmaması ya da düşük olması sebebiyle çocuğunun yanına taşınan birçok yaşlı kadın var. Keza ev içi emek ve çocuk bakımı her zaman kendisinden beklenen kadınlara yaşlılık döneminde de torun bakımı sorumluluğu yüklenmektedir. Bu da yine kadın yoksulluğunu artıran nedenlerdendir.

Bu bağlamda, öncelikle kadın yoksulluğunun nedenleri tespit edilmeli, akabinde derinleşen yaşlı kadın yoksulluğu için politikalar üretilerek mücadele yöntemleri belirlenmelidir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneri üzerine Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına söz talebi Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'e aittir.

Buyurun Sayın Koçyiğit. (HEDEP sıralarından alkışlar)

HEDEP GRUBU ADINA GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, evet, 4 Kasım 2016'da gerçekleşen siyasi soykırım darbesini, siyasi soykırımı kınadığımı belirterek başlamak istiyorum ve buradan cezaevinde olan, yedi yıldır başı dik bir şekilde direnen yoldaşlarımıza da saygılarımı, sevgilerimi göndermek istiyorum.

Şimdi, evet, aslında Türkiye gittikçe yaşılanan bir ülke. 2022 yılında 8 milyon 451 bin 669 kişi 65 ve üzeri yaşa gelmiş yani “ileri yaşlı” olarak ifade ediliyor ve Türkiye'deki bu yaşlılık oranını nüfusa oranladığımızda aslında yüzde 9,9'a yükselmiş; bu da çok ciddi bir oran ve gün geçtikçe de bu yaşlanma oranının artacağını çok iyi biliyoruz.

Şimdi, hemen hemen her 4 haneden 1'inde aslında bir yaşlı nüfus var ve Türkiye'de, aslında, hâlihazırda henüz geleneksel ilişkiler, geleneksel aile yapısı çözülmediği için mevcut hâliyle derin yoksulluğun kendisi ya da bugün yaşlı kadın

yoksulluğu bu kadar temel bir görüngü olarak görünmüyor yani kamuoyuna yansiyacak şekilde biz bunu göremiyoruz. Neden? Çünkü tam da dediğimiz gibi aileler geleneksel, genelde anne ve babalarını yanında tutmayı, birlikte yaşamayı tercih ediyorlar ama metropollerde, özellikle de artık çekirdek ailenin daha yaygınlaştığı, geleneksel ilişkilerin daha hızlı çözüldüğü yerlerde ne yazık ki yaşlı kadın yoksulluğu temel bir problem ve probleme ilişkin de ne yazık ki AKP'nin hiçbir politikasının olmadığını görüyoruz değerli arkadaşlar.

Şimdi, Türkiye'deki yaşlıların yoksulluğunun çok temel problemleri var. Örneğin kadınlar açısından bugün de baktığımızda, kadınlar ev içi emek sarf ediyorlar, kadınlar hasta bakıyorlar, kadınlar evdeki engellilere bakıyorlar ve AKP döneminde de işte "bakım parası" diye bir para ödeniyor. Peki, bu insanların evdeki bakım ücretleri örneğin sigortalandırılıyor mu? Hayır, sigortalandırılmıyor. Bunların gelecekteki yaşamları güvence altına alınıyor mu? Hayır, alınmıyor. Ne oluyor? Doğalında, bugünden yarına aslında kadın yoksulluğunu besleyen bir yapı kurulmuş oluyor; bunu ifade edelim.

Şimdi, kadın yoksulluğuyla ve yaşlı kadın yoksulluğuyla nasıl mücadele edilir, bunları aslında konuşmamız gerekiyor ama bu, mevcut hâliyle çok mümkün değil. Neden mümkün değil? Bakın, AKP 65 yaş üstü kadınlara ne veriyor? 2.604 liralık maaş veriyor arkadaşlar, 2.604 lira. Peki, bu ülkede açlık sınırı ne kadar? 14.542 TL ve yoksulluk sınırıysa 41.651 TL, biz 2.000 bahsediyoruz. Yani bu kadınların en temel ihtiyaçlarını dahi karşılama koşullarından yoksun olduğu görmekteyiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Koçyiğit.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) – Bitiriyorum Sayın Başkan.

Şimdi, diğer bir mesele, sonuçta "yaşlılık" dediğimiz şey en az bir kronik hastalığa sahip olmak demek. Bu yoksulluk koşullarında yaşlı kadınlar sağlığa erişemiyorlar, eğitime erişemiyorlar ve bugün biz, yoksulluğu sadece bir maddi yoksulluk olarak konuşuyoruz ama bir de -bu meselenin- yoksulluk meselesi var yani yaşama katılamama, toplumsal hayata katılamama, kültürel olarak kendisini gerçekleştirememesi gibi bir sonucu var. Ne yapılabilir? Hızlı bir şekilde emeklilik sisteminin reforme edilmesi gerekiyor değerli arkadaşlar. Daha yüksek, insani koşullarda bir emekli maaşının bağlanması gerekiyor.

Sağlık hizmetlerine erişimin koşulları artırılmalıdır. Bu nasıl olur? Toplum sağlığı merkezleri hızlı bir şekilde açılmalıdır, sağlık merkezleri yaşam alanlarında açılmalıdır ve buraya erişemeyecek insanların da evde sağlık bakımı hizmeti almaları çok daha etkin bir hâle...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) – Sayın Başkanım, çok önemli, bir dakikanızı daha rica edeyim, tamamlayamadım.

BAŞKAN – Tamamlayın, son sözlerinizi alalım.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sağlık hizmetine erişmelerinin etkin bir şekilde sağlanması gerekiyor.

Diğer bir şey, kadınların, yaşlı kadınların sosyal hayattan dışlanması, izole edilmesi meselesine yönelik bir farkındalık programı oluşturulması gerekiyor ve en önemlisi, aslında toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin ortadan kaldırılması gerekiyor. Bunun yolu nereden geçer? İşte, eğer bir kadın bakanlığı olursa ve bu kadın bakanlığı da yaşlı yoksulluğunu, kadın yaşlı yoksulluğunu çalışırsa, toplumsal cinsiyet eşitsizliğine etkin politikalar geliştirirse bunun da önüne geçilir. Ama ne yazık ki bütün bunlar yapılmıyor, bunun yerine sadaka kültürü, bunun yerine bağımlılık politikası, bunun yerine neredeyse şuna gelmiş durumda: "Biz size sadaka verelim, siz bize oy verin." diyen bir iktidar anlayışı var. Bu da ne yazık ki yaşlı kadınları, ileri yaşlı kadınları yoksulluktan kurtarmıyor.

Genel Kurulu selamlıyorum. (HEDEP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneri üzerine Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına söz talebi Bursa Milletvekili Emine Yavuz Gözgeç'e aittir.

Buyurun Sayın Gözgeç. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA EMİNE YAVUZ GÖZGEÇ (Bursa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; CHP grup önerisi aleyhine söz almış bulunmaktayım.

Yaşlı vatandaşlarımızın toplumsal hayata tam ve aktif katılımını sağlamak amacıyla sosyal devlet anlayışıyla bugüne dek Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde reform niteliğinde adımlar attık. Sosyal destek alanında en kuşatıcı sisteme sahibiz. AK PARTİ'yle vatandaşlarımız sosyal desteklerde âdeta ilkleri yaşadı; evde bakım hizmeti, evde sağlık hizmeti, gündüz hizmet merkezleri, Yaşlı Destek Programı (YADES) bunlardan birkaçı. Özellikle eşi vefat eden kadınlara yapılan yardımlar, yaşlılık aylığı, Aile Bakanlığımızın yaşlı bakımevleri, palyatif bakım merkezleri, ak belediyelerimizin yaşlılara yönelik evde bakım hizmetleri, sosyal yardımları, huzurevleri yaşlılara yönelik hizmetler ki huzurevi sayımız 2002'de 63'tü, 2022 yılı sonu itibarıyla 169'a ulaşmış durumda.

Özellikle yaşlılık sürecinin en verimli şekilde geçirilmesi için üçüncü yaş üniversitelerini yaygınlaştırıyoruz. Üçüncü yaş üniversitelerinde yaşlı bireyler ücretsiz eğitim alıyor, genç öğrencilerle de bir araya geliyor. Hayat boyu öğrenme kurslarıyla birçok alanda talep edilen eğitimlere her yaşta vatandaşımız ücretsiz ulaşabiliyor.

Sayın Emine Erdoğan Hanımefendi'nin himayelerinde hayata geçirilen "Nerede Kalmıştık..." Projesi'yle kadınlar her yaşta kaldıkları yerden eğitimine devam edebiliyor. Kadınların istihdam, eğitim, sosyal hayatın her alanında aktif olarak yer alması yaşlılık sürecini de olumlu etkiliyor. Girişimcilik destekleri, kadın kooperatiflerine verilen hibe destekleri, özellikle kırsal alanda her yaşta kadının ekonomiye değer katmasını, sosyal hayata aktif olarak katılımını sağlıyor.

Yine, 2022-2025 Yaşlanma Vizyon Belgesi'yle ilk Yaşlı Hakları Ulusal Eylem Planı hazırlanmıştır. Yine, 27'nci Dönemde Mecliste kurulan Yaşlıların Sorunlarını Araştırma Komisyonu politikalar, hizmetler, sorun ve öneriler içeriyor, detaylı bir inceleme. Sivil toplum kuruluşlarının, akademisyenlerin ve tüm bakanlıkların katılımıyla Araştırma Komisyonu raporunu da hazırlamış durumda.

Yaşlıların yaşam kalitelerinin artmasının yanı sıra doğurganlık sayısının artması da ayrıca önemli. Bu nedenle aile kurumunun güçlendirilmesi, evlenecek gençlerin ekonomik yönden desteklenmesi, sosyal risklere karşı korunması amacıyla aile ve gençlik fonu kurulmasına ilişkin sunulan teklif, sağlıklı ve dinamik nüfus yapısının korunmasına da katkı koyacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Gözgeç.

EMİNE YAVUZ GÖZGEÇ (Devamla) – Cumhuriyetimizin 100'üncü yılında kadın, erkek, çocuk, yaşlı, genç; milletimizin her bir ferdine yönelik bütüncül bir anlayışla, gelişen ve değişen ihtiyaçlar doğrultusunda, hep yeni, hep ileri çalışmalarımıza devam etmekte kararlıyız diyor, saygılarımı sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Değerli milletvekilleri, İç Tüzük 60'a göre 5 milletvekilimizin söz talebini karşılayacağım.

Sayın Burhanettin Kocamaz... Yok.

Sayın Nurten Yontar...

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

48.- Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar'ın, Tekirdağ'da eğitimde yaşanan sorunlara ilişkin açıklaması

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) – Sayın Başkan, Tekirdağ'da eğitimde yaşanan sorunlar bir türlü bitmiyor. Şimdi de bilim ve sanat merkezinde yaşanan acı durumu dile getirmek istiyorum.

Dört yıl önce Süleymanpaşa'da yıkılan bir lisenin bir katı bilim ve sanat merkezi olarak kullanılıyordu. Yıkımdan sonra BİLSEM bir başka okula, tabela okul olarak taşındı, bu da yetmedi, bilim ve sanat ikiye ayrılarak farklı okullarda eğitim verilmeye başlandı. Bilim bölümünün tüm malzemeleri okul koridorlarında ve bodrumda çürümeye bırakılmış, sanat kısmı ise bir ilkokulun tek sınıfına taşınmıştır. Bu merkezde okuyan çok özel yetenekli çocuklarımız geleceğimiz için büyük bir değere sahip olup onların yeteneklerini geliştirmek için tüm olanaklar sağlanmalıdır. Şehrimin ilçesine yaraşır bir BİLSEM acilen yeni bir merkezde faaliyete geçirilmelidir. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Mehmet Tahtasız...

Sayın Nimet Özdemir...

Sayın Barış Bektaş...

49.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, staj ve çıraklık sigortası mağdurlarına ilişkin açıklaması

BARIŞ BEKTAŞ (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; staj ve çıraklık sigortası mağdurları Meclisimizden müjdeli bir haber bekliyor. Çalışma hayatına girdiği ilk yıllardan itibaren çalışan, üreten, vergi veren, istihdam sunan günümüzün ustaları, geçmişin çırakları 4/A tescil tarihlerinin hizmete başlama tarihi olarak belirlenmesini bekliyor. 3308 sayılı Yasa kapsamında stajyerlik ve çıraklık günlerinde yani çocuk yaşlarında sigortalı olarak devlet gözetiminde çalıştırılan bu kişileri görmezden gelmemiz mümkün değildir. Adalet ve eşitlik doğrultusunda bir çözüm sunarak çıraklık dönemlerinde sigorta numarası ve sigorta kartı bile verilen ama sigortalarının emeklilik başlangıç tarihi olarak belirlenmemesinden dolayı mağdur olan bu kişilere özlük haklarını teslim etmek adına 4/A tescil tarihlerini esas alan bir düzenlemeyi hayata geçirmeliyiz.

Saygılarımla. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, İç Tüzük'ün 37'nci maddesine göre verilmiş bir doğrudan gündeme alınma önergesi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

A) Önergeler (Devam)

2.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, (2/1253) esas numaralı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi (4/28)

6/11/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

(2/1253) esas numaralı Kanun Teklifi'min İç Tüzük'ün 37'nci maddesine göre doğrudan Genel Kurulun gündemine alınmasını arz ederim.

Ayhan Barut

Adana

BAŞKAN – Önerge üzerine teklif sahibi olarak Adana Milletvekili Ayhan Barut konuşacaktır.

Buyurun Sayın Barut. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

AYHAN BARUT (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum.

Bugün, feryatları arşa ulaşan emeklilerimiz için kürsüye çıktık. Ülkemizdeki emekli vatandaşların ikinci baharında güzel bir hayat yaşaması gerekirken rahat etmeyi bırakın, bu vatandaşlarımızın çok büyük sorunları bulunmaktadır.

Türkiye bir sosyal hukuk devletidir. Devletimizin en önemli görevlerinden biri de kuşkusuz ki emeklilerin ve yaşlıların insan onuruna yakışan bir yaşam sürmelerini sağlamaktır, onları ekonomik ve sosyal olarak güçlendirmektir ancak milyonlarca emeklimiz çok zor ekonomik koşullar altında yaşama tutunmaya çalışıyor. Emeklilerimiz, fahiş zamlar, yüksek enflasyon, düşük maaşlarla yaşamlarını sıkıntı içerisinde geçirmektedirler. Yıllarca devlet için çalışmış, ülkemize hizmet etmiş, katma değer yaratmış, alın teri dökmüş emeklilerimiz zorda. Şu elimdeki resimde de göreceğiniz üzere onları ucuz ürün kuyruğunda, pazar yerlerinde dökülmüş sebze ve meyve toplarken, dertler içerisinde derman ararken görebiliyoruz.

Emeklilerimizin aldıkları ücretler yoksulluk ve açlık sınırının altındadır, bu emekli maaşı da ne evin geçimini sağlayabilir ne çocukların eğitim ihtiyaçlarını karşılayabilir ne de mutlu ve huzurlu bir yaşam sürmelerini sağlayabilir. Faturalar katlanıyor, masraflar artıyor; emeklilerimiz torunlarına harçlık veremez, kiralarnı bile ödeyemez duruma geldiler.

Ekonomik kriz nedeniyle çalışmak zorunda olan ve 5 bin liralık ikramiye ödemesinin dışında tutulan emekliler iş yerlerinin önünde, İŞKUR kapısında iş bekliyor. Sadece yılın ilk dokuz ayında 60-65 yaş üstü emekli 6.349 kişi işe yerleştirildi, 22 bini aşkın kişi de iş için kaydoldu. Yaşamını çalışarak geçiren emekliler niye çalışmak zorunda, esas soru bu. Çünkü aldıkları maaş yetmiyor.

Bakın, 2015 yılında asgari ücret 974 lira iken en düşük emekli maaşı 1.065 liraydı. O tarihte 106 lira olan gram altından emeklilerimiz en az 10 tane alabiliyordu. Bugün ise asgari ücret 11.402 lira, en düşük emekli maaşı 7.500 lira. Bugün altının gramı 1.810 lira, emeklilerimiz bu maaşla ancak 4 altın alabilir durumda.

Emeklilerimizi açlık ve yoksulluğa mahkûm edenler hiç sıkılmıyorlar. Emekli aylıkları arasındaki eşitsizlik, dengesizlik ve adaletsizlik de giderilmiyor. Bunun için özellikle 2000 yılı ve sonrası emeklilerin aylıklarındaki eşitsizliğin giderilmesi gerekmektedir. Emeklilerimiz için bir intibak yasası çıkarılması gerekmektedir. "EYT" olarak bilinen emeklilikte yaşa takılanların aylık bağlanma oranları da eski hâline getirilmelidir. 8 Eylül 1999 tarihinden sonra işe girenlerin, bir günle on yedi yıl daha fazla çalışmak zorunda kalanların sesi duyulmalıdır, staj süreleri emeklilik için hesaba katılmalıdır. Emeklilerimize millî gelir artışından refah payı verilmeli, banka promosyonları en düşük kamu çalışanlarıyla aynı orana yükseltilmelidir. Tüm emeklilere Kurban ve Ramazan Bayramlarında asgari ücret düzeyinde birer maaş ikramiye verilmeli, en düşük emekli aylığı ise en az asgari ücret seviyesine çekilmelidir.

Değerli milletvekilleri, emeklilerimize sosyal devlet ilkesi gözetilerek ücretsiz ya da çok düşük ücretli yılda 1 kez tatil yapma hakkı sağlanmalı. Emeklilerimizin ekonomik, sosyal ve kültürel bakımdan içinde bulundukları her sorun mutlaka çözümlenmelidir. Teklifimizin amacı, bunca yaşam sıkıntısı içerisinde boğuşan emeklilerimizden alınan muayene ve ilaç katılım payları ile fark ücretlerinin kaldırılması, sağlıktan tamamen ücretsiz yararlandırılmasıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Barut.
AYHAN BARUT (Devamla) – Bu taleplere iktidarın ve siz değerli milletvekillerinin kulak vermesini ve destek vermesini bekliyoruz. Teklifimize sizden bir destek talep ediyoruz.
Hepinize teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)
BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.
Değerli milletvekilleri, birleşime yirmi dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati:18.47

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 19.24

BAŞKAN: Başkan Vekili Gülizar BİÇER KARACA

KÂTİP ÜYELER : Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin), Muhammed ADAK (Mardin)

-----0-----

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 17'nci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.
Gündemin "Seçim" kısmına geçiyoruz.

VIII.- SEÇİMLER

A) Başkanlık Divanında Açık Bulunan Üyeliklere Seçim

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi İdare Amirliğine seçim

BAŞKAN – Başkanlık Divanında boş bulunan ve Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubuna düşen İdare Amirliği için Mardin Milletvekili Salihe Aydeniz aday gösterilmiştir.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İhtisas komisyonlarında boş bulunan ve Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubuna düşen üyeliklere seçim yapacağız.

B) Komisyonlarda Açık Bulunan Üyeliklere Seçim

1.- İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunda boş bulunan üyeliğine seçim

BAŞKAN – İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunda boş bulunan 1 üyeliğe Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan aday gösterilmiştir.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2.- Plan ve Bütçe Komisyonunda boş bulunan üyeliğine seçim

BAŞKAN – Plan ve Bütçe Komisyonunda boş bulunan 1 üyeliğe Ağrı Milletvekili Heval Bozdağ aday gösterilmiştir.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3.- Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunda boş bulunan üyeliğine seçim

BAŞKAN – Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunda boş olan 1 üyeliğe Muş Milletvekili Sümeyye Boz aday gösterilmiştir.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor ve gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyondan Gelen İşler" kısmına geçiyoruz.

1'inci sırada yer alan, İstanbul Milletvekili Mustafa Demir ve Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya ile 108 Milletvekilinin Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- İstanbul Milletvekili Mustafa Demir ve Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya ile 108 Milletvekilinin Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1700) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 53) ^(*)

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

1/11/2023 tarihli 16'nci Birleşimde İç Tüzük'ün 91'nci maddesine göre temel kanun olarak görüşülen 53 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölümünde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştır.

Şimdi ikinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

İkinci bölüm 12 ila 21'inci maddeleri kapsamaktadır.

İkinci bölüm üzerine Saadet Partisi Grubu adına söz talebi Kayseri Milletvekili Mahmut Arıkan'a aittir.

Buyurun Sayın Arıkan. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

Sayın Arıkan, süreniz on dakikadır.

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA MAHMUT ARIKAN (Kayseri) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Konumuz afet riski altındaki alanların dönüştürülmesi, kısaca kentsel dönüşüm. Kanun teklifi neticesinde yapılacak uygulamaların hem bütçesi hem süreci hem de etkileyeceği insan sayısı kelimenin tam anlamıyla devasa.

Sözlerimin başında çok daha küçük boyutlu fakat çok daha hassas bir konuya dikkatinizi çekmek istiyorum. 25 Ekim 2023 tarihinde Aydın Güzelhisar KYK Yurdu'nda bir asansör faciası gerçekleşti, bu bir kaza değil facia idi; bir evladımız vefat etti, diğer evlatlarımız yaralandı. Yetmedi, 30 Ekimde Ordu'da bir başka KYK yurdunda bir başka facianın eşiğinden dönüldü, bir asansör 4'üncü kattan yere çakıldı; neyse ki içerisinde hiç kimse yoktu. Yetmedi, 4 Kasımda Muş Sultan Alparslan KYK Yurdu'nda bir asansör kazası daha yaşandı. Yetmedi, 5 Kasımda, daha iki gün önce Rize Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Ayder KYK Yurdu'nda bir asansör kazası daha yaşandı, içinde kalan öğrencimiz kayan asansörden kendi imkânlarıyla çıktı.

Arkadaşlar, bunlar münferit olaylar gibi gözüküyor olsa da bu kardeşimizi orada kaybettik, birçok kardeşimiz de maalesef yaralandı. Bu olayların arkasında yatan bir fenomen var, bu fenomenin adı ihmal. Ayrıca, bu olaylardan sonra yürüyüş yapan, sesini duyurmaya çalışan bütün gençlerimizin sesini duyuyor, Meclis kürsüsünden tüm öğrenci kardeşlerimizi

(*) (*) 53 S. Sayılı Basmayazı 31/10/2023 tarihli 15'inci Birleşim Tutanağı'na eklidir.

selamlıyorum. Bu Mecliste 12 makine mühendisi arkadaşımız, 6 elektrik-elektronik mühendisi arkadaşımız, 3 elektrik mühendisi milletvekili arkadaşımız var. Onlar da takdir edeceklerdir ki bu tip kazaların olması için her aşamada ciddi bir ihmal ve zafiyet olması gerekir.

İşin çok daha ilginç bir tarafından bahsetmek istiyorum. 5 Kasım günü yani bundan iki gün önce Recep Tayyip Erdoğan Rize'deydi, toplu açılış törenleri yapıldı; Rize'de 2 milyar 886 milyon liralık eser ve hizmet yapıldığını dile getirdi. Bunları sizlerle paylaşıyorum. Bu yatırımların hepsi, kentsel dönüşüm ve beton odaklı yatırımlar. Sayın Cumhurbaşkanı konuşmasında şöyle dedi: "İnşallah yarın Ayder'e çıkacağım, Ayder'deki gelişmeleri yerinde göreceğim." Ayder yolu ihalesinden bahsetti; bu arada, ihale bedeli 3,5 milyar değerinde. Bu ziyaretin akşamında Ayder'de yine bir asansör krizi yaşadı, yine bir facianın eşliğinden döndü. Yani muhterem arkadaşlar, hikâye aynı: Hayaller; devasa bütçeler, devasa planlar; gerçekler, yere çakılan asansörler. Bu millet, evlatlarını size emanet etti. Şu asansör meselelerini çözmek için biraz önce bahsedilen devasa bütçelere ihtiyacımız yok, ihtiyacımız olan tek şey dikkat ve disiplin ama yine yapamadınız. Gençlerimiz size emanet edildi, maalesef işi elinize yüzünüze buluşturdunuz.

Şimdi, önümüze yine devasa bütçeli, devasa uygulamalı bir kanun teklifi getirdiniz, şehirlerimizi deprem karşısında güçlendirmek için bizden emanet istiyorsunuz. Şimdi, önümüzde, bir tarafta barınma gibi çok temel ihtiyacının çözülmesini bekleyen, başını yastığa huzurlu bir şekilde koymayı bekleyen insanlarımız var; diğer tarafta kentsel dönüşümün ruhuna aykırı bir kanun teklifi ve bu kanunun çıkması için ellerini ovuşturan rantiyeciler var. "Kentsel dönüşümün ruhuna aykırı." diyorum çünkü söylenecek çok şey, düzeltilecek çok husus var. Şunu baştan ifade edelim: Biz, kentsel dönüşümüne karşı değiliz. Topraklarımızın yüzde 66'sı, nüfusumuzun yüzde 71'i yüksek riskli deprem bölgesinde bulunuyor. Türkiye genelinde sorunlu yapı stokumuz var. Deprem bölgesinde kentsel dönüşüm meselesi acil çözüm bekliyor. Bunlar elbette bizim ilk gündem maddelerimiz. Bu konuda yapılacak doğru düzenlemelerin elbette yanında olacağız. Fakat iktidar partisi her sefer, ulvi bir gayeye hizmet eden her teklifin içerisine bizi şüphelendirecek şeyler koyuyor, bunu da "hizmet" olarak lanse ediyor. Bu kanun özelinde söylemek gerekirse, kentsel dönüşüm çok önemli, yanındayız ama ranta, tapu hakkı ihlaline karşıyız.

Mesela torba yasa teklifi geliyor, içine 3-4 önemli ve gerekli düzenleme konulmuş, geri kalan maddelerde ise hep yandaş var, hep rant var, hep hukuksuzluk var. İktidar partisi, kanun teklifinin bütün markalamasını o 3-4 gerekli madde üzerinden yapmakta. İktidarın bu işle ustalaştığını net bir şekilde görüyoruz. Başlık samimi, gerekçe samimi ama uygulamadaki şüpheler çok çok ciddi. Bugün yaşadığımız vaka da tam anlamıyla bu.

Bu aralar çok meşhur, "Dışarıdan gördüm yeşil türbe, içine girdim estağfurullah tövbe." vakasıdır. Birkaç örnekle konuyu açacağım: Birincisi, kanun teklifinde dönüşüm uygulamalarını hızlandırmak amacı her defasında vurgulanmış, elbette bu çok önemli fakat ivedi yargılama usulü, çeşitli hak kayıpları sağlayabilir. Teklifte bu süreçlerin işletilmesiyle pek çok konu soyut kalmış. Hele ki keşif ve bilirkişi gibi başvuru ve itiraz süreçlerinin kısaltılması, hak sahipleri aleyhine sonuçlanabilir. Fayda sağlayalım derken hızla yürütülecek süreçler, ileride telafisi imkânsız zararlar doğurabilir.

İkincisi, sadece mülki idare amirinin yazılı izniyle yapılacak işlemler, vatandaş ile devleti karşı karşıya getirecek bir ortama zemin hazırlayabilir. Niye karşı karşıya getirebilir, izah edeceğim. Anayasa'nın 21'inci maddesine göre, usulüne göre verilmiş bir hâkim kararı olmadıkça kimsenin konutuna girilemez, arama yapılamaz, eşyalara el konulamaz. Teklifte resen engelleme durumu hâlinde işlem yapılabileceği belirtilmiş olabilir ama bu sefer de engelleme durumu iyi tanımlanmamış. Diyoruz ya sorun çözmeyi bıraktık, bari yeni sorunlar oluşturmayalım.

Yine, başka bir belirsiz durum: Kanunun ivedilikle uygulanması için 10'uncu maddenin yeni (15)'inci fıkrasıyla, Başkanlığın özel firmalara lisanslı kuruluş faaliyet izni vermesi de düzenleniyor fakat bu lisanslı büroların yetkisi, kamu gücünü nasıl kullanacakları, uzlaştırma yetkilerinin çerçevesi belirlenmemiş. Kim bu arkadaşlar? Bu lisanslı firmalar neye göre, kime göre belirlenecek?

En tedirgin edici olanı ise rezerv yapı alanı meselesidir. Bu tanım, malumunuz 6306 sayılı Kanun'la geldi, şimdi bu kanun teklifiyle anlam daha da bulanıklaştı. Niçin bunu yapıyorsunuz? Kentsel dönüşüm gibi gerçekten kritik bir konuda bu ciddiyetsiz tavır neden? Evet, samimiyet ve ciddiyetinizden şüpheliyiz, niçin şüphe ediyoruz açıklayayım: 2012'de AFAD koordinasyonunda Ulusal Deprem Stratejisi ve Eylem Planı (UDSEP-2023) hazırlandı. Dönemin Başbakan Yardımcısı, güzel bir sunuşla yazıyı kamuoyuyla paylaştı. Bu planda Türkiye'deki deprem riskini yönetmek ve azaltmak için 2023'te bitirilmek üzere kısa, orta ve uzun vadeli hedefler belirlendi. Tabii, yine devasa planlar yapıldı, ihtisamlı cümleler kuruldu. Plana göre, o zaman Türkiye'de 6-7 milyon kısmi riskli yapının envanteri çıkarılacak, bunlara müdahale edilecekti. Aradan yıllar geçti, 2023'te çok acı bir deprem yaşadık, çok acı bir şekilde bunu test ettik çünkü her şey "mış" gibi yapıldı. En basit örneği, eylem planına göre 2017 yılına kadar 490 bin kamu hizmet binasının envanteri çıkarılıp müdahaleler yapılacaktı, bunlardan ancak 125 bin adedi yani yüzde 25'inin envanteri çıkarıldı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın.

MAHMUT ARIKAN (Devamla) – Yeterli kaynak ve ilgi maalesef verilmedi çünkü o ara kaynaklarımız ve ilimiz tasarruf edemediğimiz hani o "itibarımız" var ya, ona aktarılmaktaydı. Şimdi önümüzde "afet riski altındaki alanların dönüştürülmesi" başlığıyla bir kanun teklifi var. Özensiz hazırlanmış bu metin; hız ile özeni, yandaş ile vatandaş, suret ile hakikati birbirinden ayırmamakta. Bu kanun teklifi "depremezelerin problemlerini çözmek" adı altında Kentsel Dönüşüm Başkanlığı marifetiyle sağlam binalar inşa edecek bir şantiye teklifi değil bir rantiyeciler bütünüdür. Göreceksiniz bütün rantiyeciler bu teklifi kabul edecektir diyor, Genel Kurul saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İYİ Parti Grubu adına söz talebi Aksaray Milletvekili Turan Yaldir'a aittir.

Buyurun Sayın Yaldir. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakika.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA TURAN YALDIR (Aksaray) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan torba yasa teklifiyle ilgili İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunuyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Afet riski altındaki şehirlerimizde riskli konutların yıkılıp depreme dayanıklı konutların yapılmasının özellikle ülkemizde yaşanan depremlere bakıldığında bir şehircilik projesinden çok, hayati bir zorunluluk olduğu görülmüştür. Kentsel dönüşüm, daha önce birçok örnekte görüldüğü gibi rantsal dönüşüm şeklinde uygulanmamalıdır. Topraklarımızın yüzde 66'sı, nüfusumuzun ise yüzde 70'inden fazlası deprem riski altında olan ülkemizde kentsel dönüşümün, amacına uygun olarak acilen ve insan odaklı yapılması vicdani bir sorumluluktur.

Cumhuriyetimizin ilk yüz yılında depremler sebebiyle maalesef ki on binlerce canımızı kaybettik. Günümüzde ya da gelecekte depremi önleme şansımız maalesef yok. Bilimin ve teknolojinin bu denli geliştiği yeni yüzyılda depremlerin afetlere dönüşmesini engellemek ve can kayıplarını en aza indirebilmek mümkün. Deprem riskinin ve riskli yapıların fazla olduğu başta İstanbul olmak üzere tüm Marmara Bölgesi'nde acil olarak kentsel dönüşüm stratejisi belirlenmeli ve eyleme geçilmelidir.

Kentsel dönüşümün en önemli alanlarından biri olan konut üretimi Hükümet tarafından TOKİ aracılığıyla yapılmaktadır

ancak bu denli yüksek konut ihtiyacını TOKİ'nin karşılaması mümkün değildir. Mülk sahiplerine ve özel sektöre sağlanacak teşvik, vergi muafiyeti, kredi gibi kolaylıklarla deprem bölgeleri başta olmak üzere ülke genelinde kapsamlı bir kentsel dönüşüm seferberliği başlatılmalı ve depreme dayanıklı konut ihtiyacı acilen karşılanmalıdır.

Deprem riski sadece konutlar için geçerli bir riski değildir, özellikle Marmara Bölgesi'nde binlerce kişinin çalıştığı fabrikalar da oldukça yüksek deprem riskine sahiptir. Beklenen büyük Marmara depremi bu fabrikalarda çalışan işçiler için hayati bir risk oluşturduğu gibi, ülke ekonomisi için de büyük riskler barındırmaktadır. Marmara Bölgesi'ndeki konut alanlarının kentsel dönüşümüyle birlikte Marmara sanayisinin de bir dönüşüme girmesi kaçınılmazdır. Bu dönüşüm Marmara sanayisinin deprem riski daha düşük olan Aksaray gibi Anadolu illerine taşınması şeklinde olmalıdır. Düşük deprem riski, lojistik avantajları, gelişmiş bir sanayi şehri olma yanında, insan kaynakları ve teknik altyapı olanakları gibi birçok avantaj barındıran Aksaray ilimiz Marmara sanayisi için güvenli ve uygun bir limandır.

Değerli milletvekilleri, buradan bir çağrıda bulunmak istiyorum: Sayın Cumhurbaşkanı başta olmak üzere, Sayın Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı, Sayın Sanayi ve Teknoloji Bakanı, Sayın Hazine ve Maliye Bakanı, Sayın TOBB Başkanı, iş dünyası ve sanayile ilgili tüm kurum, kuruluş ve STK'lerin kıymetli yöneticileri; beklenen büyük Marmara depremi barındırdığı sosyal ve ekonomik riskler bakımından bir millî güvenlik sorundur. Uzmanların uyardığı beklenen deprem öncesinde Marmara Bölgesi'nde kentsel dönüşüm ve sanayi göçü tamamlanmazsa, cumhuriyetimizin yüz yıllık birikimi olan sanayi tesislerimizin sadece binaları ve makineleri hasar görmekle kalmaz, telafisi mümkün olmayan sanayi hafızamızın kaybına sebep olabilir. Bu sebeple, yarın keşke dememek için bugünden işe koyulmalı, kentsel dönüşüm stratejisine paralel olarak Marmara sanayisi göç stratejisi ve eylem planı hazırlanıp hiç vakit kaybetmeden hayata geçirilmelidir.

Sayın milletvekilleri, devletimiz ve milletimiz açısından hayati öneme sahip bir diğer husus da eğitim planlaması ve gençlerimizin geleceğidir. Üzülerek ifade ediyorum ki gençlerimiz ülke ve kendi geleceğinden ümidini kesmiş durumdadır. Büyük emeklerle yetiştirilen, en zeki, en çalışkan ve en üretken gençlerimizi kaybediyoruz, tabiri caizse Batı'ya kaptırıyoruz. Henüz lise çağındaki gençlerimiz daha yurt dışında gelecek hayali kuruyorlar. Beyin göçünü durdurup tersine beyin göçünün başlatılması, piyasadaki ara eleman açığının kapatılması ve nitelikli eğitim ancak doğru planlanmış bir eğitim sistemiyle mümkündür. AK PARTİ iktidarının yirmi bir yıllık eğitim karnesine baktığımızda sınıfta kaldıkları açıkça görülmektedir. Mesleki eğitimin yetersizliği her genci üniversite okumaya mecbur ettiği gibi, birçok iş kolunda da ara eleman bulunmamasına sebep oldu; esnaflarımız ve zanaatkarlarımız kalifiye eleman bulmakta zorlanıyor. Bu sebeple bazı meslekler bitmeye yüz tuttuğu gibi, bazı meslekleri de sığınmacılara kaptırmış durumdayız. Mesleklerimizi ve zanaatlarımızı korumak adına, gençlerimizin geleceğe daha umutla bakmasını sağlayacak tıpkı üniversite kampüsleri gibi, bölgesel meslek lisesi kampüslerinin eğitim sistemimize kazandırılması artık bir zorunluluktur. Mesleki eğitim için gereken teknolojik dersliklerden laboratuvarlara, deney odalarından uygulamalı eğitim atölyelerine, barınma ve beslenme imkânlarına, sosyal yaşam alanlarına kadar tam donanımlı bu kampüslerde kaliteli mesleki eğitimlerini tamamlayan gençlerimiz, böylelikle, iş hayatına hem daha erken yaşlarda başlayacak hem de geçerli bir meslek sahibi olacaklardır. Bugün iyi bir kaynak ustası 25-30 bin TL maaşla kolaylıkla iş bulabilirken yeni mezun mühendislerimiz asgari ücretle bile iş bulamıyorlar.

AK PARTİ iktidara geldiğinde toplam 74 olan üniversite sayısı bugün itibarıyla 208'e ulaşmış durumda. Keşke eğitimde kalite de üniversite sayısı gibi artmış olsaydı; kimi fakültelerin öğrencisi var binası yok, kiminin binası var hocası yok, kiminin de hocası var öğrencisi yok. Maalesef ki bir kısmı yüksek lise niteliğinde olan, 100'ün üzerinde yeni üniversite açmak için harcanan emek ve sermayeyi dünya sıralamasındaki ilk 500 üniversite arasına her sene yeni üniversitemizi taşıyabilmek için harcamalıydık. Her yere üniversite açmak gençlerimizin hiçbir sorununu çözmediği gibi, yıllarını, emeklerini boşa harcamalarına ve sonunda hayal kırıklığına uğramalarına sebep oldu. Nitelikten ziyade niceliğe, liyakatten ziyade yandaşlığa, partiliğe, hemşehriciliğe ve bölgecilik öncelik vermek gençlerimizin sorunlarını çözmediği gibi, ne yazık ki bunlara yenilerini ekledi. Cumhuriyetimizin 100'üncü yılını idrak ettiğimiz şu günlerde genç nüfusumuzla ülke olarak altın çağımızı yaşamamız gerekirken AK PARTİ iktidarının en başta yanlış ve plansız eğitim politikaları yüzünden, geleceğe umutla bakması gereken gençlerimiz iktidarın günlük siyasi hesapları ve umursamazlığı yüzünden gelecek kaygısına, umutsuzluğa ve maalesef ki son günlerde basına da yansıdığı gibi, intihara varacak derecede bunalıma mahkûm edildiler.

Sayın milletvekilleri, sizlere nispeten genç bir milletvekili olarak seslenmek istiyorum: Zararın neresinden dönersek kârdır, gelecek yüzyılımızı inşa ederken gelin, bu yanlışlardan dönelim. Her bir aileyi, her genci üniversite yarışına sokmayalım. Nitelikli, mesleki eğitime önem vererek gençlerimizin toplumsal ekonomiye daha erken katılmalarını, meslek sahibi olmalarını sağlayalım ve ara eleman ihtiyacının karşılanmasının önünü açalım. Bilimsel temellere dayalı, planlı bir eğitim sistemi temin ederek Türk gençliğinin ve Türk milletinin umutlarını yeniden yeşertelim. Elimizden kayıp giden pırıl pırıl gençlerimizi geri kazanalım. Bu milletin vekilleri olarak görev de sorumluluk da gençlerimizin vebali de başta iktidar partisi olmak üzere hepimizin üzerindedir. Beyin göçü sorununun bugün sayıları 10 milyonu aşan kaçak, düzensiz ve niteliksiz sığınmacı sorunuyla birlikte daha da önemli hâle geldiğini hatırlatmak istiyorum. Hükûmetin beyin göçünü durdurup tersine beyin göçünü başlatması ve gençlerimizin geleceğe yeniden umutla bakabilmesi için gerekli adımları tez zamanda atması gerekmektedir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz talebi Giresun Milletvekili Ertuğrul Gazi Konal'ın

Buyurun Sayın Konal. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA ERTUĞRUL GAZİ KONAL (Giresun) – Saygıdeğer Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulumuzu saygıyla selamlıyorum.

Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunun 100'üncü yılında büyük milletimizin temsilcileri olarak toplandığımız bu yüce Mecliste bulunmaktan büyük bir onur duyuyorum. Cumhuriyetimizin 100'üncü yılı, milletimizin birlik ve beraberliği, azim ve kararlılığı sayesinde nice zorlukları ve badireleri atlattığını, ulusal ve uluslararası arenada saygıdeğer bir konuma ulaştığını bizlere bir kez daha hatırlatmaktadır. Gazi Meclisimiz tarih boyunca milletimizin iradesini temsil eden hürriyet ve bağımsızlığımızın sembolü olmuştur.

Bugün, afetlere karşı dayanıklılığı ve kentsel dönüşümü ele alarak ülkemizin daha güvenli ve sürdürülebilir bir geleceği için atılması gereken adımları Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına değerlendireceğim.

Coğrafi konumu nedeniyle deprem, sel, yangın gibi doğal afetlere sıkça maruz kalan Türkiye'mizde özellikle deprem riski taşıyan bölgelerde kentsel dönüşümün önemi bir kez daha gündeme gelmiştir. Bilindiği üzere ülkemizin büyük bir bölümü deprem kuşağı içinde yer almaktadır. Topraklarımızın yüzde 66'sı, nüfusumuzun yüzde 71'i yüksek riskli deprem bölgesinde bulunmaktadır. Kentsel dönüşüm çalışmaları afetlere dirençli hâle gelmemiz için tek çaredir. Bu çerçevede, 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun 31/5/2012 tarihinde yürürlüğe girmiş olup, ülke genelinde yaklaşık 31 milyon konut ve 5 milyon ticari alandan oluşan toplam 36 milyon bağımsız bölüm bulunmakta olup bunlardan yaklaşık 6 milyonu risk altındadır ve 2 milyon bağımsız bölümün acil dönüştürülmesi gerekmektedir. Yeni yasa teklifi kentsel dönüşüm ve afetlere karşı dayanıklılık alanında bir dizi önemli düzenlemeyi gündeme getirmektedir.

Özellikle 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş merkezli meydana gelen depremler afetlere karşı hazırlıklı olmanın ve kentsel dönüşümü hızlandırmanın elzem olduğunu bir kez daha göstermiştir. Afet riski odaklı kentsel dönüşüm çalışmalarında 480 milyar TL'lik yatırımla ülke genelinde 2 milyon 200 bin bağımsız bölümün dönüşümü tamamlanmış, hâlâ 400 bin bağımsız bölümün dönüşüm süreci devam etmektedir. Bu teklif kentsel dönüşümü hızlandırmak, dönüşüm uygulamalarına mali kaynak oluşturabilmek ve dönüşüm uygulamalarının etkinliğini artırmak amacıyla hazırlanmıştır. Deprem nedeniyle genel hayata etkili afet bölgesi olarak kabul edilen yerlerde, 2028 yılına kadar, adli ve idari yargı mercilerindeki depremlerle bağlantılı iş, dava, soruşturma ve kovuşturmalarda bilirkişi ihtiyacının ivedi şekilde karşılanabilmesi amacıyla, bilirkişi seçimini kolaylaştırıcı geçici bir düzenleme getirilmiştir.

Yasa teklifi... Ayrıca, kentsel dönüşüm işini yürüten kurumsal yapının değiştirilmesi, dönüşüm sürecini uzatan ve geciktiren düzenlemelerin gözden geçirilmesi, riskli yapı tespiti ve yıkım işlemlerinde karşılaşılan engellemeleri ortadan kaldıracak tedbirlerin alınması, hak sahipliği çalışmalarında yeterli ekonomik güce sahip olmayanlar gibi dezavantajlı gruplara destek olunması ve dönüşüm uygulamaları için gerekli olan mali kaynağı oluşturmak adına planlama, arsa üretim çalışmaları yapma, hazine taşınmazlarının değerlendirilmesi gibi işlemlerin yapılması konularında gerekli değişikliklerin yapılması için çalışmalar yapılmıştır.

Değerli milletvekilleri, bugün burada sunduğumuz vizyon ve stratejiler sadece bir hükümetin değil tüm bir milletin taahhüdüdür. Türkiye Cumhuriyeti'nin 100'üncü yılında, afetlere karşı dayanıklılığı ve kentsel dönüşümü ele alarak milletimizin geleceğini güvence altına almak ve halkımızın yaşam kalitesini artırmak için atılacak adımları tüm samimiyetimizle destekliyor ve yüce Meclisten, bunun için gereken her türlü iş birliği ve desteği sağlamayı umuyoruz.

İşbu kanun teklifiyle getirilen düzenlemeler kentsel dönüşüm projelerinin hızını artıracak, afetlere karşı dayanıklılığı geliştirecek ve özellikle ekonomik güce sahip olmayan vatandaşlarımıza gereken desteği sağlayacaktır.

Yasa teklifinde, riskli yapıların belirlenmesi, yıkım ve tahliye işlemleri, mali destek mekanizmaları, hızlı ve etkin bir yargılama süreci ile bilirkişi hizmetlerinin iyileştirilmesi gibi önemli konulara yer verilmiştir. 6306 sayılı Kanun'un revizyonuyla, kentsel dönüşüm sürecinin hızlandırılması, daha etkin ve şeffaf bir şekilde yürütülmesi, deprem ve diğer doğal afetlere karşı daha dirençli yapı stokunun oluşturulması hedeflenmektedir. Afetlere karşı alınacak önlemler ve kentsel dönüşüm uygulamalarının etkinliğinin artırılması amacıyla kurulan Meclis araştırması komisyonlarının 278 sıra sayılı Raporu'nda ve 449 sıra sayılı Raporu'nda belirtilen öneriler doğrultusunda hareket edilerek düzenlemeler getirilmektedir. Bu çerçevede, kanun teklifinin, afet riski taşıyan bölgelerde yaşayan milyonlarca vatandaşımızın yaşam güvenliğini artıracak, kentsel dönüşüm süreçlerini hızlandıracak ve Türkiye'nin afetlere karşı daha dirençli, daha güvenli ve sürdürülebilir bir yapıya kavuşmasına katkı sağlayacak önemli bir adım olduğuna inanıyoruz.

6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş merkezli depremler nedeniyle bölgede çok sayıda yapı yıkılmış veya hasar görmüştür. Hasarlı yapıların her an yıkılma tehlikesinin bulunması nedeniyle genel sağlık ve kamu düzeni bakımından bu yapıların akıbetinin bir an önce belirlenmesi gerekmektedir. İdarelerin hasar tespit raporlarına dayalı olarak tesis ettiği işlemlere karşı ilgililerce iptal davaları açılmaktadır. Bu davaların geciktirilmeksizin karara bağlanması, bölgede olağan hayatın bir an evvel tesis edilmesi ve bilhassa can ve mal emniyetinin sağlanması bakımından büyük önem arz etmektedir. Bundan dolayı, bu davaların en seri şekilde sonuçlandırılması için olağan yargılama usulünden farklı hükümlere ihtiyaç duyulmaktadır. Teklifte bu maksatla, hasar tespit raporlarına dayalı olarak tesis edilen idari işlemleri konu alan uyuşmazlıklar bakımından bazı sürelerin kısıtlanmasına ve yargılama süreçlerinin hızlandırılmasına yönelik düzenlemeler yapılmıştır. Bu yasa teklifi, afetlere karşı dayanıklılığı ve kentsel dönüşümü ele alarak Türkiye'nin geleceğini güvence altına almayı ve halkımızın yaşam kalitesini arttırmayı amaçlamaktadır.

Saygıdeğer milletvekilleri, bu önemli konuda göstereceğiniz ilgi ve desteğe şimdiden teşekkür ediyor, yasa teklifimizin hayırlı olmasını diliyorum.

Sayın milletvekilleri, son olarak, seçim bölgem olan Giresun'dan bahsetmek istiyorum. 2020, 2021, 2022 ve son olarak 2023 Haziran ayında Doğu Karadeniz'de etkisini gösteren yoğun yağışlardan dolayı Ordu, Rize ve Giresun illerinde can ve mal kaybına yol açan sel felaketleriyle bölgemizdeki birçok ilçemizde tahribat olmuştur. Cumhurbaşkanımız ve ilgili Bakanlarımızın katkılarıyla Giresun Dereli, Doğankent ilçelerimizde TOKİ eliyle vatandaşlarımızın mağduriyeti giderilmiştir. Ancak merkez Duroğlu beldesi, Çaldağ köyü ve Espiye ilçemiz ile Yağlıdere ilçemizde afet ve kentsel dönüşüm projelerinde vatandaşlarımızın çözüm noktası sonucuna tam ulaşılammıştır. Ayrıca selden etkilenen Espiye-Soğukpınar-Ericek ve Yağlıdere-Üçtepe-Alucra grup yollarının bir an önce faaliyete geçirilmemesinden dolayı yaylacılık yapan bölge çiftçimiz olumsuz yönde etkilenmiştir. Artık iklim değişikliğiyle her yıl sel afetleri oluşan Karadeniz Bölgemizde dere ve akarsu istinat duvarları ve dere ıslah çalışmalarıyla yol ağımızın düzene gireceğine, ilgili bakanlıklarımız ve müdürlüklerimiz tarafından bir an önce yapılacağına inanıyoruz ve bekliyoruz.

Ayrıca, 6 Şubat depreminde sabahın erken saatlerinde tüm araç, gereç ve gıda ürünleriyle başta Malatya ve Adıyaman olmak üzere deprem bölgesine seferber olan ve bölgeye ilk ulaşan ekipler arasında kayda geçen Giresun Belediyesi ve ilçe belediye ekiplerini, özel idare ekiplerini, arazi araçlarıyla depremzede vatandaşlarımıza o zor şartlarda ulaşan Giresun off-road ekiplerini, deprem bölgesindeki vatandaşlarımızı daha güvenli yerlere ve Karadeniz'e taşınmak için seferber olan Giresun otobüs, minibüs, servis ve tur şirketlerini ve bizzat beraber çalışıp şahit olduğum, riskli enkazlara canı pahasına girerek onlarca vatandaşımızı kurtaran Giresun gönüllü AFAD ekiplerini ve Zonguldak maden çalışanları ekiplerini yüce Meclisimizden selamlıyorum ve saygılar sunuyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

ERTUĞRUL GAZİ KONAL (Devamla) – Allah bir daha ülkemize, insanlığa böyle bir afet yaşatmasın diyorum.

Önümüzdeki cuma günü vefatının 85'inci seneidevriyesi olacak olan Ulu Önder'imiz Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü rahmet ve minnetle selamlıyorum, ruhu şad olsun diyorum.

Adriyatik'ten Çin Seddi'ne, Altaylardan Tuna'ya kadar uzanan ve Türk milliyetçilerinin her defasında, her dönem hesap defterinde olan Türk dünyasına selam olsun diyor, hepinize saygılar sunuyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına söz talebi Diyarbakır Milletvekili Mehmet Kamaç'a ait.

Buyurun Sayın Kamaç. (HEDEP sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakika.

HEDEP GRUBU ADINA MEHMET KAMAÇ (Diyarbakır) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun Teklifi üzerinde grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Sözlerime başlamadan önce 4 Kasım siyasi darbesinin 7'nci yılında cezaevinde rehin tutulan arkadaşlarımıza buradan selamlarımızı gönderiyorum.

Doğrusu, bugün üzerinde konuştuğumuz, bugün üzerinde tartıştığımız yasa yapım usulünün, kanun yapım usulünün esastan Anayasa'ya aykırı olduğunu buradan belirtmek istiyorum. Bütün hatipler de bahsetti "doğal afet" kavramını sürekli

kullanıyoruz bu kürsüden ama “doğal afet” diye bir kavram aslında gerçeğe tekabül etmiyor; doğal olaylar vardır, bunu doğal afete dönüştüren şeyin kendisi insanın doğayla olan savaşında uğradığı sonuçlardır. Dikkat ederseniz, Türkiye deprem, sel, su baskını, çığ, heyelan gibi doğal olaylarla sürekli karşılaşılıyor ve aslında bu doğal olaylarda can kayıplarının oluşması, bu doğal olaylarda insanlarımızın hayatını kaybetmiş olması aslında insanın doğanın kendisine olan müdahalesinin sonucudur. Bu açıdan “doğal afet” kavramı yerine “doğal olaylar” kavramını kullanmanın daha doğru olduğunu düşünüyorum.

Arkadaşlar, bu konuda yani bunları tartışırken iki şeye dikkat etmek lazım: Doğanın kendi yasası vardır, öncelikle yaşamı kurgularken, hayatı kurgularken doğanın yasasına saygı duyacak ve buna uyacağız; ikincisi, Anayasa ve yasalarla bunu garanti altına alacağız. Depremlerde, eğer depreme dayanıklı kentler inşa edilemezse, deprem doğal bir olaydır ve deprem olduğunda bu olayın sonucu felaketle sonuçlanır. Ve nitekim Türkiye Cumhuriyeti tarihi boyunca depremlerde yüz binlerce insanımızı kaybettik. Sebebi neydi? Sebebi, bizim depreme dayanıklı kentlerimizin olmamasıdır.

İkincisi, özellikle Karadeniz Bölgesi’nde heyelanlar meydana geliyor, seller meydana geliyor ve burada insanlarımız hayatını kaybediyor. Doğa kanununda şu vardır: Siz, dere yataklarına yerleşim alanları açarsanız doğa bir gün gelir, kendi doğal akışında kendine ait olanı insandan geri alır.

Bir şey daha var, çığ. Yine önümüzde çizelgeler var. Bu ülkede her sene çığdan hayatını kaybeden insanlar var, sel baskınlarından hayatını kaybeden insanlar var, depremden hayatını kaybeden insanlar var ve bunların çizelgesini ortaya koyduğumuzda cumhuriyet tarihi boyunca diyebiliriz ki yüz binlerce insanımız bunlardan dolayı hayatını kaybetmiş ve bizler, bu kürsüden konuşurken bunu “doğal afet” olarak tanımlıyoruz. Oysa gerçeği şu; çok klişe bir cümle, diyor ki: “Doğayla savaş hâlindeyiz, bu savaşı kazanırsak kaybedeceğiz.” Meselenin belki özü bu.

Tabii, bu torba yasayla, aslında içeriğine, maddelerine baktığımızda şunu net bir şekilde görüyoruz: Aslında burada kentsel dönüşüm merkeze alınmış, kentsel dönüşüm üzerinden bazı kanun maddeleri torbanın içine saklanarak önümüze konmuş. Şimdi, yirmi bir yıllık AK PARTİ iktidarı var karşımızda. Bu yirmi bir yıllık iktidarı boyunca kentsel dönüşümü, her zaman bu Mecliste, bu kürsüde kanun teklifleriyle önümüze getiren bir iktidarla karşı karşıyayız. Ama bir örnek vermek gerekirse, sonuçta İstanbul depremi bütün bilim insanlarının uyardığı, yakın bir gelecekte -Allah korusun- eğer İstanbul’da bir deprem gerçekleşirse sonucu ne olur gibi bazı simülasyonlar önümüze konuluyor ve belki en korkunç tarafı bu, 7 ve üzeri şiddetindeki bir depremde İstanbul’da, bırakın can kayıplarını, İstanbul’a müdahale edilebilecek altyapı dahi söz konusu değil.

Şimdi, yirmi bir yıllık AK PARTİ iktidarında İstanbul’la ilgili bir örnek vereceğim, bunu bütün ülkeye teşmil edeceğiz. Diyoruz ki bir yandan cumhuriyetin 100’üncü yılı kutlanıyor, diğer yandan da bu yasa teklifiyle cumhuriyetin en büyük kazanımlardan biri olan tapu hakkı vatandaşın elinden alınıyor. Bu yasa teklifindeki maddelerle deprem riski yerine rantal dönüşüm ön plana çıkarılmak isteniyor. Nedir amaç? Vatandaş depremden korunmak mı yoksa yandaş rantla zengin etmek mi?

Şimdi, 99 depremden bu yana İstanbul’da yapılanlarla ilgili birkaç şey söylemek istiyorum: İstanbul’da 142 riskli alan tespit edilmiş, on sekiz yılda sadece 2 tanesi dönüştürülmüş yani geriye kalan 140 bölge hâlen olduğu gibi duruyor. Bu riskli alanları dönüştürmek yerine ne yaptı peki? 17 tane park ve yeşil alanı, 18 askerî bölgeyi, 78 donatıyı imara açtı. Böylece İstanbul’un inşaat alanı 7 kat artarken orman alanı yüzde 10, tarım alanı ise yüzde 20 azalmıştır. On sekiz yıldır bu imar politikalarıyla şehrin tüm doğal ve ekolojik yapısını bozan iktidar, şimdi bu yasa teklifiyle insanların elinden kendi emeğiyle aldığı ya da üst soyundan kendisine kalan tapulu mülklerini alacaktır. Afet alanı olmadığı ve herhangi bir risk taşımadığı hâlde, göz diktikleri takdirde, AK PARTİ bu yerleri, yasada geçtiği gibi rezerv alanı ilan ederek tamamen boşaltabiliyor. Dolayısıyla vatandaşın tapu özgürlüğü sona eriyor. Afet riskinden ziyade mülkiyet haklarını gasbetmek üzere şekillenen bu yasa teklifi çok hızlı bir şekilde Plan ve Bütçe Komisyonundan geçiriliyor. Şimdi, Genel Kurulda oylamamız bekleniyor. Sadece İstanbul’da bile 2 milyona yakın boş konut vardır. Bu konutlara mal sahipleri bulmak yerine vatandaşın mevcut sağlam konutlarına göz dikilerek vatandaşın şehrin dışına sürme projesidir bu yasa teklifi. Şehirlerin merkezi ve hızla değerleri yükselen bölgelerindeki mülk sahipleri yerlerinden sürülerek yerlerine lüks konutlar yapılması planlanıyor. Mevcut sahiplerinin bu lüks konutları alım gücü olamayacağı için doğup büyüdükleri yerlerden tamamen uzaklaştırılacaklardır. Böylece, şehir merkezine uzak mahallelerdeki yandaş müteahhitlerin yeni müşterileri olacaktır. Yandaş müteahhitlere peşkeş çekilen bu alanlar esas sahipleri yerine yabancı yatırımcılara satılacaktır. Diğer bütün şehirlerde yaşayan dar gelirli vatandaşın başına da aslında bu gelecek. Peki, bu yasadaki kimler yararlanacak? Yandaş müteahhitler, zengin elitler, yabancı yatırımcılar. Kim kaybedecek? Yoksul vatandaş.

Şimdi, sonuç olarak, bu yasa teklifiyle cumhuriyetin 2’nci yarısına aslında, herhâlde şu sloganla girmiş olacağız; “Mülk müteahhitlerindir.” sloganıyla, anlayışıyla gireceğiz herhâlde. Bu açıdan, bu yasa, bir kent, bir afet riski altında olan alanların dönüştürülmesinden ziyade aslında bir imar rantının ortaya çıkarılma projesidir; bu projenin gerçekten bu ülkenin geleceğine, bu ülkenin ekonomisine, bu ülkenin yaşamına, huzuruna katkı sunmayacağına inanıyoruz ve bu yasanın bu şekilde geçmesine de şiddetle karşı çıkacağız.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HEDEP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz talebi Mersin Milletvekili Gülcan Kış’a aittir.

Buyurun Sayın Kış. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA GÜLCAN KIŞ (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; “kentsel dönüşüm yasası” olarak bilinen kanun teklifi üzerine Cumhuriyet Halk Partisi Grubum adına söz almış bulunmaktayım.

Milyonlarca insanımızı etkileyecek bir yasa teklifiyle karşı karşıyayız. Muhalefetin ve meslek örgütlerinin öneri ve görüşleri dikkate alınmadan sadece ve sadece iki buçuk saatte Komisyonunda görüşülerek apar topar Genel Kurula getirilen bir yasa teklifini görüşüyoruz bugün.

Değerli milletvekilleri, kanun teklifini incelediğimizde şunu görüyoruz: Bu teklif uygulamaya geçtiğinde çok ciddi sıkıntılarla karşı karşıya kalacağımız çok nettir. Her şeyden önce yasanın adı ve içeriği arasındaki uyumsuzluğa dikkatinizi çekmek istiyorum: Söz konusu kanun Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun olmasına rağmen, içerisinde bir “afet” tanımı yoktur. Teklifte yangın, su baskını, yer kayması, kaya düşmesi, çığ gibi 7269 sayılı Yasa’da sayılan afet türlerinin hiçbirine özel olarak yer verilmemiştir; sadece ve sadece riskli yapı, riskli alan ve rezerv alan kullanımlarından bahsedilmiş. Bu durum da kentsel dönüşüm değil, rantal dönüşüm olduğu görüşlerimizi haklı çıkarmaktadır.

6 Şubat depremleri şehirlerimizin, binalarımızın, kurumlarımızın depreme hazır olmadığını bizlere çok acı bir şekilde tekrar hatırlattı. Biliyorsunuz, önceki dönemlerde Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında deprem araştırma komisyonları kurulmuş ve çok önemli raporlar hazırlanmıştı. Raporlarda Türkiye’nin afetle mücadelesini yürütecek kurumsal kapasitenin yetersiz olduğu, yerel yönetimlerin afet risklerinin azaltılması konusundaki kapasitesinin geliştirilmesi gerektiği gibi çok sayıda öneri bulunmaktaydı. Ancak bugün burada görüşülmekte olan kanun teklifinde bu kadar emek yok sayılmıştır. Bu kanun teklifinin içinde ne deprem var ne afet var ne de insan var.

Değerli milletvekilleri, bu yasa teklifinde her şeyden önce sınırsız yetkilerle donatılmış, her türlü keyfi uygulamalara müsait Kentsel Dönüşüm Başkanlığını görüyoruz. Bu Başkanlık, dilediği alanı “rezerv alanı” ilan edebilecek, imara açabilecek ve istediği şartlarda yapı ruhsatı da verebilecektir. Biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak şunu soruyoruz: “Kanun teklifinin düzenlenmesi

aşamasında yerel yönetimler bu işin neresinde? Üniversitelerimiz, sivil toplum kuruluşlarımız ve meslek odalarımız bu işin neresinde?"

Değerli milletvekilleri, kanun teklifinde dış finansman kaynaklarının Kentsel Dönüşüm Başkanlığı tarafından kullanılacağı görülmektedir. Bizler Cumhuriyet Halk Partisi olarak, bu finansman kaynaklarının yerel yönetimler tarafından da etkin kullanılabilmesinin gerektiğini söyledik. Özellikle büyükşehir belediyelerinin dış finansmana ulaşımında mevzuat engellerinin kaldırılmasını da önerdik. Dünya Bankası tarafından sağlanan kredilerin miktarı, nerede kullanılacağı, deprem bölgesine ne kadar pay ayrılacağına dair kanun teklifinde herhangi bir açıklama da göremedik.

Değerli milletvekilleri, seçim bölgem Mersin'de 6 Şubat Kahramanmaraş merkezli depremler sonrası yaşanan sorunlardan biraz bahsetmek istiyorum. Mersin depremin yıkıcı etkisini doğrudan yaşamamış ancak depremi sosyal afet boyutuyla fazlasıyla yaşamıştır. Mersin'in resmî nüfusu 1 milyon 900 bin iken şu anda Mersin'in nüfusu 2 milyon 700 bin civarına ulaşmıştır. Olağanüstü bir süreci yaşadığımız bu dönemde Mersin'imizde ulaşım, içme suyu, kanalizasyon, arıtma gibi ilave teknik altyapı yatırımlarına acil ihtiyaç duyulduğunu her platformda dile getirdik. Bu yatırımların birçoğunun yerel yönetimlerin bütçesiyle kısa vadede hayata geçirilmesinin mümkün olmadığını hepimiz biliyoruz. Mersin'in beklentisi, siyasi amaç güdülmeksizin kentimize de merkezî Hükûmet tarafından gereken hassasiyetin gösterilmesidir. Mersin halkını yaşadıklarından dolayı görmezden gelmemiz gerekiyor. Deprem felaketinden etkilenen kentimiz için Mersin'de bulunan bütün sivil toplum kuruluşları ve kurumlar Mersin'in afet bölgesi ilan edilmesi ya da Mersin'e özel statü verilmesi konusunda Hükûmete çağrıda bulunmuştur ancak Mersinlilerin bu çağrısı da yanıtsız kalmıştır.

Yine, kanun teklifinin 6'ncı maddesinde "rezerv yapı alanları" tanımı düzenlenmiştir. Bu tanımın değiştirilmesi yasanın rant yasasına dönüştürülmesi ihtimalini güçlendirmektedir. Kentlerde rantı yüksek olan alanlar "rezerv yapı alanı" denilerek kamulaştırılabilecektir. Afet riskli alanların dönüşümünü yapacak kurumların başında Toplu Konut İdaresi geliyor. TOKİ'nin mevcut durumda yaptığı uygulamalar neler, onlara bakalım. Mesela Mersin Büyükşehir Belediyesinin hazırlamış olduğu ilave ve revizyon imar planlarında hazine adına tescilli birçok alan oluşturulmuştur. Bu alanlar kent merkezinde yer almakta olup rezerv konut alanı olma özelliği de taşımaktadır. Ancak Millî Emlak bu arazileri imar planı onayından sonra TOKİ'ye devretmekte, akabinde de TOKİ'de rezerv konut alanı olarak kullanılabileceği alanları ihale yöntemiyle satışa sunmaktadır, sonrasında ise TOKİ, kent merkezinden uzak, orman vasıflı araziler üzerine, hiçbir kurumdaki izin almadan, imar planları üretmeden, mimari projeleri onaylatmadan, teknik altyapısı olmayan bu alanlarda projeler yapmaya çalışmaktadır. Bugün burada bir tarafta afet riskli alanlarda afet tanımlarını yapmadan, sadece riskli alan, riskli zemin ve riskli yapı üzerinden vatandaşların mülkiyet haklarını kısıtlayacak, kentsel dönüşümle altlık yasalar düzenlemeye çalışırken devletin resmî kurumlarının böyle uygulamalar yapması, gelecekte bu yasanın çıkmasıyla birlikte yüksek rantlı yüksek alanların satılıp insanların kent merkezlerinden uzakta, altyapısız alanlarda yaşatılacağına da göstergesidir.

Değerli milletvekilleri, yine, kanun teklifinin en tartışmalı maddesi, mağduriyetlere sebep olacak olan, netlik olmayan bir diğer düzenleme de şu şekilde: Bir mahkeme kararına dayanmadan kişinin mülkiyetine resmen girilebilecek yani konut dokunulmazlığı resmen ortadan kaldırılabilir. Düzenlemeyle vatandaşların evlerinin kolluk marifetiyle boşaltılmasının önü açılıyor, mülkiyet güvencesi ortadan kaldırılıyor. Dayatmacı, baskıcı, mülksüzleştirme faaliyetlerinin hız kazanacağını bugünden görüyoruz.

Kanun teklifinde yer verilmeyen bir diğer konu zemin ve yapıların güçlendirilmesiyle ilgili hiçbir düzenlemenin bu kanun teklifinde olmaması. Denetimsiz, riskli yapılarda ikamet etmek yurttaşlarımızın canına mal olacak. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 6 Şubat depremleri sonrası riskli yapı tespitine de başladığını söylemişti ve de başladığını gördük. Bakanlığa yardımcı olmak adına da ilçe belediyeleri, meslek odaları, mühendis ve mimarlarıyla aktif görev aldılar.

Deprem bölgesi ilan edilmeyen Mersin'de birçok binaya da ağır hasar kaydı verildi. Buradan soruyorum: Bakanlık veya il müdürlüğü mevcut binaların risk sınıfına ilişkin bir envanter oluşturdu mu? Oluşturduysa bu, yerel yönetimler veya Mersin halkıyla niçin paylaşılmadı? Türkiye'deki milyonlarca riskli yapı stokunun dönüştürülmesi konusunda sadece yıkıp yapmanın dışında bu binaların zeminlerinin güçlendirilmesine yönelik de hiçbir çalışma yapılmamıştır. Ülkemizde olası bir afet karşısında kentlerimizi korumak ve yeniden inşa etmek için benzer yasaları birbirleriyle uyumlu hâle getirme zorunluluğumuz vardır.

Değerli milletvekilleri, görüyoruz ki AKP iktidarı 6 Şubat depremlerinde yaşadığımız can ve mal kayıplarından hiçbir ders çıkarmamıştır; akıl ve bilimden uzak keyfî uygulamalara devam etmektedir. Bugün Parlamente'ye oylanmak üzere getirilen kanun teklifine baktığımızda aynı hataların devam ettirildiğini görüyoruz. Günü kurtarmaya yönelik hazırlanan, keyfî uygulamaların önünü açan bu tür kanun tekliflerinin olası afetlerde yeni felaketlere yol açması da kaçınılmaz olacaktır. Hazırlanan bu kanun teklifi, ülkenin afet risklerinin azaltılmasına hizmet etmeyecektir, toplumun can güvenliğini sağlamayacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Kış.

GÜLCAN KIŞ (Devamla) – Yasanın adı ile içeriğinin uyumsuzluğu, Anayasa'ya aykırılığı ve mülkiyet hakkını yok etmesi, rant amaçlı olması gibi saydığımız tüm bu sebeplerle kanun teklifinin bu hâliyle yasalaşmasına karşı olduğumuzu bildiriyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şahsî adına söz talebi Hatay Milletvekili Lütfi Kaşıkçı'ya aittir.

Buyurun Sayın Kaşıkçı. (MHP sıralarından alkışlar)

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Görüşülmekte olan kanun teklifinin gerek Komisyon aşamasındaki gerekse Genel Kurul'daki tartışmalarını burada dinledim. Takdir edersiniz ki burada yapılan değişiklikler depremde en fazla hasar gören şehirlerden biri olan Hatay'ı da yakından ilgilendiriyor. O yüzden, kanun teklifinde yapılan değişiklikleri öncelikle olumlu bulduğumuzu ifade etmek istiyorum.

Tabii, deprem sonrası yapılan çalışmalar dinamik bir süreç. Hâliyle süreç içerisinde gerek 6306 sayılı Kanun'da gerek diğer kanunlarda yeniden değişiklik yapılabileceğini en azından sahada yapmış olduğumuz gözlemlerden net bir şekilde görüyorum.

Değerli milletvekilleri, depremin yoğun hasar verdiği Hatay ilimizle ilgili güncel bir iki rakamı burada sizlerle paylaştıktan sonra özellikle 6306 sayılı Kanun'a göre değişim düşünülen ve rezerv alanı ilan edilen bölgelerle ilgili birkaç önerimizi burada sizlerle paylaşmak istiyorum.

Şu an Hatay'da 174 konteyner kentte, toplam 61.800 konteynerde, yaklaşık 200 bin vatandaşımız yaşamakta. Hâliyle böyle büyük bir nüfusu sağlıklı bir ortamda tutmak gerçekten zor. Bunun için şu saatlerde Hatay Valiliğinde -önümüz kış biliyorsunuz- kış ayıyla ilgili olası riskler planlanıp "Konteyner kentlerde ne yapabiliriz?" diye büyük bir tartışma var.

Ben geldiği günden itibaren özellikle şehrimizde depremle ilgili çok önemli çalışmalara imza atan Sayın Valimize ve onun tüm ekibine de huzurlarınızda teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, bildiğiniz üzere, depremin hemen arkasından devletimiz şehir merkezlerinde afet konutları yapmaya başladı. Bu konutların yer seçim süreci gerçekten takdire şayandı; rezerv alanı olarak ilan edilen bölgeler Bakanlığımız tarafından

çok titiz bir çalışma sonucu ilan edildi ve Hatay'da şu an neredeyse 15 ilçemizde afet konutlarımız bir bir yapılıyor. Bu afet konutlarına ilave olarak da yaz aylarında Bakanlığımızın devreye aldığı bir model vardı, bu da "Yerinde Dönüşüm" Vatandaşlarımızın da bu modele çok ilgi duyduğunu görüyoruz. Ve bu modelin ilk etabında da Bakanlığımız özellikle şehir merkezlerinde bir kısım alanı belirleyip o belirlenen alanda, özellikle kent merkezi olan bu alanlarda bir dönüşüm projesine başladı. İşte tam bu noktada, bu dönüşümle ilgili vatandaşlarımızdan gelen bazı itirazlar var ve bizim de önerilerimiz var, bunları da sizlerle burada paylaşmak istiyorum.

Bakınız, değerli arkadaşlar, şu, Kırıkkhan ilçemizin şehir merkezi ve bu şehir merkezi içerisinde şehrin odak noktası olan kırmızıyla işaretlediğim bu alanda Bakanlık 6306'ya göre bir rezerv alan ilan etti ve bu rezerv alana yeni bir imar planı çalışması yaparak burada konutlar yapacak. Bu yapılan çalışmayı çok önemli görüyoruz, eksik gördüğümüz husus da şudur: Şehrin, özellikle odak noktası olarak gösterilen şu kırmızı çizgiyle gösterdiğimiz bu alanın sadece bir parçasına Bakanlık bir plan hazırladı. Biz, hazırlanan bu planın kırmızı çizgiyle gösterdiğimiz yani şehrin merkezi hâlinde olan tüm alana tatbik edilmesi gerektiğinin doğru olduğunu düşünüyoruz. Tabii, Bakanlığımız haklı olarak şunu söylüyor: Ben sadece bir alanın plan çalışmasını değiştiririm, geriye kalan kısmı büyükşehir belediyesi veya ilçe belediyeleri değiştirsin ama şu an mevcut ne ilçe belediyelerimizle ne de büyükşehir belediyelerimizle bu alandaki, bu büyük alandaki imar çalışmasını yapamayacağız. O yüzden buradan Bakanlık yetkililerinden özellikle, hassaten rica ediyoruz: Özellikle, şehir merkezlerinde rezerv alanı olarak ilan ettiğiniz bu bölgelerin tamamında yeni bir imar çalışması yapılsın ve bu imar çalışmasıyla da eş güdüm hâlinde çalışacak bir altyapı projesinin hazırlanması gerektiğini...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

LÜTFİ KAŞIKÇI (Devamla) – ...ve hazırlanacak bu imar planıyla eş güdüm hâlinde çalışacak bir altyapı planının da yine İller Bankası marifetiyle hazırlanıp belediyelerle paylaşılması gerektiğinin önemli olduğunu düşünüyorum.

Hak sahipliğiyle ilgili bir süreç var. Süreç sonlandı, vatandaşlarımız başvuru yaptı ve Bakanlığımız tarafından kimlerin hak sahibi olduğu belirlendi ancak hak sahibi olamayan vatandaşlarımızın da itiraz etme hakkı var, hak sahibi olamayan vatandaşlarımız da birer birer bu süreçte itirazlarını yaptı. Bu konuda da özellikle kırsalda yaşayan vatandaşlarımızın mülkiyetle ilgili karşılaştığı problemler var, bu noktada da Bakanlığımızın özellikle hak sahipliği tanımını kırsalda yaşayan vatandaşlarımız için bir miktar daha genişletmesi gerektiğinin doğru olacağını düşünüyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, grupların uzlaşması nedeniyle soru-cevap bölümümüz yapılmayacaktır.

Soru-cevap bölümü yerine 5 milletvekilimize İç Tüzük 60'ıncı maddeye göre söz vereceğim.

İlk söz Kars Milletvekili Sayın İnan Akgün Alp'e aittir.

Buyurun Sayın Akgün Alp.

Sayın İnan Akgün Alp? Yok.

İkinci söz Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'a ait.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

50.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, 1-7 Kasım Disleksi Farkındalık Haftası'na ilişkin açıklaması

HAKAN ŞEREF OLGUN (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Afyonkarahisar'da 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı kutlamalarında basına yansıyan ve kamuoyunun tepkisine neden olan ve hakkında inceleme başlatılan bir öğretmenin disleksili bir çocuğu etkinlikten ayırdığı olayla ilgili olarak birkaç şey söylemek istiyorum.

Bu münferit olayı elbette tüm eğitim camiasına mal etmemekle birlikte olayda kusuru bulunan öğretmeni kınıyor, 1-7 Kasım Disleksi Farkındalık Haftası münasebetiyle disleksi konusuna dikkat çekmek istiyorum.

Disleksi, bir hastalık değil, öğrenmeyle ilgili zihinsel süreçlerde bir farklılıktır. Disleksi, zekâsı normal ya da normalin üstünde olan çocukların yaşadığı nörolojik temelli özel bir öğrenme güçlüğüdür. Disleksi, zihinsel bir yetersizlik değildir.

Sonuç olarak, Disleksi Haftası münasebetiyle her kurum ve bireyi farkında olmaya davet ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Amasya Milletvekili Reşat Karagöz...

51.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, uzman çavuşların atanma taleplerine ilişkin açıklaması

REŞAT KARAGÖZ (Amasya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Türk Silahlı Kuvvetlerinde uzun yıllar hizmet vermiş olan atanamayan uzmanlarımız atanma hakkını kullanarak kamu kurumlarında memur olarak görev almak istemektedirler. Uzman çavuşlarımız bakanlıklar, üniversiteler, hastaneler, belediyeler gibi birçok kamu kurumunda 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tabi olarak kadrosu bulunan tüm memur kadrolarında görev yapabileceklerini belirtmişlerdir ancak referans eksikliği, kota sıkıntıları ve diğer engeller nedeniyle bu talepleri karşılanmamaktadır.

Ülkeleri için canlarını ortaya koyan kahramanlarımız, sahip oldukları donanım ve liyakat durumu göz önüne alınırsa birçok kamu kuruluşunda istihdam edilebilecek niteliktedir. Millî Savunma Bakanlığımız gerekli çalışmaları yaptırarak uzman çavuşlarımızın talep ettikleri atamaları bir an evvel gerçekleştirmelidir.

BAŞKAN – Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz...

52.- Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz'ın, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhân'ın emeklilerle ilgili açıklamasına ilişkin açıklaması

BURHANETTİN KOCAMAZ (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın Vedat Işıkhân bir konuşmasında emekliler için sosyal boyut konusunda çalışma yapılacağını, bu düzenlemelerin özellikle sağlık, kültür, sanat, eğitim, ulaşım ve toplumsal yaşama katılım boyutlarında olacağını belirterek, emeklilerin kahvehane köşelerinde ya da başka köşelerde vakit geçirmelerini asla kabul edemeyeceklerini açıklamıştır.

Sayın Bakana buradan sormak istiyorum: Emeklilerimizi bu hâle kim düşürdü? Yurt dışındaki kendi akrabaları ülke ülke gezerek keyif çatarken ülkemizde emeklilerimiz aldıkları düşük maaşlarla sinemanın, tiyatronun ve hatta kahvehanenin yolunu bile unutmuş, yardıma muhtaç hâle gelmiştir. Hükûmetçe yeterli destek sağlanmadığı için ulaşım konusunda da sorun yaşanmaktadır. Emeklilerimiz bugün yalnızca parklarda ve banklarda vakit geçirmektedir. Sağlık, kültür, sanat, eğitim, ulaşım gibi toplumsal yaşama katılım amacıyla...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Samsun Milletvekili Sayın Murat Çan...

Buyurun Sayın Çan.

53.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, yerel sanatçıların ve yerel tiyatroların desteklenmesine ilişkin açıklaması

MURAT ÇAN (Samsun) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Görüşülmekte olan kanun teklifiyle kısmen ilişkili olan yerel sanatçılar ve yerel tiyatroların desteklenmesini hatırlatmak istiyorum. Kent kültürünün beslenmesinde ana omurga sayılan yerel sanat kolları prova ve gösteri mekânları konusunda desteklenmelidir. Kısmen var olan salonlar belediyelerin keyfi uygulamalarıyla yüksek kira nedeniyle kullanılamamaktadır. Merkezî bütçeden gönderilen destekler çok yetersiz olup o da iki ay geçmesine rağmen hâlâ gerçekleşmemiştir. Bu ve benzeri sorunlar seçim bölgem Samsun'da çok daha fazla yaşanmaktadır.

Özetle, yerel sanatçılar SGK prim desteğiyle, dişe dokunur Kültür Bakanlığı ödeneğiyle, yerel yönetimler tarafından salon ve seyirci desteğiyle desteklenmeli; kent kültürüne katkı sunulmalıdır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız...

54.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, AKP iktidarının seçim öncesi çiftçiye verdiği sözlere ilişkin açıklaması

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) – AKP iktidarı seçim öncesi verdiği tüm sözleri unutmuş, halkımızı kandırmıştır; söz kişinin aynasıdır.

Tarım Bakanı İbrahim Yumaklı'ya sesleniyorum: Çiftçimize vermiş olduğunuz sözleri yerine getirin. Toprak Mahsulleri Ofisi hububat alımlarını zamanında yapmadı, otuz gün içinde yapacağı ödemeleri maalesef iki ay içinde zor ödüyor. Çiftçimiz darda kaldı, çiftçimize arpada ton başına 500 TL, buğdayda 1.000 TL destekleri hâlâ ödemediniz. Arpa, buğday desteklerini çiftçimizin hesaplarına ne zaman yatıracaksınız? Düşük pancar fiyatı çiftçimizi mağdur etti, teslimatlarda sorun yaşıyorlar. Yanlış politikalarınız çiftçimizi üretimden soğuttu, ülkemizde 25 milyon dekar arazi ekilemiyor. Soğan üreticimiz de ihracatı kapattığınız için zorda, maliyeti 5 TL olan soğanı 4,5 TL'ye satmak zorunda kalıyorlar. Çorum bölgesinde üretilen mor soğan için de ihracatı açmalısınız, ihracatı bir an önce açmalısınız ki üretici soğanını tarlaya ve derelere dökmesin. Bir dönem soğan depoların basan iktidarımız bugün...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- İstanbul Milletvekili Mustafa Demir ve Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya ile 108 Milletvekilinin Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1700) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 53) (Devam)

BAŞKAN – İkinci bölüm üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi ikinci bölümde yer alan maddeleri, varsa o madde üzerindeki önerge işlemlerini yaptıktan sonra ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

12'nci madde üzerinde 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 53 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 12'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Bülent Kaya

İsa Mesih Şahin

Hasan Ekici

İstanbul

İstanbul

Konya

Biröl Aydın

Şerafettin Kılıç

Mustafa Nedim Yamalı

İstanbul

Antalya

Ankara

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Katılamıyoruz.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Ankara Milletvekili Mustafa Nedim Yamalı.

Buyurun Sayın Yamalı. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

MUSTAFA NEDİM YAMALI (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 8 Kasım Dünya Şehircilik Günü öncesinde, görüşmekte olduğumuz Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi üzerinde görüşlerimi belirtmek üzere Saadet-Gelecek Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, kentsel dönüşümler insanoğluna kaliteli bir yaşam sunmak için uzun vadeli bütünsel ve rasyonel çözümler üretmek için yapılan yapısal değişimdir. Doğal afetler durdurulamaz ancak planlı şehirleşme, mevzuatına uygun yapılaşma, farkındalık eğitimi, afet sonrası erken ve yerinde müdahaleyle hasar ve yıkıcı etkileri, can ve mal kaybı en aza indirilebilir. Çıkaracağımız kanun çok uzun süre ihtiyaçlarımıza cevap verebilmeli, tekrar tekrar revizyona tabi tutulmamalıdır. Yatay mimari tercih edilmeli, bunun mümkün olmadığı yerlerde dikey mimari uygulanacak ise binaların temelinde sarsıntı emicileri, sismik izolatörler tercih olmaktan çıkartılıp kanunla zorunlu hâle getirilmelidir. TOKİ ve Bakanlıkla imar planı uygulamalarında belediyelerin devre dışı bırakılması kamunun kurumsal bütünlüğünü ve şehirlerin yönetimini zorlaştırmaktadır, bu doğru bir yöntem değildir.

Ayrıca, TOKİ'nin yaptığı ihaleler isme veya adrese değil açık ihale şeklinde olmalıdır. Bilindiği gibi, en çok eleştirilen konulardan bir tanesi ihaleyi alan kişinin bir pay aldıktan sonra bunu 2'ci, 3'üncü, 4'üncü taşeronlara devretmesi konusudur. Bu da sektörde haksız kazançlara, kalitesiz imalatlara sebep olan önemli bir problemdir. Bunu önleyecek tedbirler mutlaka alınmalı, ihaleyi kim aldıysa o yapmalı, önemli bir mazeret dışında başkasına iş devredene bir daha ihale verilmemelidir.

Ayrıca, uzunca bir süredir yapılan yapı imalatlarıyla maalesef büyükşehirlerimizin görüntü bütünlüğü kaybolmuş, yüzyıllar içinde oluşan estetik silüet ortadan kalkmış ve şehirlerimiz kimliklerini kaybetmeye başlamışlardır.

Değerli milletvekilleri, yaklaşan yerel seçimlerden önce büyükşehir ve il belediyelerinden daha az görünür olan ilçe belediyeleri hakkında da bazı görüşlerimi sunmak istiyorum. İşini iyi yapan değerli ilçe belediye başkanlarımızı bir yana bırakıyorum ancak son dönemde yaşadığımız yıkıntıların, çökmelerin, bunların ilçeden ilçeye değiştiğini, özellikle Gaziantep'in Nurdağı ilçesi gibi bazı ilçelerin neredeyse haritadan silindiğini, bunun da sadece fay hatlarından değil, o ilçede bulunan yerel yöneticilerden ve yerel siyasetçilerden kaynaklandığını ve büyük bir rant hırsı olduğunu bilmemiz gerekiyor. Bu anlayışla daha fazla devam etmemiz doğru değildir. İlçenin belediye başkanı, ilçenin belediye meclis üyeleri, ilçenin müteahhitleri, ilçe belediye

başkanının üyesi olduğu siyasi partinin ilçe başkanı, bu 4'lü grup -yine, işini adil ve dürüst yapan belediye başkanlarını ve siyasetçileri bir tarafta bırakarak söylüyorum- 6 Şubat depremlerinde bize büyük acılar yaşattılar. Bu 4'lü grup aynı zamanda Anadolu'nun her yerinde kalitesiz yapı, güvensiz yapı, estetikten yoksun ilçeler ve belediyeler imal ettiler. Bu konuyla ilgili denetim noksanlıkları giderilmeli, uygulamada şeffaflık sağlanmalı, şikâyetler göz ardı edilmemeli, şikâyetlerde hukukun müdahalesini engelleyen sistem baştan aşağı değiştirilmelidir. Siyasetçiler imar işlerinden ellerini ayaklarını çekmelidir. Hepimizin bildiği ama hiç kimsenin değiştirmedeği bu yoz düzen ortadan kaldırılmalıdır.

Değerli milletvekilleri, deprem riskinin her an var olduğu ülkemizin ihtiyacı olan bu kanun değişikliğinin ortak akılla yapılması ve Anayasa Mahkemesine gitmesine ihtiyaç duyulmayacak şekilde Meclis tarafından çıkartılması gerekmektedir.

Son olarak, değerli milletvekilleri, sorun kanun ve yönetmeliklerden ziyade bunun uygulanmamasındandır diye düşünüyorum.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 53 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 12'nci maddesinin (e) fıkrasında geçen "yüzde onu" ifadesinin "yüzde sekiz" (f) fıkrasında geçen "yüzde otuzu" ifadesinin "yüzde yirmisi" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Gökhan Zeybek

Murat Çan

Ahmet Baran Yazgan

İstanbul

Samsun

Edirne

İnan Akgün Alp

İbrahim Arslan

İsmet Güneşhan

Kars

Eskişehir

Çanakkale

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ MUSTAFA DEMİR (İstanbul) –

Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Çanakkale Milletvekili İsmet Güneşhan.

Buyurun Sayın Güneşhan. (CHP sıralarından alkışlar)

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime başlarken yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün, ülkemizin geleceğine doğrudan etki edecek bir teklifi görüşüyoruz. Teklifin gerekçesinde de belirtildiği gibi, Türkiye genelinde yaklaşık 31 milyon konut ve 5 milyon ticari alandan oluşan toplam 36 milyon bağımsız bölüm var. Bunların 6 milyon civarı risk altında ve 2 milyon bağımsız bölümün de acilen dönüştürülmesi gerekiyor. Oysa 2012 yılında çıkarılan 6306 sayılı Kanun'la bugüne kadar 2 milyon 200 bin dönüşüm gerçekleştirilmiştir. Tabii, bu arada, 6 Şubat depremiyle tüm ülke olarak çok büyük acılar yaşadık. Her ne hikmetse iktidarın aklı başına ancak gelebildi. Üstelik gelip açıklamayı ivedilik konusuyla yapıyorlar.

Değerli arkadaşlar, ivedi olması elbette çok önemli ancak asıl önemli olan iyi bir hızla doğru bir işi, doğru bir zamanda yapmaktır. Kentin dönüşümüne inşaat ve yandaşa kaynak olarak yaklaşan, rantsal dönüşüm mantığında olan bir iktidarın bu sorunları çözmesi asla mümkün değildir; zaten çözemiyor da çünkü sorun zihniyette. Bu işlerin "ben yaptım oldu" mantığıyla, anlayışıyla gerçekleştirilmesi mümkün değildir. Gelinen noktada Kentsel Dönüşüm Başkanlığına neredeyse bakanlık yetkisi sunan, Başkanlığı özel bütçeli kuruluş statüsüne getiren, yerleşim yerlerinde de başkanlığa rezerv alan belirleme yetkisi veren bu teklif büyük soru işaretlerini de beraberinde taşıyor.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hızlanma gerekçesiyle Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemini icat eden, birkaç müteahhide kaynak aktarmayı hedefleyen bu tavırlar bu yasanın kendisini afet hâline getirme olasılığı da taşımaktadır. Elbette afetlere karşı hep beraber tedbirler almak zorundayız ama iktidar, özellikle Cumhuriyet Halk Partili belediyeleri saf dışı bırakarak yerel yönetimleri işin içine katmadan merkezden bu işi çözmeye çalışıyor. Bu mümkün müdür değerli arkadaşlar? Elbette ki hayır. Kaldı ki "kentsel dönüşüm" denilen şey, bir binayı yıkıp yerine yenisini yapmak değildir. Kentsel dönüşüm; sosyal donatılar, kütüphaneler, kreşler, parklar, yeşil alanlar, sağlık merkezlerinin olduğu doğal afetlere dayanıklı konutlar yapmaktır. Aynı zamanda buralarda kentlerin kimliği de mutlak suretle korunmalıdır.

Değerli milletvekilleri, doğru kentsel dönüşümle mağduriyet gerçekten ortadan kalkabilir. Oysa AKP'nin kentsel dönüşümünde halkımız mağdur ediliyor, insanlar yerlerinden yurtlarından ediliyor, doğup büyüdüğü topraklara maalesef geri dönemiyor. Yerinde dönüşümü sağlamak gerçekten çok mu zor yani yurttaşın rızasını alarak dönüşümü sağlamak imkânsız mı?

Değerli arkadaşlar, iktidarın temel sorunu bence samimiyet. Önce gerçekten samimi olmak zorundayız ama maalesef daha önceki tecrübeler de bunun böyle olmadığını bizlere gösterdi. "Deprem" deyince aklımıza ilk gelen yer İstanbul. Peki, İstanbul'daki en önemli paydaş kim? İstanbul Büyükşehir Belediyesi. Şimdi, İstanbul'da afetle ilgili toplantılar yapılıyor ama İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu çağırılmıyor. Peki, bu şartlar altında başarılı olmak mümkün mü? Elbette değil. Bu da samimiyetsizlikle bu sorunların çözülmesinin imkânsız olduğunu gösteriyor. "AKP'nin kentsel dönüşümü nedir?" diye soracak olursak on beş yılda dönüştürülemeyen Fikirtepe'yi örnek gösterebiliriz. On beş yılda 7 bakan değişti. Perişan edilmeyen hiçbir kimse, hiçbir aile Fikirtepe'de kalmadı. Kentsel dönüşüm konusunda iyi bir örnek de arıyorsanız İzmir Büyükşehir Belediyesinin Örnekköy Projesi'ne bakabiliriz; yüzde 100 ulaşımın sağlandığı bir proje ve bu proje yerinde gerçekleştiriliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Güneşhan.

İSMET GÜNEŞHAN (Devamla) – Şimdi, buradan sormak istiyorum: Demek ki istenirse yapılmış, burada önemli olan niyet. İşte dediğim gibi, halkı mı koruyacaksınız yoksa bir avuç yandaşı mı? Kentlerimizi mi koruyacaksınız yoksa kendinizi mi? Geleceğimizi mi yeşerteceksiniz yoksa dolarlarınızı mı? Ayrım işte bu kadar açık ve net.

Hepinize en içten saygılarımı sunuyorum.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 53 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 12'nci maddesinin birinci fıkrasındaki "şeklinde" ibarelerinin "biçiminde" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ömer Faruk Gergerlioğlu

Perihan Koca Doğan

George Aslan

Kocaeli

Mersin

Mardin

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Mersin Milletvekili Perihan Koca Doğan.

Buyurun Sayın Doğan. (HEDEP sıralarından alkışlar)

PERİHAN KOCA DOĞAN (Mersin) – Teşekkürler.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Gerçekten çok ciddi bir vurguna yasal dayanak oluşturacak olan bir kanun teklifiyle karşı karşıyayız. O yüzden sonda söyleyeceğimi baştan ifade etmek istiyorum; bu yasa teklifinin depremle, halkın ihtiyaçlarıyla, kamucu politikalarla ne yazık ki uzaktan yakından bir ilgisi yoktur. Ülke tarihinin en büyük vurgunlarından birinin yasal kılıfını uydurmaya çalışıyorsunuz, adına da “afet riski altındaki alanların dönüştürülmesi” diyorsunuz. Ancak halk lehine bir dönüşümden ziyade ülkeyi yağmacı müteahhitler çetesine komple teslim edecek olan bir yasayı tartışıyoruz ne yazık ki. Bizler yirmi bir yıldır yaşadıklarımızdan gayet iyi biliyoruz, sizin dönüşümden anladığınız şey ranttan ve talandan başka bir şey değildir; bunu yaşayarak defalarca gördük.

Değerli milletvekilleri, iktidarın kanun teklifinde on bir yılda 2 milyon 200 bin bağımsız bölümün dönüştürüldüğü belirtilmiş. Ancak burada sormak gerekiyor; dönüşüm tek başına depremden, afetten korur mu? Biliyoruz ki korumaz, korumuyor. Bakın, Maraş kentini sizin belediyeleriniz Maraş Ovası’na doğru genişletti, alüvyonlu topraklarda her biri mezarlığa dönüşen dev siteler inşa ettiniz. Aynı şekilde, Malatya merkezindeki kayısı bahçelerini kente çevirdiniz, betondan yığınlar çevirdiniz. Yumuşak zeminli bahçelerden dönüştürülen yaşam alanlarında yüz binlerce insan 6 Şubat depremlerinde yaşamını yitirdi. Hakeza Hatay’da on binlerce insanın göz göre göre ölümüne göz yumuldu.

Hatırlarsanız hâlihazırda var olan yasayı Van depreminden hemen sonra çıkarmıştınız ama o günden bu yana uyguladığınız kentsel dönüşümün sadece ve sadece yüzde 10’u depremle ilgili, geri kalan tüm dönüşümler rantsal dönüşümden ibaret. Görüyoruz ki şimdi de geldiğimiz aşamada rantsal vurgunun en büyüğünü yapmaya ve ona yasal kılıf hazırlamaya çalışıyorsunuz çünkü sermaye birikimine ihtiyacınız var ve siz bu ihtiyacı en iyi bildiğiniz yerden yani yoksulun malına çökerek yapmak istiyorsunuz. O yüzden bir kez daha ifade edelim, bu yasa afet yasası falan değildir, müteahhitlerin göz diktiği bölgelerdeki topraklara el koyma yasasıdır bu. Bu yasayla -diğer hatipler de ifade etti- rezerv yapı alanı ilan ettiğiniz yerlerden insanları sürmek, insanları kovmak, mallarına el koymak yasalaştırılıyor ve yurttaşlar için yasal zeminler tümüyle tasfiye edilmek isteniyor.

Görüyoruz ki ülkeyi yer altıyla, yer üstüyle serbestçe yağmalamak niyetindesiniz çünkü istiyorsunuz ki Deli Dumrul gibi, nefes alan herkesi haraca bağlayasınız. Başını sokacağı bir evi olana bir damı bile çok görüyorsunuz, bu halkı soyup soğana çevirecek her türlü hamleyi yapmaktan da geri durmuyorsunuz. “Afet riski, afet yasası” diyorsunuz ama bu halk için en büyük afet sizsiniz AKP’liler! (HEDEP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 12’nci maddesinin çerçeve hükmünde yer alan “eklenmiştir” ibaresinin “ilave edilmiştir” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ersin Beyaz

Burhanettin Kocamaz

Yavuz Aydın

İstanbul

Mersin

Trabzon

Hasan Toktaş

Hakan Şeref Olgun

Ünal Karaman

Bursa

Afyonkarahisar

Konya

Turhan Çömez

Balıkesir

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Bursa Milletvekili Hasan Toktaş.

Buyurun Sayın Toktaş. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

HASAN TOKTAŞ (Bursa) – Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Sizlere şahsım adına kabullenemediğim bir siyasi rüşvet ve siyasi yozlaşma hikâyesi anlatacağım. Bu hikâyenin oyuncularından biri İdris Nebi Hatipoğlu’dur, Eskişehir Milletvekili; bir diğer oyuncusu ve hatta ara bulucusu ise Bursa Milletvekili Mustafa Varank’tır. Sayın Varank, benim gibi Bursa Milletvekilidir. Bugüne kadar henüz bizlerle doğru dürüst merhaba etmemişken nedense 26 Eylül günü Sayın Hatipoğlu’nu Eskişehir’deki fabrikasında ziyaret etmiştir. Masumane olduğu zannedilen bu ziyaretin tesadüf olmadığını elbette hissetmiştik. Bu ziyaret, aslında ara buluculuk faaliyetleri sonucunda Nebi Hatipoğlu 2 Kasım 2023’te partimizden istifa ederek bugün resmen AK PARTİ’ye katılmıştır. Bu transfer bana göre şaibeli bir transferdir. Neden söylüyorum, biliyor musunuz?

Saygıdeğer milletvekilleri, elimde Kamuyu Aydınlatma Platformunun yani KAP’ın bir belgesi var. Ben bu belgeyi milletimizin takdirine sunuyorum. 24/3/2023 tarihinde güneş enerjisi camları yatırımıyla ilgili olarak -dikkatinize sunuyorum- 1 milyar 35 milyon TL ve bunun yüzde 25 artırılmasıyla ilgili bunu içeren stratejik teşvik belgesi başvurusu 10’uncu ayın 25’inde - Sayın Yenişehirlioğlu, dikkatle dinleyin- onaylanmıştır. Demek ki Nebi Hatipoğlu, bugün sizin “Hoş geldiniz.” dediğiniz Nebi Hatipoğlu transfer ücretini peşin almıştır. Aslında bu belge bir transfer belgesidir, aslında bu belge bir utanç belgesidir, bu belge 1,3 milyar TL yani yaklaşık 50 milyon dolar. Ünal Kaptan, Türkiye’de kaç futbolcu var bu bedelde, nasıl bir transferdir bu?

Bir sözüm de AK PARTİ Grup Başkan Vekili Sayın Bahadır Yenişehirlioğlu’nadır: Siyasi bir başarı elde etmişçesine belki de bugüne kadarki en pahalı transferinize bugün “Hoş geldiniz.” dediniz. Bu kapıdan henüz girmemiş, şu sıralara bakmaya utanacak birine bugün “Hoş geldiniz.” dediniz. Milletin parasıyla, bu garip milletin ödemiş olduğu vergilerle transfer bedelini ödediğiniz birisine “Hoş geldiniz.” dediniz. Bu durum utanç vericidir, bu durum izaha muhtaçtır. Siyaseti bu denli yozlaştırmanızı büyük Türk milletinin takdirine bırakıyor, heyete saygı sunuyor, yazıklar olsun diyorum! (İYİ Parti, CHP ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Yenişehirlioğlu.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Değerli Başkanım, ismimi zikrederek bir sataşma durumu söz konusu, o yüzden söz almak istiyorum.

BAŞKAN – Yerinizden mi, kürsüden mi talep ediyorsunuz?

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Yerimden efendim.

BAŞKAN – Buyurun, yerinizden bir dakika söz veriyorum.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

55.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, Bursa Milletvekili Hasan Toktaş'ın 53 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 12'nci maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Değerli hatibin söylediklerinin en ufak zerresine dahi katılmıyorum.

HASAN TOKTAŞ (Bursa) – Ben de olsam katılmam!

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Ben sana cevap vermedim, sen de bir dinle.

“X” partideyken çok iyi de “y” partisine geçince birdenbire kötü olunma mevzusunu...

HASAN TOKTAŞ (Bursa) – Böyle bir belge olursa kötü olunur.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – ...62 yaşındayım, hâlâ anlamış değilim.

HASAN TOKTAŞ (Bursa) – Böyle bir belge olursa kötü olunur.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Burada yaptığım bir nezakettir “Hoş geldin.” karşılığıdır, yoksa ne pazarlık ne başka hesap kitap; ben bilmem arkadaş bunları.

HASAN TOKTAŞ (Bursa) – Gösteriyoruz, gösteriyoruz.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Benim kafam böyle çalışmıyor, hayatım boyunca da çalışmadı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NİMET ÖZDEMİR (İstanbul) – O zaman çalıştır!

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – O sırada oturduğu takdirde sen onu alkışlayacaksın, senin için iyi adam olacak; buraya geldiği takdirde kötü adam mı olacak?

HASAN TOKTAŞ (Bursa) – Bu belge alkışlanamaz, bu belge alkışlanamaz!

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Oraya geldiğinde, orada otururken de selamlaşıyorum, buraya geldiğinde de selamlaşıyorum.

HÜSMEN KIRKPINAR (İzmir) – 25 Ekim, tarihe bakın, 25 Ekim. 25 Ekimden beri buraya gelmiyor.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Bana öğretilen terbiye bu.

NİMET ÖZDEMİR (İstanbul) – Şahsı konuşmuyoruz.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Sayın Başkanım, yani milletvekilinin ücret karşılığı transferi kadar kötü bir şey olamaz.

Bu, kanundan daha önce gelmeli, bence bu konuyu konuşmak lazım; siyasete yakışan bir durum değil bu. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- İstanbul Milletvekili Mustafa Demir ve Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya ile 108 Milletvekilinin Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1700) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 53) (Devam)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

12'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 12'nci madde kabul edilmiştir.

13'üncü madde üzerinde 3 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 53 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 13'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Bülent Kaya

Hasan Ekici

Birol Aydın

İstanbul

Konya

İstanbul

Şerafettin Kılıç

Mustafa Nedim Yamalı

Mehmet Atmaca

Antalya

Ankara

Bursa

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Bursa Milletvekili Mehmet Atmaca.

Buyurun Sayın Atmaca. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

MEHMET ATMACA (Bursa) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; hepinizi saygı ve hürmetle selamlıyorum.

Tabii, kentsel dönüşüm yasası tartışılıyor ve sonuna doğru yaklaştık. Mesleğim gereği olduğu için ben üzüntülerimi ifade etmek istiyorum. Bu yasa yaklaşık on bir yıldır uygulanmaktadır ve maalesef uygulandığı birçok şehirde depremler yaşandı ve sonuç alınmadığı görüldü. Sonuç alınamayışının temel sebebi şu: Bu kanun çıkarken zaten aynı şeyleri ifade etmiştik. Bu kanun bir kısım yerlerde inşaat yapmak isteyen müteahhitlerin önünü açmak ve kolaylaştırmak için yani para kazanmayı amaçlayan bir kanundu çünkü bu kanunun özüne baktığınızda gerçek anlamda depremde yıkılma riski yüksek olan yapıları tespit etme amacı yoktur. Bunda müteahhit kârlı gördüğü bir yere gidiyor, oradaki mal sahiplerini ikna ediyor ve bu kanunu istismar ederek orayı dönüştürüyor. Burada hem kendi para kazanıyor hem eski ev sahipleri yeni ev sahibi oluyor.

Bakın, bazı gerçeklerimiz var, bunları sizler çok iyi biliyorsunuz. Bizim mevcut yapı stokumuz içerisinde en çok riskli olan yapılarımız kaçak yapı alanlarındadır ve bu kanun maalesef kaçak yapı alanlarında bir dönüşüm yapmaya ya da bir güçlendirme yapmaya izin vermiyor. Şimdi yeni yasayla bir “rezerv alan” ifadesi kullanıldı. “Rezerv alan” ifadesiyle milletin özel mülküne el konulacak, bu başka bir tehlike. Dolayısıyla rant sağlama amaçlı çıkarılan bu kanunun rant sağlama hızını arttırmak için bir tadilatır şu anki kanun değişikliği. Yoksa yaşanmış olan depremlerden tecrübe edinerek yıkılacak bina sayısını azaltmaya yönelik bir çalışma değildir. Ben rica ediyorum, ülkemiz bir deprem bölgesidir ve nüfusu yoğun olan bölgelerde yakın zamanda büyük depremler beklenmektedir. Bu millet bunun hesabını bizden sorar. Aynı manzaraları, Hatay'da gördüğümüz aynı manzaraları tekrar göreceğiz. Biz buna yönelik bir kısım çalışmalar yapmak zorundayız. Bu kanun gereği kullanılan yönetmelik yıkmayı

düşündüğünüz her yapıyı sizin yıkabilmenize fırsat veriyor. O yüzden o yönetmeliğin de mutlaka değiştirilmesi lazımdır. Şimdi, kendi başına evini güçlendirmek isteyen bir insana bir sürü zorluk çıkartılıyorken bir müteahhit gözüne kestirdiği yeri bu kanunu kullanarak dönüştürebiliyor.

Yine, üzülerek ifade etmek istediğim bir konu var, “kentsel dönüşüm” tabiri kullanılıyor. Bu tabir de kesinlikle yanlıştır, bu kentsel dönüşüm değil, riskli yapılan bir dönüşümdür; ikisi birbirinden farklı şeydir. Kentsel dönüşüm kentsel sorunların çözümünü adına yapılan uygulamadır. Sizin yaptığınız bu uygulama bütün kentlerimizi ileride kentsel dönüşüm yapma mecburiyetinde bırakacaktır çünkü kent yoğunluğunu artırıyorsunuz, bütün kentsel sorunları maalesef büyütüyorsunuz. Derhâl bu hatalardan vazgeçilmeli ve özellikle Kentsel Dönüşüm Başkanlığının adını lütfen değiştirin çünkü bu yakışmıyor. Siz “kentsel dönüşüm” adı altında kentlere ihanet ediyorsunuz çünkü bu uygulamalar bütün kentsel sorunları artırıyor. Zaten ulaşım ve altyapı açısından bütün kentlerimizde çok büyük sorunlar varken şimdi, geri kalan boş yerlere de “rezerv alan” adı altında gene yapı yapacaksınız, kentsel dönüşüm adına dönüştürdüğünüz bütün parsellerde emsali 1’e, 2’ye, 3’e katlayarak daha çok konut yapımına izin vereceksiniz. Vallahi bunun hesabını gelecekte bu millete veremezsiniz. Ve depreme karşı hiçbir katkı sağlamayacak bu binalar. Dönüştürülen binalar, yıkılacak olan binalar değil; şu ana kadar dönüştürülen binaların, iddia ediyorum, yüzde 90’ı depremde yıkılacak binalar değildir, tamamen rant amaçlı dönüştürülmüştür.

Bu hatadan dönülmesini temenni eder, saygılar sunarım. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 53 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 13’üncü maddesindeki “şeklinde” ibaresinin “biçiminde” olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ömer Faruk Gergerlioğlu

Dilan Kunt Ayan

George Aslan

Kocaeli

Şanlıurfa

Mardin

Mehmet Kamaç

Çiçek Otlı

Gülüstan Kılıç Koçyiğit

Diyarbakır

İstanbul

Kars

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerine söz isteyen Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan.

Buyurun Sayın Ayan. (HEDEP sıralarından alkışlar)

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bizim bulunduğumuz bu kürsüde, bu sıralarda halkın iradesini temsil eden Eş Başkanlarımız Selahattin Demirtaş ve Figen Yüksekdağ ve vekillerimiz yedi yıl önce 4 Kasım’da gece yarısı yapılan bir siyasi darbeyle eş zamanlı olarak tutuklanmadılar. Ne yapıldılar? Siyasi bir rehine olarak alıkonuldular. 4 Kasım, Meclis ve demokrasi tarihinde kapkara bir leke olarak hâlen devam etmekte. Tescillenmiş bir siyasi darbe ne yalnızca Eş Başkanlarımıza ve vekillerimize ne de yalnızca HDP’ye yapılmıştır, bu siyasi darbe tıpkı diğer darbeler gibi halkın iradesini, halkın demokrasiye olan inancını ve halkların ortak yaşama iradesine karşı konulmuş bir darbedir. Halkın iradesini yok sayanları ve 4 Kasım’ı bir kez daha lanetliyorum, lanetliyorum ve lanetliyorum.

Geçen yıllara rağmen ne arkadaşlarımız ne de bizler bu darbenin amacına ulaşmasına izin vermedik. Cezaevlerindeki tüm yoldaşlarımızı bu vesileyle tekrar saygı ve hasretle selamlıyorum. Bilinsin ki bu halk iradesine sahip çıkmaktan vazgeçmeyecek, bilinsin ki 4 Kasım’lar amacına ulaşmayacak ve mücadelemiz her daim olduğu gibi devam edecek.

Değerli milletvekilleri, bir yandan halkın seçilmişlerine karşı darbe yapanlar, yine seçilmişlere karşı kayyum atayanlar, bir yandan da “kentsel dönüşüm” adı altında kendi yandaşlarını zengin etmeye, halkı ise mülksüzleştirmeye devam ediyor. Üzerinde söz aldığım 13’üncü maddede aynen şu ifade kullanılıyor, deniliyor ki: Müteahhitlerin sahip olması gereken kriterleri Kentsel Dönüşüm Başkanlığı belirleyecek. Buradan çıkalım, 10 vatandaşa soralım: Bu “kentsel dönüşüm” adı altında müteahhitlere verilen ihaleleri kimler alabilir? Çok net söyleyelim, 10 vatandaşa da aynen şunu söyleyecek, aynen bu cevabı verecekler: Bir belediye başkanının akrabasıysanız elbette ki bu ihale sizindir, iktidardan bir milletvekilinin yakınıysanız elbette ki bu ihale sizindir. Fakat sorsanız bu ihale gerçekten de bilime, ilme, her türlü bu işi bilenlere ait midir? Asla ve asla değil. Çok net biliyoruz ki iktidar partisi de bunun böyle olduğunu biliyor ve buna rağmen bu kanun teklifiyle, aynen bu yasayı meşru bir zemine oturtmaya çalışıyor.

Yine, bir fotoğrafa açıklamak istiyorum, bu gördüğünüz fotoğraf... Urfa’da bir sel ve deprem yaşandı ve hâlen Urfa Bahçelievler’in girişindeki, bu caddedeki bu bina olduğu gibi, bu hâliyle duruyor. İktidarın AKP vekilleri, onlar da eminim ki gezerken bunu görmüşlerdir; depremin üzerinden bu kadar süre geçmesine rağmen bu görüntü aynen bu şekilde, Urfa’daki bina aynen bu hâlde. Ne bekleniyor? İşte, kentsel dönüşüm yasasının yürürlüğe girmesiyle oradan rant elde edecekler ve bunlara teslim edecekler, bunun bu şekilde olduğuna net bir şekilde eminiz.

Yine, Urfa bir selle karşı karşıya kaldı, bu görüntü de Urfa’daki selin bir görüntüsü. Bu selin olduğu yer neresi biliyor musunuz? Urfa AKP Büyükşehir Belediyesinin kendi otoparkı. Ya, düşünün ya, kendi inşaatlarını yaparken bile, burayı işleme koyarken bile bu yönlü, kendi günlerindeki kişilere vermişler ki bu ihaleyi bu selde bu hâlde gelebilmiş durumda ve burada 300’e yakın araç telef oldu. Yine, belediyenin yapması gereken şey nedir? Aslında, net bir şekilde, tam tersine, bunu denetlemekken kendi binaları bile bu hâlde işlem görmekte.

Yine, size bir resim daha göstereceğim, bu da Urfa’da yaşanan selin sonucu. Sayın milletvekilleri, şunu net bir şekilde ifade edelim: Bu Abide Kavşağı, Cumhurbaşkanlığı burayı üç ay önce açtı ve açarken şunu söyledi: “Urfa Büyükşehir Belediyesi kendini ispat etti.” Evet, çok güzel ispat etti; net bir şekilde 17 kişinin ölümüne, 62 kişinin de yaralanmasına sebebiyet verdi bu görüntü. Fakat ne oldu, bunca şeye rağmen ne oldu? Kavşağı yapan kim? 104 milyon lira ihale bedeliyle Gürbağ Grup bünyesindeki OHİTAN adlı bir firma. Yine, Gürbağ Yönetim Kurulu Başkanı Halil Bağiban “Dünyanın En Büyük 250 Uluslararası Müteahhidi” listesine girmiş ve ödülünü de Cumhurbaşkanından almış. Bu da yetmedi. Bunca olaya rağmen, bunca ölüme rağmen, bunca talana rağmen ne yaptılar bu şirkete, cezalandırdılar mı? Tabii ki hayır. Ne yaptılar? Bu şirketi aldılar, ödül olarak şu an Maraş’ın başına bela ettiler. Deprem sonrasında Maraş’ta 2 tane ayrı deprem konut projesini bu firmalara verdiler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Ayan.

DİLAN KUNT AYAN (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Peki, bu kavşağın alt geçidini -yine ödül olarak- kim yapmış? 17 kişinin ölümüne, 62 kişinin yaralanmasına sebebiyet veren bu kavşağın altyapısını kim yapmış? Miraç-Yol Altyapı Üstyapı Sanayi ve Ticaret Şirketi. Bu şirkete deprem sonrası ne yaptılar, cezalandırdılar mı? Hayır, üzerine bir de ödül verdiler. Bu defa depremdede Hatay halkının başına bela ettiler ve Hatay’ın

Kumlu ilçesine bağlı Cumhuriyet Mahallesi'nde 303 adet konut, altyapı ve çevre düzenlemesi işinin ihalesini verdiler. Bu ihale sonucunda ne yapacak bu şirket? Tam 532 milyon 590 bin TL para alacak; işte, bu da AKP iktidarının bu anlamdaki söylemi.

Hâl böyleyken bu yönlü kentsel dönüşümü rantla çeviren durumu kabul etmediğimizi, bu yönlü şerhimizi tekrar burada dile getirdiğimizi, artık halkın bu yönlü rantla, peşkeşle mağdur edilmesini istemediğimizi ve bu anlamdaki şerhimizi de yineliyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HEDEP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 13'üncü maddesinin çerçeve hükmünde yer alan "eklenmiş" ibaresinin "ilave edilmiş" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Ersin Beyaz

İstanbul

Ünal Karaman

Konya

Burhanettin Kocamaz

Mersin

Hakan Şeref Olgun

Afyonkarahisar

Yavuz Aydın

Trabzon

Yüksel Arslan

Ankara

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Ankara Milletvekili Yüksel Arslan.

Buyurun Sayın Arslan. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YÜKSEL ARSLAN (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekillerimiz; görüşülmekte olan kanun teklifinin 13'üncü maddesine ilişkin vermiş olduğumuz önerge üzerinde söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Ülkemizde güvenli ve sağlam konut, iş yeri, sanayi ve üretim tesisi ihtiyacı 1999 depreminden bu yana sıkça konuşuluyor. İnsanımızın ölümüne ve milyarlarca dolarlık zarara yol açan afetlerin ortaya çıkardığı yıkımı engellemeye yönelik kararlar için çok geç kalınmış olsa da artık bu konu hızlı bir şekilde çözümlenmelidir. 6 Şubat 2023 Kahramanmaraş depreminde durumun önemi anlaşıldığı söylenerek daha kapsamlı ve afet riski odaklı kentsel dönüşüm sürecinin, buna ilişkin hukuki değişikliklerinin gerekli olduğu vurgulanmıştır. Bu kapsamda, kanunda kentsel dönüşüm işini yapacak kurumsal kimlik olarak Kentsel Dönüşüm Başkanlığı kurulmuştur. Hepimiz farkındayız ki ayrı bir Başkanlığın kurulması, geçmişte yapılan hataların ve suistimallerin yeniden yapılmayacağı anlamına gelmemektedir. Dolayısıyla, bunun için düşünce yapısında ve yönetim şeklinde yenilenmeye gidilmelidir. Her seçim döneminde ve her felaketin arkasında kentsel dönüşüm ve deprem hazırlık konuları gündeme gelmektedir. Ancak acı tecrübeler gösteriyor ki kentsel dönüşüm ve depreme hazırlık meselesi, sadece sözde kalmış ve günlük siyasi tartışmalardan öteye geçmemiştir.

Değerli milletvekilleri, söz konusu teklifin 13'üncü maddesiyle kanun kapsamında yapım işini üstlenecek yapı müteahhitlerinin sahip olması gereken kriterlerin belirlenmesi, yapı müteahhitlerinden teminat alınması gibi konularda Bakanlığa verilen görev ve yetkiler bundan sonra Kentsel Dönüşüm Başkanlığına verilecektir. Ancak daha önce Bakanlığın aldığı söz konusu sorumluluklar ile -gerek afet öncesi gerek afet sonrası olsun- yönetim tarzını hepimiz gördük. Dolayısıyla, yönetim anlayışı değişmediği sürece, ilave olarak bir Başkanlığa görev ve sorumlulukların verilmesi ne fayda getirecektir? Teklifte riskli yapı tespitinin Bakanlık tarafından resen yapılması önerilmektedir. Bu durum uygulamada keyfiliğe yol açacağı için takdir edersiniz ki öngörülmeiden ciddi sıkıntılara da neden olacaktır. Yine, söz konusu kanun teklifiyle uygulama projesi olmadan ihale yapılmasının önü açılmaktadır. Böylece tamamen keyfî ve kontrol edilmeyen inşaat maliyetleri ve harcamalar serbestliği getirilecektir.

Değerli milletvekilleri, teklifte dikkatimi çeken diğer bir konu ise bina bazındaki riskli yapı kararında üçte 2 çoğunluk yerine salt çoğunluk getirilmekte ve "rezerv yapı alanı" tanımına mevcut binaların ve meskûn alanların da eklenmesidir. Yani keyfî olarak herhangi bir bina veya mahalle sokak rezerv alanı ilan edilip zorunlu olarak riskli yapı tespiti ve yıkımı yapılabilir. Hangi durumda ve hangi kriterlerle yapılacağı açıkça belirtilmemektedir. Veya bu maddenin kaldırılması bence daha doğru olacaktır. Diğer yandan, otuz gün içinde avan projesi üzerinde ruhsat ve iskân verilmesi yerinde bir uygulama olur.

Sonuç olarak genel geçer dayanaklarla hazırlanan kanun teklifinin sağlam bir zemininin bulunmadığı düşünülmektedir. Hem genel gerekçeler hem de madde gerekçelerinde sürekli ivedilik konusu işlenmiş ve kentsel dönüşümün hızla yapılması konusunda hukuki kolaylıkların sağlandığı belirtilmiştir. Ancak hepimiz biliyoruz ki bu hızlı işlem yapma isteği pratikte büyük sorunları da beraberinde getirecektir. Bu kapsamda, İYİ Parti olarak kentsel dönüşüm konusunda ciddiyetin farkında olduğumuzu ve yapısal anlamda desteklediğimizi ifade etmekle birlikte kanun teklifi metninin yetersiz ve eksik bulunduğunu belirtmek isterim.

Hepinize saygılar sunuyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

13'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 13'üncü madde kabul edilmiştir.

14'üncü madde üzerinde 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk okutacağım 2 önerge aynı mahiyettedir, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 53 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 14'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Bülent Kaya

İstanbul

Şerafettin Kılıç

Antalya

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Gökân Zeybek

İstanbul

İnan Akgün Alp

Kars

Hasan Ekici

Konya

Murat Çan

Samsun

İbrahim Arslan

Eskişehir

Mustafa Nedim Yamalı

Ankara

Birol Aydın

İstanbul

Ahmet Baran Yazgan

Edirne

Nermin Yıldırım Kara

Hatay

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ MUSTAFA DEMİR (İstanbul) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerine ilk konuşmacı İstanbul Milletvekili Birol Aydın.

Buyurun Sayın Aydın. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BİROL AYDIN (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Yine Gazze'yle, Filistin'le ilgili duygularımı, düşüncelerimi, fikirlerimi, yürek yangınığımı, yürek yangınığımızı dile getirmek istiyorum. Tam bir ay oldu, hep beraber görüyoruz, soykırım, mezalim devam ediyor. İslam ülkelerinin acziyeti, çaresizliği; sözden, mitingden, hamasetten öte müeyyideye vesile olacak hiçbir şey ortaya koyamamaları ve ancak günün sonunda bir çabanın, bir planın adım adım işlediğini görüyor ve yüreğimiz yanıyor. Buradan AK PARTİ'li arkadaşların sırasına dönerek: Sakın, sakın, sakın ha, Gazze'nin insansızlaştırılmasına, hangi gerekçeyle olursa olsun, hiçbir insani gerekçe, hiçbir cümle, bir tek Filistinlinin Türkiye'ye gelmesine vesile olmayınız. Bu, Filistin davasına, Türkiye'mize büyük bir haksızlık olur, hatta ihanet olur. Bu uyarıyı özellikle söylüyoruz çünkü siciliniz kabarık.

NAZIM ELMAS (Giresun) – İyi ki söyledin ha, iyi ki söyledin!

BİROL AYDIN (Devamla) – Bunu özellikle söylüyoruz.

NAZIM ELMAS (Giresun) – İyi ki söyledin!

BİROL AYDIN (Devamla) – Siz 5-10 milyar dolar karşılığında, 5-10 milyar dolar karşılığında bunu yapma potansiyeline sahipsiniz. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Yazıklar olsun!

RESUL KURT (Adıyaman) – Ya, Sayın Vekil, çok ayıp ya, çok ayıp!

NAZIM ELMAS (Giresun) – İsrail'e bir şey söyle!

RESUL KURT (Adıyaman) – Yazıklar olsun! Çok ayıp!

BİROL AYDIN (Devamla) – Lütfen, lütfen...

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Yazıklar olsun! Yazıklar olsun sana!

BİROL AYDIN (Devamla) – Türkiye...

BAŞKAN – Sayın Milletvekili, lütfen Genel Kurula hitap edin.

RESUL KURT (Adıyaman) – Yazıklar olsun! Çok ayıp!

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Yazıklar olsun! Yazıklar olsun!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen hatibe müdahale etmeyin.

BİROL AYDIN (Devamla) – Türkiye düzensiz göçmen, sığınmacı, mülteci merkezi hâline geldi. Bu, Türkiye için millî bir beka sorunudur.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Yazıklar olsun! Yazıklar olsun!

BİROL AYDIN (Devamla) – Şimdi, büyük İsrail projesi çerçevesinde, İsrail ya Gazzelileri Sina Çölü'ne sürecektir ya onları dünyanın çeşitli ülkelerine dağıtacak, Türkiye de bu ülkelerden biridir.

RESUL KURT (Adıyaman) – Bir tek sen biliyorsun, sadece sen biliyorsun; her şeyi siz biliyorsunuz!

BİROL AYDIN (Devamla) – Lütfen, bu konuda dikkatinizi çekiyoruz, dikkatinizi çekiyoruz. Bakınız, Suriye'den binlerce, yüz binlerce, milyonlarca insan Türkiye'ye geldi. Amerika Birleşik Devletleri Afganistan'dan çekilirken sınırlarımız zaten kevgire dönmüştü; binlerce, on binlerce insan Türkiye'mize geldi ve yarın sakın ha bu konuda gerekçesi ne olursa olsun, diplomatik ilişkiler dışında, geliş gidişler hariç hiçbir Filistinlinin Türkiye'ye gelmesine vesile olmayın ya da neden olmayın. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

NAZIM ELMAS (Giresun) – Tamam, dediğini yapacağız, rahat ol(!)

BİROL AYDIN (Devamla) – Bunu sakın yapmayın.

BAŞKAN – Sayın Milletvekili, lütfen Genel Kurula hitap edin.

BİROL AYDIN (Devamla) – Ya bak, "Yapacağız." diyor, "O dediğinizi yapacağız." diyor. Arkadaşlar, net söylüyorum, şair diyor ki: "Demedim dilimin ucuna her ne geldiyse." Vallahi, dilimizin ucuna her ne geldiyse söyleyeceğiz. Burayı başınıza zindan ederiz, bu bir millî beka meselesidir. (Saadet Partisi ve İYİ Parti sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

RESUL KURT (Adıyaman) – Sayın Vekil, bir tek sen biliyorsun! Bir tek sen biliyorsun, sen!

BİROL AYDIN (Devamla) – Ne demek, ne demek Amerika'nın, İsrail'in bu projesine "Yapacağız." diyorsunuz, "Getireceğiz." diyorsunuz! Hangi gerekçeyle arkadaş, hangi gerekçeyle!

BAŞKAN – Sayın Milletvekili, lütfen Genel Kurula hitap edin.

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) – Bağırma! Şov yapma!

RESUL KURT (Adıyaman) – Bağırmadan konuşun, bağırmadan!

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Şov yapıyorsunuz!

BİROL AYDIN (Devamla) – Biz diyoruz ki: İsrail'i durdurun, İsrail'i durdurun, İsrail'i durdurun lütfen!

NAZIM ELMAS (Giresun) – İsrail'e söyle! İsrail'e bir şey söyle de dinleyelim.

BİROL AYDIN (Devamla) – Biz İsrail'in laftan anlamadığını söylüyoruz.

BAŞKAN – Sayın Milletvekili, lütfen Genel Kurula hitap edin.

BİROL AYDIN (Devamla) – Bakınız, arkadaşlar... (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

AHMET GÖKHAN SARIÇAM (Kırklareli) – İngiltere'ye söyle!

BİROL AYDIN (Devamla) – Yirmi yıldır biz çok şey söylüyoruz, STK'ler de söylüyor.

AHMET GÖKHAN SARIÇAM (Kırklareli) – İngiltere'ye bir şey söyleyebilir misin?

BİROL AYDIN (Devamla) – Yirmi yıldır, yirmi yıldır...

AHMET GÖKHAN SARIÇAM (Kırklareli) – İngiltere'ye bir şey söyleyebilir misin?

BAŞKAN – Sayın milletvekili, lütfen hatibe müdahale etmeyin.

BİROL AYDIN (Devamla) – Yirmi yıldır...

AHMET GÖKHAN SARIÇAM (Kırklareli) – İngiltere'ye bir şey söyleyebilir misin? Karamollaoğlu kulağından tuttuğu gibi atar seni!

BİROL AYDIN (Devamla) – Yirmi yıldır bu ülkenin yüz yıllık bütün birikimleri özelleştirme adına, verimlilik adına kamunun elinden çıkarıldı, özelleştirildi ama günün sonunda, yirmi yıl sonra siz dışarıdan ne kadar gazeteci, yazar, STK - akademice- ne kadar hoca... Ne kadar cemaat, dernek varsa kamulaştırdınız; günün sonunda İsrail gözlerimizin içine baka baka zulmünü yapıyor, bizim STK'ler de bizim hocalar da sizi yani iktidarı memnun edecek STK'lik yapıyor, nümayiş yapıyor. Bunu nasıl görmüyorsunuz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AHMET GÖKHAN SARIÇAM (Kırklareli) – Ne oldu, ekmek kapın mı kesildi?

BAŞKAN – Sayın Aydın, lütfen sözlerinizi tamamlayın.

BİROL AYDIN (Devamla) – Çaresiziz. Onun için, Hamas'ın bu eylemi ya Müslümanların aklını başına almasına vesile

olacak ya hep beraber büyük bir bedel ödeyeceğiz. Biz diyoruz ki bu bedeli daha fazla artırmayalım, aklımızı başımıza alalım, İsrail'e müeyyide ortaya koyacak adımlar atalım; sözden, mitingden, nutuktan artık feragat edelim.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

RESUL KURT (Adıyaman) – Ondan da feragat edelim, bir şey olmaz!

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci konuşmacı Hatay Milletvekili...

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Sayın Başkan...

BİROL AYDIN (Devamla) – Benim bir dakika daha hakkım var mı?

BAŞKAN – Verdim.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Boş konuşuyor.

BİROL AYDIN (İstanbul) – Arkadaşlar, lütfen ya...

RESUL KURT (Adıyaman) – Hiç kendinizi yormayın, hadi yerinize!

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) – Geç yerine!

BİROL AYDIN (İstanbul) – Hadi oradan be!

BAŞKAN – Sayın Milletvekili...

BİROL AYDIN (İstanbul) – Arkadaşlar, nasıl görmüyorsunuz özellikle son on yıldır olup biteni!

BAŞKAN – Sayın Milletvekili, lütfen kürsüden ayrılalım.

RESUL KURT (Adıyaman) – Siz göremiyorsunuz ne olduğunu Sayın Aydın, gözlerinizi...

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Biz görüyoruz da siz göremiyorsunuz siz!

BİROL AYDIN (İstanbul) – Kendinize öyle bir hoyratça alan oluşturdunuz ki fark etmiyorsunuz, bu sizin hapishanemiz

oldu.

BAŞKAN – Sayın Aydın...

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Sayın Başkan...

BİROL AYDIN (İstanbul) – Sizi bu hapishaneden çıkarmak için uğraşıyoruz. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

RESUL KURT (Adıyaman) – Siz hapishanedesiniz Birol Bey, düşünceleriniz hapishanede!

BİROL AYDIN (İstanbul) – Göreceğiz.

RESUL KURT (Adıyaman) – Siz özgür düşünemiyorsunuz! Yazıklar olsun!

BİROL AYDIN (İstanbul) – Size yazıklar olsun!

RESUL KURT (Adıyaman) – Size yazıklar olsun! Bak Avrupa Birliğine bir kelime söyleyemedin, söylersen seni partinden

atarlar!

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Mavi Marmara için burada kanun çıkaranlara yazıklar olsun!

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Kaya.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

56.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, muhalefet partisi olarak iktidarla ilgili eleştirileri gündeme getirme hakkına sahip olduklarına ve Kırklareli Milletvekili Ahmet Gökhan Sarıçam'ın yerinden sarf ettiği bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Sayın Başkanım, Genel Kurulun açılışında da ifade ettim; iktidar partilerine düşen şey...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Mavi Marmara davası için, 10 insanın ölümüyle ilgili tazminat için bu Mecliste kanun çıkaranlara yazıklar olsun!

BAŞKAN – Sayın Tanal, Grup Başkan Vekili konuşuyor, lütfen...

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulun açılışında da ifade ettim, biz muhalefet partisi olarak iktidarla ilgili eleştirileri gündeme getirme hakkına sahibiz. Bir iftiramız, bir yanlışımız varsa kürsü orada, Grup Başkan Vekili burada, çıkar, söz alır. Laf kalabalığıyla hatiplerimizi susturma gayretleri hiçbir zaman sonuç vermez.

Birkaç örnek vermek istiyorum: "Suriye'nin insansızlaştırılma projesine NATO niye müdahale etmiyor?" diyerek 2010'dan bugüne geldik. Yine, Mavi Marmara davasını 20 milyon dolar karşılığında bu iktidarın çıkardığı yasalarla satmadık mı? Yine, diplomatik ilişkilerimizi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Kaya.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Yazıklar olsun size!

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Bir susun ya! Grup Başkan Vekilinize saygı duyun.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Yazıklar olsun size be!

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Diplomatik...

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) – "Satmak" ne demek?

BÜLENT KAYA (İstanbul) – "Satmak" dışında bir laf bulamıyorum ki 20 milyon doların başka ne adı olabilir? Niçin verdiniz?

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Yazıklar olsun!

RESUL KURT (Adıyaman) – Yazıklar olsun Bülent Bey, yazıklar olsun!

BÜLENT KAYA (İstanbul) – 20 milyon doları neyin karşılığında aldınız? Satmadınız da 20 milyon doları ne yaptınız?

RESUL KURT (Adıyaman) – Yazıklar olsun kardeşim sana!

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Utanın ya! Utanın, utanın!

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Sayın Başkan, birazdan tutanakları alacağım, toptan cevap vereceğim. Böyle kalabalığın arasına saklanmak isteyenlere de ayrıca cevap vereceğim.

RESUL KURT (Adıyaman) – İstedğin cevabı verebilirsin.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Senden korkan seni gibi olsun, be!

BÜLENT KAYA (İstanbul) – İsrail'le...

RESUL KURT (Adıyaman) – İstedğin cevabı verebilirsin Bülent Bey.

BAŞKAN – Sayın Milletvekili, lütfen... Konuşan bir Grup Başkan Vekili, lütfen...

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Tabii, istediğim cevabı verebileceğim çünkü biz, size ne dersek diyelim sizin bu konuda bir cevabınız yok.

Sayın Başkan, Sayın Cumhurbaşkanı diyor ki: "Biz İsrail'le diplomatik ilişkileri tümünden kesemeyiz, kimse bizden bunu beklemesin." Peki, söz konusu olan Suriye olduğu zaman, söz konusu olan Mısır olduğu zaman diplomatik ilişkilerinizi niçin toptan kesiyorsunuz? Müslüman ülkeler olduğu için, gücünüz yettiği için mi? Bedeli daha az olduğu için mi toptan ilişkilerinizi kesiyorsunuz? Siz, Suriye ve Mısır'la diplomatik ilişkileri toptan kesmeyi göze alan ama İsrail'le diplomatik ilişkileri toptan kesmeyi

göze alamayan bir iktidarsınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Toparlıyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Toparlayın, son cümleleriniz...

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Yine, AK PARTİ sıralarından arkadaşlarımız diyor ki: “İngiltere’ye bir şey söylemeyecek misiniz?” Biz, bütün Batı dünyasına sesleniyoruz ama bizim Hükûmetimiz İngiltere değil, Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ve biz Türkiye Cumhuriyeti Hükûmetinden talepte bulunuyoruz, dolayısıyla bizi kendileriyle karıştırmassınlar. Biz, Batı ülkelerinde herhangi bir çağrıda bulunamıyoruz, kendi ülkemizin tavrı koymasını talep ediyoruz. Filistin meselesiyle ilgili de gerçekleri bu kürsüden haykırmaya devam edeceğiz.

Kendilerinden beklentimiz laf atmaları değil; kürsü orada, meydan orada, yanlışlarımız varsa düzeltsinler, özür dilemesini de biliriz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- İstanbul Milletvekili Mustafa Demir ve Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya ile 108 Milletvekilinin Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1700) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 53) (Devam)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerine ikinci konuşmacı Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara.

Buyurun Sayın Kara. (CHP sıralarından alkışlar)

HASAN BİTMEZ (Kocaeli) – İsrail’den korktukları kadar Allah’tan korkmuyorlar. (AK PARTİ sıralarından “Yazıklar olsun!” sesleri, gürültüler)

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Yazıklar olsun sana be!

AHMET GÖKHAN SARIÇAM (Kırklareli) – O ne demek ya! Yapmayın ya, Allah aşkına yapmayın ya!

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Yazıklar olsun sana! Utanın, utanın!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen... Kürsüye hatibi çağırdım, kürsü hakkına saygı duyalım lütfen.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Utanmazlıktır bu be! Yazıklar olsun!

RESUL KURT (Adıyaman) – İngiltere’ye de iki kelime etsen... Temel amcadan mı korkuyorsunuz?

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen...

NERMİN YILDIRIM KARA (Hatay) – Arkadaşlar...

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, kürsüde bir milletvekili hatip arkadaşımız var, lütfen...

NERMİN YILDIRIM KARA (Devamla) – Sayın Başkanım, süremi lütfen durdurur musunuz, yine aynı şekilde süremi bitmesini istemiyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

NERMİN YILDIRIM KARA (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri arkadaşlarım; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. 53 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 14’üncü maddesi gereğince söz almış bulunmaktayım.

Değerli arkadaşlar, alelacele, kanun teklifinin paydaşı olabilecek hiçbir STK, kurum veya meslek odasını hesaba katmadan, hesap verebilir bir şekilde şeffaf olmadan yine bir kanun teklifini buraya getirdiniz. Burada rezerv alan ilan ettiniz ve doksan günlük süre içerisinde evinde oturan yurttaşı da kolluk zoruyla dışarı atabilme kabiliyetine sahipsiniz. Dolayısıyla, burada, bir mülkiyet dokunulmazlığı da bu kanun teklifiyle rafa kaldırılmış olacak. Tabii, biz merak ediyoruz geçmişteki pratikler gereğince yine hangi alanlara göz diktiğinizi, yine hangi kıyı veya çevre alanı içerisinde bir yapılaşma olacağını. Biz aslında daha sağlıklı, dengeli... Çünkü bu, Anayasa’daki 56’ncı maddede de hüküm altına alınmıştır, herkesin sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkı vardır fakat biz anlıyoruz bu kanun teklifiyle sınıfsal bir ayrım mı var, sınıfsal bir yapılaşmaya mı çanak tutacaksınız. Acaba zengin ettiğiniz ya da vatandaşın cebinden bir şeyleri aldığınız insanlarla birlikte bir kent planlamasıyla ortak bir yerde, sosyal statü, ekonomik rant ve sosyal rant elde eden insanlarla birlikte mi oturmayı planlıyorsunuz bu teklifle? Bunu bilmek istiyoruz.

Hatay’da özellikle depremden sonra 104 milyar dolar bir zarar söz konusuydu ve bunun da yüzde 50’sini hepimiz biliyorsunuz ki Hatay tek başına kendisi hâlâ kaldırmak zorunda ve buna katlanmak zorunda. 11 ilde meydana gelen bu depremin en yıkıcı etkisini Hatay gördü. Hatay’da şu an 30.330 civarında konutun ihale edildiğini biliyoruz. Vali Bey bunu 33.221 olarak revize etti. Erdoğan, Sayın Cumhurbaşkanı, Kabine toplantısından sonra, birkaç hafta evvel dedi ki: “40 bin konutu, 5 bin köy evini ocak ayında teslim edeceğiz.” Şimdi, biz -ben de bir depremzede birey olarak- 40 bin konutun 5 bin köy evinin yapılmasını ve anahtar teslimlerinin yapılmasını bekliyoruz çünkü insanlar o kadar zor durumda ki. Biz bunlara “kutu” diyoruz, yaşam alanlarına “21 metrekairelik kutu” diyoruz ve burada yaşıyorlar.

Mesela elimde şu an bir belge var, orta hasarlı özellikle ve az hasarlı evlerle ilgili birtakım şeyleri bilmeniz gerekiyor ve bu, gerçekten sadece bizim sorumluluğumuz değil. Orta hasarlı bir evde insanlar şu anda nasıl, ne yapacağını bilmiyor. 180 bin lira AFAD’ın vereceği bir kredi var ama ruhsatını, harcını vesairesini belediyeden gidecek kendi alacak, 180 bin lira da AFAD’dan alacak, orta hasarlı evini güçlendirmek isteyecek. Elimde temmuz ayı itibarıyla bir bilirkişi raporu var. Bu vatandaş az hasarlı evi için mahkemeye başvurmuş. Tadilat masrafları temmuz ayı itibarıyla 318 bin lira. Yani bugün ekim ayındayız, temmuz ayında 318 bin liraysa bugün ne kadar olduğunu sizler de bir muhakeme ettiğinizde herhâlde yaklaşık 600 bin liraya falan bu rakamın çıkabileceğini düşünürsünüz. O bakımdan, deprem bölgelerinde özellikle konut yapmak bizim için çok kıymetli ve bu konutları daha sağlıklı ve dengeli bir çevre içerisinde, sağlıklı alanlarda inşa etmek zorundayız.

Bizler Hatay’da özellikle AFAD’ın eksikliği çok büyük ölçüde yaşıyoruz, bunları siz de biliyorsunuz. Hâlâ unutulmuş veya ötelenen Hatay’dan size şunu söylemek isterim, eğer bana inanmayan varsa bunu AFAD Başkanıyla lütfen müzakere etsin: Biliyor musunuz Hatay’da hâlâ tuvaletleri ve lavaboları konteyner kent alanının 200 metre dışında olan konteyner kentler var. Diyabet hastaları -70 yaşında, 60 yaşında- gece ikide, üçte kalkıp dışarıdaki tuvalete gitmek zorunda yani o 21 metrekairelik kendi konteynerinin içinde lavabo da yok, duş da yok. O yüzden, lütfen bunları el birliğiyle yani Hatay...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NERMİN YILDIRIM KARA (Devamla) – Ve bir de şuna değinmek istiyorum Sayın Başkan, son bir dakika...

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın Sayın Kara.

NERMİN YILDIRIM KARA (Devamla) – Dedik ki: “Hatay film platosu değil.” Neden böyle söylüyorum? Çünkü bir sinema filmi çekildiğine ilişkin, bir sinema filminin Hatay’da çekildiğine dair son günlerde bir konu var, bunu şiddetle eleştiriyoruz, esefle kınıyorum. Buna sponsor olan... Bunu asla kabul etmiyorum, neden biliyor musunuz? Binlerce insan var yakınlarını arayan, bir de acılarımızın üstünden ve ben inanamıyorum insanlar nasıl gelip... Orası bir film platosu değil ki. Ya, insanlar daha acılarını

yaşayamamışken, kayıplarını bulamamışken orada bir film çekmek gerçekten abesle iştigal diye düşünüyorum. Ben, kamunun tüm gücünün ve tüm kaynaklarının Hatay'a tekrardan yönltilmesini istiyorum. Burada, koridorlarda, dışarıda, orada "Hatay nasıl? Maraş nasıl?" dediğinizde, gerçekten kusura bakmayın ama Hatay hâlâ kötü.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Karar yeter sayısı istiyoruz Sayın Başkan. Milletvekili olarak, Mahmut Tanal olarak kendi adıma karar yeter sayısı istiyorum.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Karar yeter sayısı istiyoruz efendim. Kendi adıma, Mahmut Tanal olarak, milletvekili olarak karar yeter sayısı istiyorum.

BAŞKAN – Önergelerde karar yeter sayısı arayacağım.

Önergeleri kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Karar yeter sayısı yok Başkanım.

BAŞKAN – Karar yeter sayısı vardır.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Nerede vardır? Sayabilirsiniz. Yani yok, olmayan bir şeyi var gibi söylemek gerçek dışı bir açıklama, hiç kusura bakmayın.

BAŞKAN – Sayın Tanal, karar yeter sayısı vardır.

Önergeyi oylarınıza sundum.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 14'üncü maddesiyle 6306 sayılı Kanun'a eklenen ek madde 2'de yer alan "yapılara" ibaresinin "kamu yapılarına" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Hüsmen Kırkpınar

Hakan Şeref Olgun

Yüksel Arslan

İzmir

Afyonkarahisar

Ankara

Ersin Beyaz

Uğur Poyraz

Turhan Çömez

İstanbul

Antalya

Balıkesir

Ayşe Sibel Yanıkömeroğlu

İstanbul

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU BAŞKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU (Trabzon) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerine söz isteyen Antalya Milletvekili Uğur Poyraz.

Buyurun Sayın Poyraz. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

UGUR POYRAZ (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şehirleşme konusunda önemli sorunlarla karşı karşıya olan bir ülkeyiz. Kentlerimiz hızla ve plansız bir biçimde büyüdü. Emlak rantı, kontrolsüz göç, umarsız yönetimle birleşip milyonlarca yurttaşımızı insanca bir yaşamdan mahrum bırakmış durumda.

Ülkemizin atardamarlarından İstanbul ve İzmir başta olmak üzere pek çok büyükşehirimiz deprem tehdidiyle karşı karşıya. 99'daki Gölçük depreminde yaşanan yıkımın ardından değiştirilen Yapı Denetimi Kanunu'yla depreme dayanıklılık konusunda önemli adımlar atıldı fakat bu kanun 2001'den 2011'e kadar yalnızca büyükşehirlerde uygulandı. Şubat ayında yaşadığımız deprem felaketinden etkilenen 11 ilimizin 8'i bu tarihe kadar mezkûr kanun kapsamında değildi. Zaten iktidarın bir kısım yetkilileri ve bürokratları da bu konuyla şehirlerde rant yaratmak ve bu ranttan yandaşlara pay çıkarmak dışında pek de ilgilenmediler. Depreme hazırlığı ciddiye alan bir iktidar son yirmi yılda tam 8 defa imar affı çıkarmazdı. "Deprem vergisi" adı altında toplanan 40 milyar dolara yakın kaynağı çarçur etmez, deprem toplanma alanı olarak belirlenen yerlere kupon arazi gözüyle bakıp üstlerine alışveriş merkezleri, konut siteleri yaptırmazdı. Yüz yıllık çınarımız Kızılayı ticarethane gözüyle yöneten ve dahası, bununla övünen vurguncu anlayışa teslim etmezdi. Maraş'ta, Hatay'da, Antep'te, Malatya'da, Adıyaman'da şahit olduğumuz sahneleri anımsayın. Devlet ahlakının, sorumluluk bilincinin, vicdan mefhumunun zerresine sahip olan yetkililer şu manzara karşısında utanç içinde istifa ederlerdi. Bizde ise liyakatsiz yöneticilerin yıllarca ihmal edilmiş sorumlulukları "kader planı" açıklamasıyla kapatıldı, herkes tezgahını tıkr tıkr işletmeye devam etti.

Deprem başka ülkeler için sıradan bir doğa olayı olabilir. Bizim için ekonomik sonucu ve asayiş boyutu bakımından bir ulusal güvenlik sorunudur. Ülkemizi temelden sarsacak, hepimizin ortak paydası sayılacak böyle bir konunun tüm paydaşların katılımıyla ele alınması, çoğulcu ve sağduyulu bir biçimde istişare edilmesi, ortak akıl çerçevesinde çözümler aranması gerekmektedir. İktidar partisi ise bir buçuk asırlık parlamenter sistem geleneğimizi, istişare kültürünü, ortak akıl hiçe sayarak "ben yaparım olur" anlayışıyla bir yasa yazıp karşımıza getirdi. Bu önemli konu Meclisimizin itibar ve işleyişine gölge düşürecek biçimde ihtisas komisyonundan birkaç saatte geçirildi. Sayıları azalmış olsa da her kurumda işini bilen ve itinaayla yapan liyakatli kadrolar elbette var. Bu kadroların yaptıkları hazırlıklarla teknik altyapı oluşması ve tarafların bir noktada buluşup ortak bir dille konuşması açısından elbette önemli, ancak yürütmenin kurumları ve faaliyetleri yasama organının ikamesi değildir, olamaz. Parlamenter kültürün gereği, farklı alanlarda birikim sahibi olan milletvekillerinin görüşlerini, önerilerini ve katkılarını sunabilecekleri, yapıcı eleştirilerin ve muhalif fikirlerin ifade edilebileceği, karşılıklı istişarelerle en geniş ortak paydada buluşulacak bir süreçtir. İktidar bu kültürü ve onun gereklerini unutalı çok uzun zaman olduğundan bu ihtiyacı göremiyor ve bu ihtiyacı anlayamıyor olabilir ama milletin ve memleketin hâli, ona ne derece muhtaç ve hasret olduğumuzu hassaten ve defaatle gösteriyor. İktidarın oldubittile, alelacele kanun yapma alışkanlığının sakatlıkları defalarlı tecrübe ettiğimiz ve sizlerce de malum olan bir durumdur. Bu alışkanlığın sürdürülmesini tarihimize, milletimize ve Meclisimize karşı taşıdığımız sorumluluğun ihmali olarak görüyoruz, bu tavrı şiddetle kınıyoruz.

İktidar, bu teklifle, dönüşüm sürecini kolaylaştırmayı, yoksulların bu süreçlerde istismara uğramasını engellemeyi, kentlerin afete dayanıklılığını artırmayı vadediyor fakat artık alıştığımız üzere "Bir mağduriyeti gideriyorum." derken yenilerinin önünü açıyor. Önceki maddelere ilişkin konuşmalarda arkadaşlarımız bu konulara değindi. İktidarın yoksula karşı zenginden yana durduğunu, idarenin gücünü hukuksuzluklara yol verir biçimde "yasa arkadan gelir" anlayışıyla kullandığını, adaletin ya geciktiğini ya hiç gelmediğini, bu gidişata itiraz edenlerin de kendilerini polisle, jandarmayla, savcıyla karşı karşıya bulmalarının an meselesi olduğunu artık iyi biliyoruz.

İstanbul başta olmak üzere şehirlerimiz bir rant ekonomisinin pençesinde. İktidar bu durumu bile isteye yarattı. Kamunun

kaynaklarını, üretken yatırımlara değil inşaat rantına aktardı. Bu kaynaklar, yurttaşların barınmasına değil yabancılara pasaport pazarlanmaya harlandı. Yetmedi, çoğu askerlik yaşında milyonlarca yabancı kayıtsız, plansız şehirlerimizi doldurdu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Poyraz.

UĞUR POYRAZ (Devamla) – Kentsel dönüşüm, şimdiye kadar hep insanımızı -Necip Fazıl'ın tarifiyle- öz yurdunda garip, öz vatanında parya yapan bu projenin kılıfı oldu. Yurttaşlarımız kentleri dönüşsün istiyor ama onlarsız değil, onlarla dönüşsün istiyor. Mahalle kültürünü koruyarak, çocukluk anılarını kaybetmeden, komşularını terk etmeden, şehirden sürgün edilmeden dönüşüm istiyor. Değişime, dönüşüme, kalkınmaya karşı değil, rantı insanın önüne koyan ve "Rant büyüktür insan." diyen anlayışa karşı. Afet hazırlığıyla, kentsel dönüşümle yine yeniden bir zümrenin zenginliği için başkalarının mülksüzleştirileceğini, devletin gücüyle kimilerinin zengin kimilerinin mağdur edileceğini, yeni rant vurgunları ve kent suçlarıyla karşı karşıya kalacağımızı düşünüyor ve kaygı duyuyoruz. Bu kaygılarımız çerçevesinde bu yasa teklifinin yeniden Komisyona gönderilerek daha titiz ve dikkatli bir şekilde tanzimini rica ediyoruz.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 53 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 14'üncü maddesinin birinci fıkrasındaki "aşağıdaki" ibaresinin "aşağıda bulunan" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ömer Faruk Gergerlioğlu

Dilan Kunt Ayan

Mehmet Kamaç

Kocaeli

Şanlıurfa

Diyarbakır

Gülderen Varlı

Çiçek Otlı

Gülüstan Kılıç Koçyiğit

Van

İstanbul

Kars

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU BAŞKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU (Trabzon) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Van Milletvekili Gülderen Varlı.

Buyurun Sayın Varlı. (HEDEP sıralarından alkışlar)

GÜLDEREN VARLI (Van) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, ekranları başında bizi izleyen kıymetli halkımız; görüşülen kanun teklifinin 14'üncü maddesi üzerine söz aldım. Hepinizi selamlıyorum.

4 Kasım 2016 yılında Eş Başkanlarımız ve milletvekillerimiz tutuklanmış, halkın iradesine darbe yapılmıştır. Hukuksuz gerekçeler ve asılsız iddialarla yıllardır cezaevlerinde siyasi rehine olarak tutulan tüm arkadaşlarımızı, Gültan Kışanak, Figen Yüksekdağ ve Selahattin Demirtaş şahsında selamlıyorum.

Önceki dönem milletvekillerimizden Hüda Kaya, devam eden Kobani kumpas davası çerçevesinde, tam da kadın devriminin kutlandığı 1 Kasım'da asılsız iddialarla apar topar tutuklandı. Hep söylüyoruz, söylemeye de devam edeceğiz: Kadınlardan, kadın devriminden korkuyorsunuz, korkun da. AKP iktidarının anlamadığı bir noktaya değinmek istiyorum: Kürt halkının iradesini ne cezaeviyle ne de yasaklarla kıramazsınız.

Değerli milletvekilleri, 6 Şubat'ta yaşanan depreme benzer bir depremi de Van 2011 yılında yaşadı. 6 Şubat'ta yaşanan depremin acıları hâlâ taze ve yaralar sarılmış değil. Konteyner kentlerde yaşanan insanlık dramları iktidar tarafından görülmemekte ya da görmek işlerine gelmiyor. Bakın, deprem bölgelerinde barınma hâlâ büyük bir sorun; hijyen ve hijyen ürünlerinin olmaması büyük bir sorun; yiyecek, temel gıda ve içme suyu hâlâ büyük bir sorun; bu sorunlar on aydır dile getiriliyor. Yaşanan depremlerde yakınlarını kaybeden ve hayata tutunmaya çalışan yurttaşların sorunları neden görmezden geliniyor? Yazın sıcağında çadırdaki kalan yurttaşlar, maalesef bu soğuk kış aylarını çadırlarda ya da konteynerlerde geçirecek; vicdan sahibi olanın vicdanı sızlar.

Halkın tüm sorunlarına kulak tıkayan iktidar 6 Şubat depreminden sonra "Her şey kontrol altında." diyor; birçok ilde yıkılan binaların enkazları hâlâ olduğu gibi duruyor. On ay önce 11 ilde yaşanan depremlerde neyi kontrol altına aldınız, sormak gerekiyor çünkü on iki yıl önce Van'da 23 Ekim ve 9 Kasım'da yaşanan depremlerden sonra çözülmeyen altyapı sorunları olduğu gibi duruyor. Van'ın Tuşba ilçesine bağlı Seyrantepe Mahallesi'nde bulunan depremzedelerin 2011 yılından bu yana neredeyse hiçbir talebi karşılanmadı. Van'da yıldan yıla değişen işsizlik, göç ve rant açılan yerlerde artış oldu; hâlen hasarlı evlerinde yaşamaya devam eden yurttaşlarımız var. Bakın, aradan on iki yıl geçti, sözde depremde tüm yönüyle hazır olacağını iddia eden AKP iktidarı dönüp Van'a baksın. Hâlen kış aylarında elektrik, doğal gaz ve su kesintileriyle baş etmeye çalışan binlerce Van halkı sorunlarının çözümünü bekliyor.

Peki, bu tablo karşısında iktidar ne yapıyor? Kentsel dönüşüme dair kanun teklifi yapıyor. Konu kentsel dönüşüme ilişkin olunca, insan, acaba hangi alanlar yeniden yandaş rantına açılacak diye düşünmeden de edemiyor. Bir Kentsel Dönüşüm Başkanlığı kurarak depreme ve doğal afetlere yönelik hazırlık yapıldığına ilişkin algı oluşturmuyorlar oysa yapılan tek hazırlık yine rant alanları açmak ya da depremden rant üretmektir; bunu Van halkı iyi biliyor.

Deprem gerçeğiyle beraber on iki yıldır değişmeyen şey zihniyettir ve bu klasik rant anlayışı zihniyetinden vazgeçin. (HEDEP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

14'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 14'üncü madde kabul edilmiştir.

15'inci madde üzerinde 3 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk okutacağım 2 önerge aynı mahiyettedir, bu önergeleri birlikte işleme alacağım.

Okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 53 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 15'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Bülent Kaya

Hasan Ekici

Mustafa Nedim Yamalı

İstanbul

Konya

Ankara

Şerafettin Kılıç

Biröl Aydın

Antalya

İstanbul

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Gökhan Zeybek

Murat Çan

Ahmet Baran Yazgan

İstanbul
İnan Akgün Alp

Samsun
İbrahim Arslan

Edirne
Ali Gökçek

Kars

Eskişehir

İstanbul

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU BAŞKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU (Trabzon) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı Konya Milletvekili Hasan Ekici.

Buyurun Sayın Ekici. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

HASAN EKİCİ (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. Kentsel dönüşüm uygulamalarında yaşanan bazı sorunlara değinmek ve bu sorunlara yönelik çözüm önerileri getirmek üzere Gelecek-Saadet grubu adına söz almış bulunmaktayım.

Değerli milletvekilleri, kentsel dönüşüm uygulamalarında yaşanan sorunlardan bir tanesi el birliği mülkiyetinde bulunan hissedarların durumudur. Birçok parselde el birliği mülkiyetinde arsa payları bulunmaktadır. Kanun, el birliği mülkiyetini tek bir hisse olarak görmekte, el birliği mülkiyetinden paylı mülkiyete geçilemediği durumda el birliği hissedarlarının bir kısmı anlaşma sağlasa dahi anlaşamayan hisselerin satışı aşamasında el birliği mülkiyeti tek bir hisse olarak görülmekte ve satış yapılırken anlaşmak isteyen el birliği mülkiyetindeki hisseler de satılmaktadır. Birçok ata mülkünün el birliği mülkiyetinde olması ve sorun çıkaran el birliği hissedarlarının hissesinin anlaşan el birliği hissedarlarına satış yapılarak değerlendirilmesi vicdani bir yaklaşım olacaktır.

Yine, karşılaşılan ikinci bir sorun da kanunda yapılan değişiklikle dönüşüm kararı almak için getirilen salt çoğunluk sistemidir. Kanun teklifi imarlı ve kat mülkiyeti kurulmuş binalar için düşünülmüş, dönüşüm için salt çoğunluk kararı bu binalar için işlevsel bir yaklaşım olabilir ancak 10 bin metrekarelik bir parsel ve üzerinde 20 adet ev olduğunu düşünelim. Tek bir arsa paydaşı 5.001 metrekare hisseye yani salt çoğunluğa ve 1 adet riskli eve sahip olduğunda bu ev için riskli yapı tespiti yaptırarak parseli uygulama alanı hâline getirebilir. Bu durumda, söz hakkı, tek eve ve arsanın salt çoğunluğuna sahip hissedarın eline geçmiş oluyor, kalan 19 ev sahibinin rızası olmadan karar alınmış oluyor. Karar sonrasında kalan 19 evin incelenmesi ve resen tespit yapılması ise ciddi sorunların oluşmasına sebebiyet verecektir. Bu nedenle, bu tür alanlarda karar almak için 2/3 oranının devam etmesi adil bir çözüm olacaktır.

Yine, diğer bir konu: Malumunuzdur ki ada bazlı dönüşüm en sağlıklı dönüşüm türüdür. Bunun sağlanması için yerel yönetimlere daha fazla yetkinin verilmesi uygun olacaktır. Kanunda yapılaşma olmayan parsellerde komşu parsellerle tevhit için yüzde 100 muvafakat istenmektedir. 10.000 metrekarelik adada 25 metrekare yapılaşması mümkün olmayan bir parselin olduğunu düşünürsek önümüzde iki yol bulunmaktadır: Bir, imar uygulamasıyla bu parsellerin tevhit edilmesi ki çok zor ve yorucu bir işlemdir; iki, 25 metrekarelik parseldeki herkesten muvafakat almak ki hemen hemen imkânsızdır. Bu durumun kanun ve uygulama yönetmeliğinde açıklığa kavuşturulması önem arz etmektedir. Ayrıca, ek imar hakkı verilerek ada bazlı dönüşüm özendirilebilir.

Yine, diğer bir konu: Lisanslı kuruluşlar tarafından hazırlanan riskli yapı tespit raporlarının ilgili idarece sonuca ulaştırılması için idareye belli bir süre verilmesi uygun olacaktır. İş yoğunluğu, ihmal ve bunun gibi sebeplerle riskli bir yapının ilgili idarece yerinde kontrolü ve riskli yapı onayının yapılması bazen dört beş ayı bulmaktadır. Bu durum dönüşüm süreçlerinin uzamasına ve yeniden yapım sürecinin yavaşlamasına neden olmaktadır.

Kanun değişiklik teklifinde tebliğat işlemlerinin hızlandırılması için bazı maddeler olsa da yurt dışında yaşayan, vatandaşlıktan çıkmış ya da çıkarılmış, kayıp ya da kaçak malikler için ek düzenleme yapılması fayda sağlayacaktır.

Yine, diğer bir konu: Emlak Katılım Bankasının ihtisas bankası olması ve kentsel dönüşüm için gerekli dönüşüm kredisi ve benzeri konularda hizmet vermesi büyük fayda sağlayacaktır. Dönüşüm için birçok bankayla anlaşma yapılmış görünse de maalesef uygulamada özellikle kamu bankaları dönüşüm kredilerine çok ilgisizler ve istekli değiller.

Yine, diğer bir sorun: 2018 yılında yaşanan kriz sebebiyle birçok inşaat yarım kalmış durumdadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HASAN EKİCİ (Devamla) – Hemen tamamlıyorum Başkanım.

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

HASAN EKİCİ (Devamla) – Bu durumun tekrar yaşanmaması için kanunda da öngörülen bina tamamlama sigortasının Emlak Katılım Bankasının ortak olduğu bir sigorta şirketi yoluyla yaptırılması uygun olacaktır. Sigorta şirketleri özellikle inşaat sektörünü riskli gördükleri için bu sigorta işlemini yapmamaktadırlar.

Yine, diğer bir konu: Dönüşümlerde uygulanan kira yardımları maalesef günün ekonomik gerçeklerinden uzaktır. Kira tutarlarının artırılması ve kira yardım süresinin uzatılması teşvik edici olacaktır. Diğer taraftan, kira yardımını bir kişi yalnızca bir ev ve iş yeri için alabilmektedir. Bu nedenle, dönüşüm alanında birden çok evi ve iş yeri olanlar dönüşüme sıcak bakmamaktadırlar.

Yine, diğer bir konu: Dönüşümünü gerçekleştirdiğimiz yapıların güvenli olduğundan emin olmak zorundayız. Bu sebeple, yapım sürecinin her aşamasında akredite şantiye şefi, akredite yapı denetim elemanları, akredite laboratuvar çalışanlarının çoklu ve doğrulayıcı olması ve bizzat yerinde denetimin sağlanması önem arz ediyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HASAN EKİCİ (Devamla) – Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerine ikinci konuşmacı İstanbul Milletvekili Ali Gökçek.

Buyurun Sayın Gökçek. (CHP sıralarından alkışlar)

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kentsel dönüşüm yasa teklifinin 15'inci maddesi üzerine söz almış bulunmaktayım. Yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, cumhuriyet tarihimizin en yıkıcı deprem felaketinin ardından dokuz ay geçti. 50 bini aşkın canımızı kaybettiğimiz depremin ardından en can alıcı gündem maddelerimizden biri olması gereken kentsel dönüşümü konuşuyoruz ama bu tekliften de anladığımız üzere yaşanan tüm acılara, tüm kayıplara rağmen iktidarın kentsel dönüşüm teklifinin altından yine rant çıkıyor tıpkı her fırsatta askerî alan arazilerini ranta açtığınız gibi. Sadece İstanbul'da 2009 yılından bu yana 10 bin stadyum büyüklüğündeki askerî alanı askerî arazi olmaktan çıkardınız, zenginlere lüks konutlar diktirdiniz. Şaşırdık mı? Elbette şaşırmadık. Ne demiş büyüklerimiz: "Ayinesi iştir kişinin, lafa bakılmaz." Yirmi bir yıldır ülkeyi depreme hazırlayamayan bir iktidardan da fazlasını beklemek olmazdı zaten.

Değerli milletvekilleri, bakın, yalnızca İstanbul'da 207 bin riskli bina olduğu ifade ediliyor. Bu binaların yüzde 30'u 2000'den sonra yapılmış yani 1999 depreminden sonra yapılan binaların bile yüzde 30'u büyük İstanbul depreminde ayakta kalma ihtimali olmayan binalar. Bu yıkımdan etkilenecek aile sayısının da 1,3 milyon olduğu ifade ediliyor yani kaba bir hesapla 3 milyondan fazla insanı kaderine terk etmiş bulunmaktasınız.

Diyorsunuz ki: "Evinizden çıkın size kira yardımı yapacağız, inşaat yardımı verelim." Peki, ne kadar kira yardımı yapılıyor biliyor musunuz? Ekim ayı itibarıyla 3.500 lira. Bakın, size İstanbul'un farklı ilçelerinden birkaç kira haritası göstereceğim. Burası Maltepe, Maltepe'de kiralara ortalaması 15 bin lirayı geçti, hepiniz şahit oluyorsunuz. Burası Esenyurt, Esenyurt'ta 11 bin liranın altında kiralık ev yok. Burası da yine benim bölgemden Sultanbeyli... Hepsi, bütün İstanbul'un ilçeleri şu an aynı durumda. Hâl böyleyken örneğin 7.500 lira emekli maaşı alan bir vatandaş bu kira yardımıyla İstanbul'da nasıl barınacak? Hepsini geçtim, ne yiyecek ne içecek? Ülkenin gerçeklerinden, ekonomik gerçeklerinden bu derece kopuk bir kira yardımı gerçekten sizin de aklınıza, vicdanınıza sığıyor mu?

Değerli milletvekilleri, 2022 yılında dönemin Bakanı Murat Kurum "Kira ve konut fiyatlarında gerileme olacak, yaptığımız projelerle buna imkân sağlayacağız." diyerek kira artışlarını suni bir artış olarak değerlendirmişti. Yalnız, aradan geçen bir yılı aşkın sürede bırakın fiyatların gerilemesini kiralara, konut fiyatları aldı başını gitti. Murat Bey burada değil galiba ancak ben ona söyleyeyim: Son üç yılda İstanbul'da kiralara yüzde 701 arttı, Türkiye genelinde ise bu rakam yüzde 753. Yine Cumhurbaşkanı Erdoğan seçimlerden önce riskli konutlara ilişkin "İstanbul'da beş yıl içinde depreme dayanıksız bina bırakmamakta kararlıyız." vaadinde bulunmuştu. Ancak geçmişinize dönüp bakıyoruz, on bir yılda İstanbul'da sadece 86 bin bina dönüştürmüşsünüz. Az önce dönüşmesi gereken, acil dönüşmesi gereken bina sayısını söyledim, 207 bin. Yirmi bir yılda yapamadığınız işi beş yılda nasıl yapacaksınız, bize anlatın lütfen. Yirmi bir yıldır iktidardasınız, hâlâ vaat veriyorsunuz, hâlâ insanlara umut satıyorsunuz.

Bakın, bu da 2011 yılında açıkladığınız 2023 hedefleriniz, vaatleriniz; biz okuduk, siz de okumuşsunuzdur. Burada ne diyor? "Türkiye'de deprem aksı üzerinde bulunan konutların çoğu depreme dayanıksız." Bunu 2011'de siz söylemişsiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ GÖKÇEK (Devamla) – Başkanım...

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Gökçek.

ALİ GÖKÇEK (Devamla) – Bunları söylemenizin üzerinden on iki yıl geçmiş olmasına rağmen, hiçbir şey yapmadığınız için şehirler, şehirlerimiz gözlerimizin önünde yerle bir oldu. Hatay, Anadolu'nun kadim şehri, şu an koskoca bir moloz yığını hâline gelmiş durumda. Hiç mi vicdanınız sızlamadı? Göz göre göre bu insanları nasıl ölüme terk ettik diye hiç mi düşünmüyoruz?

Değerli milletvekilleri, şunu unutmayın ki olası bir depremde kaybedeceğimiz bütün canların vebali sizin de bizim de üzerimizdedir. O yüzden o parti, bu parti demeden... CHP'li belediyelerin yaptığı işlerin önüne geçerek bu işi çözemezsiniz.

Şu an, siz kabul etseniz de etmeseniz de İstanbul başta olmak üzere Türkiye'nin istisnasız her yerinde bir barınma krizi var, bir kentsel dönüşüm krizi var ve bu krize çözüm üretmek de yine bu Meclisin en acil gündemlerinden biri olmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ GÖKÇEK (Devamla) – Hepinizi sağduyuyla, vicdanla hareket etmeye davet ediyorum.

Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 15'inci maddesinin çerçeve hükmünde yer alan "eklenmiştir" ibaresinin "ilave edilmiştir" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ersin Beyaz

Hakan Şeref Olgun

Burhanettin Kocamaz

İstanbul

Afyonkarahisar

Mersin

Yavuz Aydın

Ünal Karaman

Ömer Karakaş

Trabzon

Konya

Aydın

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU BAŞKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU (Trabzon) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Aydın Milletvekili Ömer Karakaş.

Buyurun Sayın Karakaş. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

ÖMER KARAKAŞ (Aydın) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; görüşülmekte olan yasa teklifinin 15'inci maddesi üzerinde İYİ Parti adına söz almış bulunmaktayım. Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

2007 yılında çıkarılan Jeotermal Kaynaklar Yasası'yla Aydın topraklarının yüzde 80'i jeotermal santrallerinin kullanımına açılmıştı. Türkiye'de üretimde olan tüm jeotermal santrallerin yüzde 85'iye Aydın'ımızda yer alıyor. Bugün size, Aydın'ı etrafından bir örümcek ağı gibi saran santraller ve bu santraller yüzünden bitmeye yüz tutmuş ekolojik hayatı anlatmak istiyorum. Evliya Çelebi'nin "Ovalarından bal, dağlarından yağ akar." diye tarif ettiği güzel Aydın'ımızın doğal kaynakları bir nimet iken maalesef külfet hâline gelmiş durumda. Aydın ve çevresinde uzun süredir bir yandan maden ve enerji yatırımlarının sayısı ve kapsamı artarken yöre halkı da doğal kaynaklarını, yaşam ve tarım alanlarını korumak için ciddi bir mücadele veriyor. Seçim bölgem olan Aydın'da gezerken kimin elini sıksam, kimin kapısını çalsam herkesin dilinde bir jeotermal enerji santrali vardı. Anlayacağınız, bu santraller tüm Aydın halkının dilinde ancak bu santrallerden maalesef Aydınlılar yararlanmıyor. Bölgede kurulan santrallerin işletmeleri Aydınlı olmayan, Aydın'a hiçbir katkısı olmayan enerji şirketlerine verilmiş durumda. Bu santraller sadece elektrik üretiminde kullanılıyor. Oysa, ısıtma, soğutma, seraların ısıtılması gibi birçok alanda kullanılması gereken jeotermal enerjinin maalesef sadece elektrik santrallerinde kullanılması Aydınlılara hiçbir fayda sağlamıyor. Aydın'ımızın kaynakları resmen özel şirketlere peşkeş çekilmiş durumda. Bir yanda bir zamanlar Herodot'un "gökyüzünün altındaki en güzel yeryüzü" dediği, tohumu taşa atsan taşın filizleneceğini söylediği bereketli topraklar şu anda âdeta bir sömürge kültürünün esiri hâline gelmiş durumda. Şirketlerin para kazanması uğruna köylünün geçim kaynağı olan topraklar birer birer yok ediliyor.

Değerli arkadaşlar, artık Aydın'lı bu verimli topraklara tohum ekip zehir biçer hâle gelmiş durumda. Santrallerin yakınlarındaki köylerde zeytin üretilmez durumda, incir ise tükenmeye yüz tutmuştur. Bu köyler de sadece yonca ekimi yapılabilir hâle geldi, onun dışında üretilen bir şey kalmadı; köylü perişan, dertli ve çaresiz. Bu projeler kâğıt üzerinde sanki hiçbir zararı yokmuş gibi gözüküyor fakat ülkemizde her alanda olduğu gibi jeotermal santrallerde de ne kurallara uyuluyor ne de yeterli denetim yapılıyor. Yurtlarda asansörler denetlenmiyor, madenler denetlenmiyor, jeotermal santraller denetlenmiyor. Siz bu memleketteki hangi işi kuralına uygun denetliyor, hangi işi kuralına uygun yapıyorsunuz? Her yerde olduğu gibi denetimde kayırmacılık söz konusu, şirket sahiplerinin baskısı gerçek denetimin önüne geçiyor.

G7 Liderler Zirvesi'nde "Türkiye'nin Sıfır Atık Yolculuğu" kitabını hediye ettiniz. Sonra da nehirleri ve yer altını zehirli atıklarla doldurup, Avrupa'dan çöp ithal edip ülkemizi Avrupa'nın çöplüğü hâline getirdiniz. Menderes havzası ve çevresine

geçmişte hayat veren Büyük Menderes Nehri artık içinde yaşayan canlılara bile hayat vermez hâle geldi. Ağustos ayının sonundan bu yana nehirde ciddi balık ölümleri yaşanıyor. Peki, ne yapmak gerekli? Öncelikle, Valiliğin öncülüğünde bir heyet oluşturulmalı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Karakaş.

ÖMER KARAKAŞ (Devamla) – Bu heyet, STK'ler ve yöre halkının temsilcilerinden oluşan bir heyet olmalı. Bu heyet incelenmesi gereken tüm bölgeleri, jeotermal santralleri denetlemeli ve oradan numuneler almalı. Denetlemelerin ve numunelerin sonuçları da şeffaf olarak tüm Aydınlılarla paylaşılmalıdır. Sürdürülebilir bir yaklaşım benimsenerek sorunları en aza indirmek ve jeotermal enerjiyi daha verimli, çevre dostu bir şekilde kullanmak için gayret göstermeliyiz. Unutmayalım ki Menderes Aydın'ımızın can damarıdır. Onu korumak ve gelecek nesillere temiz bir Menderes olarak bırakmak hepimizin asli görevi olmalıdır.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

15'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 15'inci madde kabul edilmiştir.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 22.07

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 22.19

BAŞKAN: Başkan Vekili Gülizar BİÇER KARACA

KÂTİP ÜYELER: Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin), Muhammed ADAK (Mardin)

-----0-----

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 17'nci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

53 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

16'ncı madde üzerinde 3 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 53 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 16'ncı maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Gökhan Zeybek

Murat Çan

Ahmet Baran Yazgan

İstanbul

Samsun

Edirne

İnan Akgün Alp

İbrahim Arslan

Mehmet Tahtasız

Kars

Eskişehir

Çorum

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) –

Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerine söz isteyen Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız.

Buyurun Sayın Tahtasız. (CHP sıralarından alkışlar)

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemiz afet riski altında ancak ormanlarımız da AKP'nin kaskacı altında. Bildiğiniz gibi, ekim ayında ana konusu günlük kiralık evler olan bir torba yasa Meclisten geçti ama huylu huyundan vazgeçmedi ve torba yasanın içerisine doğa katliamına neden olacak bir düzenleme ekledi; ormanlarımız, göllerimiz, tarihî ve kültürel değerlerimiz derken iktidar bu sefer de millî parklara gözünü dikti. 20 Ekim Cuma günü Meclisten jet hızıyla geçen torba yasayla Kültür ve Turizm Bakanlığına millî parklar üzerinde geniş yetkiler verildi. Mutlak korunması gereken bu alanları kullanıma ve sermayenin kazançlarına açarak önemli yıkımlara yol açabilecek değişiklikler yapıldı. Bu kanun değişikliğiyle Bakanlık, millî parklarda turizm amaçlı konaklama tesisleri yapılması için uygun gördüğü alanları yatırımcılara tahsis edebilecek. Yirmi bir yılda ormanlarımızı kestiniz, yeşil alanlarımızı yok ettiniz, hâlâ doymadınız. Yeşil Bursa'yı, güzelim İstanbul'u yapılaşmaya açtınız, mezar taşı gibi gökdelenler diktiniz, doymadınız. Salda Gölü'nü kirlettiniz, Dipsiz Göl'ün dibini kuruttunuz, yine doymadınız. Hasankeyfi yok ettiniz, Uzungöl'ü beton yığınının çevirdiniz, doymadınız. Akbelen'de, Kaz Dağları'nda ağaçlarımıza kıydınız, yandaşlarınıza peşkeş çektiniz, gene doymadınız. Karadeniz'de, Akdeniz'de, Ege'de derelerimizi HES'lere kurban ettiniz, gene doymadınız. Sizin yeşille, bu ülkenin doğasıyla, tarihî birikimiyle alıp veremediğiniz nedir, çok merak ediyoruz. Ülkemizdeki bütün maddi ve manevi değerleri tahrip etmek zorunda mısınız? Gözünüzdeki rant hırsı ne zaman bitecek? Betonun karın doyurmadığını ne zaman anlayacaksınız? Evet, doymadınız ve korkuyorum ki hâlâ doymayacaksınız.

Kamuoyundan gizleyerek ekim ayında torba yasa içerisinde geçirdiğiniz bu kanun değişikliğiyle millî parkları da talana açtınız. Bu değişikliklerle, yaşam kaynağımız olan 48 millî parkımız yok olma tehlikesi altında. Ülkemiz ormanları için yangından da öte en büyük tehdit, gözünü rant bürünen AKP iktidarıdır. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, eşsiz güzelliğiyle hayranlık uyandıran, binlerce tür canlıyı barındıran, insanlarımıza nefes olan bu millî parklarımızda turizm amaçlı tesislerin açılmasına imkân tanımıştır yani betonlaşmanın önü açılmıştır. İktidara geldiğinizden bu yana planlı ve sistemli bir şekilde ormanlarımızı, tarihî ve kültürel varlıklarımızı talana çevirdiniz. 2004 yılında değiştirilen Maden Yasası'yla ülkemizdeki yer altı ve yer üstü varlıklarımızı sermayenin kullanımına açtınız. İktidarınız ağaçları kereste, ormanlarımızı arsa olarak görmekte, yeşili de sadece doların üzerinde sevmektedir. Şimdi, buraya çıkıp "E, biz de ağaç diktik, millet bahçesi yaptık." diyebilirsiniz. Diktiğinizi söylediğiniz ağaçlar bugüne kadar yaptığınız yıkımların, yok ettiğiniz ormanların yanında devede kulak kalıyor. Şöyle ki 2003 yılından önce yıllık ortalama 57 bin dekar alanda ağaçlandırmaya yapılırken bu miktar iktidarınızda 37 bin dekar alana düşmüştür. 2021 yılı itibarıyla, 2/B uygulamasıyla orman dışına çıkarılan alanlar 178 bin hektarı, ormancılık dışı amaçlarla yapılan tahsislerin toplamı 484 bin hektarı bulmuştur. Bunlara ek olarak, 2003 yılında 7 milyon metreküp olan odun üretimi ucuz ham madde uğruna 2021 yılında 32 milyon metreküpe çıktı.

Bir başka felaket de sayıları hızla artan tahsislerle ormanlarımızın parçalanması oldu. 2008 yılında toplam 101 bin olan Türkiye ormanlarının parça sayısı 2019 yılında 158 bini geçti; böldünüz, parçaladınız ama maalesef yönetemiyorsunuz. Ormanlarımızın bu şekilde parçalanması ekosistem bütünlüğünden, biyolojik çeşitlilik ve yaban hayatı kaybına kadar çok sayıda tehlikeyi beraberinde getirmektedir.

Saygıdeğer milletvekilleri, son yıllarda tarihte görülmemiş yangınlarla azalan ormanlarımız üzerinde AKP iktidarı da amansızca rant baskısı kurmuştur. İktidar, sermayenin bu bölgeleri tahrip etmesini âdeta teşvik etmekte ve devletin asli görevi olan korumaya engel olarak anayasal suç işlemektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Tahtasız.

MEHMET TAHTASIZ (Devamla) – Ekim ayında kabul edilen ve ormanlarımızın turizm amaçlı tahsislere açılmasını içeren kanun değişikliğiyle bu suçunuzu daha da büyütüyorsunuz. Yirmi yılı aşan iktidarınıza ormanlarımızdan su varlıklarına, acele kamulaştırma ile mülksüzleştirmeye kadar sayısız ekolojik ve sosyal yıkımlar sığdırdınız. Şimdi de doğal yapısıyla, endemik türleriyle mutlak korunması gereken son kale olan millî parklarımıza göz diktiniz. Millî parklarımızı rant hırsına kurban ettirmeyeceğiz, millî parklarımızı betona boğdurmayacağız.

Konuşmamı bir Kızılderili atasözünden alıntı yaparak bitirmek istiyorum. Son ırmak kurduğunda, son ağaç yok olduğunda, son balık öldüğünde AKP iktidarı paranın yenmeyen şey olduğunu anlayacaktır.

Saygılarımla. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 53 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 16'ncı maddesinin 2'nci fıkrasında yer alan "bu tarihten sonra" ibaresinin "bu tarihten sonra olmak kaydıyla" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ömer Faruk Gergerlioğlu

Dilan Kunt Ayan

George Aslan

Kocaeli

Şanlıurfa

Mardin

Çiçek Otlı

Mehmet Kamaç

Gülüstan Kılıç Koçyiğit

İstanbul

Diyarbakır

Kars

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen İstanbul Milletvekili Çiçek Otlı.

Buyurun Sayın Otlı. (HEDEP sıralarından alkışlar)

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; iyi akşamlar. İzleyicilerimize de iyi akşamlar diliyorum.

Bugün 4 Kasım 2016 tarihinin, siyasi darbenin 7'nci yılı; Sayın Figen Yüksekdağ'a, Selahattin Demirtaş'a, Gültan Kışanak'a, Sebahat Tuncel'e, bütün vekillerimize ve Eş Başkanlarımıza sevgi ve selamlarımızı yolluyorum.

4 Kasım 2016 öncesi bizim seçtiğimiz bütün belediyelerimize, kürdistan'daki tüm belediyelere AKP iktidarı tarafından kayyum atandı. Bu kayyumların atanmasından sonra gördük ki halkımızın kendisi bakımından yaptığı ekonomik, ticari her şeye, tüm mal varlıklarına el konuldu. Oradaki gibi aynı şekilde şimdi de bu yasayı halkımızın malına mülküne çökme planı olarak hayata geçirmeye çalışıyorlar. Şu anda baktığımızda, AKP iktidarı, kendisi bakımından yeni yeni yasalar üretiyor ama ne için yasalarını üretiyor? Özellikle İstanbul'da, baktığımızda, Tozkoparan, Tokatköy gibi yerlerde Turgut Muteahhitlik Şirketinin daha fazla rant kazanması için... Kendisi bakımından bu şirketi daha fazla palazlandırmaya çalışıyor. Fetihtepe'de de Kuzu Toplu Konut Şirketine daha fazla rant kazandırmaya çalışıyor. AKP iktidarının yaptığı şeyi; kendi şirketleriyle, kendi sermayesiyle kendisi bakımından tüm bu yaşam alanlarına el koyma olarak görmek gerekiyor. Zeytinburnu'nu kime veriyor? Suudi Arabistan'ın en büyük emlak şirketlerine veriyor, buralarda AVM'ler, büyük siteler kurduruyor. Ya kendi sermayesine veriyor ya da kendisi bakımından kendi sermayesini güçlendirecek olan Suudi Arabistan, Katar gibi büyük Arap ülkelerine Türkiye'deki toprakları satıyor. Halkımıza neyi dayatıyor? Mülkünü gasbediyor ve -özellikle yeni yasayla birlikte- Tozkoparan'da gördük, Tokatköy'de gördük, her yerde halkımızın kapısına gidip diyor ki: "Bir gece ansızın gelebilirim, kendi polisimle gelebilirim; çıkmadığınız takdirde zorla sizi bu malınızdan mülkünüzden dışarı atacağım. Elektrikinizi, suyunuzu, doğal gazınızı keseceğim. Herhangi bir mahkeme kararının ya da elinizdeki tapuların hiçbir değeri ve hiçbir hükmü yoktur." O nedenle de yoksullara diyor ki: "Mülkiyet hakkınız yoktur, sizin tapu hakkınız yoktur, tek bir şey vardır, sizi şehrin kent merkezlerinden kovacağım."

İsrail nasıl ki Filistin'de, Gazze'de Filistin halkını gidip zorla işgal ediyorsa AKP iktidarı da kendi yoksul halkına gidip aynı şekilde, kapılarına zorla dayanarak, polis gücüyle, gaz bombasıyla; suyunu, elektrikliğini ya da doğal gazını keserek aynı şekilde halkını göç ettirmeye ve zorla malına mülküne el koymaya çalışıyor. Bu bir çökme yasasıdır, bu sadece kendi elindeki yetkileri kullanarak yerel seçimlere hazırlanma yasasıdır. O yüzden halkımıza dayatılan bu mülküne çökme yasasına itiraz ediyoruz, kendi sermayesini güçlendirme yasasına itiraz ediyoruz. Bizler bakımından da sermayenin çıkarlarını koruyan değil, ekolojii koruyan, yoksul halkımıza baraka bile kiralayamayacak kadar az kira veren, 2.500 lira kiraya mahkûm eden AKP iktidarına buradan bir kere daha sesleniyoruz: 7 Kasım'da, Ekim Devrimi'nin yıl dönümü gününde Sovyetler Birliğindeki gibi yoksul halkın parasız ev hakkını savunuyor, sağlıklı, ekolojist kadın kentleri kurulması gerektiğini düşünüyoruz. O yüzden de AKP'nin bu yasasına "hayır" diyor, yoksullardan yana olduğumuzu söylüyor, bu çökme planına itiraz ediyoruz. Belediyelerimize çöktünüz, o zamanki direnişimiz gibi, 4 Kasım'daki direnişimiz gibi, Selahattin Demirtaş'ın, Figen Yüksekdağ'ın direnişi gibi, sizin karşınızda, yoksullarımızın, ezilenlerin yanında duracağımızı bir kere daha söylüyoruz. Sermayeden değil, emekçiden yanayız, emekçilerimizden yana bütçeyi savunuyoruz.

İyi akşamlar. (HEDEP sıralarından alkışlar)

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Başkanım, "kürdistan ve kürdistana kayyum atanması" hususunda bir cevap vermek istiyorum.

BAŞKAN– Buyurun Sayın Yenişehirlioğlu.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

57.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, İstanbul Milletvekili Çiçek Otlı'nun 53 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 16'ncı maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Anayasa: "I. Devletin şekli" "II. Cumhuriyetin nitelikleri" "III. Devletin bütünlüğü, Resmî dili, bayrağı, millî marşı ve başkenti"

"Madde 3 – Türkiye Devleti, ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütündür. Dili Türkçedir.

Bayrağı, şekli kanununda belirtilen, beyaz ay yıldızlı al bayraktır.

Millî marşı 'İstiklal Marşı'dır.

Başkenti Ankara'dır."

İsrail'in yaptığı zulüm ile Türkiye'deki hadiseleri birbirine karıştırmak akla ziyan bir uygulamadır, asla kabul etmiyoruz. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum...

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Oluç.

58.- Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

İki noktaya kısaca değineceğim, uzun bir polemik yapmak istemiyorum. Birincisi “akla ziyan” gibi laflarla yapılan eleştirileri karşılamak doğru bir üslup değil, bunu özellikle kayıtlara geçmesi için belirtiyorum. Ve burada herkes özgürce eleştirisini, görüşünü dile getiriyor. Sert eleştiriler olabilir iktidara dönük olarak. İktidar bu sert eleştirilere gereken üslupla cevap verir ama “akla ziyan” gibi laflar uygun bir laf değildir.

İkincisi: Bu ikide bir bize Anayasa hatırlatılması meselesi... Şimdi, Sayın Başkan ve sayın vekiller; bakın, bu konuyu tartışmak istiyorsanız uzun bir şekilde tartışırız. Ben burada geçtiğimiz dönemde çeşitli oturumlarda kürdistan coğrafyasına dair yaptığım konuşmaların tutanaklarını size kürsüden teker teker okurum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Toparlıyorum Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Oluç.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Bu, bir coğrafyayı anlatan tarihsel, kültürel, sosyolojik bir kavramdır ve bu kavramı biz geçen dönemde -ben kendi adıma ve Grup Başkan Vekilimiz Meral Daniş Beştaş adına söylüyorum- ikimiz de defalarca kullandık, Meclis tutanaklarında vardır. Herhangi bir şekilde Anayasa hatırlatmasıyla karşı karşıya kalmadık çünkü tarihsel, sosyolojik, kültürel bir gerçeklikten bahsediyoruz ve isterseniz bunu uzun uzun tartışırız burada. O yüzden lütfen bu Anayasa hatırlatması meselesinden vazgeçin. Sorunu biz asla bu ülkenin topraklarının bölünmesi meselesi olarak ele almıyoruz ama bu ülkede bir Kürt sorunu var ve bu Kürt sorununun üniter devlet yapısı içinde çözümü mümkündür ve biz bunun için mücadele ediyoruz. O nedenle bu Anayasa hatırlatmalarından hoşlanmıyoruz. Bu kavramı, “kürdistan” kavramını kullanmaya devam edeceğimizi bir kez daha söylemiş olayım. (HEDEP sıralarından alkışlar)

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- İstanbul Milletvekili Mustafa Demir ve Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya ile 108 Milletvekilinin Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1700) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 53) (Devam)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 16'ncı maddesinin çerçeve hükmünde yer alan “eklenmiştir” ibaresinin “ilave edilmiştir” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Ersin Beyaz

Burhanettin Kocamaz

Yavuz Aydın

İstanbul

Mersin

Trabzon

Ünal Karaman

Hakan Şeref Olgun

Şenol Sunat

Konya

Afyonkarahisar

Manisa

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerine söz isteyen Manisa Milletvekili Şenol Sunat.

Buyurun Sayın Sunat. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

ŞENOL SUNAT (Manisa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 53 sıra sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkındaki Kanun Teklifi'nin 16'ncı maddesi üzerine söz almış bulunmaktayım İYİ Parti Grubu adına. Gazi Meclisi saygıyla selamlarım.

Sayın milletvekilleri, bilindiği üzere, topraklarımızın yüzde 66'sı, nüfusumuzun yüzde 71'i yüksek riskli deprem bölgelerinde bulunmaktadır. Bu riskli konumun bedeli olarak yıllardır on binlerce vatandaşımız hayatını kaybetmiş, milyarlarca lira maddi hasar meydana gelmiştir ki daha bir sene olmayan 6 Şubatta Kahramanmaraş merkezli 11 ilimizi içine alan depremin yaralarını saramadığımız, hâlen konteyner ve çadır kentlerde yaşayan insanlarımız göz önüne alındığında ve onların işinden gücünden olduğu, kent merkezlerinin tamamen yok olduğu bir depremi yaşayan bir ülke olarak maalesef bunlardan, bu afetlerden, bu yaşadıklarımızdan bir tecrübe, bir ders çıkarmamaktan dolayı da üzgünüm. Evet, mevcut tehlike bilinmiş olmasına rağmen her sene yaşanan doğal afetlere hazırlıksız olarak yakalanmaktayız. İktidardan son yirmi bir yılda yaşanan çok sayıda afet yani yangınlar, sel felaketleri, deprem felaketleriyle ilgili “Önceden önlem aldığımız için bu kadar insanımız kurtuldu, şu kadar binamız yıkılmaktan kurtuldu, şu kadar hayvanımız telef olduktan kurtuldu.” gibi bir ifadeye, bir söyleme rast geldiniz mi sayın milletvekilleri? Her fırsatta, yaptıklarını, iktidar mensupları, yirmi yıl öncesiyle veya yüz yıl öncesiyle karşılaştırmaktan hiç yorulmadı. Her türlü istatistikle oynayarak başarı havası çizmeye çalışanlar asıl yapması gereken çalışmalarda maalesef suspus olup top çevirmektedirler.

Değerli milletvekilleri, ülkemizin depremlere, doğal afetlere karşı hazırlıklı olması için öncelikle kentsel dönüşümün tamamlanması gerekiyor. Bu minvalde kentsel dönüşümü yapısal anlamda tabii ki destekliyoruz. Desteklemeyen hiçbir siyasi parti var mı bu ülkede? Ama ülkemizin adil ve verimli bir kentsel dönüşüme ihtiyacı olduğunu da hepimiz gayet iyi biliyoruz.

İktidar vekilleri, teklifte, 2012 yılından bugüne kadar kentsel dönüşüm projeleriyle ülke genelinde 2 milyon 200 bin bağımsız bölümün dönüşümünün tamamlandığını beyan etmektedirler. Ne kadar doğrudur; onu da tam olarak bildiğimiz söylenemez. Burada hangi bölgelerin dönüşüme girdiği tabii ki çok önemli. Mesela, büyük depremin beklendiği Marmara ve göz bebeğimiz olan İstanbul'daki depremle ilgili, bilim adamları hiç durmadan, depremin yaklaştığını ifade etmektedirler ama tüm çalışmalara baktığımızda, daha çok rant ekonomisinin döndüğü İstanbul'un semtlerinde kentsel dönüşümün olduğu ama çok fazla zarar görecektir bölgelerde ise kentsel dönüşüme başlanmadığı görülmektedir. Korkunç senaryonun beklendiği İstanbul'da yıllardır kentsel dönüşüm değil, yapısal dönüşüm yapıldı çünkü asıl amaç, hiçbir zaman depreme yönelik bir dönüşüm olmadı, zira olsaydı, bu çalışmalar Bağdat Caddesi'nde değil de Bağcılar'da başlardı.

Değerli milletvekilleri, yine teklifte, ülkemizde yaklaşık 36 milyon bağımsız bölüm bulunduğu, bunun 6 milyonunun risk altında olduğu, 6 milyon bağımsız bölümden 2 milyonunun vakit kaybedilmeksizin yapılması gerektiği ifade ediliyor. Yirmi yıllık devriktidarlarında toplam 2 milyon bölümü ancak dönüştürebildikleri iddia edilen muhteremler, 6 milyon risk altındaki bölümü kaç

yılda dönüştürür diye sormak istiyorum. Doğru orantıyla ve basit matematikle baktığımızda, bunun cevabı, minimum altmış yıla tekabül ediyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

ŞENOL SUNAT (Devamla) – AKP bu hızla giderse ve ilerleyen yıllarda hiçbir yeni doğal afet yaşanmazsa altmış yıl sonra iktidar bizi depreme karşı hazır hâle getirmiş olacak! Evet, peki, bu ülkenin kaybedecek altmış senesi var mı değerli milletvekilleri? Altmış dakika sonra felaketin gelip gelmeyeceğini biliyor muyuz? Allah aşkına söyleyin, yirmi yılda yaptığının 3 katı dönüşümü yapabilecek kabiliyet bu iktidarda var mı? Maalesef, yok. Maden faciasını alın yazısıyla, seli, depremi kaderin planıyla geçiştiren iktidarın başarılı olabilmesi için önce zihinsel dönüşümü gerçekleştirmesi gerekiyor. Kentsel dönüşüm ancak milletin canını her türlü kazançtan ve ranttan üstün gören bir zihniyetle gerçekleştirilebilir.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

16'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 16'ncı madde kabul edilmiştir.

17'nci madde üzerinde 3 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 53 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 17'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Bülent Kaya

Hasan Ekici

Şerafettin Kılıç

İstanbul

Konya

Antalya

Birol Aydın

Necmettin Çalışkan

Mustafa Nedim Yamalı

İstanbul

Hatay

Ankara

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan.

Buyurun Sayın Çalışkan. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyeti saygıyla selamlıyorum.

Bugün, afet riski alanına ilişkin bir kanun hakkında konuşuyoruz. Elbette, kentsel dönüşüm bir kentin yaşam kalitesini yükseltmek, sürdürülebilirliği sağlamak adına önemlidir. Ne var ki bugüne kadar yapılan işlerde tarihî ve kültürel mirasın yeterince korunmadığı, kentsel dönüşüm yasasıyla verilen yetkilerin hiçbir şekilde yerinde kullanılmadığı gibi bir acı gerçekle karşı karşıyayız. Elbette, kentlerin ruhuna, dokusuna aykırı iş yapmak, birilerinin canını acıtmak son derece kötü.

Değerli milletvekilleri, bugüne kadar yasayla görülen hususlardan biri şudur: Şimdiye kadar fabrikalar özelleştirildi, kamuya ait yerler, enerji kaynakları özelleştirildi, yollar, köprüler her şey ama her şey özelleştirildi, satılacak bir şey kalmadı. Şimdi, özel mülkler hedefe kondu, bu yasayla özel mülklerin kamulaştırılarak bir şekilde başkalarına aktarılacağı görülüyor. Aslında bu yasa bir açıdan da bazılarının değindiği gibi “çökme yasası” olarak adlandırılıyor ki “çökme” kelimesi, bu dönemde maalesef sizlerin literatüre kazandırdığınız bir kelime.

Bugüne kadar elbette kentsel yaşamla ilgili, kentsel dönüşümle ilgili ortaya çıkan neticeler bir tarafa, kentsel dönüşümden bahsederken her şeyden önce deprem bölgesini ele almak gerekir. Deprem bölgesinde hâlen çok büyük sorunlar var. Cep telefonu operatörleri yeterli çalışmıyor. İmar planları tamamlanmadı. İnsanlar, kamu ön açıp yol açmadığı için bir şekilde kendi evlerini yapmaya başladı. Böylece, yeniden plansız yapılaşma, çarpık kentleşme de ortaya çıkmaya başladı.

İktidar mensubu arkadaşlarımızın zorlarına gitmesin, empatiyle konuşalım, burada kentsel dönüşümden bahsederken sayın bakanların bölge ziyaretini belirtmek isterim. Bakın, belki Ankara'dan görünmüyor ama deprem bölgesine yapılan ziyaretler ayak bağı olmamalı, halka hizmet olmalı. Bugün şöyle bir mizansen kurulmuş: Sayın bakanlar özel uçakla deprem bölgesine geliyor, tüm kamu kurumları işi bırakıyor, il müdürleri, kurum müdürleri valiyle beraber toplanıyor, sayın bakanı karşılıyor. Vali ziyareti, ardından AFAD'da sunum, sonra konteyner kente giderek orada bir poz veriliyor, yemek saati ise ellerine bir tabildot alarak depremzedelerle yemek, değilse, bir depremzede çocuk kucağa alınarak poz veriliyor. Ardından da AK PARTİ ziyareti yapılıyor ki iktidar partisinin ziyareti gayet tabiidir ancak her bakanın kamu imkânlarıyla, özel uçakla geldiği bir yerde bunu yapması fazladır değerli arkadaşlar.

Burada bir başka husus, yol güzergâhında çok ciddi güvenlik tertibatı alınıyor; askeri, polisi, bütün güvenlik güçleri sayın bakanların geçeceği güzergâhta bulunuyor, sonra ziyaret edilecek deprem bölgesinde iş makineleri duruyor. Aslında burada yapılması gereken şey, bakanlardan ziyade bölgeye teknokratların, bürokratların, iş yapacak olan insanların gitmesi, Hazine temsilcisinin imkânlarla oraya gitmesi.

Şimdi, biz burada kanun teklifinin iptalini istiyoruz. Neden? Çünkü burada, yerlerin tahsis edilmesinin devrine yönelik bir madde söz konusu. Bugüne kadar ki yaşananlardan edindiğimiz tecrübe, maalesef ki bu devir işlemlerinin de nasıl olacağı hususunda bize olumsuz etki bırakıyor. Aslında bununla birlikte, yandaşa peşkeşin önü açılıyor, kamu gücü de zayıflatılıyor. Burada, hele de bazı iller için kamunun yerinin çok daha önemli...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Çalışkan.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) – Bu açıdan, bu maddeyle ilgili teklifimiz, bu kamuya ait yerlerin devrine ilişkin maddenin kanun teklifinden çıkarılması. Tabii, burada ön yargılı biçimde önümüze gelen her şeyin reddedilmesi de Meclisin maalesef alışkın olduğu bir husus hâline geldi. Burada hangi aklîselimle, hangi mantıkla olursa olsun anlaşılamayan bir durumla her şey maalesef reddediliyor.

Maddenin içerisinde rezerv alanı söz konusu. Malum olduğu üzere esasen rezerv alanı, riskli alanların taşınması iken burada yeni yapı alanlarının oluştuğu ortaya çıkıyor. Meskûn mahal, rezerv alanı ilan ediliyor, kamulaştırılıyor, sonra da bir şekilde müteahhitlere devredilecek. O açıdan bu tür konuları siyasi polemik konusu yapmadan aklîselimle tartışmak, uygun çözümler üretmek yerinde olacaktır. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 53 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 17'nci maddesindeki “yer alan” ibaresinin “bulunan” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ömer Faruk Gergerlioğlu
Kocaeli
George Aslan
Mardin

Dilan Kunt Ayan
Şanlıurfa
Hüseyin Olan
Bitlis

Perihan Koca Doğan
Mersin
Çiçek Otlı
İstanbul

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Bitlis Milletvekili Hüseyin Olan.

Buyurun Sayın Olan. (HEDEP sıralarından alkışlar)

HÜSEYİN OLAN (Bitlis) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime başlamadan önce, öncelikle şunu belirtmek istiyorum: 4 Kasım 2016 tarihinde eş zamanlı bir operasyonla Parlatmentonun 3'üncü büyük partisi olan HDP'nin başta Eş Genel Başkanları olmak üzere, milletvekillerinin, belediye eş başkanlarının tutuklanmasının toplumda ve ülke demokrasisinde yarattığı tahribatın 7'nci yılındayız. Bu siyasi darbeyle HDP Eş Genel Başkanları Sayın Figen Yüksekdağ ve Sayın Selahattin Demirtaş başta olmak üzere 16 milletvekilimiz tutuklanmıştır. Eş Başkanlarımızın şahsında, zindanlarda bulunan bütün siyasi tutsakları buradan selamlıyorum.

HDP'nin bileşeni olan Demokratik Bölgeler Partisinin yerel seçimlerde kazandığı Kürt illerindeki 102 belediyenin 95'ine kayyumlar yoluyla el konulmuştur. 93 belediye eş başkanı, yüzlerce belediye meclis üyesi tutuklanmıştır. 4 Kasım darbesiyle kayyum atanan ve altı yıl tutuklu kalan eski bir belediye başkanı olarak diyorum ki 4 Kasım, demokratik siyasete dönük açık ve sivil bir darbedir.

Değerli milletvekilleri, kanun teklifine gelirsek kanun teklifinin 17'nci maddesinde bahsi geçen Kentsel Dönüşüm Başkanlığının görev tanımına dair net bir çerçeve çizilememekle beraber "Başkanlık halk için mi yoksa rant için mi kurulacak?" sorusu zihinleri kurcalamaktadır. Teklif, yoksulun barınma hakkını yok sayan bir niteliktedir. Teklif, yurttaşın mülkiyet hakkına tecavüzün yasal temelini oluşturmaktadır. Yurttaşın mülkiyet hakkını hiçe sayan bu yasa teklifi kapsamında yürütmeyi durdurma kararına itiraz yolunun ortadan kaldırılması, hukuk devleti ilkesine taban tabana zıttır. Teklif, yerel yönetimlerin yetkilerini tırpanlamakta ve yetkileri merkezleştirerek Kentsel Dönüşüm Başkanlığında toplamaktadır ve bu hâliyle teklifin bütünü bakımından Anayasa'ya aykırılık sorunu mevcuttur. Kentsel dönüşümle dönüşüm sürecinde gerekli finansmanı sağlayamayan hak sahiplerinin mülkiyet hakkı istismar edilebilecektir. TOKİ ya da özel şirketler aracılığıyla kentsel dönüşüm rantı çevrilmek istenmektedir. Yasanın bugüne kadar uygulanan hâli dahi yoksulları kent merkezlerinden süren, emekçileri barınamaz hâle getiren kentsel dönüşüm anlayışı, özellikle İstanbul'un pek çok ilçesinde kendini göstermektedir.

Yine bu kanun teklifiyle ilgili seçim bölgem Bitlis merkezde Hüsrevpaşa Mahallesi'nde bitişik iki ayrı parselde kentsel dönüşüm örneğini vermek istiyorum. İlk olarak, 2013 yılında TOKİ'nin başlattığı "Beşli Konutlar" diye adlandırılan 200 dairelik yerde vatandaşın aleyhine yapılan işlemi anlatacağım. Burayı TOKİ, vatandaşa ait konutun metrekaresini o günün rakamlarına göre 1.000 TL olarak hesapladı. Mevcut konutundan daha büyük bir konut isterse bunun da farkının metrekaresini 1.226 TL artı yıllık memur maaş katsayısında artan rakamı ekleyerek vatandaşı borçlandırdılar. Vatandaş sadece yarım daire sahibi olabili. Üstelik TOKİ ve belediyenin yapmış olduğu anlaşma gereği inşaat süresince konut sahiplerine verilen kira yardımının yarısı da belediyenin bütçesinden ödendi. Buna mukabil, aynı arsada TOKİ fazladan 102 daire ve 129 iş yerinin sahibi oldu ve bunları iktidar, kendi müteahhit ve yandaşlarına peşkeş çekti. İşte bunun adı "rantsal dönüşüm"dür.

Şimdi, vatandaşın lehine olan ikinci bir örnekte ise yine, ben Bitlis merkezde belediye eş başkanı seçildikten sonra, 2014'te Hüsrevpaşa Mahallesi'nde kamulaştırılan 130 tek haneli konutun acil kamulaştırıldığını gördüm ve bunu Belediye Meclisinde iptal ettik. Müteahhitler ile konut sahiplerini bir araya getirerek onları anlaştırdık, yapılan anlaşma sonucunda konut sahiplerinin her biri, ikişer dairenin sahibi oldular. Bu da kentsel dönüşümün yerel yönetimler eliyle yapıldığının bir örneğidir. Bu yasa, tarihin en büyük mülkiyet gasbının yolunu açacak bir düzenlemedir...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Olan.

HÜSEYİN OLAN (Devamla) – ...senin, benim "Binam sağlam, lüks yerde oturuyorum." filan diyerek kurtulamayacağı, parası yetmeyen herkesin şehir dışında TOKİ konutlarına mahkûm edileceği, kent merkezlerinin iktidarın seçkinlerine uygun biçimde yeniden imar edileceği büyük bir rant ve mülksüzleştirme hareketidir.

Bu anlamda Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HEDEP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun İle Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 17'nci maddesinin çerçeve hükmünde yer alan "değiştirilmiştir" ibaresinin "yeniden düzenlenmiştir" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ersin Beyaz

İstanbul

Ünal Karaman

Konya

Burhanettin Kocamaz

Mersin

Turhan Çömez

Balıkesir

Yavuz Aydın

Trabzon

Hakan Şeref Olgun

Afyonkarahisar

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez.

Buyurun Sayın Çömez. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

1999 depreminde arama kurtarma çalışmalarına katılmış, hatta göçük altında ameliyatlar yapmış, yine, 6 Şubat depreminden sonra haftalarca sahada çalışmış, yardım faaliyetlerine katılmış ve İYİ Parti adına bölgede bir sahra hastanesi kurmuş ve binlerce hastayı tedavi etmiş birisi olarak söylüyorum: 18 kent merkezinin, 80'den fazla ilçe ve 500'den fazla köyün doğrudan fay hattı üzerinde olduğu ülkemizde kalıcı, gerçekçi ve güvenli bir kentsel dönüşüm projesinin hayata geçirilmesi şarttır. İYİ Parti olarak bu ciddi ve tarihî sorumluluğun farkındayız ve samimi çabalara destek olmaya hazırız. Ancak bu projelerin rant odaklı değil, çevre, estetik ve insan odaklı olması gerektiğini özellikle vurguluyoruz.

Öte yandan, "En iyisini ben bilirim." diyerek "ben yaptım oldu" anlayışıyla hareket ederek alelacele yapılan çalışmalara

da şiddetle karşıyız. Uzmanların görüşleri alınmadan, yerel yönetimlerin ve meslek örgütlerinin fikirleri sorulmadan, alt komisyonlarda bile tartışılmadan böyle bir yasanın geçirilmesi çabasına itiraz ediyoruz. Nitekim Mayıs 2012'de hayata geçen 6306 sayılı Yasa'nın eksik ve yetersiz olduğu, bugün ortaya çıktı ve revize edilmeye çalışılıyor.

Değerli arkadaşlar, bu teklifle gerçek veya tüzel kişilerin mülkiyetlerindeki taşınmazların rezerv yapı alanı olarak belirlenmesi için ya gayrimenkulün yüzde 30'unu ya da bunun parasını devlete vermeleri şart koşuyor. Tarlalar içinse bu oran yüzde 50-55'i buluyor. Yani devlet "Ya parayı ya da gayrimenkulünü." diyor. Bu rakamları neye göre, hangi kriterlere göre belirlediniz belli değil. Bunun mantıklı ve hakkaniyetli bir izahının olması lazım. "Ben yaptım oldu" mantığıyla hareket ediyorsunuz ama biz buna itiraz ediyoruz.

Öte yandan, teklifin ruhunda kentsel dönüşüm için gelir elde etme niyeti ön plana çıkarılmış. Tabii, burada şunu sormak istiyoruz: İktidara geldiğiniz günden beri "deprem vergisi" adı altında topladığınız yüz milyarlarca lirayı ne yaptınız? Aslına bakarsanız cevabını Sayın Şimşek vermişti: "Duble yollara, demir yollarına, hava yollarına gitti." İster istemez biz de şimdi soruyoruz: Bu teklif kabul edilirse toplanacak paraları gerçekten kentsel dönüşüm için mi kullanacaksınız, yoksa gırtlığınızın kadar borca battınız, onu mu kapatmaya çalışacaksınız? Bu teklif yasalaşırsa Kentsel Dönüşüm Başkanlığı mevcut yerleşim yerlerini de rezerv alanı ilan edebilir, vatandaşın binası sağlam bile olsa bunu yapabilir.

Yine, bu teklifle, konuta girme yetkisi kolluk kuvveti marifetiyle mülki idare amirlerine veriliyor. Oysa Anayasa'mızın 21'inci maddesine göre, usulüne uygun verilmemiş hâkim kararı olmadan kimsenin konutuna girilemez. Yani Anayasa'ya aykırı bir şekilde vatandaşın tüm mülkiyet hakları askıya alınıyor, bu da yeni bir kaosa, kargaşaya ve huzursuzluğa davetiye çıkarmak demek.

Değerli milletvekilleri, ortaya çıkan soru işaretlerinin yanı sıra bu projenin uygulanabilmesiyle ilgili de ciddi kaygılarımız var. Balıkesir'den bir örnek vereceğim, kendi ilimden: Altıeylül ilçesi Dinkçiler Mahallesi'nde 762 konutluk bir projeye başladı TOKİ 2020 yılında, 2022 Mayıs ayında da bitirileceğini taahhüt etti. Başınızı sallıyorsunuz, belli ki konuyu gayet iyi biliyorsunuz Sayın Vekilim.

SERKAN SARI (Balıkesir) – Evet.

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) – 2023'ün sonuna geldik, daha yarısı bile bitmedi; vatandaş mağdur ve çaresiz, tam 300 tane şikâyet dilekçesi verildi CİMER'e, ne yazık ki netice yok. Üç gün önce oradaydım, vatandaşlarımızla bir araya geldik, birçoğunun başı ev sahipleriyle deritte, kiralari artmış ama çıkmak için zaman veremiyorlar. Öte yandan, başlarken ödedikleri aylık 800 liralık taksit 5 bin lirayı geçmiş durumda, zaten çoğu dar gelirlili, emekli ya da asgari ücretli. Ne yapsın şimdi bu vatandaş? Dolayısıyla kentsel dönüşümü bu kafayla, bu anlayışla ve bu yönetim modeliyle hayata geçirmeyi düşünüyorsanız vay Türkiye'nin hâline.

Hepinize saygılar sunuyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

17'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 17'nci madde kabul edilmiştir.

18'inci madde üzerinde 2 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 53 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 18'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Ömer Faruk Gergerlioğlu

Dilan Kunt Ayan

George Aslan

Kocaeli

Şanlıurfa

Mardin

Çiçek Otlı

Sümeyye Boz

Hüseyin Olan

İstanbul

Muş

Bitlis

Perihan Koca Doğan

Mersin

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Muş Milletvekili Sümeyye Boz.

Buyurun Sayın Boz. (HEDEP sıralarından alkışlar)

SÜMEYYE BOZ (Muş) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan kanun teklifinin 18'inci maddesi üzerine söz almış bulunuyorum.

Ancak öncelikle, Ankara Adliyesinde başlayan ve günlerce sürecek olan 23 yoldaşımızın TJA dosyası kapsamında yargılandıkları duruşma devam ediyor. Arkadaşlarımız ve kadın kurumları duruşmayı takip ediyor. TJA'lı olmak, TJA çalışmaları yürütmek suç değildir.

Ayrıca, 4 Kasım siyasi darbesinin 7'nci yıl dönümünde hâlâ rehin tutulan Eş Başkanlarımız Sebahat Tuncel, Gültan Kışanak, Selahattin Demirtaş, Figen Yüksekdağ ve beraberinde tutuklanmış olan Leyla Güven, Ayla Akat yoldaşlarımızı saygıyla selamlıyorum ve bir an önce yoldaşlarımızın özgürlüklerine kavuşmasını diliyorum.

Maddenin kendisine gelecek olursak, Birliklilik Kanunu'na eklenen geçici maddeye göre, 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen depremler nedeniyle genel hayata etkili olan afet bölgelerinde, 1 Ocak 2028 tarihine kadar, adli ve idari yargı mercilerinde depremlerle bağlantılı olan iş, dava, soruşturma ve kovuşturmalarda bilirkişi ihtiyacının hızlıca karşılanabilmesi, alelacele bir karara varılabilmesi için, iş bilirlik bölge listesinde dahi bulunmayan bilirkişileri ilgili kanunlara tabi olmadan görevlendirmek amaçlanmaktadır. Şimdi, böyle baktığımızda, bilirkişi ne demektir, onu sormak gerekiyor. Bilirkişi, çözüm önerisi, uzmanlık, özel veya teknik bilgi gerektiren hâllerde, oy ve görüşünü sözlü veya yazılı olarak vermesi için başvurulacak gerçek veya özel hukuk tüzel kişisidir. Yani, tüm bu afet sürecinin sonunda verilecek tüm kararların dayanacağı raporları yazacak olan kişiler aslında. Peki, bu kanun teklifinin herhangi bir aşamasında, hazırlanırken, Komisyon'da görüşülürken bu alanda uzman olan sivil toplum kuruluşlarının ve aynı zamanda odaların, kişilerin ve kurumların herhangi bir şekilde görüş ve önerisini aldınız mı? Hayır. Peki, söz konusu maddeyle ilgili herhangi birinden bir görüş aldınız mı? O da hayır. Peki, sormak istiyoruz: Niçin? Uzmanlarından alınacak olan herhangi bir görüş bu maddeyi iyileştirmekten başka neye yarıyor ki, iyileştirmek dışında nasıl herhangi bir etkisi olabilir?

İkinci olarak ise kendi seçim bölgem olan, vekili olduğum ilden bahsetmek istiyorum, Muş'a değinmek istiyorum. Şöyle ki: Muş deprem bölgesinde yer alan bir il ve özellikle de Varto depreminde birçok can kaybı yaşanmıştı. Böyle bir duruma baktığımızda, 1900'lü yıllardan bugüne kadar Bulanık, Varto, Malazgirt'te birçok deprem yaşandı ve birçok can kaybı da meydana geldi. Korkut'un birçok köyü ise hâlâ fay hatlarının üzerinde yer almaya devam ediyor. Muş ili ve yakın çevresi gerek tektonik

gerekse volkanik kaynaklı birçok depremden etkilenmiştir. Muş fay zone, Varto fay zone, Kavakbaşı fayı, Bulanık ve Malazgirt fayları ili etkileyebilecek tektonik yapılarıdır.

Şimdi, böyle baktığımızda, bugün bile uzmanlar defalarca bangır bangır çağırıyolar, Muş ve çevresi için ciddi bir deprem tehlikesi olduğunu ifade ediyorlar. Peki, Muş bir depreme, hele de büyük bir depreme hazır mı? Şu an bir deprem yaşansa kurtarma faaliyetleri burada yapılabilecek mi? Normal şartlarda bile eksik kadroyla çalışan Muş Hastanesi ve Muş kamu kurum ve kuruluşları bu depreme hazır durumda mı? Binalar sağlam mı, okullar, hastaneler sağlam mı? Yoksa sadece depremden sonra toplanacak olan bağış etkinlikleri için mi hazırlıklar yapıldı? Muş halkından aldığınız deprem vergileri nerede, Muş halkına harlandı mı, harcanmadı mı? Bütün bu sorular hemşehrilerimin, Muş halkının da aklında, cevabını beklediği sorulardan.

Sözlerimi bitirirken, bu kanun teklifinin geri çekilmesi gerektiğini ve gerçekten afetlerle ilgili önlem almak istiyorsanız tüm paydaşların içinde yer aldığı, insanı odağına alan, anayasal hak olan barınma ve mülkiyet edinme hakkını vatandaşın elinden almayan, yerel idarelerin yetki ve sorumluluklarını koruyan, İmar -planlama ve afet risk azaltma- kanunuyla entegre bir kentsel dönüşüm ve iyileştirme kanunu üzerinde hep birlikte çalışmak gerektiğini belirtmek istiyorum.

Hepinizi selamlıyorum. (HEDEP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 18'inci maddesinin çerçeve hükmünde yer alan "eklenmiştir" ibaresinin "ilave edilmiştir" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Ersin Beyaz

Burhanettin Kocamaz

Yavuz Aydın

İstanbul

Mersin

Trabzon

Hakan Şeref Olgun

Nimet Özdemir

Aykut Kaya

Afyonkarahisar

İstanbul

Antalya

Selcan Hamşioğlu

Tekirdağ

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Antalya Milletvekili Aykut Kaya.

Buyurun Sayın Kaya. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

AYKUT KAYA (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulumuzu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Görüşmekte olduğumuz kanun teklifi riskli yapıların dönüştürülmesi amacıyla çıkarılmakta olup amaç olarak, kentsel dönüşümü hızlandırmak adına denilmektedir. Ancak çözüm arama anlayışımız alelacele kararlar almak olmamalıdır. Türk kamu yönetiminde bir sorunla karşılaşıldığı zaman hemen yeni ve daha büyük bir kurum kurulmaya çalışılır. Yeni bir kurum kurmak yerine, devletimizin temel yönetim yapısını bozmadan, kurumlar arası yetki çatışması ve kaynak israfına yol açmadan, mevcut kurumların işleyişinde yaşanan dar boğaz ve sıkıntıları giderecek, hızlı karar almayı sağlayacak, yeni bürokratik yapılar oluşturmayacak, esnek ve hızlı hareket eden bir kamu yönetim yapısı oluşturmamız gerekmektedir.

6 Şubat 2023 tarihinde gerçekleşen Kahramanmaraş merkezli ve 11 ilimizi etkileyen depremler bir kez daha hepimize gösterdi ki afetlere dirençli bir ülke hâline gelmek zorundayız. Aynı acıları bir kez daha yaşamamak, yaşatmamak Gazi Meclisimizin en acil gündemidir. Ancak biraz önce de söylediğim gibi, alelacele kararlar almak, yapıcı fikir ve görüşlere başvurmadan görüşülen, hazırlanan bir kanun teklifi geçmişten de ders almadığımızı göstermektedir. Örneğin kanun teklifi madde 6'yla, 6306 sayılı Kanun'un 2'nci maddesinin (c) bendinde yer alan rezerv yapı alanı tarifinde bulunan "yeni yerleşim alanı olarak" ibaresinin kaldırılması, rezerv yapı alanı olarak belirlenecek bölgelerin Antalya'mız gibi turizm bölgelerinde bu alanların ticari amaçla kullanılması yolunu açarak deprem öncelikli kentsel dönüşüm amacıyla çelişebilir. Mevcutta yerleşim alanı olan bölgelerin yerleşim alanı olarak yeniden yapılmaması durumunda vatandaşlarımız zor durumda kalabilirler. Büyük ölçekte bir yatırım yapılması durumunda da bu rant getirisi ölçüsünde vatandaşlarımızın hakkı korunmalıdır. Ülkemizin bir deprem ülkesi olduğu gerçeğini unutmadan şu anda yapılan ve ileride yapılacak olan yapıların depreme dayanıklı olması ve risk teşkil etmemesi önceliğimiz olmalıdır. Kendi ilçem Manavgat'tan size bir örnek vermek istiyorum. Şu anda, yapılan Manavgat yeni devlet hastanesi ilçemizin ihtiyacı olan 500 yataklı yerine 300 yataklı olarak yapılmakta olup Ulualan Ovası'nda yapılmaktadır. Ulualan Ovası bir göl yatağıdır, zeminde sivilaşmanın olduğu bir yerdir. Siz jeoloji mühendislerini ve inşaat mühendislerini toplarsanız "Bir hastane inşaatı nereye yapılamaz?" diye sorsanız birinci gösterecekleri yere bizim Manavgat yeni devlet hastanesi yapılmaktadır. İleride, Allah korusun, 4 şiddetinde olacak bir depremi biz orada 5 ya da 6 şiddetinde hissetmiş olacağız. Dolayısıyla geçmişten bir ders almadığımızı ortaya koymaktadır.

Yine, kendi ilimden, Antalya'dan bir örnek vermek istiyorum. Antalya'da, özellikle Muratpaşa ilçemizde ve Antalya'nın genelindeki yapı stokunun birçoğu 1999 Marmara depreminden önce yapılmış olan yapılarıdır. Şu anda, Antalya ilinde "kentsel dönüşüm projesi" adı altında yapılan yapıların birçoğu parsel bazlı olup yık-yap mantığıyla gerçekleşmekte ve Antalya için sorun teşkil etmektedir. Kentsel dönüşümler Antalya ilimizde de ve diğer illerde de ada bazlı olmalı, şehrin yaşam kalitesini arttırmalı, insanlarımızın refahını artırarak, yeşil alanlar sunarak otopark sorunlarının çözüldüğü ada bazlı kentsel dönüşüm projeleri hayata geçirilmelidir. Yerel yönetimler emsali artırarak, planlarda düzenlemeler yaparak, ayrıca konut sayısının kent estetiği göz önünde bulundurularak artırılmasıyla da şehrimizdeki kira sorununa da bir çözüm bulunabilir.

Mehmet Akif'in şu sözleriyle konuşmamı bitirmek istiyorum: "Geçmişten adam hisse kaparmış/Ne masal şey/Beş bin senelik kıssa yarım hisse mi verdi?/Tarihi tekerrür diye tarif ediyorlar/Hiç ibret alınsaydı tekerrür mü ederdi?"

Genel Kurulumuzu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

18'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 18'inci madde kabul edilmiştir.

19'uncu madde üzerinde 1 önerge vardır, önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 19'uncu maddesinin çerçeve hükmünde yer alan "eklenmiştir" ibaresinin "ilave edilmiştir" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Ersin Beyaz
İstanbul
Hakan Şeref Olgun
Afyonkarahisar

Yavuz Aydın
Trabzon
Burhanettin Kocamaz
Mersin
Selcan Hamşioğlu
Tekirdağ

Hüsmen Kırkpınar
İzmir
Nimet Özdemir
İstanbul

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

HALİL ELDEMİR (Bilecik) – Gerekçe okunsun Başkanım.

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum.

Gerekçe:

Madde metninin daha anlaşılır hâle gelmesi için önergemiz doğrultusunda düzenleme yapılması gerekmektedir.

ERHAN USTA (Samsun) – Çektik onu, çektik.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Başkanım çekilmişti o geriye.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

19'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 19'uncu madde kabul edilmiştir.

20'nci madde üzerinde önerge bulunmamaktadır.

20'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 20'nci madde kabul edilmiştir.

21'inci madde üzerinde 1 önerge vardır, önergeyi okutuyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 53 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 21'inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“MADDE 21- Bu kanun hükümleri Cumhurbaşkanı tarafından yürütülür.”

Gökân Zeybek
İstanbul
Özgür Karabat
İstanbul

Ali Mahir Başarır
Mersin
Asu Kaya
Osmaniye
Ensar Aytekin
Balıkesir

Tahsin Ocaklı
Rize
Abdurrahman Tutdere
Adıyaman

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Balıkesir Milletvekili Ensar Aytekin.

Buyurun Sayın Aytekin. (CHP sıralarından alkışlar)

ENSAR AYTEKİN (Balıkesir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kentsel dönüşüm üzerine gelen bu teklif elbette ki bir ihtiyaçtan ortaya çıkan tekliftir. Toplumlar dönüşür, gelişir, dolayısıyla toplumun ihtiyaçları da değişir. Kentlerin çekici nedenleri vardır. Bu nedenlerin başında yarattığı iş olanakları -ortaya çıkan göç olgusu- gelir. Özellikle ülkemizde doğudan batıya yaşanan iç göç ekonomi politikalarının sonucudur. Bu, aynı zamanda yoksullaştırılan, güvencesizleştirilen yurttaşların hikâyesidir. Bu teklife baktığımızda, yoksullaştırılan yurttaşların yaşamlarını iyileştireceğimiz yerde kendilerine daha büyük bir kaos vad ediyoruz. Şöyle ki: Teklifi hazırlayanlar bu teklifi sadece mülk sahipleri üzerinden ele almışlar, kentin yükünü çeken, dinamosunu çalıştıran ve kirada oturup hayata tutunmaya çalışanlar ihmal edilmiş. Binayı dönüştürmek isterken içinde yaşayan insanları, yoksulları, emekçileri ihmal etmek, onları bu dönüşüm sürecinde mağdur etmek de sadece AKP iktidarının başarabileceği bir şeydi çünkü aynı iktidar dünyada da büyük bir iş başararak imar affı çıkarıp binaları affetti, adına da “imar barışı” dedi. Bu barış 6 Şubatta on binlerce insanımızı öldürdü.

Değerli milletvekilleri, teklifin görüşme aşamasında afet sosyologları, kent sosyologları, sosyal çalışmacılar gibi kritik alanlardaki bilim insanlarının görüşlerinin alınması gerekirdi ancak AKP'nin hep yaptığı gibi “ben yaptım oldu” diye bakılan bir yaklaşım bu teklife de egemendir. Toplanma alanlarını imara açtınız, şimdi sınırsız yetkiyle istediğiniz her alanı rezerv alanı ilan ediyorsunuz. Bu teklifte rezerv alanlarıyla ilgili ciddi sorunlar vardır. Mevcut uygulamada bir yerin rezerv alanı olabilmesi için üzerinde yapı olmaması ve meskûn mahal dışında yer alması gerekiyor. Yeni düzenlemeyle “rezerv yapı alanı” tanımındaki “yeni yerleşim alanı olarak” ifadesi yasadan çıkarılmış, meskûn mahal şartı kaldırılmıştır. Bu, şu demek: Bir gün bir helikopter bir şehrin üzerinde uçar, kupon arazileri gözüne kestirir. Helikopterdeyken bir telefonla ilgili bakana ulaşılır, o bakana şu denir: “Burayı rezerv alanı yapın, benden habersiz de kimseye satmayın.” Bu durum sadece İstanbul için risk oluşturmuyor. Seçim bölgem Balıkesir birinci derece deprem kuşağında. Geçtiğimiz dönemde çokça ifade ettim, bu şehir Marmara depreminden bağımsız olarak 7'lik deprem bekliyor ve bu kentin büyük bir kısmı zemin sıvılaşması yaşanan yerlerde. Bakan Bey 2 Temmuzda bir açıklama yaptı ve kırmızı çizgileri ifade etti. O çizgilerden biri zemin sıvılaşması olan yerlerde yapılaşma yapılmayacak, diğer kırmızı çizgi de dere yataklarında yapılaşma olmayacak.

Bakın, Edremit ilçesinde bir Dalyan sulak alanı var, burayı sözde cazibe merkezi hâline getirmek için sulak alan niteliğine rağmen, yaşam alanı projesi hazırlandı; konutlar tasarlandı, planlar değişti; sırf rant için yapıldı. Çevre örgütleri sulak korunsun diye süreci mahkemeye taşıdı. İlk derece mahkemesi de çevrecileri haklı bularak sulak alana yapılaşma kararı veren bu tasarımı durdurdu ama AKP'li Balıkesir Büyükşehir Belediyesi idare mahkemesinde bu karara itiraz etti, süreç yürüyor. Bu teklif geçerse burası bir rezerv alanı olarak tasarlanacak, ranta peşkeş çekilecek.

Bakan Beyden kırmızı çizgilerine ilişkin verdiği sözü tutmasını bekliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

21'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 21'inci madde kabul edilmiştir.

İkinci bölümde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştır.

Sayın milletvekilleri, teklifinin tümünün oylanmasından önce İç Tüzük'ün 86'ncı maddesine göre oyunun rengini belli etmek üzere 2 sayın milletvekiline söz vereceğim.

İlk söz, lehte olmak üzere, Gaziantep Milletvekili Derya Bakbak'a aittir.

Buyurun Sayın Bakbak. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

DERYA BAKBAK (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 6 Şubat depremleriyle tarifsiz bir acı yaşadık, 50 binden fazla can kaybıyla tarihimizin en büyük felaketi idi, Gaziantep olarak bizler de o derin acının yakın tanıklarıyız. Özellikle Nurdağı ve İslâhiye'ye her gittiğimde deprem sonrasında manzara gözümün önünden gitmiyor. Fiziki olarak depremin hasarını ortadan kaldırıyor olsak da yüreğimizdeki acı hâlâ tazeliğini koruyor. O günlerde milletimizin dünyaya örnek olan birliği ve dayanışması Türkiye'nin asıl gücüdür. Devletimizin kudreti, milletimizin ferasetiyle yaralarımızı sararken hiç zaman kaybetmeden şehirlerimizi inşa sürecine başladık. Önceliğimiz depremde vatandaşlarımızı huzurlu ve güvenli konutlara kavuşturmaktır. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın söz verdiği üzere çok yakında, inşası tamamlanan konutlara vatandaşlarımızı kavuşturacağız. İnşallah, bu yılın sonuna kadar 46 bin konutun anahtarını teslim edeceğiz. Üç yıl boyunca 3 trilyonluk kaynak kullanarak depremin yıktığı şehirlerimizi eskisinden daha güvenli şekilde ayağa kaldıracaktır. Başvurusu 230 bini aşan Yerinde Dönüşüm Projesi'yle de evini yerinde yapmak isteyenlere hibe ve kredi veriyoruz. Boşuna demiyoruz "Yaparsa AK PARTİ yapar." diye çünkü bizim derdimiz hizmet, gücümüz millet. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Şehirlerimizin inşası, vatandaşımızın huzuru ve güvenliği bizim temel meselemiz. Biliyorsunuz, ülkemiz deprem kuşağında yer alıyor, nüfusumuzun yüzde 71'i deprem riskiyle karşı karşıya. Bu riski tamamen ortadan kaldıramayız ama depremin vereceği hasarı en aza indirebiliriz, bunun için "Kentsel dönüşüm şart." diyoruz. Bakınız, sadece Gaziantep Şahinbey'de 10.350, Şehitkâmil'de 3.056 bağımsız bölümün kentsel dönüşümü sağlanmıştır.

Değerli milletvekilleri, ülkemizdeki 36 milyon bağımsız bölümden yaklaşık 6 milyonu risk altında, 2 milyon bağımsız bölümün acil dönüştürülmesi gerekmektedir. Müsterih olun, biz yol haritamızı çıkardık ve ülkemizin ihtiyacı olan bu dönüşümü tamamlamadan bize durmak yok. Üyesi olduğum Deprem Araştırma Komisyonunda dirençli yapı stokunun oluşturulması, riskli yapı, hak sahipliği gibi birçok hususta önerilerde bulunmuştuk. Amacımız, iş süreçlerini hızlandırmak, dönüşüm uygulamalarının etkinliğini artırmaktır.

Kıymetli milletvekilleri, mimarından mühendisine, ustasından işçisine, kullanılacak beton ve donatının istenilen kalitede olmasından yapı denetimine kadar tüm süreç büyük bir hassasiyet arz etmekte, depreme dayanıklı yapı konusunda herkese büyük bir sorumluluk düşmektedir. Ülkemizin beş yıllık yol haritasını ortaya koyduğumuz On İkinci Kalkınma Planı'mızın 5 ana ekseninden 1'i de afetlere dirençli yaşam alanları oluşturarak aynı acıları bir daha yaşamamaktır.

AK PARTİ hükümetleri olarak şehirlerimizi deprem başta olmak üzere afetlere dirençli hâle getirmek için Sayın Cumhurbaşkanımızın ortaya koydukları Türkiye'nin her yerinde kentsel dönüşüm hamlesiyle yapı stokunu yeniliyoruz. Biz eser ve hizmet siyasetiyle bunları yaparken maalesef bu ülkede milletin yararına atılan her adıma karşı duran bir zihniyetle karşı karşıyayız.

"Kentsel dönüşüm" kavramını ülke gündemine biz getirdik, dönüşüm için son derece önemli kararlar aldık ancak depremde ağır hasar alan özellikle bazı mahallelerimizde küçük hesaplarla dönüşüm sürecini geciktiren, engelleyen zihniyetin vicdanı acaba rahat mı? Genlerinde yıkım siyaseti olan bu zihniyet vatandaşları yalan yanlış bilgilendirip kışkırtarak kentsel dönüşüm sürecinin önünü tıkadığı için milletimizden özür dileyeceğine 14 Mayıs seçimleri sonrasında depremde vatandaşlarımıza yapmadıklarını bırakmadılar; ibretle izledik.

Milletle bağıni güçlendirip gönüller kuracaklarına "Oy yoksa hizmet yok." mantığı güden bu zihniyete şehirlerimizi teslim mi edeceğiz? Tabii ki de etmeyeceğiz. Milletimizi bunlara mahkûm mu edeceğiz? Tabii ki de etmeyeceğiz. Bu aziz millet evelallah yerel seçimlerde karnenizi yine elinize verecek, biz bu yola baş koyduk.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Bakbak.

DERYA BAKBAK (Devamla) – Büyük ve güçlü Türkiye'yi inşa ediyoruz. Bu ülkenin geleceğini çalmak isteyen vesayet odaklarından terör belasına, vicdansız, tutarsız zihniyetten kirli ittifaklara hepsiyle mücadele eden bir liderin, Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın önderliğinde yol alacak; aydınlık yarınlarımızı, güvenli ve dirençli şehirlerimizi inşa edeceğiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Biz yapacağız, siz yine dünya laf edeceksiniz; biz yapacağız, siz yine engellemeye kalkacaksınız ancak unuttuğunuz bir şey var, milletin gönlünde asla yer edinmeyeceksiniz.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) – Seçimlere de daha çok var ama ya!

DERYA BAKBAK (Devamla) – Tüm hesaplarınız 14-28 Mayıs'ta olduğu gibi yine başka bahara kalacak. Size en güzel cevabı yirmi bir yıldır olduğu gibi yine milletimiz verecek diyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) – Seçimlere beş sene var, beş sene; çok erken başladınız, çok erken başladınız.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – İç Tüzük'ün 86'ncı maddesine göre aleyhte söz talebi Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar'a aittir.

Buyurun Sayın Yontar. (CHP sıralarından alkışlar)

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun Teklifi üzerine aleyhte söz aldım. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

6 Şubat tarihinde meydana gelen depremlerin ardından çıkan büyük yıkım tablosu deprem tehdidi altında yaşayan kentlerimizde hızlı bir kentsel dönüşüm ihtiyacını ortaya çıkarmıştır. Kentlerimizin birçoğunda bulunan kaçak yapılaşma, niteliksiz yapı stoku, depreme dayanıklı konut gerekliliği gibi etkenler kentsel dönüşüm fikrini ön plana çıkarmaktadır. Ülkemizde çarpık kentleşmeyi önlemek ve olası bir depremde hasar görebilecek binaların dayanıklılığını artırmak ülkemiz için âdeta millî güvenlik konusu hâline dönüşmüştür.

Peki, bu kentsel dönüşüm nasıl olmalıdır? Öncelikle sürdürülebilir olmalıdır; yeşil alanların korunması, enerji verimliliği, atık yönetimi ve ulaşım altyapısının çevre dostu olması gibi etkenler her kentsel dönüşüm projesinin temel direği gibi düşünülmelidir. Toplumsal katılım olmalıdır; kentsel dönüşüm projelerinde yerel halkın görüşlerinin alınması, ihtiyaçların dikkate alınması ve en önemlisi de karar mekanizmalarında süreçlere dâhil edilmesi bu projelerin daha sağlıklı olmasını sağlar. Ekonomik sürdürülebilirlik olmalıdır; yatırımcıların teşvik edilmesi, istihdam yaratılması ve bölgenin ekonomik canlanmasına katkıda bulunması önemlidir. Mekânsal planlama ve tasarımı dikkate alınmalıdır; kent dokusuna zarar verilmenden projeler gerçekleştirilmeli, tarihî bölgeleri gölgede bırakacak yüksek binaların inşasına, dere yataklarına ve yakınlarına imara izin verilmemesine, trafik ve yol sorunlarının göz ardı edilmemesine azami şekilde dikkat edilmelidir. Şehirlere alternatif giriş yollarının açılması gerekmektedir.

Yeşil gördüğümüz alanların askeriye ya da mezarlığa ait olduğunu bildirdik ancak şimdi sadece mezarlık alanları yeşil kaldı. Yasal bir çerçeve çizilmeli ve iş birliği yapılmalıdır. Kentsel dönüşüm projeleri güçlü bir yasal çerçeve ve farklı paydaşlar arasında iş birliğini gerektirir. Belediyeler, sivil toplum kuruluşları ve özel sektör arasındaki iş birliği projelerin başarısını daha da artırır. Son olarak, 6 Şubat depreminde görüldü ki kamu binaları, hastaneler, yollar yıkıldığı için çalışmalar durdu. Sayıştay

raporlarında depremin hangi şiddette, hangi bölgede ve ne zaman olacağı tek tek yazılmasına rağmen, Hükümetin bir B planının olmadığını gördük. 99 depreminden sonra, tüm özel şirketler afet durumunda ana merkezlerinde herhangi bir zarar olması durumuna karşın çalışmalarını sürdürebilecekleri başka illerde ofisler kurdular, bilgi işlem depoları açtılar yani bir çeşit yedekleme sistemi oluşturdular. Kamunun olası bir depremde mutlaka bir yedekleme sistemine ihtiyacı olduğunu düşünüyorum. Acilen böyle bir yapı kurulmalı ve devletin işleri aksatılmamalıdır.

AKP iktidarı tarafından ülkemizde son yıllarda uygulamaya konulan imar affı düzenlemeleri kaçak yapılaşmanın önünü açmış ve şehirlerin planlı gelişimine zarar vermiştir. Gelir elde etmek için imar affı, sadece mevcut yapı stokunu değil, aynı zamanda gelecekteki kentleşme sorunlarını da beraberinde getirmektedir. Seçim bölgesi olan Tekirdağ, Türkiye'nin deprem bakımından riskli bölgelerinden biridir. Şarköy, Mürefte ve Marmaraeğlisi birinci derece; Tekirdağ merkez ikinci derece; daha kuzeyde kalan bölgeler ve ilçeler üçüncü ve dördüncü derece deprem bölgeleridir. 1912 yılında Şarköy ilçemizin Mürefte beldesinde 7,3 şiddetinde meydana gelen depremde Şarköy ve Mürefte tamamen yıkılmıştır. Bugün Tekirdağ'da bir deprem yaşansa halkımız nerede toplanacak? Toplanma alanlarının köyler olması konusu ciddi olarak düşünülmeli, her ilçenin şehir merkezine en yakın köyden mahalleye dönüştürülen bölgesi deprem toplanma alanı olarak hazırlanmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Yontar.

NURTEN YONTAR (Devamla) – Diyelim ki toplandılar, yardım nasıl ulaştırılacak? Tekirdağ'da yaşanacak olan bir deprem İstanbul'u etkilemeyecek mi? Şimdi, görüyorum otobanların yanında 30-40 katlı devasa binalar, bir deprem sonrasında söz konusu bu binalar otoyolların üzerine devrilse ulaşım nasıl sağlanacak, kurtarma ekipleri nasıl yardım ulaştırarak; bunlar hep soru işareti olarak aklımızdadır.

AKP Hükümeti Tekirdağ'la ilgili kentsel dönüşümde çalışmalar yaptı, okullarımızı yıktı ama yapmadı, yüksekokulları ve yurtlarını yıktı ama onları da yapmadı. Kız öğrencilerimizin kalabileceği yurtlar eksik fakat ne yaptı AKP Hükümeti? Şehirdeki hapisaneleri büyüttü ve sayılarını çoğalttı, kentsel dönüşümü burada gerçekleştirdi. Bundan dolayı bu kanun teklifine "hayır" oyu veriyorum ve Genel Kurul saygıyla selamliyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özdağ.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) – Şimdi, biraz önce iktidar partisinin konuşmacısı çok talihsiz bir konuşma yaptı, onun için 60'a göre söz istiyorum satışmadan dolayı.

BAŞKAN – Yerinizden mi?

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) – Yerimden de olabilir, kürsüden de olabilir; nasıl takdir buyursanız.

BAŞKAN – Buyurun, yerinizden bir dakika.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

59.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, Gaziantep Milletvekili Derya Bakkak'ın 53 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin lehinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) – Peki, teşekkür ederim.

Şimdi, Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hanımefendi şöyle seslendi "Size mi bırakacaktık bu şehirleri." dedi. O şehirler, deprem olan şehirlerdeki belediyeler hangi partinin? Şanlıurfa hangi partinin? Malatya hangi partinin? Elâzığ hangi partinin? Gaziantep hangi partinin? Adıyaman hangi partinin? Osmaniye hangi partinin?

DERYA BAKBAK (Gaziantep) – Hatay nerenin?

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) – Hatay, Cumhuriyet Halk Partisinin, tamam, bir tane. Peki, diğer belediyeler kimin elinde? Sonra zillet derken niye bunu söylüyorsunuz? Size verdik işte, yirmi iki senedir Türkiye'yi yönetiyorsunuz. İzmir'de deprem oldu, ne yaptınız? Elâzığ'da deprem oldu, ne yaptınız? Van'da deprem oldu, ne yaptınız? 11 vilayette deprem oldu, ne yaptınız? (AK PARTİ sıralarından gürültüler.)

RESUL KURT (Adıyaman) – Selçuk Hoca, yeter, ayıp!

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) – Bakın, dikkatli dinleyin lütfen. Vicdanlarınıza sesleniyorum, dikkatli dinlemenizi istirham ediyorum. Lütfen, konuştuğularımıza dikkat edelim.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Hiç okumamışsın kanunu, hiç okumamışsın! Boş boş konuşuyorsun!

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) – Hepimiz sorumluyuz. Türkiye'de depremle ilgili, kentsel dönüşümle ilgili bir yasa konuşuyoruz. Şu anda bir deprem oldu, İstanbul'da 4,1 şiddetinde bir deprem oldu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Özdağ.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) – Eğer, Sayın Cumhurbaşkanı oraya gittiklerinde, Maraş'a gittiğinde "Siz Sütçü İmam'sınız, siz burada Şahin Bey'siniz." dediği zaman Belediye Başkanını çağırıp "Sen kentsel dönüşümle ilgili ne yaptın?" diye sormuş olsaydı bunlar başımıza gelmezdi.

Bakın, Japonya'dan yeni geliyorum; 7,2'ye, 8,2'ye göre evler yapıyorlar. Eğer bu evler 8,2'ye göre yıkılıyorsa kesinlikle tazminat ödüyorlar. Peki, Türkiye'de bu evler niye yıkıldı? TOKİ evleri yaptınız, teşekkür ederiz. Doğrudur, yıkılmıyor bu evler. TÜİK diyor ki: "800 bin yaptık." Bir zaman geçiyor "1 milyon yaptık." Sayın Cumhurbaşkanı diyor ki: "1 milyon 260 bin yaptık." "1 milyon 500 bin yaptık." "2 milyon yaptık." Hangisi doğru?

DERYA BAKBAK (Gaziantep) – TOKİ'den yıkılan ev yok.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) – Keşke siz TOKİ'yi doğru yönetseydiniz de 2 milyon ev yapmış olsaydınız ve kentsel dönüşüme tabi tutsaydınız Türkiye'de insanlar ölmeseydi. 55 bin kişi öldü. Japonya'da deprem olduğunda 1 kişi bile ölmüyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) – 1 kişi öldüğünde istifa ediyorlar, yollardan bir tanesi bozulduğunda istifa ediyor bakanlar; siz niye etmiyorsunuz, niçin etmiyorsunuz sizler?

O nedenle lütfen herkes konuştuğuna dikkat etsin, sorumluluk hepimize aittir ama en büyük sorumluluk da iktidar partisine aittir, ölenlerin vebali boynunuzdadır. (Saadet Partisi ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Usta.

60.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Gaziantep Milletvekili Derya Bakkak'ın 53 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin lehinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, tabii, burada, Mecliste bir şey, bir kanun çıkarılmaya çalışılıyor. Kanuna ilişkin itirazlarımızı söyledik, konuştuk. Özellikle AK PARTİ'li Grup Başkanı ve Grup Başkan Vekili arkadaşlarımız bize bu kanunun bu gece çıkması gerektiğini ifade

ettir ve biz muhalefet tarafı olarak 18 tane önerge çektik yani yaklaşık iki saat bir şeyde tasarruf edildi. Fakat konuşulmuş olmasına rağmen, ben özellikle AK PARTİ Grubunun bu 86'ncı madde kapsamında o beş dakikalık hakkı kullanmasını yadırgadığımı ve hiç şık olmadığını ifade etmek istiyorum. Kaldı ki, normal bir, böyle oyunun rengini belli etme de değil, yani konuşmanın içeriğini zaten Selçuk Bey söyledi, oraya filan girmeyeceğim, böyle ithamlarla dolu bir konuşma, yüksek tondan bir konuşma, bu kadar fedakârlığın yapıldığı bir ortamda hiç doğru olmamıştır Sayın Başkan, değerli milletvekilleri. Yani propaganda konuşması, kabul edilebilecek bir şey değil.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – 23 Nisan konuşması.

ERHAN USTA (Samsun) – Bunu bir not olarak düşelim yani bunu AK PARTİ Grubundaki arkadaşların da özellikle bu anlamda bilmesini istiyorum. Bakın, iki saat burada bir tasarruf ediyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) – Biz iki saatlik konuşma çekiyoruz ancak bir beş dakikalık konuşmasını AK PARTİ Grubu çekmiyor; bu, hiç yakışık almamıştır.

Biz, bu kanuna elbette ki "ret" oyu kullanacağız. Gerekçemiz de şu, onu da açıklamam lazım Sayın Başkan, konuşmalarımızda bunları söyledik ama son konuşmalara genelde bakılır: Kentsel dönüşüm Türkiye'de bir zorunluluktur, mutlaka olmalıdır. Yirmi bir yıllık AK PARTİ iktidarı var, çok da geç kalmış bir şeydir. Genel olarak açıkladık niye muhalefet ettiğimizi: Bir defa Anayasa'ya burada bir aykırılık vardı, konut dokunulmazlığı hakkı alenen ihlal edilmektedir, ön alım hakkıyla ilgili ihlaller vardır, bu kanun teklifi yeterince çalışılmamış, alelacele getirilmiş; mesele kentsel dönüşüm değil, bir rantal dönüşüme dönüşmüş bir kanun teklifidir. Deprem vergilerinin akıbeti hâlâ belli değildir.

Bütün bunları göz önünde bulundurarak -sözlerimi çok daha fazla uzatmak istemiyorum- İYİ Parti Grubu olarak bu kanuna "ret" oyu kullanacağımızı da buradan ifade etmek istiyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Oluç.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, sayın vekiller; bu deprem meselesini...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Seste bir problem var Başkanım, duyulmuyor; bence kürsüden konuşun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Öyle mi?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Ses duyulmuyor.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- İstanbul Milletvekili Mustafa Demir ve Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya ile 108 Milletvekilinin Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1700) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 53) (Devam)

BAŞKAN – Buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, sayın vekiller; Mecliste bu deprem meselesini çok konuştuk, 6 Şubat öncesinde de çok konuştuk, sonrasında da çok konuştuk. Hatta 6 Şubat öncesinde bir Deprem Araştırma Komisyonu kuruldu ve bu Deprem Araştırma Komisyonu kocaman bir rapor hazırladı -geçen dönem burada olan vekil arkadaşlarımız bunu bilirler- ve orada depremle ilgili alınması gereken önlemleri madde madde sıraladı bu Komisyon; bu, gerçekten önemli bir çalışmaydı ama maalesef görüyoruz ki kentsel dönüşümle ilgili karşımıza gelmiş olan kanun teklifi bu Meclisin kurmuş olduğu Komisyonun önerilerini bile kapsamıyor sonuç olarak, ciddiye almamış; öyle bir teklifle karşı karşıyayız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Oluç.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Biz hep şunu söyledik: Evet, kentsel dönüşüme ihtiyaç var. Kentsel dönüşüm yerinde dönüşüm olursa hem yurttaşlar açısından hem de herkes açısından son derece önemli sonuçlar doğurur çünkü bu deprem eğer önlem alınmazsa öldürüyor; işte, 6 Şubatta gördük, en az 50-55 bin insanımız maalesef hayatını kaybetti. Bunu hep vurguladık, kentsel dönüşüm ancak yerinde dönüşüm olursa diye fakat karşımıza bir teklif geldi ve bu teklif aslında yerinde dönüşümü içermiyor. O nedenle bunu deprem karşısında ciddi bir kentsel dönüşüm planı değil ama çok ciddi bir rantal dönüşüm teklifi olarak görüyoruz. Biz bu nedenle bütün bu dersleri çalışmış olarak da bu teklife maalesef "ret" oyu vereceğiz çünkü bunun dediğim gibi yerinde dönüşüm içeren bir kentsel dönüşüm teklifi olduğunu düşünmüyoruz, bir rantal dönüşüm teklifi olduğunu düşünmüyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Başarır.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

61.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Gaziantep Milletvekili Derya Bakkak'ın 53 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin lehinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sayın Başkan, eğer bir konuşmacı hiçbir neden ve sebep yokken ve durduk yerde bağırarak konuşuyorsa onda bir suçluluk psikolojisi vardır.

Şimdi, bu şehirleri bize vermeyecekmiş; bu şehirler ne bizim ne onların, 85 milyonun. Ama bırakın bu şehirleri bize vermeyi, yirmi bir yıldır topladıkları deprem vergisini o şehirlere verseydi zaten bu insanlar ölmeyecekti. (CHP sıralarından alkışlar) Gerçekleri konuşalım burada, yirmi bir yıldır deprem vergilerini toplayan, en son depremden bir önce Malatya'da, Elâzığ'da yaşanan deprem olaylarından örnek almayan, bilim adamlarını dinlemeyen hâlâ belediye başkanlıkları üzerinden "O şehir bizim, sizin" gibi saçma sapan açıklamalar yapan bir akıldan ne bekliyoruz biz? O şehirleri bize vermeyecekmiş! Sizin babanızın malı mı o şehirler? İşte, İstanbul, bizim mi? Hayır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Başarır.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Beş yıllığına geldi bir belediye başkanı, Ankara'ya geldi, aslanlar gibi yönetiyorlar, Mersin'e geldi, yönetiyor; vakıflarla yönetmiyor, kentin rantını, parasını vakıflara ya da yandaş şirketlere vermiyor. O yüzden herkes takdir edecektir ama yirmi bir yıllık iktidarlarında büyük kusurları vardır, büyük hataları vardır, bilim insanlarını dinlememişlerdir, deprem vergilerini depremden başka her yere kullanmışlardır.

Bu yasanın geneline baktığımız zaman gerçekten ranta yönelik, burada bile ranta yönelik bir yasa, biz "ret" oyu

vereceğiz diyorum.

Saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Mikrofonunuzun ışığı yanıyor; buyurun Yenişehirlioğlu.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Söndürebilirsiniz.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- İstanbul Milletvekili Mustafa Demir ve Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya ile 108 Milletvekilinin Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1700) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 53) (Devam)

BAŞKAN – Teklifin tümü açık oylamaya tabidir.

Açık oylamanın elektronik oylama cihazıyla yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Oylama için üç dakika süre vereceğim. Bu süre içinde sisteme giremeyen milletvekillerinin teknik personelden yardım istemelerini, bu yardıma rağmen de sisteme giremeyen milletvekillerinin oy pusulalarını oylama için verilen süre içinde Başkanlığa ulaştırmasını rica ediyorum.

Oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Açık oylama sonucu gelmiştir.

53 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin yapılan açık oylama sonucunu açıklıyorum:

“Kullanılan oy sayısı : 320

Kabul : 238

Ret : 82 (*)

Kâtip Üye
Havva Sibel Söylemez
Mersin

Kâtip Üye
Muhammed Adak
Mardin”

Teklif kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır.

ERHAN USTA (Samsun) – Böyle bir usul yok.

BAŞKAN – 2'nci sırada yer alan, 40 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine başlıyoruz.

2.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Angola Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında Karşılıklı İdari Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/35) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 40)

BAŞKAN – Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

ERHAN USTA (Samsun) – Bahadır Bey, milletvekili olmayan arkadaşlar orada o şekilde... Milletvekili mi arkadaşınız?

BAŞKAN – Gündemimizde başka bir iş bulunmadığından, alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 8 Kasım 2023 Çarşamba günü saat 14.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 23.49

(*) Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.